

UNIVERSITAS BOSTONIENSIS.
CONDITA MDCCCLXIX.

Dansk Læsebog

for

Mellemklasserne og de høiere Klasser.

Samlet og udgiven

af

H. P. Holst.

Anden Afdeling: Den poetiske Deel.

Syvende Udgave.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels Forlag.

1872.

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Muhle

Fortale til første Udgave.

Idet jeg ved Udarbeidelsen af nærværende poetiske Læsebog naturligviis er gaaet frem efter de samme Principer som ved den tidligere udkomne prosaiske, følte jeg dog snart, at Anordningen af Indholdet her maatte blive forskjellig. I en poetisk Læsebog at forsøge en gradviis Stigen fra det Lettere til det Vanskeligere: altsaa f. Ex. fra den mere beskrivende, objektiv fremstillende Lyrik (Fortællingen, Legenden, Romancen) at bane Overgangen gjennem det rent Episke til det subjectiv Lyriske, Oden og Elegien, forekom mig aldeles ugjørligt paa Grund af de enkelte Digtes høist forskjellige Charakteer og Colorit. Ligesaa uhensigtsmæssig forekom mig en Inddeling efter Digtarterne, thi deels vilde slige Rubriker kun lidet bidrage til at give Eleven en klarere Indsigt i Digtets Indhold, deels er der, hvad disse Bestemmelser angaaer, en saa stor Forskjellighed i Kunsttheorierne, at det Hele absolut maatte blive usikkert og vaklende. I begge Tilfælde vilde man opoffre, hvad der efter min Mening er langt væsentligere og vigtigere, at skaffe Eleven en rigtig Indsigt i Sprogets og det poetiske Udtryks fremadskridende Udvikling og en rigtig Vurdering af de enkelte Digte og deres Betydning i Forhold til deres Tid. Kun ved en chronologisk Anordning vilde disse Fordele kunne opnaaes; kun ved den vilde det blive forstaaeligt for den Yngre, med hvilken forbausende Hurtighed den danske Poesi har udviklet sig af en ringe Begyndelse, hvorledes Ord og Vendinger efterhaanden have tabt sig for at give Plads for langt rigere og skjønnere, hvorledes det poetiske Udtryk lidt efter lidt har frigjort sig fra fremmed Herredømme og

Tvang og udviklet sig af sin egen dannende Evne, og med hvilken uimodstaaelig Kraft Formen, der i Begyndelsen var fattig og kunstløs, har beseiret alle Vanskeligheder og hævet sig til en Skjønhed og Fuldendthed, hvori det neppe staaer tilbage for noget andet nyere Sprog. Om man derfor ogsaa i et eller andet af de tidligere Digte i denne Samling hist og her træffer paa en Haardhed eller Ukorrekthed i Verset eller vel endogsaa en Mangel paa Smagfuldhed i Udtrykket, vil man saaledes lettere undskylde det og bedre forstaae, hvorledes et saadant Digt alligevel har været istand til at vække Beundring i sin Tid, naar det sees paa sin rette Plads og i sit rette Forhold til sine Forgængere og Efterfølgere. — Kun et Par Steder (i Maidagen f. Ex.) har jeg søgt at lempe et eller andet Udtryk, der kunde indvirke forstyrrende paa Nydelsen af det Hele, men dog saa varsomt og forsigtigt, at det ikke har kunnet skade Digtets eiendommelige Farve. Ved de tilføiede Henviisninger har jeg her, ligesom i den foregaaende Deel, villet give den opvakte Discipel Leilighed til at gjøre sig fortrolig med de Værker og Samlinger, hvoraf han her finder Prøver; de kortfattede biografiske Noticer maa naturligviis kun betragtes som Grundlag for den indsigtsfulde Lærer til en omstændeligere Udvikling.

Idet jeg ledsager denne Afdeling med det samme Ønske som den tidligere, „at den maa bidrage til Gavn og Velsignelse iblandt dem, for hvilke den nærmest er bestemt“, haaber jeg ogsaa, at den vil finde den samme velvillige Modtagelse, der er bleven dens Forgænger tildeel.

Kjøbenhavn i April 1839.

H. P. Holst.

Indhold.

Henviisninger.

Danske Viser. Dronning Dagmar; Marsk Stigs Døttre; Aage og Else. Af: Udvalgte danske Viser fra Middelalderen, udgivne af Abrahamson, Nyerup og Rahbek, 5 Bind, Kbhvn. 1812—14.

Ambrosius Stub, født 1705 i Kjøng i Fyen, er den første danske Digter, hos hvem vi finde en renere lyrisk Sprogtone og en ægte, uforfalsket Begeistring. Han døde den 15de Juli 1758 i Ribe „i yderste Armod, saa at hans Børn gik fra Arv og Gjeld; og var hans hele Efterladenskab 14 Rdlr. til hans Begravelse og Gjeld. Han blev begravet den 18de Juli 1758, og fire Skilling bleve betalte til Skolen som Ligpenge for ham."

Rosenknoppen. Af: Anhang til Ambrosii Stubs Poetiske Tanker, af Christian Stub, Odense 1782.

Christian Brauman Tullin, født den 6te Septbr. 1728 i Christiania; deponerede 1745, og allerede 1747 tog han theologisk Attestats. Paa Grund af Brystsvaghed forlod han Studeringerne, og i 1759 blev han Toldinspekteur og det følgende Aar Viceraadmand i Christiania. I 1764 foretog han en Reise til Kjøbenhavn, hvor han blev modtagen med Begeistring, og hvor hans Digte havde fundet den mest levende Anerkjendelse; men hans Glæde herover var kun kort, thi allerede det følgende Aar, den 21de Januar 1765, døde han i sin Fødeby.

Maidagen. Af: Udvalgte Digte, med en Fortale af Rahbek, Kbhvn. 1799.

Johan Herman Wessel, født den 6te Oktbr. 1742 i Trondhjem, en Brodersøns Søn af Tordenskjold; deponerede 1761. I 1772 fuldendte han „Kjærlighed uden Strømper", et Arbeide, der gjorde uhyre Opsigt paa den Tid og har vedligeholdt sin Popularitet indtil vore Dage. Det blev første Gang givet paa det kgl. Theater den 26de Marts 1773 til Scalabrinis Musik og har siden været opført 63 Gange. I 1776 faldt han i en pinefuld Sygdom, der i over et Aar fængslede ham til Sengen. Under denne Sygdom tabte han aldeles den Munterhed og det geniale Lune, der har gjort ham saa bekjendt endogsaa blandt Almuen, og en

mørk Melankoli, der bemægtigede sig hans hele Væsen, gnavede paa hans Livsrod. I 1778 var han bleven udnævnt til Theateroversætter, og et Par Aar efter giftede han sig; men hans Arbeidslyst var borte, og Klublivet havde gjort ham uskikket til Nydelsen af huslig Lykke og Tilfredshed. Den 29de Decbr. 1785 hensov han, og det norske Selskab bekostede hans tarvelige Jordefærd.

Hundemordet; Smeden og Bageren. Af: Samlede Digte, udgivne af A. E. Boye, Kbhvn. 1832.

Johannes Ewald, født den 18de Novbr. 1743 i Kbhvn.; deponerede 1758. Allerede i sin Barndom forraadte han en afgjort Forkjærlighed for Alt, hvad der var eventyrligt og usædvanligt. Intet Under derfor, at han, allerede Aaret efter at han var bleven Student, uden at tage Nogen paa Raad, gjorde en Udflugt til Tydskland, hvor Syvaarskrigen, der dengang var udbrudt, foremalede hans ungdommelige Gemyt en langt hurtigere Vei til Ære og Berømmelse end det langsomme og ensformige Studenterliv. Han gav sig derfor først i preussisk Tjeneste, hvor han allerede var hvervet til Kammerhusar; men, da han istedet blev ansat som Infanterist, følte han sig fornærmet, deserterede til Østerrigerne, maatte tage Tjeneste, først som Tambour og siden som Underofficeer, og deeltog i flere Slag og Beleiringer. Kjed af Krigsvæsenet vendte han tilbage i 1760 og tog allerede i 1762 theologisk Embeds-Examen. I 1769 udkom hans „Adam og Eva“, et Digterværk, hvis overordentlige Skjønheder lode ane, hvad man kunde vente sig af ham. I en Række af Digtninger udfoldede han i de følgende Aar sit Genies Overlegenhed, indtil han i Syngestykket „Fiskerne“ leverede et Arbeide, der vil blive uforgængeligt i den danske Literatur. Saadanne Toner havde endnu Ingen aflokket den fædrelandske Lyre, og endnu bestandig beundrer man Sprogets Reenhed og Harmoni og Tankernes Skjønhed. Men med denne henrivende Digtning kulminerede Ewald. Hans Helbred var nedbrudt. Savn og Modgang nedkuede hans Aand. For at styrke sig ombyttede han Opholdet i Hovedstaden med det yndige Rungsted, som han saa smukt har besunget; men Kummer og Sygdom tærede bestandig paa hans Livskraft. Efter et kort Ophold i Søbekshus ved Kronborg flyttede han atter tilbage til Kjøbenhavn, hvor han, efter en haard og smertefuld Sygdom udaandede den 17de Marts 1781. Han blev begravet paa Trinitatis Kirkegaard, og et Følge, saa stort som det endnu aldrig var seet i Kjøbenhavn, fulgte ham til Jorden.

De optagne Digte af: Samtlige Skrifter, Kbhvn. 1784—91, 4 Bind. Af de tvende Elegier er den første et Fragment af Cantaten i Slotskirken den 18de Marts 1766 ved Kong Frederik den Femtes Jordefærd, den anden findes i Værkerne, 3 Bind, Side 299, med Overskrift: Over M. Th.**.

Johan Nordahl Brun, født den 21de Marts 1745 paa Gaarden Højem ved Trondhjem, blev indtil sit 12te Aar opdragen ganske som Bondesøn, men kom derpaa i Huset hos Præsten Daniel Busch, en Slægtning af hans Forældre. I 1763 kom han til Universitetet, hvor han tog sine to første Examina og endeel Aar derefter den theologiske Attestats. Den franske Tragedie gjorde dengang Lykke i Danmark, og efter dette Tilsnit skrev Brun sin „Zarine“, der indbragte ham baade Ære og Penge trods alle dens Mangler og Smagløsheder. Ikke synderligt bedre var hans følgende dramatiske Arbeide „Einar Tambeskjælver“, der ikke eengang blev opført. Som Geistlig opnaaede han imidlertid ved sin henrivende Veltalenhed en langt større Berømmelse end som Digter. I 1774 blev han kaldet til Sognepræst ved Korskirken i Bergen, og i hele 30 Aar forblev han, hædret og elsket af sin Menighed, i dette Kald, indtil han i 1804 udnævntes til Biskop i Bergen. Kort efter Tvillingrigernes Adskillelse døde han, 72 Aar gammel, i 1816.

Norges Herlighed. Af: Mindre Digte, Christiania 1818, 2den Udgave.

Claus Frimann, født den 15de Mai 1746 i Sellø Præstegaard, Nordfjords Fogderi i Bergens Stift; dep. 1762 og tog 1768 theol. Attestats. Efterat han i 3 Aar havde været personel Capellan hos Naturforskeren Professor Strøm i Volden, blev han i 1780 befordret til Sognepræst til Davigens Præstegjeld, hvilket Embede han i 49 Aar varetog med en utrættelig og velsignelsesrig Virksomhed. Han døde den 16de Oktober 1829.

Øresund. Af: Den syngende Sømand, Bergen 1793. Den norske Hyrdedrengs Sang. Af: Almuens Sanger, Kbhvn. 1790.

Edvard Storm, født den 21de August 1749 i Vaage Præstegjeld i Guldbrandsdalen; dep. 1765. Som Digter vakte han først Opmærksomhed ved sine „Fabler og Fortællinger i den gellertske Smag“ (1778), hvoraf haves et Par Udgaver; hans Digte i det norske Almuesprog, efter Guldbrandsdalens Dialekt, ere blevne folkelige over hele Norge og synges af Høie og Lave; men sin egentlige Berømmelse skylder han Romancen Herr Zinklar, der første Gang tryktes i hans: Samlede Digte 1785, men hvoraf der siden foranstaltedes flere Oplag. Hans borgerlige Stilling var langtfra ikke misundelsesværdig, dog syntes han selv ikke at føle det. I 1786 stiftedes „Selskabet for Efterslægten“, og Storm blev ved den af samme oprettede Realskole ansat som Lærer og Inspekteur med en aarlig Gage af 200 Rdlr. og to smaa Vagværelser i Skolegaarden. Hermed var han tilfreds. De sidste 8 Aar af sit Liv tilbragte han ved denne Skole, og, trods hans Svagelighed og legemlige Lidelser, var det langtfra, at han følte det Byrdefulde i sin Stilling. Først i 1794 syntes Skjebnen at ville tilsmile ham, thi han blev udnævt til

Theaterdirekteur; men faa Maaneder efter bortreves han, den 29de September 1794, savnet og begrædt.

Christnes Haab; Herr Zinklars Vise. Af: Digte, udgivne af A. E. Boye, Kbhvn. 1832.

Thomas Thaarup, født i Kbhvn. den 21de August 1749; deponerede 1768. I 1781 blev han ansat som Lærer i Historie og Geographi, Philosophi og de skjønne Videnskaber ved Søkadetakademiet. Herfra tog han sin Afsked, da han i 1794 blev udnævnt til Theaterdirekteur, i hvilken Stilling han forblev indtil 1800. Resten af sine Dage tilbragte han som Landmand paa Gaarden Smidstrup ved Hirschholm, hvor han døde den 11te Juli 1821. Hvad der charakteriserer Thaarup som Digter er hverken indtrængende Dybde eller en rig Phantasi, men en ægte fædrelandsk Tone, der ligesaa meget udtaler sig i Digtet „Du Plet af Jord", som i hans større Syngespil: „Høstgildet" og „Peters Bryllup".

Vaarsang; Fædrelandskjærlighed. Af: Efterladte poetiske Skrifter, udg. af K. L. Rahbek, Kbhvn. 1822.

Christen Henriksen Pram, født den 4de Septbr. 1756 i Læssø Præstegaard i Guldbrandsdalen; dep. 1772 og blev i 1781 Fuldmægtig i Commerce-Collegiet, 1797 Committeret og 1812 Deputeret i samme Collegium. Fra denne Post blev han entlediget 1816, og i 1819 fik han det indbringende Toldforvalterembede paa St. Thomas, hvorhen han begav sig i 1820; men allerede Aaret efter bortreves han af en Feber den 25de Novbr. Som Forretningsmand var Pram nidkjær og utrættelig, men som Digter har han aldrig præsteret noget Udmærket, maaskee med Undtagelse af det beskrivende Digt „Emilies Kilde", og selv her sporer man tydelig Indflydelsen af samtidige tydske og engelske Poeter. Rahbek har udgivet hans samtlige Værker i 6 tykke Bind (1824—28); men denne Samling er aldeles blottet for Kritik, og kun altfor Meget er optrykt deri, som med Rette burde være udeladt.

Fragment af: „Emilies Kilde".

Levin Christian Sander, født i Itzehoe den 13de Novbr. 1756, blev 1800 Professor i Pædagogik og Methodik ved det pædagogiske Seminarium. Af hans større Arbeider er Sørgespillet „Niels Ebbesen" saagodtsom det eneste, der har vundet almindelig Anerkjendelse. Han døde d. 29. Juli 1819.

Dødens Vuggevise. Af: Charis, Nytaarsgave for 1799.

Jonas Rein, født den 30te Januar 1760 i Suredalen paa Nordmør; dep. 1777. I 1791 blev han Præst til Kautokeino i Finmarken, men Aaret efter forflyttet til Aggershusstift. Den 21de Novbr. 1821 døde han som Præst ved Nykirken i Bergen. Hans Digte have næsten alle en elegisk Charakteer, hvorved han dannede en afstikkende Contrast til sin Ven, den muntre, livsglade Zetlitz; imidlertid var hans poetiske Virk-

somhed kun kort, thi hele hans modnere Liv offrede han udelukkende sit præstelige Kald.

Til Modgang. Af: Molbechs Anthologi, 2det Bind; Mit Stueuhr. Af: Samlede Digte, 1ste Deel, Kbhvn. 1802.

Knud Lyne Rahbek, født den 18de Decbr. 1760; dep. 1775 og tog allerede i 1777 den saakaldte store Philologicum. I 1782 foretog han en Udenlandsreise til Tydskland og Frankrig, hvorfra han vendte tilbage i 1784; anden Gang reiste han i 1789 og blev i 1790 udnævnt til Professor i Æsthetik ved Kbhvns Universitet. En større Glæde var det ham i 1809 at blive udnævnt til Theaterdirekteur, thi Theatret havde lige fra Ungdommen været hans kjæreste Tilbøielighed. Som lyrisk Digter bragte han det aldrig synderlig høit, naar man undtager hans Selskabssange og Drikkeviser; derimod ere hans dramaturgiske Arbeider fortrinlige for den Tid, og hvad han ved Udgivelsen af Minerva og Tilskueren har virket er uberegneligt. Hans godmodige Elskværdighed, Studentersind og Kjærlighed til al fremspirende Kunst vil aldrig forglemmes. 50 Aar af et virksomt og hædret Liv tilbragte han i Bakkehuset ude ved Frederiksberg, og her henslumrede han den 22de April 1830, Aaret efter at Døden havde berøvet ham hans elskelige Hustru.

Venskab; Til mit Bakkehus. Af: Molbechs Anthologi, 2det Bd.; Hvitfeldts Vise, af Samlede Digte, 1ste Deel, Kbhvn. 1803.

Jens Zetlitz, født i Stavanger den 26de Januar 1761; dep. fra Bergens Skole 1780, tog i 1789 theologisk Attestats og blev det følgende Aar ansat som personel Capellan. I 1811 blev han Sognepræst i Hvidesø i Øvre-Tellemarken, hvor han døde den 14de Januar 1821. I alle hans Digte udtaler der sig en livsglad Verdensanskuelse, et trofast Hjerte og en høist elskelig Charakteer.

Hvordan det skete; Til Moralisterne; En norsk Bondekarls Sang. Af: Poesier, 1ste Samling, Kbhvn. 1789.

Christen Andersen Lund, født den 28de Decbr. 1763 i Kbhvn.; dep. 1780, blev 1788 Præst til Holeby i Lolland og senere i 1792 forflyttet til Kjeldby paa Møen. Her tilbragte han endnu 43 Leveaar i uforstyrret Ro, og endnu faa Dage før sit Endeligt — den 10de August 1833 — havde han Kraft nok til at opbygge sin Menighed.

Landsbykirkegaarden. Af: Efterladte Digte, Kbhvn. 1836.

Jens Baggesen, født i Korsør den 15de Febr. 1764; dep. 1782 og tiltraadte i 1789 sin første Udenlandsreise. Indtil 1798, da han blev udnævnt til Theaterdirekteur, tilbragte han den meste Tid paa Reiser med at besee Tydskland, Schweitz og Frankrig. Hans urolige Sjæl fandt ikke Tilfredsstillelse i Fædrelandet, og allerede i 1800 afreiste han igjen til Paris, hvor han indtil 1811 opholdt sig næsten uafbrudt med Fa-

milie. I dette Aar blev han Professor i det danske Sprog i Kiel, fra hvilket Embede han imidlertid snart blev entlediget. Hans Ophold i Kjøbenhavn indtil 1820 var uden Tvivl den sørgeligste Periode i hans Liv. Af Frygt for at være glemt af det Folk, der engang havde tiljublet ham Bifald, af Harme over at fordunkles af et ungdommeligt Geni, om hvilket han selv i tidligere Dage havde udtalt de stolteste Profetier, af Ærgrelse over at Folk hellere vendte sig mod den opgaaende Sol end den dalende: indviklede han sig i en Strid med Oehlenschlæger, i hvilken hele den dannede Verden paa den Tid tog Parti. Baggesens Vittighed og Lune vilde upaatvivlelig have seiret i denne Polemik, hvis ikke hans irritable Gemyt havde forledet ham til at besvare sine Modstanderes undertiden altfor plumpe Angreb paa en Maade, der kun lidt anstod „Gratiernes Sanger". Dybt saaret forlod han atter sit Fædreland og begav sig til Paris. Smertelige Familietab, i Forening med de Krænkelser, han havde udstaaet hjemme, havde imidlertid nedbrudt hans legemlige Kraft, og et Ophold ved de bøhmiske Bade i Aaret 1826 var ikke istand til at skaffe ham den tabte Sundhed tilbage. Med Døden paa Læberne ilede han hjemad, for endnu engang at skue Fædrelandet og udaande der; men han naaede kun til Hamborg. Her døde han den 3die Oktbr. 1826; hans Lig førtes til Kiel og blev bisat der.

De optagne Digte af hans: Danske Værker, udgivne af hans Sønner og C. J. Boye, Kbhvn. 1828—33; 12 Bind.

Adolf Wilhelm Schack Staffeldt, født i Gratz paa Rügen d. 28. Marts 1720, tog Officeersexamen paa Landkadetakademiet i Kjøbenhavn, men forlod siden Militairtjenesten og gik 1791 til Göttingen, hvor han i 2½ Aar studerede Lovkyndighed. I 1795 tiltraadte han en Reise til Tydskland, Italien, Schweiz, Frankrig og Holland, hvorfra han først vendte tilbage i 1800. Det følgende Aar blev han Assessor i Commerce-Collegiet, 1810 Amtmand i Eismar, og samme Aar udnævntes han til Kammerherre. Faa Aar efter blev han Amtmand i Gottorf Amt og Overdirektor for Staden Slesvig, hvor han døde den 16. Dcbr. 1826. I sit Embede var han nidkær og utrættelig, men som Digter blev han langtfra ikke vurderet i levende Live, som han fortjente; og dog udmærkede hans Digte sig ligesaa meget ved Dybde i Tanken og ved en for den Tid ualmindelig Renhed og Ynde som ved en Musik i Sproget, hvori selv hans første Frembringelser kunne maale sig med Arbeider fra en langt sildigere Tid. Af hans Poesier har Hr. F. Liebenberg med sjelden Flid og kritisk Nøiagtighed besørget en fuldstændig Samling i to Bind, der udkom i Aaret 1843.

I Høsten; Aftenhøitid; Kong Frode og Gubben, og Troubadouren, af: Digte, Kbhvn. 1804. De øvrige af: Nye Digte, Kiel 1808.

Frederik Høegh-Guldberg, født i Kjøbenhavn den 26de Marts 1771, dep. 1790 og blev i 1797 Lektor i det danske Sprog ved det Blaagaardske Landalmuelærer-Seminarium. I 1803 blev han Lærer hos Hds. Kgl. Høihed Prindsesse Caroline og fik Aaret efter Titel af Professor. I 1813 udnævntes han til Lærer i Dansk ved Artillerikadetinstitutet, i hvilken Post han forblev til 1830; han var tillige i nogle Aar Lærer i det danske Sprog ved Metropolitanskolen, og da den kgl. militaire Høiskole oprettedes, var han ogsaa en kort Tid ansat ved denne. Han var en særdeles frugtbar Forfatter og har efterladt en Mængde Værker fornemmelig af belletristisk og grammatikalsk Indhold. Hans første Digtsamling udkom i 1803 og optryktes senere i en forøget Udgave i 1815. Af senere Samlinger nævne vi „Psalmodia“, „Kjærminderne“ og „Roser og Torne“. Grammatiken var imidlertid bestandig hans Kjæphest, og han syslede med den, saavelsom med Poesien, lige til sin Dødsdag. Hans ædle Charakteer og elskelige Personlighed bevare ham et agtet Minde selv iblandt dem, der mindre følte sig tiltrukne af ham som Digter eller som Sprogforsker. Han døde d. 20. Sept. 1852.

Den Nyfødtes Jordefærd. Af: „Psalmodia“, Kbhvn. 1835.

Adam Gottlob Oehlenschlæger er født d. 14. Novbr. 1779 paa Vesterbro ved Kbhvn. Hans Fader, en munter og kraftig Natur, var Organist og Slotsforvalter paa Frederiksbergslot; da han selv ikke var istand til at skaffe Sønnen den Opdragelse, han ønskede, tog Nordmanden Edvard Storm sig af den livlige og rigtbegavede Dreng og satte ham i Efterslægtselskabets Skole. Efter et mislykket Forsøg paa at gjøre Lykke som Skuespiller blev han under A. S. Ørsteds Veiledning Student. Hans første poetiske Forsøg lode imidlertid ikke ane, hvilken Genius der boede i ham; men hans Digte (1803) vakte desto større Overraskelse, og nu udkom ligesom Slag i Slag „Vaulundurs Saga“, „Langelands-Reisen“, „Jesu Christi gjentagne Liv i den aarlige Natur“ og „Aladdin“. Med dette sidste Arbeide var hans Berømmelse som Nordens største Digter allerede grundfæstet. Han reiste nu udenlands, fuldendte „Hakon Jarl“ i Tydskland, skrev „Palnatoke“ i Paris og gik derpaa over Schweitz ind i Italien. Da han efter nogle Aars Fraværelse vendte tilbage til Danmark, var han bleven Nationens Yndling. Af hans hjemsendte Arbeider, vare „Hakon Jarl“, „Thors Reise til Jotunheim“, og „Baldur hin Gode“ blevne modtagne med stormende Bifald. „Palnatoke“ imponerede mere, end det egentlig tiltalte, men størst var Begeistringen over „Axel og Valborg“, der circulerede i mangfoldige Afskrifter, inden det udkom i Trykken. Oehlenschlæger holdt nu Forelæsninger ved Universitetet, skrev nye Syngespil, Dramer og Tragedier og levede i sin Familiekreds i en idyllisk Ro, hvoraf han udreves ved de Baggesenske Angreb, der ofte vare vittige, men endnu oftere lidenskabelige og plumpe, og med Aarene antoge en stedse uforsonligere Charakteer. I 1816 foretog Oehlenschlæger

en ny Udenlandsreise, men kom dennegang ikke længere end til München. I 1819 udgav han „Nordens Guder", et episk Digt af den største Betydning. Aaret efter skrev han „Erik og Abel", en Tragedie, der, hvad Composition og Charakteertegning angaaer, maaskee er hans allerbedste. Hvad der imidlertid bidrog til at give de Oehlenschlægerske Tragedier et Stød var Vaudevillen, denne pikante Digtart, som Heiberg for næsten fyrgetyve Aar siden omplantede paa den danske Scene; omtrent samtidig hermed gjorde han de Oehlenschlægerske Arbeider til Gjenstand for en videnskabelig Kritik, der dengang vakte megen Opsigt, berøvede Oehlenschlæger ikke faa af hans Tilhængere, men lærte ogsaa Andre at vurdere det hos ham, der er det Uforgængelige og Store. Oehlenschlæger vedblev under alt dette med en næsten ubegribelig Produktivitet at virke som Digter, og, om hans Phantasi ikke længer var saa svulmende som tidligere, saa forbause dog ikke faa af hans sildigere Arbeider os ved den Friskhed, der beaander dem, og ved et phantasifuldt Digtersprog, hvori han endnu ikke er overgaaet af Nogen. I Sørgespillet „Dina" forsøgte han en Tilnærmelse til den moderne, nyfranske Retning i Dramaet, og dette Forsøg lykkedes i en overraskende Grad; i „Landet fundet og forsvundet" vendte han tilbage til sin tidligere Retning og med et saadant Held, at dette Arbeide, navnlig dets første Akt, minder om den græske Tragedies ophøiede Simpelhed og Storhed. Christian den Ottendes Venskab forskjønnede hans sidste Leveaar, og ved hans Gunst tiltraadte han 1844 en Reise til Paris, paa hvilken han nød alle de Æresbeviisninger, som hans Berømmelse gav ham Krav paa. Efter sin Hjemkomst udgav han et episk Digt „Regnar Lodbrok", der fortjener at nævnes blandt hans fortrinligere Værker, og hans sidste dramatiske Digtninge: „Amleth" og „Kjartan og Gudrun" besade store Skjønheder og vidste at fængsle Publikums Interesse. I 1849 modtog han paa sin Fødselsdag den skjønneste Hyldest, idet en stor Forsamling af Nationens Ædleste og Bedste feirede denne Dag med ham, og i Tale og Sang hørte han her fra taknemlige Hjerter, at hvad han havde virket for sit Fædreland ikke var miskjendt. Kort efter denne Dag, hvor han endnu stod kraftig og blomstrende blandt sine Venner, blev han angreben af en Sygdom, der blidt og rolig gjorde Ende paa hans Tilværelse. Han hensov den 20de Januar 1850, og hans Begravelse var en Sørgefest, som hele Folket tog Deel i.

En Sommerdag, Fragment af et Digt i „Langelandsreisen" med Overskrift: Vennernes Komme; Strandveien af: St. Hansaften-Spil; Kattegat af: Norgesreisen, Kbhvn. 1834; Hjemvee, Frederiksberg („Til mit Hjem og mine Børn"), Guldhornene, Thorsing, Knud den Store, Digterens Hjem, De tvende Kirketaarne, Roeskilde Domkirke, Christi Fødsel og Jesu Bjergprædiken af: Samlede Digte, Kjøbenhavn 1823; Aladdin ved sin Moders

Grav, af Aladin, Digterværker, 6te Deel, Kbhvn. 1837; Fiskerkonens Aftensang, af: Hroars Saga; Roeskilde bygges, af: Helge (begge i Digterværker, 3die Deel, Kbhvn. 1835); Sjælland, og Loke skaffer Klenodier, af: Nordens Guder (Digterværker, 7de Deel, 1837); Til Vaaren, af: Digterværker, 5te Deel.

Steen Steensen Blicher er født den 11te October 1782 i Vium, paa Grændseskjellet mellem Marken og den jydske Hede, som han siden har foreviget i saa mange af sine Noveller. Hans Barndom var glædeløs ligesom hans øvrige Liv; han var neppe bleven Student, før han angrebes af en Brystsyge, der, efter Alles Mening, maatte medføre Døden, og med denne sørgelige Udsigt for Øie slæbte han sig igjennem nogle kummerlige Ungdomsaar. I Aaret 1810 blev han Adjunkt i Randers, tog Aaret efter sin Affked og rusticeredes nu mere og mere hos sin Fader, der var Præst ovre i Jylland, indtil han i 1819 blev kaldet til Præst for Thorning og Lysgaard i Jylland, hvorfra han 1825 blev befordret til Spendrup og Gassum i Nærheden af Randers. Hans første Poesisamling udkom 1814, men vakte ingen Opmærksomhed. Først i 1827, da han begyndte Udgivelsen af Maanedsskriftet „Nordlyset", begyndte hans Muse at erhverve sig Venner. Her optraadte han som Novelleforfatter, og i denne Digtart, der hidtil kun havde været stedmoderlig behandlet i vor Literatur, udfoldede han nu en Friskhed, Originalitet og Menneskekundskab, der maatte gjøre Indtryk; men fornemmelig viste han sig som en ægte Nationaldigter ved sine mesterlige Skildringer af den jydske Natur og den sjeldne Troskab, hvormed han har tegnet de Figurer, der bevæge sig paa denne Scene. I hans sidste Arbeider spores Trykket af de sørgelige Forhold, hvorunder han levede. Nu og da, men bestandig sparsommere, udsendte han en lille Sang, men disse Nødskud fra et synkefærdigt Digterskib hørtes neppe engang og bragte i al Fald ingen Frelse. Sit Embede blev han omsider entlediget fra, og de sidste Aar af sit Liv tilbragte han i Kjøbenhavn, hvor P. L. Møller besørgede en Udgave af hans samtlige Skrifter. En pludselig Død bortrev ham den 26de Marts 1848.

Fædrelandet, Fragment af et større Digt: „Hjemvee"; Heden, et Fragment; Hedelærken til Nattergalen; Til Glæden; Til Sorgen; Krigssange; Juletanker; Min Ynglingsdal, alle af: Samlede Digte m. P., 2 Dele. Kbhvn. 1835—36. Svalen og Farvel, af: Trækfuglene, en Naturconcert, Randers 1838. Elegi, af: Randers Avis 1838, Nr. 34 (med Overskriften: Sophie Amalie).

Nic. Frederik Severin Grundtvig, født den 8de Septbr. 1783 i Udby i Sjælland. Biskop.

Modersmaalet, af: „Skolen for Livet", Kbhvn. 1838. Fædrelandssang, findes i forskjellige Samlinger; Jylland, Følke, begge af et større Digt: „Et Blad af Jyllands Rimkrønike", som findes

i Heimdal, Kbhvn. 1816; Knud Lavard; Villemoes, begge af Kvædlinger eller Smaakvad, Kbhvn. 1815; Morten Luther, aftrykt efter: Den danske Børneven af Peder Hjort, Kbhvn. 1839.

Bernhard Severin Ingemann er født den 28de Mai 1789 i Thorkildstrup Præstegaard paa Falster og blev Student 1806. Hans første Digtsamlinger udkom i 1811 og 1812 og gjorde overordentlig Lykke. Hvad man især beundrede hos disse Digte var den sædelige Reenhed, der beaandede dem, og som strax ved deres Fremkomst gjorde Ingemann til Damernes Yndling. Rigtignok fattedes der heller ikke dem, der fandt denne Reenhed altfor ætherisk og beskyldte Digteren for Sygelighed og Maaneskinssværmeri; men det var dog først, efter at han i „Procne" havde meddelt: „Varner's poetiske Vandringer", at disse Beskyldninger fik nogen Indgang. Almindelig antog man dengang, at Ingemann som Lyriker vilde overflyve Oehlenschlæger, og Forblindelsen var saa stor, at da Sørgespillene Masaniello og Blanca udkom i 1815, var der ikke Faa, der mente, at han ogsaa paa dette Felt vilde blive en farlig Rival for Forf. til Hakon Jarl og Axel og Valborg. Den Lykke, disse to Sørgespil gjorde, bragte Ingemann til at slaae rask ind paa den dramatiske Bane, og nu fulgte med ganske korte Mellemrum: Røsten i Ørkenen, Rainald Underbarnet, Løveridderen og Hyrden af Tolosa, af hvilke kun det sidste opnaaede at blive opført, men gik kun een Gang over Scenen. I 1818 fik han Stipendium til en Udenlandsreise; men Reiselivet formindskede ingenlunde hans Produktivitet, thi fra denne Reise medbragte han til Hjemmet ikke blot en dramatisk Digtning: Tassos Befrielse, som han skrev under sit Ophold i Rom, men ogsaa et Par Bind smukke Digte, der udkom under Titlen: „Reiselyren" 1820, og samtidig en Samling af fortræffelige „Eventyr og Fortællinger". — I 1822 blev Ingemann ansat som Lærer i Dansk ved Sorø Akademi. Opholdet paa dette minderige Sted vendte hans Sind og Tanker mod Fortiden og gav hans digteriske Frembringelser en ganske ny Phase. Det første Arbeide i denne romantisk-folkehistoriske Retning var en Digtning i metrisk Form: „Valdemar den Store og hans Mænd", der efterfulgtes af fire Romaner efter W. Scotts Mønster: Valdemar Seier (1826), Erik Menveds Barndom (1828), Kong Erik og de Fredløse (1833), og Prinds Otto af Danmark (1834). Disse Romaner, der i Begyndelsen kun havde en ringe Læsekreds og modtoges temmelig haardt af Kritiken, ere senere, efterat de ved Collins Foranstaltning udkom i prisbillige Udgaver, blevne de mest læste Folkeskrifter i Danmark, og det er for en stor Deel dem, Ingemann har at takke for, at hans Navn er bleven saa udbredt. Rækken af disse Arbeider afsluttedes med de to større episke Digte: „Dronning Margrethe" og „Holger Danske", der udkom i 1836 og 37. Indtil dette Tidspunkt kan man i Ingemanns Digtervirksomhed paapege tre bestemte Perioder; en lyrisk fra 1811 til 1814, en lyrisk-dramatisk fra 1815 til 1820, og en episk fra 1824 til 1837; men disse forskjellige Retninger krydse sig i hans efterfølgende Produktioner. Et af hans sidste og bedste Arbeider er den saakaldte Nytidsroman: Landsbybornene, der udkom i 1852. Efterat Ingemann i en Snees Aar havde været Lektor ved Sorø Academi, blev han pludselig i 1842 udnævnt til Directeur for denne Undervisningsanstalt, hvilken Stilling han beklædte indtil 1849. Efterat Academiet var nedlagt, vedblev Ingemann dog at leve paa det Sted, hvortil alle hans Ungdoms og Manddoms lykkeligste Erindringer knyttede sig. I Aaret 1859, da han fyldte sit halvfjerdsindstyvende Aar, fik han et smukt Bevis paa den Anerkjendelse, han havde vundet som Digter, idet han fra danske Kvinder modtog et smukt og med kostelige Stene rigt

besat Guldhorn, smukt forsiret med Figurer fra hans forskjellige Eventyrdigtninger. Hans vidunderlige Produktionsgave vedligeholdt sig lige til hans Død; men de af hans mangfoldige Arbeider, der længst ville overleve ham, ere udentvivl hans religieuse Sange (Morgenpsalmer Høimesse-Psalmer, Morgen- og Aftensange), i hvilke en ædel Simpelhed paa den smukkeste Maade parrer sig med Inderlighed og Begeistring. Han døde den 24de Februar 1862.

Menneskets Engle, af: Smaadigte og Reiseminder, Kbhvn.; De tvende Børn; Torqvato Tasso (begge af Digte, 2det Bind); Døden; Cort Adeler; Herr Ebbe (alle af Julegave for 1816); Skovtrolden, af: Nytaarsgave fra danske Digtere, 1ste Aargang 1835.

Nicolai Bierfreund Søtoft, født den 31te Marts 1790 i Assens, hvor hans Fader var Bager; dep. 1811 fra Nykjøbing Skole, studerede Theologi og blev i 1817 residerende Kapellan til Kjøbeløv og Vindeby paa Lolland; 1823 blev han Sognepræst i Præstø og senere forflyttet i samme Egenskab til Øster-Egitsborg i Sjælland, i hvilket Kald han døde den 5te Juni 1844. I 1815 udgav han en Samling: „Romantiske Digte“ og Aaret efter „Aandernes Maskerade“, en humoristisk-romantisk Digtning. I Aarene 1821 til 25 producerede han adskillige dramatiske Arbeider: Tragedien „Leonardo og Blandine“, de to fædrelandske Skuespil „Christian den Fjerdes Dom“ og „Daniel Rantzau“, Ridderskuespillet „Kirkens Band“, „Jernmasken“, et skotsk Skuespil, og det romantiske Sørgespil „Borgens Brud“; men af disse Arbeider har kun et enkelt, „Christian den Fjerdes Dom“, gjort Lykke paa Scenen. Et Par Aar før sin Død samlede han sine adspredte og endnu utrykte Digte og udgav dem under Titelen: „Et Pantheon“, men det lykkedes dem ikke at skaffe sig Indgang i Læseverdenen, ligesom deres Forfatter overhovedet, trods sin ikke ubetydelige literaire Virksomhed, hører til dem, der aldrig ere blevne paaagtede eller have udøvet nogen Indflydelse paa Literaturen.

Baggesens Fødested, af: Nytaarsgave fra danske Digtere, 1ste Aargang 1835.

Johan Carsten Hauch, født den 12te Marts 1791 i Frederikshald. Conferentsraad, Professor ved Universitetet.

Flygtningen, af: Nytaarsgave fra danske Digtere, 4de Aargang, 1839; Polsk Sang af 3die Aargang 1837; Schweizeren, af 2den Aargang, 1836; Plantelivet, af: Thieles Rosenblade, Kbhvn. 1818. Sløret, af: Lyriske Digte, Kbhvn. 1841.

Johan Ludvig Heiberg, en Søn af den tidligere omtalte satiriske Digter Peter Andreas Heiberg og Thomasine Buntzen, den senere saa berømte Forfatterinde af „Hverdagshistorierne“, er født i Kjøbenhavn den 14de December 1791. Han var kun ni Aar, da Faderen blev landsforviist, og kom strax derefter i Huset hos de elskværdige Rahbeks paa Bakkehuset. Her var han dog kun et Par Aar, og efter et omtrent ligesaa langt Ophold hos en Moster vendte han tilbage til Moderen. Denne havde imidlertid giftet sig med en svensk Baron Ehrenswärd, der efter Mordet paa Gustav den Tredie levede her i Landet under Navn af Gyllembourg. Deres Hus var i lang Tid Samlingspladsen for Alt, hvad der her i Landet var ædelt og udmærket, og her gjorde Heiberg allerede som Dreng Bekjendtskab med Baggesen, Oehlenschlæger, Weyse, H. C. Ørsted, Howitz o. Fl. I 1809 blev han Student; i 1811 gjorde han en lille Stockholmsreise, og fra denne skriver sig et af hans skjønneste lyriske Digte: „Hjemkomsten“. Fra nu af og indtil Foraaret 1819, da han reiste udenlands, skrev han en Række interessante Ungdomsarbeider, der dog paa den Tid, da de fremkom, ingenlunde vurderedes efter Fortjeneste

rimeligviis fordi det læsende Publikum dengang var saa optaget af Baggesen, Oehlenschlæger og tildeels Ingemann, at der ikke var Plads for nogen Fjerde. Heiberg lod sig dog ikke anfegte deraf, men skrev i faa Aar Comedierne: Tycho Brahes Spaadom, Don Juan, Pottemager Walter, det polemisk-satiriske Digt: Julespøg og Nytaarsløier, det spansk-romantiske Drama: „Dristig vovet halvt er vundet", og endelig det mythologiske Skuespil: „Psyches Indvielse", et Digterværk, der hører til de allerbedste i den danske Literatur. Paa samme Tid luttrede Heiberg sin Smag ved Studiet af klassiske Mønstre i fremmede Literaturer, af hvilke især den spanske havde en eiendommelig Tiltrækning for ham. Frugten af dette Studium var en Doctordisputats om den spanske dramatiske Poesi og om Calderon i Særdeleshed. Hans Udenlandsreise indskrænkede sig til et tre Aars Ophold i Paris, hvor han boede sammen med sin Fader, i hvis Hus han fik Leilighed til at stifte en Mængde interessante Bekjendtskaber. Livet i Paris synes forresten at have optaget ham ganske, og det eneste literaire Udbytte, han bragte med sig fra dette tre Aars Ophold i Udlandet, var Skuespillet Nina. Ved sin Hjemkomst blev Heiberg ansat som Lektor i det danske Sprog i Kiel. Da de kielske Studenter, ligesaa lidt dengang som nu, havde Interesse for det danske Sprog, fandt Heiberg paa at holde Forelæsninger over nordisk Mythologi. Disse Forelæsninger fulgtes med stor Interesse af et talrigt Auditorium og foranledigede ham til Udgivelsen af: „Nordische Mythologie aus der Edda und Oehlenschlägers mythischen Dichtungen dargestellt" (Slesvig 1827). Hans Ophold i Kiel er forresten mærkeligt af, at det var her, han under sit Otium gjorde det første Bekjendtskab med den hegelske Philosophi, hvis Indfører i Danmark han senere skulde blive. Under et Ophold i Berlin fik han Leilighed til at sætte sig ind i Systemet, ligesom han ogsaa flittigt søgte Hjælp og Veiledning hos Hegel selv og hos Gans. Et lille Skrift, han udgav i 1824, om den menneskelige Frihed var det første hertillands, der indførte de hegelske Ideer i den danske Literatur. En tilfældig Sommerreise til Kjøbenhavn i 1825 afbrød imidlertid disse Sysler og fremkaldte en Omvæltning i hele hans Liv, der ogsaa skulde faae en indgribende Indflydelse paa Literaturen. En Samtale med den daværende Theaterdirekteur Collin bragte ham paa den Tanke, at omplante Vaudevillen paa dansk Grund, og allerede den 28de November samme Aar opførtes hans første Arbeide i denne Digtart: „Kong Salomon og Jørgen Hattemager". Stykket gjorde en saa fabelagtig Lykke, at Heiberg derefter nedlagde sin Post i Kiel og besluttede at gaae videre paa den Bane, han saa heldig havde betraadt. En heel Cyclus af Vaudeviller fremkom nu i faa Aar, og det var saa langt fra, at Interessen for Genren derved kølnedes eller tabte sig, at den tvertimod tiltog paa en Maade, der truede med at blive farlig for de øvrige Skuespilarter. Nogle af disse ægte nationale Comedier have slaaet i den Grad Rod paa den danske Scene, at de endnu efter tredive til fyrgetyve Aars Forløb sees med den samme Fornøielse som ved deres Fremkomst. — Paa samme Tid som Heiberg saaledes gav det theaterbesøgende Publikums Smag en ganske ny Retning, paa samme Tid begyndte han en Virksomhed, der paa Smagen i det Hele skulde faae en endnu mere indgribende Indflydelse. Hvad „den flyvende Post" har virket til at rense Smagen, skærpe det kritiske Blik, frede om det Gode og udrydde det Slette, er uberegneligt. Det var tillige det vittigste og aandfuldeste Blad, der har existeret paa Dansk, og hvormange Modstandere der end reiste sig imod det, og med hvor forskjellige Vaaben de end angreb dets Udgiver, vidste Heiberg dog med sin Vittigheds-kaarde at afvæbne og beseire dem Alle. Ligesom Oehlenschlægers Fremtræden med Vaulunder og Aladdin er det mærkeligste Punkt i den danske

Literatur, saaledes er Udgivelsen af den flyvende Post det interessanteste og lærerigeste. Det var ogsaa den rigeste og lykkeligste Periode i Heibergs Digterliv, og om end enkelte af hans efterfølgende Arbeider bære Vidnesbyrd om større Modenhed og en rigere Udvikling, saa har hans Talent dog aldrig viist sig mere mangesidigt glimrende end i de faa Aar fra 1825 til 1828, i hvilken korte Periode han skrev de fleste af sine Vaudeviller, udgav den flyvende Post og skrev sit „Elverhøi", det mest nationale Skuespil, der er gaaet over den danske Scene. I Aaret 1829 blev Heiberg ansat som Theaterdigter og Aaret efter som Lærer ved den militaire Høiskole i Logik og dansk Literatur. Denne sidste Ansættelse førte ham igjen tilbage til hans tidligere philosophiske Studier, og i 1832 udgav han som Ledetraad ved sine Forelæsninger for de unge Officerer: Grundtræk til Philosophiens Philosophi eller den spekulative Logik. I 1831 havde han giftet sig med Skuespillerinden Johanne Louise Pætges, en af det kongelige Theaters mest fremragende Personligheder, med hvem han førte et sjeldent lykkeligt Husliv, og som ved sin Genialitet ikke lidet har forøget den Glands, der omgiver hans dramatiske Virksomhed. I 1835 opførtes hans deilige Eventyr-Comedie „Alferne", 1836 Vaudevillen „Nei", hans bedste Frembringelse i denne Digtart, 1838 Fata-Morgana, hvis philosophisk-symbolske Grundlag var og maatte være et Theaterpublikum for høit, og i 1840 den romantiske Comedie: Syvsoverdagen, et høist poetisk Arbeide, der aldrig er blevet paaskjønnet efter Fortjeneste. I 1841 udgav Heiberg under Titlen „Nye Digte", en Samling af fire større Digte, der ikke blot er det Modneste og Fuldendteste, der er udgaaet fra hans Pen, men indeholder ligesom samlet og potentseret paa eet Sted alle de glimrende Egenskaber, der charakterisere den Heibergske Muse. — Ligesom Goethe i en ældre Alder beskjæftigede sig med Adskilligt, der udøvede en distraherende Indflydelse paa ham, saaledes gik det ogsaa Heiberg med Astronomien. Da han havde standset Udgivelsen af Intelligentsbladene, et kritisk Tidsskrift, der egentlig er at betragte som en Fortsættelse af „den flyvende Post", begyndte han i 1844 paa Udgivelsen af Urania, en astronomisk Aarbog, hvoraf tre Aargange saae Lyset. Med Publikum havde han omtrent samtidig brouilleret sig ved Udgivelsen af „Danmark, et malerisk Atlas". Forunderligt var det ogsaa, at han, der tidligere blindt havde forfegtet det stemmegivende Publikums Supremati og ved alle Leiligheder udtalt sig for: vox populi vox dei, pludselig slog om og paa ingen Maade vilde indrømme Massen, dette „hovedløse Uhyre", Lov til at udtale nogen Dom eller have nogensomhelst Mening. Denne Misfornøielse med Publikum og Indignation over dets Sløvhed culminerer i Satyrspillet: „Nøddeknækkerne" (Urania 1845). Det var under disse mindre heldige Forhold, at Heiberg i 1849 udnævntes til Enedirekteur for det kgl. Theater, en Post, hvortil han efter sin Begavelse meer end nogen Anden maatte være skikket, men som maaskee ogsaa meer end nogen anden Post trænger til et velvilligt Publikum. I syv Aar beklædte Heiberg med ualmindelig Dygtighed denne vanskelige Post, indtil en Intrigue, som det ikke her er Stedet at belyse, tvang ham til at opgive den. Disse hemmelige Machinationer havde nedbrudt hans Livskraft, skjøndt hans klare Aand vedblev at være uformørket. Under et Sommerophold paa Herregaarden Bonderup i Nærheden af Ringsted døde han den 25de August 1860 om Aftenen mellem Klokken elleve og tolv. Sammenfatter man i faa Ord hvad Heiberg har været for os, da maa man sige, at han har fortsat det Værk, som Holberg begyndte, at han med Hensyn til Dannelsen og Smagen har været det Samme for vor Tid, som Holberg var for en tidligere. Hans rige Talent syntes at forbinde Baggesens gratieuse Finhed, udviklede Sprogsands og elegante

Livlighed med Oehlenschlægers dybere Opfattelse — og det paa et philosophisk Grundlag, der fattedes dem begge. I hans Personlighed var der en forunderlig Ligevægt og Ro, der gjorde, at han til daglig Brug ikke lod sig stærkt paavirke af Noget; men igjennem denne Passivitet kom dog et blødt og følelsesfuldt Hjerte til Udbrud, og paa den tilsyneladende kolde Overflade spillede der et muntert Humor og en fin Ironi, som gjorde hans Omgang ualmindelig vækkende og forfriskende.

Foraar om Vinteren; Vaaren og Freden; Efteraarsfølelse; Hjemkomst; Tycho Brahes Farvel; Maanen, af: Samlede Skrifter 1ste og 2det Bind; Barcaroler af „Prindsesse Isabella" i Samlede Skrifter, Skuespil, 2det Bind; Kbhvn. 1833; Gudstjeneste, af: Nye Digte, Kbhvn. 1841.

Caspar Johannes Boye er født i Kongsberg den 27de December 1791. Han blev Student i 1810, studerede først Jura og senere Theologi, og blev theologisk Candidat 1818. Fra 1818 til 1826 var han ansat som Lærer ved det jonstrupske Skolelærer-Seminarium, og sit Otium i denne Post gjorde han frugtbringende for Poesien, idet han i disse Aar producerede en heel Række af dramatiske Arbeider, af hvilke navnlig de fædrelandske som „Juta" og „Erik den Syvende" behagede Datiden overordentlig. Hvad der bidrog til at skaffe disse Arbeider denne Gunst var ikke saa meget deres virkelige Gehalt, som en vis Sands for dramatisk Effekt, glimrende Udgange og et i det mindste efter vor Smag altfor blomstrende og overlæsset Sprog. Langt større Betydning har han som Psalmedigter, og i denne Retning skylde vi ham meget. I hans aandelige Sange er der tidt baade Høihed i Tanken og Adel i Udtrykket, og disse, saavelsom hans geistlige Taler (Prædikener 1837—39), have opbygget Mangfoldige og ville forplante hans Navn og hans Erindring. I 1826 blev han kaldet til Sognepræst i Søllerød, og Kjøbenhavnerne gjorde dengang Valfarter til hans Kirke for at høre hans herlige Høstprædikener. Her levede han til 1835, da han forflyttedes til St. Olaikirke i Helsingør, hvorfra han 1847 kaldtes til Sognepræst ved Garnisonskirken i Kjøbenhavn. Han var et af de første Offre, som Choleraen bortrev i Sommeren 1853 (den 6te Juli), ligesom han udentvivl ogsaa er den, der længst og almindeligst vil blive savnet.

Vaarpsalme; Efteraarsbetragtning; Kirkeklokken i Farum, af: Aandelige Digte og Sange, Kbhvn. 1833.

Ludvig Bødtcher, født den 29de April 1793 i Kbhvn.

Fredensborg, af Harpen for 1823; Natten, Fragment af Digtet Dag og Nat i Harpen for 1821; Marthes Kilde; Nemi, af: Nytaarsgave fra danske Digtere, 3die Aargang 1837.

Poul Martin Møller, født den 21de Marts 1794 i Uldum i Ribe Stift, dep. 1812 og tog i 1816 theologisk Attestats. I 1819 gjorde han en Chinafart som Skibspræst ombord paa Chinaskibet „Christianshavn", og fra denne Reise skriver sig det her meddelte Digt: Glæde over Danmark. I 1822 blev han Adjunkt ved Metropolitanskolen og kaldtes i 1826 til Norge som Lector i Philosophien. I 1831 blev han Professor i Philosophien ved Kjøbenhavns Universitet, men allerede i 1838 d. 13. Marts bortreves han af en altfor tidlig Død. Hans retsindige, mandige Charakteer og aandfulde Omgang vil være uforglemmelig iblandt dem, der nærmere have kjendt ham, og de faa, men fortrinlige Arbeider, han i forskjellige Retninger har frembragt, ere tilstrækkelige til at sikkre ham en hæderlig Plads blandt de danske Forfattere. Hans Halvbroder Christian Winther og Rector F. C. Olsen, i Forening med Christen Thaarup, have foranstaltet en Udgave i 3 Bind af hans efterladte Skrifter.

Glæde over Danmark, St. Laurentius, af: Efterladte Skrifter, 1ste Bind, 1839.

Christian Winther, født den 29de Juli 1797 i Fensmark i Sjælland, Professor.

Musiken; Afsked; Gjensyn; Matrosen; Ridder Kalv; Henrik og Else, alle af: Digte, gamle og nye, Kbhvn. 1832. Flugten til Amerika, af: Nogle Digte, Kbhvn. 1835. Murad (Fragment af et Digt med Overskrift: „Fjeldvandring"), af: Digtninger, Kbhvn. 1843.

Just Matthias Thiele, født den 13de Decbr. 1796 i Kbhvn. Etatsraad, Sekretair ved Akademiet for de skjønne Kunster, Haandbibliothekar hos Hs. Majestæt Kongen, Inspekteur ved den kgl. Kobberstiksamling.

Sonetter, af: Nytaarsgave fra danske Digtere, 4de Aargang, 1838; Til min lille Ida, af sammes 1ste Aarg., 1835; Guldfisken af Nic. Krossings: Fylla, Nytaarsgave for 1821.

Christian Frederik Emil Wilster, født i Kbhvn. den 27de Sept. 1797. Han blev i 1813 dimitteret og tog i 1816 juridisk Attestats med bedste Charakteer. De juridiske Forretninger tiltalte ham imidlertid ikke, og i 1818 begyndte han at studere Theologi og tog nogle Aar efter den theologiske Examen, ligeledes med bedste Charakteer. I 1822 modtog han en Adjunktpost i Sorø, hvor han nu i en Række af Aar anvendte sit Otium deels til æsthetiske, deels til philologiske Studier, ved hvilke sidste han modnede sig til Lectoratet i det græske og engelske Sprog, som i Aaret 1828 blev ham anbetroet. Aaret iforveien var der udkommet en Samling af Digtninger, der ligesaa vel som den efterfølgende, han udgav i 1831, godtgjorde hans Berettigelse til at indtage en Plads paa det danske Parnas. Hans Oversættelser af Homers Iliade og Odyssee, (1836 og 1837) høre til vor Literaturs Prydelser og ville bevare hans Navn fra Forglemmelse. Hans sidste Værk var en Oversættelse af Euripides, men en altfor tidlig Død bortrev ham fra dette Arbeide, og kun otte af Tragedierne vare fuldendte, da han hensov den 11te Januar 1840.

Ludvig Holberg, af: Digtninger, Kbhvn. 1827: Angelsachsisk Dødssang; Sorgens Mø, begge af: Digtninger, Kbhvn. 1831. Den Undvegne, af: Nytaarsgave fra danske Digtere, 2den Aarg. 1836.

Nicolai Ulrik Krossing, født den 13de Juni 1798 i Kbhvn., Cantor ved Citadelskirken, død den 5te Febr. 1872. Han var ikke nogen produktiv Digter, men hans Poesier tiltale ved en smuk Form og en eiendommelig mild Stemning og Tone.

Graven (Fragment), af: Nytaarsgave fra danske Digtere 3die Aarg. 1837; Tymme Sjællandsfar, af hans poetiske Læsebog, Kbhvn. 1834.

Henrik Hertz, født i Kbhvn. den 25de August 1798, blev Student i 1817. I sine første Ungdomsaar deelte han sig mellem æsthetiske og juridiske Studier, og at han har drevet disse Studier med Alvor sees bedst deraf, at han i 1824 fik Universitetets Guldmedaille for en juridisk Afhandling og i 1826 for en æsthetisk. Forresten levede han stille og tilbageholdent, og Ingen af hans Jevnlige vidste ret Besked med hvad han egentlig foretog sig. At han var Forfatter til et Par Skuespil, der i 1827 gjorde Lykke: „Hr. Burckhardt og hans Familie" og „Kjærlighed og Politi", anede man derfor ikke, og endnu mindre faldt det Nogen ind, at han skulde være Forfatter til „Gjengangerbrevene", der i 1830 gjorde en saa fabelagtig Opsigt, at man i lang Tid slet ikke talte om Andet. Desto større var Overraskelsen, da Sløret omsider faldt, og det viste sig, at Forf. til „Gjengangerbrevene" var en gammel Bekjendt, hvem man skyldte ikke blot de ovennævnte Arbeider, men ogsaa „Flyttedagen" og det mesterligt udarbeidede versificerede Lystspil: „Amors Genistreger".

Hertz fik nu Stipendium, reiste bort i 1833 og vendte i 1834 tilbage, efter at have bereist Tydskland, Italien, Schweitz og Frankrig. Under hans Fraværelse manglede der ikke paa Stemmer, der søgte at godtgjøre, at Hertz's Talent kun var underordnet og imiterende, at Formen var Alt for ham, men at han som Digter manglede baade Flugt og Begeistring. Det bedste Svar paa disse Taabeligheder var de to Arbeider, han fremkom med i 1836 og 37: „Debatten i Politivennen" og „Svend Dyrings Hus." „Debatten", der hviler paa et ypperligt Grundlag, er en af vore bedste Vaudeviller, og om han end ikke i „Svend Dyrings Hus" har, efter Heibergs Sigende, „brudt en ny, Bane", saa er det dog et Digterværk, der baade kan røre og henrive. og dets første Akt er ligefrem baade et Mynster- og et Mesterstykke Endnu mere udeelt Virkning gjorde hans romantiske Eenaktsstykke „Kong Renés Datter", der er oversat i alle nyere Sprog og overalt modtoges med den samme Begeistring. Intet andet af hans Arbeider indeholder en saa harmonisk Forening af alle de Egenskaber og Fortrin, der ere Hertz eiendommelige. Man kan ikke tænke sig noget mere Fintfølt og Fintformet end dette Drama, gjennem hvis enkelte Repliker der fra Først til Sidst strømmer en Troubadourklang, som baade fængsler og bedaarer. Det er ligesom Blomsten af hele hans Digtning, og den, der vil kjende Hertz tilbunds, maa baade begynde og ende med dette Digt. I meer end tredive Aar vedblev han nu paa det dramatiske Gebeet at være en af de heldigste og mest produktive Forfattere, som den danske Literatur har eiet. De mangfoldige Skuespil, der ere opførte af ham i denne lange Periode, vidne ikke blot om hans Respekt for Kunsten og dens Fordringer, men ogsaa om en eiendommelig Tilbøielighed hos ham til at experimentere paa det kunstneriske Omraade. „Ninon", „Tonietta", „Scheik Hassan", „Den Yngste" o. fl. ere slaaende Beviser paa den Samvittighedsfuldhed og Omhu, hvormed han gik til sit Arbeide, og paa den Kunst, hvormed han forstod at give sine Stykker en forskjellig Grundtone og Lokalfarve. Enkelte af hans Skuespil, der mindre tiltale ved Læsningen, f. Ex. „Besøget i Kjøbenhavn", „Sparekassen" og „De Fattiges Dyrehave", ere netop ved Opførelsen blevne Publikums Yndlingsstykker, og den Jubel, hvormed de stadigt modtages, er et Beviis paa, at han ogsaa her har truffet det Rette. Det lykkedes derfor ogsaa Hertz under sin lange Digtervirksomhed at forsone sine Modstandere og bringe dem til Taushed, og da han døde, den 25de Februar 1870, vare Alle enige om, at han ikke blot i en ualmindelig høi Grad havde forædlet og uddannet Modersmaalet, men at han ogsaa hørte til de Udvalgte, der havde gjort Fædrelandet Ære.

Englenes Sang, af: Svend Dyrings Huus, romantisk Tragedie i 4 Acter, Kbhvn. 1837; Aftenhvile, Fragment af et større Digt: Naturen og Kunsten i Anonym Nytaarsgave for 1832; Foraarets Nytaarsdag; Fregatten Ørnens Brand; Slaget paa Rheden, alle af: Foraarets Nytaarsgave for 1833. Høisgaards Bakke, af: Kjærligheds Veie, Nytaarsgave for 1836. Den danske Soldat, af: Lyriske og dramatiske Digte, Kbhvn. 1841.

Emil Aarestrup er født i Kbhvn. den 4de December 1800, tog i 1827 medicinsk Embedsexamen og blev samme Aar praktiserende Læge i Nysted og senere i Saxkjøbing. I 1849 blev han Stiftsphysicus i Fyen og døde i Odense den 21de Juli 1856. Hans elskværdige, opvakte og aandrige Personlighed vandt ham mange Venner, hans Digte endnu flere. De smukke Samlinger, der udkom i 1838 og 1863, omfatte Alt, hvad han har produceret. Uagtet han heri viser sig paavirket af to grund-

forskjellige Digternaturer: Heine og Christian Winther, der ligesom strides om Herredømmet hos ham, vil man dog altid med Fornøielse kunne tage disse Digtsamlinger i Haanden og være vis paa ogsaa deri at finde Digte, der gjenspeile hans egen djerve, mandige og humoristiske Charakteer, — og disse ere de bedste.

Et Aftensuk; Velkomst; Torsten og Trine, alle af: Digte, Kbhvn. 1830.

Hans Christian Andersen, født den 2den April 1805 i Odense, Etatsraad.

Dødsøieblikket; Aftenlandskab; De Danske og deres Konge, alle af: Samlede Digte, Kbhvn. 1833.

Carl Christian Bagger er født i Kbhvn. den 10de Mai 1807, men tog sine to første Examiner ved Sorø Akademi med bedste Charakteer. I en temmelig lang Række af Aar privatiserede han derpaa i Hovedstaden, uden at dog disse første Ungdomsaar bleve saa frugtbringende for Poesien, som hans lyse Hoved og rige Gemyt berettigede til at vente. I 1834 udgav han en Samling „Smaadigte", hvoriblandt flere særdeles smukke; men et langt gyldigere Vidnesbyrd om, hvormeget han vilde kunne have præsteret under lykkeligere Livsforhold, afgiver Novellen: „Min Broders Levnet", som han Aaret efter udgav under det pseudonyme Mærke: Johannes Harring. Den Aandsfriskhed og de geniale Glimt, der fremskinne saavel i Fortællingen selv som i de lyriske Smaadigte, hvormed den er gjennemvævet, ville sikkre denne Bog og dens Forfatter en hæderlig Plads i Literaturen. Sine sidste syv Aar tilbragte Carl Bagger i Odense, hvor han deels assisterede ved, deels forestod Redaktionen af den saakaldte Hempelske Avis. Et saa sløvende Arbeide kunde ikke andet end kue hans Talent og tære paa hans Livskraft. Den 25de October 1846 bukkede han under for sine Lidelser.

Den engelske Capitain; Bortreisen, af: Smaadigte, Kbh. 1834.

Frederik Paludan-Müller, født den 7de Febr. 1809 i Kjerteminde, Professor.

Perlen; Nattevagt; St. Helena, af: Poesier, 2den Deel, Kbh. 1838; Sorgen; Stormen, af: Amor og Psyche, Kbhvn. 1834; Sonetter, af: Adam Homo, 1ste Deel. Kbhvn. 1842; Vexelsang, af: Venus, Kbhvn. 1841.

Frants Johannes Hansen er født den 4de Septbr. 1810 i Kbhvn., dep. 1828, tog i 1834 juridisk Examen og blev i 1842 Cancellist i det danske Cancelli. Allerede i en ung Alder forraadte han lykkelige Anlæg baade som Digter og Musiker; men det var, som om det Brødstudium, han havde valgt sig, og den Livsstilling, det førte ham ind i, stillede sig hæmmende i Veien for, at Udviklingen af disse Anlæg kunde faae den fulde Betydning. Hvormeget derfor end hans Vers tidt udmærke sig ved Friskhed og Vellyd, lykkedes det ham dog aldrig ret at trænge igjennem, og det synes, som om Følelsen heraf i Forbindelse med det stadige Tryk af en Livsstilling, hvori han ikke ret syntes at passe, har naget paa hans Tilværelse og revet ham bort længe før Tiden. Den originaleste af hans poetiske Frembringelser er uden Tvivl Novellen: „Let Sind og Letsind", som han udgav under det pseudonyme Firma: Torkel Trane. Han var en trofast og ærlig Ven, en god Kammerat, et livligt, aandfuldt og rigtbegavet Menneske, og hans tidlige Død (den 14de Marts 1852) var et Sorgens Budskab baade for hans og Poesiens Venner.

Corsaren; Amuraths Ganger, begge af: Romantiske Digtninger, Kbhvn. 1839.

Peter Christian Faber, født den 7de October 1810 i Kbhvn. Etatsraad, Telegrafdirecteur.

Den tappre Landsoldat; Sangfuglene; Juletræet; Fædrelandssang.

Hans Peter Holst, født den 22de Octbr. 1811 i Kbhvn.

Dioskurerne, af: Digte, anden Samling, Kbhvn. 1850; Naar mit Øie er lukt; Bonden fra Lemvig, af: Digte, 2det Opl., Kbhvn. 1840. En Veninde; Serenader; Minotaurus; Den døende Fegter, alle af: Ude og hjemme, 2det Opl., Kbhvn. 1843.

Carl Ploug, Redakteur af „Fædrelandet“, født i Kolding den 29de October 1813.

Modersmaalet; Fostbrødrelaget. Begge af: „Poul Rytters Viser og Vers, Kbhvn. 1847. Grundloven; Sonetter. Begge af: Samlede Digte, 2den Udgave, Kbhvn. 1862.

Peter Ludvig Møller, født i Aalborg den 18de April 1814, blev Student i 1832, indkaldtes til anden Examen og vandt i 1841 Universitetets Guldmedaille for det æsthetiske Priisspørgsmaal: „Har Smag og Sands for Poesi i Frankrig i de senere Aar gjort Frem- eller Tilbageskridt?“ Senere, i 1857, vandt han paany den samme Guldmedaille for en Afhandling om det nyere franske Lystspil, der udkom Aaret efter omarbeidet under Titlen: „Det nyere Lystspil i Frankrig og Danmark“. I 1845 begyndte han Udgivelsen af en æsthetisk Aarbog „Gæa“, der fortsattes og indeholdt ikke faa værdifulde Arbeider af ham selv og Andre. Hans bedste Digte findes i denne Samling og i „Løvfald“, en Digtsamling, der udkom i 1855 under Forfattermærket: Otto Sommer. Som Digter, Udgiver og Kritiker har han udfoldet en ikke ringe Virksomhed, og dog lykkedes det ham aldrig ret at vinde Fodfæste i Literaturen. Det var uden Tvivl Bitterhed herover, der i 1851 drev ham bort fra Fædrelandet og fik ham til at opslaae sin Bolig i Paris, hvor han tilbragte sine sidste Leveaar under trykkende og lidet glædelige Vilkaar. Han talte vel jevnlig om at vende tilbage, men det blev ikke til Alvor. Han døde den 8de Decbr. 1865 i Rouen.

Arion, af: Gæa for 1846; Den hellige Veronika, af Gæa for 1845.

Hans Wilhelm Kaalund, født den 29de Juni 1818 i Kbhvn.

Den flyvende Sommer; Til Familien i Præstegaarden Begge af: „Fabler og blandede Digte“, Kbhvn. 1844.

Christian Knud Frederik Molbech, født i Kbhvn. den 20de Juli 1821, Professor.

Døden, af: „Digtninger“, Kbhvn. 1846; Maria Magdalena, af: „Billeder af Jesu Liv“, Kbhvn. 1844. Stille, af: Samlede Skrifter, Kbhvn. 1863.

Danske Viser.

Dronning Dagmar.

Dronning Dagmar ligger i Ribe syg,
Til Ringsted mon de hende vente:
Alle de Fruer, i Danmark ere,
Dem lader hun til sig hente.
Udi Ringsted hviles Dronning Dagmar.

„I hente mig fire, I hente mig fem,
I hente mig af de Vise,
I hente mig hid liden Kirstin,
Herr Carls Søster af Rise.
Udi Ringsted hviles Dronning Dagmar.

„I hente mig Unge, I hente mig Gamle,
I hente mig af de Lærde,
I hente mig liden Kirstine bold,
Al Ære saa er hun værd."

Ind kom liden Kirstine ad Dør,
Hun skinned saa rød af Guld;
Hun kunde ikke Lyset paa Kronen see,
Hendes Øine var' taarefuld'.

Liden Kirstine ind ad Døren tren
Med Tugt og favren Sinde,
Dronning Dagmar staaer hende op igjen,
Saa vel hun favnede hende.

„Kan Du læse, og kan Du skrive,
Og kan Du løse min Pine,
Da skal Du slide Skarlagen rød
Og ride paa Gangerne mine.“ —

„Kunde jeg læse, og kunde jeg skrive,
Jeg gjorde det jo saa gjerne;
Det vil jeg for Sanden sige,
Eders Pine er haarder' end Jern.“

Det var liden Kirstine,
Tog Bogen og derudi saae:
„Hjælpe Eder Gud Fader i Himmerig!
Eders Pine er haarder' end Staal.“

Hun tog Bogen udi sin Haand,
Saa sørgelig derudi læste:
„Hjælp os, Christ i Himmerig,
At I Eders Liv kunde friste!“

Hun tog Læsten og den hellige Bog,
Hun læste alt, hvad hun kunde, —
Det vil jeg for Sandingen sige,
Saa saare hendes Øine de runde.

De fulgte hende ud, de fulgte hende ind,
Det lidte jo længer jo værre:
„Medens det kan ikke nu bedre være,
I sende Bud efter min Herre.

„Vil Gud det have, det maa saa skee,
Og Døden stander mig fore,
I sende strax Bud til Skanderborg,
I finde min Herre der.“

Det da var den liden Smaadreng,
Han lod sig ikke længe forlide,
Han rykkede Sadel fra Bjælken ned
Og lagde paa Ørs hin hvide.

Og det da var den anden Smaadreng,
Satte sig paa Ganger rød;
End red han langt hastiger' frem,
End snaren Falk han fløi.

Kongen han stander paa Høienloftsbro,
Og seer han ud saa vide:
„Og hisset seer jeg min liden Smaadreng,"
Saa sørgelig monne han kvide.

„Hisset seer jeg min liden Smaadreng,"
Saa sørgelig monne han traae;
„Nu raade Gud Fader i Himmerig,
Alt hure det mon Dagmar gaae."

Ind da kom den liden Smaadreng,
Og stedes han for Bord,
Han var snild i Tale,
Han kunde vel føie sine Ord.

„Dronning Dagmar haver mig til Eder sendt,
Med Eder talte hun saa gjerne,
Hun længes fast og overbrat,
Saa saare mon hun sig hvene."

Dankonning han slog Tavlebord sammen,
At alle de Terninger sjunge.
„Forbyde det Gud Fader i Himmerig,
At Dagmar skulde døe saa ung!"

Der Kongen drog af Skanderborg,
Da fulgte ham hundrede Svende,
Og der han kom til Gristedbro,
Fulgte hannem kun Dagmars Dreng.

Der han red over Randbøl Hede,
Da fulgte ham femten Svende;
Der han kom over Ribe Bro,
Da var den Herre alene.

Der var stor Ynk i Fruerstue,
Der alle de Fruer græde;
Dronning Dagmar døde i liden Kirstens Arm,
Der Kongen red op ad Stræde.

Det var Dannerkonning,
Han ind ad Døren tren,
Det var liden Kirstin bold,
Hun rakte hannem Haanden igjen.

„Og hør I, naadige Herre og Kong!
I skulde hverken sørge eller kvide,
I haver faaet en Søn i Dag,
Er skaaren af Dagmars Side.“ —

„Jeg beder Eder alle, Jomfruer og Møer,
Jeg beder Eder hver og alle:
I bede en Bøn for Dagmars Sjæl,
At hun maatte med mig tale.

„Jeg beder Eder, Fruer og høviske Kvinder,
Saa mange som her ere inde:
I bede en christen Bøn for mig,
At jeg maatte tale med hende.“

Saa fulde de paa deres bare Knæ,
Saa mange som der var inde.
Dem hørtes deres Bøn og kongelig Graad,
Han monne hende levende finde.

Dronning Dagmar reiser sig op paa Bure,
Hendes Øine vare blodige røde!
„Ak, min ædle Herre Kong Valdemar!
Hvi gjør I mig den Møde?

„Her tør ingen Mand ræddes for mig,
Jeg haver ei andet Ondt gjort,
End at jeg mine Silkeærmer smaa
Om Søndagen haver snørt.

„Den første Bøn, jeg Eder beder,
    Den vide I mig saa gjerne:
Alle fredløse Mænd dem give I Fred
    Og lad alle Fanger af Jern!

„Den anden Bøn, jeg beder om,
    Den kommer Eder selv til Fromme:
I tage ikke ved Bengerd i Aar!
    Hun er saa bedsk en Blomme.

„Den tredie Bøn og største Begjer
    I tage saa vel tilvare:
I lade ikke vor kjære, yngste Søn
    I Aar udi Leding fare!

„I lade hannem Konning i Danmark være,
    Naar I gaaer selv til Døde;
Bengerd vil Eder en anden føde,
    Som hannem agter at forøde.

„I tage liden Kirsten til Eders Viv,
    Hun er saa stolt en Jomfru:
Men gaaer det anderledes ihænde,
    Da komme I mig ihu." —

„Denne Bøn, som I nu beder mig,
    Den vider jeg Eder saa gjerne;
Jeg tager aldrig liden Kirsten til Viv
    Eller nogen Verdsens Terne." —

„I vil ikke ægte liden Kirstin
    Og ei nogen Jorderigs Terne,
Dog skal I fare til Portugal
    Alt efter saa bedsk en Verne.

„Havde jeg ikke mine Ærmer om Søndagen snørt
    Og ikke dem Striger paasat,
Da havde jeg ikke syndet dermed
    Og havt saa ond en Nat.

„Hør I det, min ædle Herre!
Vil I mere af mig vide?
Der sidde Guds Engle i Himmerig,
De monne fast efter mig lide.

„Nu er det Tid, jeg farer herfra,
Jeg maa ikke længer dvæle,
Himmeriges Klokker de ringe efter mig,
Mig længes hen til de Sjæle."
Udi Ringsted hviles Dronning Dagmar.

Marsk Stigs Døttre.

Marsk Stig han haver de Døttre to,
Saa krank en Skjebne monne de faae.
Den ældste tog den yngste ved Hand,
Og de fore vide om Verden.

Den ældste tog den yngste ved Hand,
Saa ginge de dem til Sverrigs Land.

Kong Byrge han kom fra Stevne hjem;
Marsk Stigs Døttre ginge hannem ud igjen.

„Hvad for Kvindfolk monne I være?
Og hvi staae I saa silde her?" —

„Vi ere Marsk Stigs Døttre baade.
Saa gjerne bede vi Eder om Naade." —

„I skynde Eder snarlig af min Gaard!
Eders Fader vog min kjære Morbro'er." —

„Ikke maae vi udi Kong Eriks Død,
Vi fare saa vide alt efter vort Brød."

Den ældste tog den yngste ved Hand,
Saa ginge de dem til Norges Land.

Kong Erik kom fra Thinge hjem;
Marsk Stigs Døttre ginge hannem ud igjen.

„Hvad for Kvindfolk monne I være?
Hvad have I udi mit Land at gjøre?" —

„Vi ere Marsk Stigs Døttre buade,
Saa gjerne bede vi om Eders Naade."

„Kunne I brygge, og kunne I bage
Eller noget sligt Embede mage?" —

„Vi have ei lært at brygge eller bage
Eller noget sligt Embede at mage;

„Men vi kunne spinde det Guld saa rød,
Det lærte os Moder, førend hun døde;

„Og vi kunne væve saa vel i Rør
Som nogen af alle Dronningens Møer.

„Vi kunne Guld spinde og væve i Lad,
Men aldrig bliver vort Hjerte glad.

„Siden Fader og Moder de ginge os fra,
Da er vor Kaabe baade paltug og graa.

„Havde Marsk Stig levet og blevet i Lande,
Det havde ikke gaaet os saa ihaande;

„Havde Fru Ingeborg ikke saa snarlig død,
Vi havde ikke lidt den Jammer og Nød." —

Konning Erik meldte det Ord med Skjel:
„Eders Fader jeg kjendte saa gjørligen vel.

„Han var en Mand til Mund og Hand,
Som findes kunde udi et Land."

Saa slog han over dem Skarlagenskind,
Saa fulgte han dennem i Fruerstuen ind.

Han bad dem hverken sørge eller græde,
Han skulde dem være i Faders Sted.

Den ældste Søster Væven trendte,
Den yngste væved den ud tilende.

Og hun vov i den første List
Jomfru Marie og Jesum Christ.

Og hun vov i det andet Rør
Norge=Lands Dronning og alle hendes Møer.

De vov Hjort, de vov Hind,
De vov sig selv med blegen Kind;

Og saa vov de med Fingre snare
Alle Guds hellige Engleskare.

Den yngste Søster hun Væven affældte,
Hun gav den Dronningen med megen Snilde.

Hun fældte derved de modige Taarer:
„Gud give det, I vor Moder var!

„Var I vor Moder eller Søster kjære,
Vi finge baade Løn og dertil Ære.

„Det hjælper os ikke et eneste Stykke,
Vi maae alt nyde den kranke Lykke."

Den ældste Søster blev syg og laa;
Den yngste ganger hende til og fra.

Den ældste Søster af Sorg hendøde;
Den yngste lever efter med Sorg og Møde.

Og Kongen gav hende sin yngste Søn,
Hun var hannem værd, den Jomfru skjøn.
De levede sammen med Æren,
Der de havde faret vide om Verden.

Aage og Else.

Det var Ridder Herr Aage,
Han red sig under Ø,
Fæsted han Jomfru Elselille.
Hun var saa væn en Mø.

Fæsted han Jomfru Elselille
Alt med saa meget Guld,
Maanedsdagen derefter
Laa han i sorten Muld.

Det var Jomfru Elselille,
Hun var saa sorrigfuld;
Det hørte Ridder Herr Aage
Hen under sorten Muld.

Op staaer Ridder Herr Aage
Tager Kisten paa sin Bag;
Saa lakker han til hendes Bur
Sig selv til megen Umag.

Han klapped paa Døren med Kiste,
Fordi han havde ei Skind:
„Du stat op, Jomfru Else!
Og luk din Fæstemand ind.“ —

Det svared Jomfru Else:
„Jeg lukker ei op min Dør,
Før Du kan Jesu Navn nævne,
Saa som Du kunde før.“ —

„Du stat op, Jomfru Elselille!
Og luk Du op din Dør;
Jeg kan Jesu Navn nævne,
Saa som jeg kunde før.“

Op staaer stolten Elselille
Med Taarer paa sin Kind,
Saa lukker hun den døde Mand
Til sig i Buret ind.

Saa tog hun den Guldkam,
Saa kæmte hun hans Haar;
For hvert et Haar, hun redte,
Hun fældte modig' Taar'.

„Hør I, Ridder Herr Aage,
Allerkjæreste min!
Hvordan er det i sorten Jord,
Udi Graven din?“ —

„Hver en Gang Du glædes
Og i din Hu er glad,
Da er min Grav forinden
Omhængt med Rosens Blad.

„Hver en Gang Du Dig græmmer
Og i din Hu er mod,
Da er min Kiste forinden
Som fuld af levret Blod.

„Nu galer Hanen den røde,
Og maa jeg da affted;
Til Jorden skulle alle de Døde,
Thi maa jeg følge med.

„Nu galer Hanen den sorte,
Til Graven maa jeg ned;
Nu aabnes Himmerigs Porte,
Jeg maa da flux affted.“

Op stod Ridder Herr Aage,
Tog Kisten paa sin Bag;
Saa lakker han til Kirkegaard
Alt med saa megen Umag.

Det gjorde Jomfru Elselille,
For hendes Hu var mod;
Hun fulgte med sin Fæstemand
Igjennem mørken Skov.

Der hun kom igjennem Skoven
Ind paa den Kirkegaard,
Da falmed Ridder Herr Aage
Sit favre gule Haar.

Der hun kom af Kirkegaard
Og udi Kirken ind,
Da falmed Ridder Herr Aage
Sin røde Rosens-Kind.

„Hør Du, stolten Elselille!
Allerkjæreste min!
Du græde nu aldrig mere
For Fæstemand din.

„See Dig op til Himmelen,
Alt til de Stjerner smaa!
Saa faaer Du at vide,
Hvor Natten hun gaaer.“

Saae hun op til Himmelen,
Til de Stjerner smaa;
I Jorden slap den Døde,
Hun ham ei mere saae.

Hjem gik Jomfru Else,
Hun var saa sorrigfuld,
Maanedsdagen derefter
Laa hun i sorten Muld.

Ambrosius Stub.

1705—1758.

Rosenknoppen.

Du deilige Rosenknop,
Lad mig Dig ret betragte!
Hver Mand maa Dig jo agte,
Naturen har nedlagt
Hos Dig al Kunst og Pragt.
De fine, farved' Blade
Os i Uvished lade,
Om ei en zirlig Dragt
Indtager meer end Pragt;
De Blade gjør saa mange
Smaa Labyrinthers Gange
Og dufte Luften op,
Du deilige Rosenknop!

Men af, Du visnede!
Igaar saae jeg med Glæde
Dig paa dit Tornesæde.
Jeg brød Dig af, men see!
I Dag Du visnede.
Din friske Farve svinder,
Dit matte Rødt mig minder,
Din Herlighed forgaaer,
Din Skjønhed Ende faaer!
Naturens Mesterstykke!
Ak! hvor er nu dit Smykke?
Igaar Du blomstrede, —
I Dag Du visnede!

Kom, Ven, kom nu og see,
Min Rose paa Dig kalder!
Din Skjønhed engang falder,
Kom, Ven! kom nu og see!
Betragt dit Billede!
Alt, hvad man deiligt finder,
De rosenrøde Kinder,
Den Mund, den Deilighed,
De Øines Munterhed,
Den nette Krop og Hænder,
Som sig hvers Gunst tilvender,
Forgaaer; kom, Ven, og see!
Betragt dit Billede!

Een Skjønhed evig staaer,
Som ei for Tiden falder
Og ei for Aar og Alder,
Men Evigheden naaer, —
Den Skjønhed evig staaer.
Min Ven! det er jo Dyden,
Stræb efter den i Tiden,
At og en deilig Aand
Sin Bolig ligne kan.
Lev til din Skabers Ære,
I Dyden hans at være:
Naar Alting da forgaaer,
Din Skjønhed evig staaer.

Christian Braumann Tullin.

1728—1765.

Maidagen.

„Min Musa, kom og lad os flye
Fra dette melancholske Fængsel,
Hvor Ønsker daglig døe i Trængsel
Og fødes for at døe paany;
Hvor Kunst og Vid kun pønser paa
Den bedste Plan til nye Sorger,
Hvor Rigdom sulter for at faae
Det Støv, den for sin Arving borger; —

„Hvor Retten selv er Terningkast,
Hvor Ja af Hyklere bortleies,
Hvor Dyder mod Dukater veies,
Hvor Fattigdom er største Last;
Hvor Rigdom gjør en Daare klog,
Ærværdig, ædel, sindrig, kløgtig;
Hvor Sindets Ro sin Afsked tog,
Da Noisomhed blev gjort landflygtig;

„Hvor Solen Verdens Morgenpragt
Paa lukte Dienlaage maler,
Hvor Nag og Sorg, naar Hanen galer,
Maae endnu vaagen gaae paa Vagt;
Hvor Narre af hverandre leer,
Og den, som Andres Feil antaster,
Er ofte selv, som hver Mand seer,
Langt større Nar end den, han laster;

„Hvor Viisdom selv er bunden til
De Love, som af Daarer stiftes,
Hvor man maa leve, elskes, giftes,
Ei som man selv, men Moden vil;
Hvor Tvang er Vellyst, Mad bli'r Gift,
Hvor Sundhed drikkes for at mistes,
Hvor Løfter er kun Tungens Drift,
Og Dyd kun roses for at fristes;

„Hvor Ærlighed er vis Forlis,
Enfoldighed bli'er dræbt af Kunster,
Hvor Gudsfrygt holdes kun for Dunster,
Og Djævlen er kun Poblens Ris;
Hvor den af Støv til Ærens Top
Med megen Omsorg bli'er optrækket,
Som veed at bukke for den Krop,
Hans Hjerte ønsker var radbrækket;

„Hvor Ingen nok forsigtig kan
Blandt Ræve, Tigre, Løver vandre,
Som endnu værre er end andre,
Fordi de eie meer Forstand;
Hvor — o min Musa, lad os flye
En Sværm, som Luften selv anstikker,
Hvor hør! og ti! og frygt! og fly!
Er Reglen for at leve sikker.

„Søg op det Sted, hvor Frihed boer;
Hvor kunstlet Sorg, selvgjorte Plager
Udgjør ei Livets fleste Klager,
Men Smilet selv hos Armod groer;

Hvor jeg og Du kan løse tidt
De Tanker, som laae før i Lænker,
Og uden Tummel drikke frit
Den Nektar, som Naturen skjenker." —

Saa tænkte jeg i Mai en Dag
Og reiste strax til hine Enge,
Hvor Flora reder Blomstersenge
For Knoppen under Stjernetag.
Her kasted jeg mig paa en Høi,
Fortabt, henrykket og fornøiet,
I samme Øieblik da Øiet
Nysgjerrigt ud i Cirklen fløi.

O Gud! hvad Skueplads var her
For Lugt, for Syn, for alle Sandser!
En ny Natur omhængt med Krandser
Fremviste Eden her og der.
En luttret Luft sin Ambra skjød,
Naar Zephyr sine Vinger rørte,
Saa Lugten strax i Vellyst flød;
Hvert Aandedræt ny Balsam førte.

Forundringsfuldt mit Øie saae
Et Landskab af Naturen malet,
Som i en herlig Runding praled,
Hvor Grønt sig tabte i det Blaae;
Den hele Kreds var overalt
Med en saphirblaa Hvælving dækket,
Hvis Grundvold dels paa Bjerge faldt
Og dels sig ned i Havet strækked;

Hvor en saa vid og yndig Plan
Med ny Henrykkelse fornøied
Og indtog Syn og Sands, da Øiet
Saae denne søde Scene an,
At Solens brudte Straaler, som
I tusind Chrystalspeile spilled
Paa Bølgerne, som tumled om
Og langsomt ind paa Stranden trilled.

Paa Havet var et Teppe lagt,
Hvor Grunden, Grønt i Grønt skatteret,
Med Gult og Rødt og Blaat stafferet,
Fremviste Aarets Morgendragt.
Nyfødte Planter titted op,
Ved Solens Pragt til Liv opvakte,
Med grønne Grene, bladrig Top,
Til Vidne om det Haab, de bragte.

Hist laa et Bjerg, hvis svære Krop
En prægtig Skueplads bestemte;
Dets Rod sig i Afgrunden gjemte,
Og Toppen steg mod Skyen op;
Det som en særskilt Verden laa,
Af Jord og Marmor sammensmeltet;
Man hist og her en Grotte saae,
Hvor Solen havde Sneen smeltet.

Den ranke Gran paa Bjergets Top
Sin Pyramideform opreiste
Og med den smalle Spidse kneiste
Høitidelig mod Himlen op.
Dens Bul og Rod, af Balsam fuld,
Sig havde der saa stærkt forskandset,
At den sin Kamp mod Frost og Kuld
Forlod med Seierstegn omkrandset.

En krummet, slangeformig Dal
Nedsænket laa ved Bjergets Fødder,
Hvor tusind nys udsprungne Rødder
Afbildede en Blomstersal.
I denne surrede en Bæk
Igjennem en Allee af Pile,
Hvis Vand, nu Isens Baand var væk,
Knap kunde nok for Glæde ile.

Her sværmede en Fuglehær
Af Sisiker, Bogfinker, Svaler,
Maaltroster, Norges Nattergaler,
Som fløi forlibte her og der:

Hver med sin Tone stemmed i;
Og Qviddren, Fløiten, Piben, Lokken
Klang med forenet Melodi
Som prægtigt Chor blandt hele Flokken.

De midt i yndig Harmoni
Hinanden kyssed, caressered
Og under Kysse intonered:
Se hvor vi elske, vi! vi! vi!
Hver havde gjort sit Valg især,
En Han var for en Hun alene,
Skjøndt de med Løv behængte Grene
Var fælleds Seng for En og hver.

Lyksalig', ja lyksalig' Flok,
Som ingen selvgjort Sorg skal trykke,
Men som i Elskov gjør din Lykke,
Fordi Naturen er dig nok!
Du vælger den, Du elske skal,
Og elskes just, fordi Du vælger,
Naar kunstlet Vid blandt os tidt sælger
En Skat, sam vindes kun ved Valg.

Saa tænkte jeg om disse Smaa,
Som her med Elskov Vaaren smykked,
Men blev til ny Forundring rykket,
Idet jeg just en Lærke saae,
Som nu, idet den flagred op,
Sit søde Dirlilili trilled
Og over Redens skjulte Kop
Med elskovstændte Vinger spilled.

Her flød i dette Øieblik
En Tonestrøm i Luft og Øre,
Saa Alt, hvad Sjælen kunde røre,
Jeg her i denne Solo fik.
Ja rundt omkring blev tyst og taust,
Da denne Virtuos istemmed;
Fornuften hørte selv forbaust
Slig Citharklang fra en Spædlemmet

Hvor den med en saa let Umag
Sin Tunge dreied, trykked, hæved
Og med det smalle Luftrør bæved,
Saa Øret dirred Slag i Slag!
Dens kunstig blanded' Melodi
Nu Tonen løfted op, nu synked
Og i en yndig Symphoni
Nu fløitede, nu lo, nu klynked.

Al Kunst og Færdighed forsvandt,
Saasnart jeg hørte denne Lille;
Ja hvilken Mester turde spille
Mod denne fødte Musikant?
„O, lille, søde Fløitenist!
Hvo gav Dig disse Egenskaber?“
Saa raabte jeg mod Bjerget hist,
Og Echo svarede: — — en Skaber.

Her fløi min Sjæl i dette Nu
Med hellig Ild i hver en Evne
Hen til — hvordan maa jeg Dig nævne,
Navnløse Væsen? store Du!
Den fløi fra denne Cirkel ud,
Hvor Alt med Almagt var omringet,
Og fra hver Punkt i Kredsen Gud
Udi Fornuftens Øre klinged.

Uskabte Skaber, naadig, viis,
Hvis Kjærlighed er uden Ende,
Som har, paa det man Dig skal kjende,
Skabt for hver Sands et Paradis!
Du, som er Alt, og Alt i Dig!
Hvis Fodspor vises allevegne,
Hvis Væsens Skygge tydelig
Det Allermindste kan aftegne!

Du gjør vel Sommer, Vinter, Høst
Til Tolke for din Magt og Ære;
Men Vaaren — hvad skal den da være?
O Skaber, den er idel Røst!

Den til den døve, vantroe Flok
Med Millioner Tunger taler
Og med nyskabte Væsners Skok
Som dine Almagts-Vidner praler.

Den er blandt alle Dig mest lig,
Den skaber, danner og opliver,
Opholder, nærer, Kræfter giver,
Den er — den er snart selve Dig.
Hvor lidt veed de af Glæder, som
I Kvalm og Støv bag lukte Mure,
Naar al Naturen raaber: kom!
Blandt tunge Tanker frygtsomt lure!

Du vækker Alting op til Liv
Og viser nye Almagts-Scener,
Du intet Kreatur formener
At see Effekten af dit Bliv!
Kan da en Skabning, hvis Forstand
Sig over Andres høit ophæver,
Din Almagt see koldsindig an,
Ja med Foragt? — — Min Gud, jeg bæver.

Jeg tumles i et bundløst Hav
Blandt disse store Foraarsunder;
Min Sjæl vel seer, men ei udgrunder
Det Vellystsyn, Du her mig gav.
Jeg seer, dit Vink en Urt, et Løv
Kan af den andens Aske vække,
Hvi skulde da din Haand af Støv
En smuldnet Krop ei ny udklække?

Jeg seer, hvert Kræ med al sin Kraft
Til Dig som sin Velgjører sigter, —
Er jeg, min Gud, da uden Pligter,
Som meer end de af Dig har havt?
Nei! Sjæl og Sind og Sands fortabt
Din Magt og Herlighed betragter:
Ja, Verden er forgjeves skabt
For den, som dette Syn foragter.

Johan Hermann Wessel.

1742—1785.

Hundemordet.

Der var engang en Tømmersvend,
Mod ham en Slagterhund sig viste ei som Ven.
Den vilde bide ham, og, som nu let kan vides,
En Tømmersvend ei meer end Du og jeg vil bides.
Han derfor hævede sin Øxe rask
Og kløvede sin Uvens Pandebrask.
Nu skulde det til Uheld træffe,
At Hundens Eier kom
I Øieblikket, som
Hans Hund var ud af Stand at bjæffe; —
Han bjæffede for ham.

Jeg holder det for Skam
For Læseren at repetere,
Hvad Skjældsord, Trudsler, Ed han bjæffede med mere.

Omsonst den kjære Mand, som Panden havde delt,
Ham vilde forestille:
To halve Hoveder udgjør' et helt.
Den Anden mod Raison ei tage vilde,
Og, skjøndt han fandt sig noget slagen
Ved et saa syndigt Argument,
Han foranstaltede dog næste Dagen
Den Tommersvend en Stevning sendt.

Ei denne lod sig forelægge.
For Dommeren de mødte begge.
Citanten mælede da først:
„Han kunde jaget bort min Hund med nogle Børst,
Jeg selv da skulde sagt, han gjorde vel;
Men slaae mig Hunden rent ihjel
Og med sin Øxe paa ham Panden kløve
Og mig min bedste Skat berøve —

Det troer jeg vist, Hr. Dommer! straffes bør."
Hr. Dommer tog til Ords: „Svar mig paa, hvad jeg spør'.
Du Tømmersvend! hvorfor ei Skaftet tage
Og dermed Hunden fra Dig jage?"
Han svarede (først rømmende) med Tugt:
„Ifald han mig med Halen villet bide,
Jeg Skaftet ei engang imod ham havde brugt,
Men jaget ham med bare Hænder;
Men Bæstet faldt mig an med skarpe Tænder."
Da kjendte Dommeren, saasnart han hørte det:
„Skarpt imod Skarpt! den Tømmersvend har Ret,
Du, Slagter, som har yppet Trætten,
To Mark erlægger strax i Retten."

Smeden og Bageren.

Der var en liden By, i Byen var en Smed,
Som farlig var, naar han blev vred.
Han sig en Fiende fik; dem kan man altid faae;
(Jeg ingen har; det gaae
Min Læser ligesaa!)
Til Uheld for dem begge To
De træffes i en Kro.
De drak (jeg selv i Kro vil drikke —
For andet kommer jeg der ikke;
Anmærk dog, Læser, dette:
Jeg altid gaaer paa de honnette).
Som sagt, de drak,
Og efter mange Skjældsord, hidsig Snak
Slaaer Smeden Fienden paa Planeten.
Saa stærkt var dette Slag,
At han saae ikke Dag
Og ei har siden seet' en.

Strax i Arrest blev Smeden sat;
En Feltskjær' faaer den Døde fat
Og om en voldsom Død Attest hensender;
Den Mordere forhøres og bekjender.
Hans Haab var, at han skulde hisset gaae
Og der Forladelse af sin Modstander faae.

Men hør nu Løier! Netop Dagen
Før Dom skal gaae i Sagen,
Fremtrine fire Borgere
For Dommeren. Den mest veltalende
Ham saa tiltalede:

„Velviseste!
Vi veed paa Byens Vel De altid see:
Men Byens Vel beroer derpaa,
At vi vor Smed igjen maae faae.
Hans Død opvækker jo dog ei den Døde!
Vi aldrig faae igjen saa duelig en Mand.
For hans Forbrydelse vi altfor grusomt bøde,
Om han ei hjælpes kan."

„Betænk dog, kjære Ven! der Liv for Liv maa bødes." —
„Her boer en arm, udlevet Bager,
Som Pokker snart desuden tager.
Vi har jo to: om man den Ældste tog af dem,
Saa blev jo Liv for Liv betalt." —

„Ja," sagde Dommeren, „det Indfald var ei galt.
Jeg Sagen at opsætte nødes;
Thi i saa vigtigt Fald man maa sig vel betænke.
Gid vores Smed jeg Livet kunde skjenke!
Farvel, godt Folk! jeg gjør Alt, hvad jeg kan." —
„Farvel, velvise Mand!"

Han blader i sin Lov omhyggelig,
Men finder Intet der for sig,
Hvorved forbudet er for Smed at rette Bager;
Han sin Beslutning tager
Og saa affiger denne Dom:
(Hvo, som vil høre den, han kom!)
„Vel er Grovsmeden Jens
For al Undskyldning lens
Og her for Retten selv bekjendte,
Han Anders Pedersen til Evigheden sendte;
Men, da i vores By een Smed vi ikkun have,
Jeg maatte være reent af Lave,
Ifald jeg vilde see ham død.
Men vi har To, som bage Brød;

Thi kjender jeg for Ret:
Den ældste Bager skal undgjælde det,
Han for det skete Mord med Liv for Liv bør bøde,
Til velfortjente Straf for sig
Og Ligesindede til Afsky og til Skræk."

Den Bager græd gudsjammerlig,
Da man ham førte væk.

Moral.

Beredt til Døden altid vær!
Den kommer, naar Du mindst den tænker nær.

Johannes Ewald.

1743—1781.

Dansk Nationalsang.

Kong Christian stod ved høien Mast
I Røg og Damp.
Hans Værge hamrede saa fast,
At Gothens Hjelm og Hjerne brast;
Da sank hvert fiendtligt Speil og Mast
I Røg og Damp;
Fly, skreg de, fly, hvad flygte kan!
Hvo staaer for Danmarks Christian
I Kamp?

Niels Juel gav Agt paa Stormens Brag:
Nu er det Tid!
Han heisede det røde Flag
Og slog paa Fienden Slag i Slag.
Da skreg de hoit bag Stormens Brag:
Nu er det Tid!
Fly, skreg de, hver, som veed et Skjul!
Hvo kan bestaae for Danmarks Juel
I Strid?

O Nordhav, Glimt af Wessel brød
Din mørke Sky!
Da tyede Kæmper til dit Skjød,
Thi med ham lyned Skræk og Død.
Fra Valen hørtes Vraal, som brød
Din tykke Sky:
Fra Danmark lyner Tordenskjold;
Hver give sig i Himlens Vold
Og flye!

Du Danskes Vei til Roes og Magt,
Sortladne Hav!
Modtag din Ven, som uforsagt
Tør møde Faren med Foragt,
Saa stolt, som Du, mod Stormens Magt,
Sortladne Hav!
Og rask igjennem Larm og Spil
Og Kamp og Seier før mig til
Min Grav!

Morgensang.

O Du, som aabner nu mit Øie
Paany for al din Herlighed!
O Guders Gud! o evig Høie,
Hvis Vink nu Solen straaler ved:
O aabn Du dog i Dag mit Bryst
Til Tro, til Dyd, til hellig Lyst!

O byd mig — lær mig selv at prise,
O lær mig at tilbede Dig,
Du ene Gode, Stærke, Vise,
Som denne Nat bevarte mig!
Som gav mig i dit eget Skjød
En Skjerm for Farer, Synd og Død!

Opløft mit Støv til Dig, Alfader,
Mit frelste Støv til Tronens Fod,
Hvor alle Himlens Myriader
Udraabe: Gud! hvor er Du god!
Lær og min Mund at stamme ud:
O hvor barmhjertig er vor Gud!

O lær mig følende at sige:
Du, som behersker Himmelen,
Seraphers Gud, Du er tillige
Vor Fader og vor ømme Ven!
O lad det Navn, som gjør saa trygt,
Besjæle mig med sønlig Frygt!

Da skal jeg Arme turde raabe,
Betrygget i din egen Favn:
Gud Zebaoth, paa hvem vi haabe,
Er stor, og helligt er hans Navn!
Cherubers Chor beundrer da
Mit stammende Halleluja!

O lær mig saa alvorlig glemme
Al jordisk Rigdom, Glands og Lyst!
Lad Hjertet sige ved min Stemme:
Dit Rige komme til mit Bryst!
Lær mig, at, naar jeg nyder det,
Da findes alt det Andet let!

Lær mig, som Ondskab tør forføre,
O byd — o tving mig Usle til
At lide villig og at gjøre
Med Lyst, hvad Verdens Herre vil!
Alviseste, din Villie skee
Paa Jorden som i Himlene!

O giv mig, Du det Godes Kilde,
Arbeidsomhed og dagligt Brød!
Og trænger jeg, og gaaer det ilde,
Da giv mig Kræfter i min Nød!
Alt, hvad der tjener til mit Gavn,
O giv mig det i Jesu Navn!

O Hellige, hvis vaagne Øie
Seer al min Ondskab i dens Rod;
Forskyd mig ei, Du evig Høie!
Udslet min Skyld for Jesu Blod!
Og lad mig ydmygt see til Dig,
Naar Mennesker fornærme mig!

Og Du, der kjender alle Snarer,
Som Kjødet stiller for min Sjæl;
Og Du, der seer, i hvilke Farer
Jeg styrtes tidt af Ondskabs Træl —
O slip mig ei i denne Nød!
Og fri mig dog fra Synd og Død!

Da skal jeg evig, evig være
Din Ven, dit Øies Lyst, din Pris —
Thi dit er Rige, Magt og Ære,
Kun Du er god og stor og viis!
Hvor henrykt skal jeg raabe da:
Forløser! Gud! Halleluja!

Elegi.

Hold, Taare, op at trille,
Og Du, min Cithar, stille!
Nu bæres Kongen bort
Til Graven.
Nu bæres Kongen bort til Graven.

Lad det forgrædte Øie
Sig end engang fornøie, —
Vi see vor Frederik
Ei mere.
Vi see vor Frederik ei mere.

O Ynk! saa bær da, Norden,
Din største Skat til Jorden!
Op, Cimbrer, følger med
Og klager!
Op, Cimbrer, følger med og klager!

Viis, naadig og retfærdig,
Dig og din Throne værdig,
Tag disse Navne med
I Graven!
Tag disse Navne med i Graven!

Farvel, vor døde Glæde!
Vi kan ei meer end græde;
Tag disse Taarer med
I Graven!
Tag disse Taarer med i Graven!

Hold, Taare, op at trille,
Og Du, min Cithar, stille!
Nu bæres Kongen bort
Til Graven.
Nu bæres Kongen bort til Graven.

Ved Arnsbachs Død.

Her traf han mig — her i mit fulde Hjerte
Fandt jeg den dødelige Pil,
Kun skrækkelig for Børn, kun følt af Daarer!
Seer mig, Forsagte! seer, om spildte Taarer
Vanære mig! jeg fandt den uden Smerte
Og maaler Saaret med et roligt Smil.

See, var det ei til Saar, at evig Orden
Bestemte Dødeliges Bryst?
Den Kloge læger dem, men kun den Svage
Opirrer dem til Smerte og til Klage.
Afvende, svække Taarer Almagts Torden?
Tilbagekalde Suk forsvunden Lyst?

Selv denne Kulde, denne Is, som sniger
Sig op til Hjertet med mit Blod —
Den hærder mig — at Solen rødmer, graaner,
At Jorden vakler, flyer, at Livet daaner,
Det smerter ei — og dette Suk, som stiger
Dybt af mit Bryst, er Vidne til mit Mod.

Død! — Arnsbach død! — Dag, som saa taus frembryder,
Du har ei fundet ham igjen!
Tom er Du, Dag! O Du, som var min Glæde,
Hvor er Du? — Ak! men ti, Du Drift at græde! —
Men siger mig, o I, hvis Taare flyder,
Er han da død? og har jeg tabt min Ven?

O, at det ædleste, det bedste Hjerte
Slaaer ikke — evig ikke meer!
Og Dyd skal aldrig, Gjenskin af det Høie
Skal aldrig straale fra det brustne Øie? —
Hvad vil Du, Taare? Ti, Du Tolk af Smerte!
Kan Suk besjæle Mennesket af Leer?

Ak, kunde Graad, og blodig Graad, oplive
Min Arnsbach, Asken af min Lyst!
Men nei! den Død, som Intet kan forsone,
Har alt opreist sin skrækkelige Trone
I Venskabs Helligdom! Hvo kan fordrive
Tyrannen af det elskte, kolde Bryst?

Nei, kun forgjeves, kun forgjeves flyder
Den hede Graad; forgjeves slaaer
Mit Hjerte høit! — Ha, nei! hvi vil jeg græde?
Nei, synge vil jeg om min døde Glæde;
Citharen skal fortælle Arnsbachs Dyder
Og tale om ham med det sidste Aar.

Men reen og høi og ædel skal Du være,
Min Sang! — Saaledes var min Ven!
Hver Følelse, hver Tanke saae man blinke
I rene Smil; skjøn, uden Slør og Sminke,
Var Arnsbachs Sjæl, usmittet, som hans Ære,
Og aaben for Enhver som Himmelen!

Høi var hans Sjæl og rolig og fornøiet,
I Fare kjæk, i Modgang mild,
I Medgang stærk, i Skygge og i Flamme,
I Venners og i Dødens Arm den samme;
Saa stod hans Dyd, som Klippen staaer ubøiet
I Storm og smelter ei ved Solens Ild.

Og ædel var han, øm ved fremmed Smerte,
Betænkt paa Ubekjendtes Vel.
Til Trøst, til Raad, til Redning altid færdig
Og aldrig haard af Dyd mod en Ynkværdig;
Selv Svages Feil fandt Medynk i hans Hjerte,
Men Dyd var ene mægtig i hans Sjæl.

Hvad vil Du, Taare, nu, da Sang opliver
Min Lyst? — Vil Du da qvæle den?
Hvi svækkes Harpens Lyd? Hvi døer min Stemme?
Syng høit, at andre Slægter maae fornemme
Hans Mod som Christen og som Helt, hans Iver
Som Undersaat, som Broder og som Ven!

Syng om enhver af de forsvundne Dyder —
Men ak! — men Angst har qvalt min Aand!
Død er han, død! dog vil jeg ikke græde.
Algodhed tog ham — Syng om salig Glæde!
Syng høit! — Men Hjertet smelter, Taaren flyder,
Og Harpen falder af den svage Haand!

Elegi.

O forskaan mig, vise Daare,
    Træt ei længer med Naturens Røst!
Denne tunge, hede Taare
    Er mig meer end al din kolde Trøst!
Ak, jeg elsker denne Smerte,
    Denne Nat, hvorfor Du vil befrie;
Mit beklemte, fulde Hjerte
    Lindres ved den Graad, det smelter i.

Har jeg glemt, at Myriader
    Daglig tabe Støvets usle Liv?
Veed jeg ikke, at Alfader
    Sagde: dø! saasnart han sagde: bliv?
Eller troer Du, at mit Øie
    Er for blindt af Taaren til at see
Glimt af Glæden, som den Høie
    Har tilsvoret den Retfærdige?

O jeg veed, jeg seer, jeg finder
    Haabet og den store Sandheds Magt!
Men den bange Taare rinder,
    Og en Draabe skjuler Himlens Pragt!
I et Hav af rene Lyster
    Sank din Sjæl, o Salige! Du leer,
Engel! — ak, men før min Søster!
    Du har Alt, og jeg har Intet meer.

Koldt og brustent er det Øie,
    Som den bedste Sjæl har straalet i.
Du, min Elskte, seer den Høie,
    Men dit faldne Støv betragte vi.
Blege blev de fromme Læber,
    Som saa tidt oplod sig til vor Lyst,
Og den Sang, hvormed Du stræber
    Op til Tronen, smelter ei vor Bryst.

Himlens, Dydens, vor Veninde!
    Tidlig sank Du om for Dødens Lee.
Men vor hede Graad skal rinde
    Paa dit Støv, Du faldne Lilie!

Levning af det bedste Hjerte,
    Haandfuld Jord, som var din Skabers Hus,
Du bortsmuldrer. Men vor Smerte
    Bygge Ærestøtter paa dit Grus!

En dybtsaaret Ægtefælle
    Prise dine Dyder med sit Skrig!
Og en Moders Graad fortælle,
    Hvilken Datter hun har tabt i Dig!
Klynk og Du, forladte Spæde!
    Brist i Graad, — men føl den ei endnu!
Seer Du ei, at Alle græde?
    Og dog taber Ingen det som Du!

Suk og Du, som læser dette,
    Føl vort Tab, Du kolde Vandrere!
Klag, at Døden tør udslette
    Dydens Aftryk, Godheds Billede.
Og den fromme Graad, som flyder
    Paa vor salige Venindes Grav,
Skjenke Dig et Glimt af Dyder,
    Som hun altfor kort har straalet af!

Rungsteds Lyksaligheder.

I kølende Skygger,
    I Mørke, som Roser udbrede,
Hvor Sangersken bygger
    Og kviddrende røber sin Rede,
    Hvor sprudlende Bække
    Snart dysse, snart vække
Camenernes Yndling, den følende Skjald,
    Med stedse ensrislende Fald;

Hvor Hjordene brøle
    Mod Skovens letspringende Sønner
Og puste og føle
    Den Rigdom, i hvilken de stønner,
    Hvor Meieren synger
    Blandt gyldene Dynger
Og tæller sin Skat og opløfter sit Raab
    Til den, som har kronet hans Haab;

Hvor skjertsende Bølger
    Beskvulpe den Vandrer, hvis Øie
Snart stirrende følger
    Med Helsinges graanende Høie,
    Snart undrende haster
    Blandt Skove af Master
Og forsker og kjender den Fremmedes Flag
    Og glemmer den heldende Dag;

Hvor Ensommes Lise,
    Venskabelig lindrende Slummer,
Tidt bød en Louise
    Forglemme sin kjærlige Kummer;
    Hvor Glæder tilsmile
    Den Vandrende Hvile,
Hvor Rungsted indhegner den reneste Lyst:
    Der fyldte Camenen mit Bryst.

Hvor Kummer og Smerte
    Fandt glade dit Aftryk, Du Høie,
Det ædleste Hjerte
    I hvert et medlidende Øie;
    Hvor Venlighed pryder
    De strengeste Dyder:
Der voxte min Sang, og den undrende Skov
    Gav Gjenlyd af Skaberens Lov.

Jeg saae dine Troner,
    O Almagt! — og stirrede længe;
Men hellige Toner
    Foer gjennem de zittrende Strenge.
    Hvert Blad, hvor mit Øie
    Fandt Præg af det Høie,
Opflammede Sjælen — da voxte min Sang!
    Da raste den mægtige Klang!

O Verdeners Fader!
    Saa sang jeg — Du Stærke! Du Vise!
Gud! — som Myriader,
    Som Himmelens Vældige prise!

See, Støvet kan bære
Din Rigdom, din Ære,
Din Godhed, o Fader! – saa sang jeg, og Fryd
Brød Læbernes bævende Lyd.

Lyksalige Digter,
Som Glæden indbød til sin Hytte.
Til venlige Pligter,
Til Frihed, som Dyder beskytte!
Cheruber fornemme
Hans dristige Stemme,
Og Himle forsamles omkring ham, og Lyst
Udbredes i Menneskets Bryst.

Men Du, som alene
Fremkaldte den Lyst af min Smerte,
Sig, kan min Camene
Udbrede sin Lyst i dit Hjerte?
O sig mig, Veninde!
Kan Sangens Gudinde
Med smeltende Toner belønne det Skjød,
Hvoraf min Lyksalighed flød?

Liden Gunver.

Liden Gunver vandrer som helst i Kvel
Saa tankefuld.
Hendes Hjerte var Vox, hendes unge Sjæl
Var prøvet Guld.
O vogt Dig, mit Barn, for de falske Mandfolk!

Liden Gunver meder med Silkesnor
Ved Havets Bred:
Da hævedes Bølgen, og Vandet foer
Saa brat afsted.
O vogt Dig, mit Barn, for de falske Mandfolk!

Skjøn Havmand sig op af Havet skjød,
Beklædt med Tang;
Hans Øie var kjærligt, hans Tale var sød
Som Harpens Klang.

„Liden Gunver, Du martrer mig Dag og Nat
Med Elskovs Ild.
Mit Hjerte vansmægter, min Sjæl er mat —
O vær dog mild!

„Du række mig kun din sneehvide Arm
Paa Sømands Tro;
Saa trykker jeg den til min brændende Barm,
Saa faaer jeg Ro.

„Liden Gunver! mit Bryst bag sit haarde Skjæl
Er blødt og ømt.
Trofast er mit Navn, min ukunstlede Sjæl
Foragter Skrømt.“ —

„Og er Dig min Arm til saa stor Behag,
Til Trøst og Ro,
Skjøn Havmand, saa skynd Dig, saa kom kun og tag
Dem begge to!“

Han trak hende ned fra den steile Bred,
Glad ved sin Svig.
Som Storm var hans Latter, men Fiskerne græd
Ved Gunvers Lig.
O vogt Dig, mit Barn, for de falske Mandfolk!

Johan Nordahl Brun.

1745—1816.

Norges Herlighed.

Boer jeg paa det høie Fjeld,
Hvor en Fin skjød en Ren med sin Riffel paa Skien,
Hvor der sprang et Kildevæld.
Og hvor Rypene pladsked i Lien
Jeg med Sang vil mane frem
Hver en Skat, som laa skjult ud Klippernes Rifter;
Jeg er glad og rig ved dem,
Kjøber Vin og klarerer Udgifter.

Klippens Top, som Kroppen bær',
Muntre Sjæles Fristed er;
Verdens Tummel nedenfor
Til min skyhøie Bolig ei naaer.

Boer jeg i den grønne Dal,
Hvor en Elv løber let gjennem skovrige Sletter,
Hvor Løvhytten er min Sal,
Hvor den voxende Grøde mig mætter,
Hvor det muntre Faar og Lam
Tripper om, nipper Løv, og hvor Oxnene bøge:
Leer jeg høit til Modens Kram
Og til Renter, som Rigdom forøge.
Fra min lave, rolige Dal
Seer jeg mange Mægtiges Fald,
Sidder paa min Tue tryg
Og udtømmer en Glædskabs Pokal.

Boer jeg ved den nøgne Strand
Paa en Holm, fuld af Æg, mellem rullende Bølger,
Hvor en Fuglehær paa Vand
Sild og Brisling og Morten forfølger:
Traf jeg da et Fiskedræt,
Fuld af Rogn, saa min Baad var paa Vei til at synke,
Og jeg saa blev glad og mæt,
Maa den Gjerrige længe nok klynke.
En Ret nok paa Nøisomheds Bord:
Fisken svømme! det var et Ord;
Derpaa drak jeg mig et Glas,
Sang og drak Fiskeriernes Flor.

Sjunger Bjerg og Dal og Strand!
Guld af Bjerg, Brød af Dal, fuldt af Fiske ved Stranden —
Saa maa Tossen drikke Vand:
Skjenker Vin udi Glasset til Randen!
Norges Land er ingen Ørk,
Glæden fødes og der udaf selve Naturen.
Være hvo, som vil, en Tyrk,
Sidde tørstig og vranten og sturen!
Vi drak Norges Hæder og Held,
Sang om Strand, om Dal og om Fjeld;
Alting blomstre for Enhver,
Som vort Land og vort Selskab har kjær!

Claus Frimann.

1746—1829.

Øresund.

Med hvide, krandsende Koral
Om vaade Haar,
Paa Trone høi af Muslingskal
Og Perlemor,
Rank hævende den trinde Barm,
Hvor englemild
Udstrækker Du din Rosenarm,
Stolt Ørelil!
Hil være Dig, Sundenes Dronning!

Omgjordet med en Vold af Tang
Og flettet Rør,
Nu lyttende til Svanesang
Du sidder der!
Nu stolt af Sundets Eiendom
Fra Arilds Tid
Til Nordens Hav Du seer Dig om
Saa moderblid —
Hil være Dig, Sundenes Dronning!

Den Egn, hvor Du har Bolig valgt,
Af Sommergrønt
Hvor paradisisk smiler Alt,
Hvor engleskjønt!
Den Bølge, som mod Skyen stod,
Naar den var vred,
Her, Dronning! for din vaade Fod
Den knæler ned —
Hil være Dig, Sundenes Dronning!

Hvad Vellyst maa det være Dig
Ved kronet Sund
Nu der at see den samle sig
Den Mastelund!
Nu paa dit lange Speileblaae
I Perspectiv
At see saa mangen gylden Raa
Og alt det Liv! —
Hil være Dig, Sundenes Dronning!

At hilse Dig med Flag og Skud
Og Seilet ned,
Naar de gaae ind, naar de gaae ud,
Den Pligt de veed.
Ugjerne Dig de vende Ryg;
Du er saa smuk;
Ti Gange see de efter Dig
Og drage Suk —
Hil være Dig, Sundenes Dronning!

Den norske Hyrdedrengs Sang.

Hør mig, Skov og Mark og Fjeld!
Mig, som her sidder enlig og synger paa Tuen;
Endnu er det ikke Kvæl,
Endnu varmt skinner Solen som Luen;
Endnu, Lam! I trippe maae,
Endnu lidt maae I, Kidlinger, dandse og springe;
Ind i mørke, muret Vraa
Var det Synd Eder tidlig at tvinge.
Tvingsel gjør jo uglad og tung,
Jeg, som selv endnu kun er ung,
Frihed mig for Alt er kjær;
Dandser, Børn! mens jeg synger nu her!

Du, som hist af mørken Ur
Kiger frem, skuer ned fra de høieste Bjerge,
Lig der længe nok paa Lur,
Vaagen her seer Du den, som skal værge;
List Dig, kom kun, om Du tør!
Jeg skal skrige, saa Folket skal høre mig hjemme;
Riflen hænger over Dør,
Den og Trommen Dig, Bamse, skal skræmme.
Jaget over Bjerg, over Dal,
Mødig Tungen hænge Du skal,
Ingen Bøigd Dig give Ly,
Henad Hekkenfjeld til skal Du flye.

Du, som under Skyen vidt
Flyver om for at finde til Ungerne Føde,
For din sorte Klo saa tidt
Maatte Lammene meenløse bløde;
Hid Du stirrer kun omsonst,
Her kun Harm maa Du høre, hvor Bjælderne klinge.
Her forgjeves er din Kunst,
Sæt kun andensteds hen med din Vinge:
Rævens Unger — hold Dig til dem!
Den har mange — fire til fem —
Lad dem døe, det lumske Pak!
Og med dem til din Fjeld-Rede gak!

Saa skal jeg og mine Faar
Kunne vandre omkring her i Dalene trygge!
Naar i Middag Solen staaer,
Under Buskene finde vi Skygge.
Græsset voxer som en Skov
Der i Skyggen, hvor Draaben af Løvet det seder;
Markens Skaber være Lov,
Over Alt han sin Godhed udbreder!
Brænder Tørsten, Elven er der,
Hisset voxe saftige Bær,
Myren staaer af Multer rød,
Tuen sortner med Blaabær bestrøet.

Edvard Storm.

1749—1794.

Christnes Haab.

Tak skee Dig, Gud, at jeg kan tænke
Foruden Skræk paa Død og Grav!
Jeg veed, Du mig paany vil skjænke
Det Liv, som Du engang mig gav:
Jeg veed, jeg er udødelig,
O hvor den Tanke kvæger mig!

Saa vist, som Jesus Christus lever,
O Fader, ved din høire Haand,
Saa vist af Gravens Grus sig hæver
Min glade, uforkrænkte Aand.
Saa vist, som han er død for mig,
Skal disse Øine skue Dig.

Min Tro, mit stolte Haab sig grunder,
O Herre, paa dit eget Ord;
En Tøddel deraf gaaer ei under,
Forgik end Himmel, Hav og Jord.
Hvad Du har sagt, staaer evig fast,
Om Firmamentets Hvælving brast.

Og dette skal engang dog hændes
Paa din den store Rædsels-Dag,
Naar Elementerne skal tændes
Og smelte hen med voldsomt Brag,
Naar al Naturen blandes skal
Og dræbe Tiden ved sit Fald.

Men jeg skal være vel tilmode
Og synge midt i Verdners Nød,
Skal ile op fra denne Klode,
O Fader, til dit milde Skjød
Og see paa dens Ruiner ned,
Tryg i min egen Evighed.

Zinklars Vise.

Herr Zinklar drog over salten Hav,
Til Norrig hans Cours monne stande;
Blandt Guldbrands Klipper han fandt sin Grav,
Der vanked saa blodig en Pande.

Herr Zinklar drog over Bølgen blaa
For svenske Penge at stride:
Hjælpe Dig Gud! Du visselig maa
I Græsset for Normanden bide.

Maanen skinner om Natten bleg,
De Vover saa sagtelig trille:
En Havfru op af Vandet steg.
Hun spaaede Herr Zinklar ilde.

„Vend om, vend om, Du skotske Mand!
Det gjælder dit Liv saa fage,
Kommer Du til Norrig, jeg siger forsand,
Ret aldrig Du kommer tilbage.“ —

„Led er din Sang, Du giftige Trold,
Altidens Du spaaer om Ulykker,
Fanger jeg Dig engang i Vold,
Jeg lader Dig hugge i Stykker."

Han seiled i Dage, han seiled i tre
Med alt sit hyrede Følge;
Den fjerde Morgen han Norrig mon see,
Jeg vil det ikke fordølge.

Ved Romsdals Kyster han styred til Land
Erklærende sig for en Fjende,
Ham fulgte fjorten hundrede Mand,
Som Alle havde Ondt i Sinde.

De skjændte og brændte, hvor de drog frem
Al Folkeret monne de krænke,
Oldingens Afmagt rørte ei dem,
De spotted den grædende Enke.

Barnet blev dræbt i Moderens Skjød,
Saa mildelig det end smiled;
Men Rygtet om denne Jammer og Nød
Til Kjernen af Landet iled.

Baunen lyste, og Budstikken løb
Fra Grande til nærmeste Grande,
Dalens Sønner i Skjul ei krøb,
Det maatte Herr Zinklar sande.

„Soldaten er ude paa Kongens Tog.
Vi maae selv Landet forsvare —
Forbandet være det Niddings-Drog,
Som nu sit Blod vilde spare!"

De Bønder fra Vaage, Lesso og Lom,
Med skarpe Øxer paa Nakke,
I Bredeboigd tilsammen kom,
Med Skotten vilde de snakke.

Tæt under Lide der løber en Sti,
Som man monne Kringen kalde,
Lougen skynder sig der forbi,
I den skal Fjenderne falde.

Riflen hænger ei mer paa Væg,
Hist sigter graahærdede Skytte;
Nøkken opløfter sit vaade Skjæg
Og venter med Længsel sit Bytte.

Det første Skud Hr. Zinklar gjaldt,
Han brøled og opgav sin Aande;
Hver Skotte raabte, da Obersten faldt:
Gud fri os af denne Vaande!

„Frem, Bønder! Frem, I norske Mænd!
Slaaer ned, slaaer ned for Fode!"
Da ønsked sig Skotten hjem igjen,
Han var ei ret lystig tilmode.

Med døde Kroppe blev Kringen strøet,
De Ravne fik nok at æde;
Det Ungdomsblod, som her udflød,
De skotske Piger begræde.

Ei nogen levende Sjæl kom hjem,
Som kunde sin Landsmand fortælle,
Hvor farligt det er at besøge dem,
Der boe blandt Norriges Fjelde.

End kneiser en Støtte paa samme Sted,
Som Norges Uvenner mon true.
Ve hver en Normand, som ei bliver hed,
Saa tidt hans Øine den skue!

Thomas Thaarup.

1749—1821.

Vaarsang.

Fra Himlen Vaaren skjøn nedstiger,
See Kuld og Taage svinde hen!
Hør, Skov og Eng og Ager siger:
Held os! o det er Vaar igjen!
Viol og Lilie bøie sig,
Almægtige Vaar! de hylde Dig.

Du Løvets trange Fængsel bryder,
Din Aande lokker Rosen frem;
Sølvklare Kilde sagte flyder,
Den vander, den husvaler dem;
Dens Lyd, lig Harpens stille Klang,
Samtoner blødt med Lærkens Sang.

Med Skyer Himlen Du bedækker,
En frugtbar Regn nedlader sig!
De grønne Arme Træet strækker,
Dets sagte Susen signer Dig.
I Regnens Perler Agren staaer,
Den signer Dig, almægtige Vaar!

I løvrigt Læ, paa trygge Rede
Nys kjærlig Mage ensom sad —
Nu seer hun dunbeklædte Spæde,
Nu er hun Moder, lønnet, glad.
Nu Faderstemmen hæver sig,
Almægtige Vaar, den signer Dig.

Al Livets Jubelrøst udbryder,
Utallige Skarer prise Dig!
Alt blomstrer, elsker, Alt sig fryder,
Med Himlen Jorden parrer sig;
Med Haab de signe dette Aar,
Hil Dig! Hil Dig, almægtige Vaar!

Fædrelandskjærlighed.

Du Plet af Jord, hvor Livets Stemme
    Steg første Gang fra spæde Bryst,
Hvor Himlen gav mig at fornemme
    Det første Glimt af Livets Lyst;
Der, hvor jeg lærte Moder stamme
    Og første Fjed ved hendes Haand:
Der tændtes Gnisten i den Flamme,
    Som brænder for mit Fødeland.

Og naar i Barndoms blide Dage
    Til fremmed Egn vi vandre hen,
Med Længsel ile vi tilbage
    Til moderlige Hjem igjen;
Hver Høi, hver Dal, som gav os Glæder,
    Den blev vort Minde dyrebar,
Og henrykt Manden seer de Steder,
    Hvor han som Barn lyksalig var.

Fra Øst, fra Vest, mod Polers Ende,
    Hvor en fornuftig Stemme lød,
De samme Luer varig brænde,
    Som Himlen, som Fornuften bød.
Ei Grønlands arme Søn vil bytte
    Sit golde Fjeld med kornrigt Land,
Et Marmorslot er ham hans Hytte,
    Og Fjeldet er hans Kanaan.

Af denne ædle Lue brændte
    De fordums Helte af vort Land,
Skjøndt de kun tvende Pligter kjendte:
    At elske og at døe som Mand;
Saa glemte Hjalte Elskerinde
    Og Fødelandet ene saae —
Og faldt for det: hans Troskabs Minde
    Som Bautastenen varig staae!

Den bød Dig, Absalon, at lægge
    Din Stav og gribe Sværd til Strid,
At bytte Klostrets lune Vægge
    Med Telt i Landets Trængselstid:
Ei Storm ham skrækker, Mulm ham blinder;
    Arkona følte Danmarks Ven,
Med Skjælven saae sin Overvinder,
    Med Glæde Mennesket igjen.

De danske Sletter, Norges Fjelde
    Har Minder af den Kjærlighed,
Hvorpaa Monarkers sande Vælde
    Staaer fast i Feide og i Fred.
Kjær har vi Fædre, Ven og Pige
    Og Frugten af arbeidsom Haand;
Men over Alt skal Flammen stige,
    Som brænder for vort Fodeland.

Du Troskabs Minde i vort Norden,
    Urokkelige Fredrikshald!
Du trodsed Carls gjentagne Torden
    Og tændte Lynet til hans Fald;
Paa Klippen, som et Alter, brændte
    Et Offer for vort Fødeland —
Der Borgerkjærligheden tændte
    For Landets Vel sin By i Brand.

O Kongestad, din Seiers Minde
    Til Danskes sidste Slægt skal staae!
Det Land, som Gustav vilde vinde,
    Bag dine svage Volde laa;
Men Borgerkjærligheden vinder,
    Og Gustav skjælver for sit Navn —
Hans Haab og Helte Gravsted finder
    Omkring det frelste Kjøbenhavn.

Hver Dannemarks og Norges Pige
    Skal henrykt synge deres Navn;
Hver Moder ofte Sønnen sige
    Om Fredrikshald og Kjøbenhavn

Og, mens han lærer stamme Moder,
Ham lære stamme Fødeland,
At elske Mennesket som Broder,
Men Fødelandet som en Mand!

Vi ville ligne vore Fædre
Som Mænd i Feide og i Fred;
Vort Navn skal Efterslægten hædre
For Fødelandets Kjærlighed:
Hans Minde Tidens Tand ei skader,
Naar tvivlsomt Marmortegn forgaaer,
Som sig den Gravskrift efterlader,
At han en nyttig Borger var.

Brænd varig i vort Dan og Norden,
Du Fødelandets Kjærlighed!
Gjør Manden kjæk i Slagets Torden
Og nyttig i den gyldne Fred!
Vor Attraa Viisdoms Børn skal ære;
Alfader give Bifalds=Smil!
Den gode Borgers Navn at bære
Er Maalet, som vi stræbe til.

Christen Henriksen Pram.

1756—1821.

Emilies Kilde.

Fragment.

Jeg iler frem. Fra Lundens Dunkelhed
Jeg nærmer mig mod Havets aabne Bred.
Paany en Lund ved Høiens Fod frembryder;
Tillokkende den Vandreren tilbyder
Et nyttigt Hvilested. Her hvile Du,
Min Aand! I Bølger, triller sagte nu!
Alt aander Fred og Stilhed; her betrygger
Camenens Ro, I helligstille Skygger!

Hvad rasler her bag Busken? Harpe, ti!
Saa sød er ei din stille Harmoni
Som hin — O! hvad er Greb blandt gyldne Strenge!
O, svagt kun de til aabne Hjerter trænge
Mod Kildens Rislen af indviet Væld.
Jeg hører den, sødt fylder den min Sjæl
Med Følelser, som Sang kan ei afbilde.

Emilia! Jeg nærmer mig din Kilde.
Hvi seer jeg Dig ei selv ved Kildens Bred,
Saa skjøn ved Fromhed og Uskyldighed,
Ved Dydens Glands, som før, naar her dit Øie
Blidtglindsende sig hæved mod det Høie
Med ædelt Suk fra uforstilte Barm;
Som dengang henrykt ved din Elsktes Arm
Du vandred her og ønsked at udbrede
Dit rene Hjertes stille, fromme Glæde
Til Alt, som aander Liv: lig han, som sang
Begeistret her ved Hellebæk engang,
Din Kildes Digter Harpen skulde tage —
Og skjøn som hans lød Sangens stille Klage.

Hvor Vandreren ved Havets nøgne Kant
Kun spildte Tegn til skjulte Kilde fandt,
Naar før ved tunge Vei han allevegne
Træt, sukkende, saae Glæden at indhegne
Din muntre Kreds: der utilluft og fri
Staaer Kildens aabne Lund; paa sandig Sti
Han vandrer frem, og undrende han standser,
Fortryllet han mistroer bedragne Sandser.
Indbydende han seer et Blomsterbed
I broget Pragt ved aabne Hvilested,
Hvor, ubevogtet af mistroisk Øie,
Han frugtbetynget Kvist sig seer at bøie
Mod Jorden ned og finder yndigt Læ
Paa grønne Bænk ved skyggefulde Træ.

Her seer jeg mig; hist kneiser Monumentet,
Der staaer dit Navn med gyldent Bogstav prentet:
Emilia! I Marmor gravet blev
Hvad kjærlig Haand til din Erindring skrev.

Ei blot en Elsker, o selv Glædens Daarer
Skal skue det og smelte hen i Taarer.
I pyramidisk Pragt staaer Støtten op,
En ædel Urne pryder Støttens Top,
Og i dens Fod chrystalne Væld udbryder,
Hvis Øie uophørlig Graad udgyder.

Kom, hvo Du er, ifald engang dit Bryst
Har følet Vemods bittre, søde Lyst,
O! kom og lad kun, hvo der kan, foragte
Den Fryd, som ei det kolde Hjerte smagte.
Fly, vilde Tummel, hid til Kildens Bred,
Hid fly Du, kom, betragt den, føl og græd!
Hvert ædelt Bryst opflammes ved at skue
Det sjeldne Hjertes Værd i ædel Lue.
Men Du, hvis mørke Sjæl fandt ingen Fryd
Ved Tanken om den Frommes blide Dyd,
Ei blev for Dig dens Pris i Marmor prentet.
Dit Øiekast besmitter Monumentet;
Dybt slumrer Du i rædsom Lethargi,
O slæb Dig blind min Kildes Egn forbi!

Nu Solen bort til Vestens Egne iler,
Og dobbelt skjøn den sidste Straale smiler;
Med stille Gang, i Guld og Purpur klædt,
Gaaer Bølgen frem og kysser yndig Bred;
I trefold Glands beskuer nu mit Øie
Den fjerne Kyst og Gustavs gyldne Høie.

Hist Fyrster selv for at tilbede Dig,
Urania! hos Tycho samled sig.
Din Helligdom er falden; i sin Vrede
Svor Havets Gud mod dine brudte Bredde
En evig Strid, o Ø! til Bølgens Stød
Har skjult dit Grus i Havets dybe Skjød.
Du glimrer blid og Solens Straaler bryder;
Ve Dig, naar vældig Storm fra Norden lyder,
Den undergraver lumsk din sandig' Fod.
Delphinen kravle skal, hvor fordum stod
Din Borg, o Hvena! Sømænd kaster Anker
I natlig Storm blandt dine faldne Banker.

Snekledte Svane frem paa Dybet roer
Og tryg sin Skat ustadig' Hav betroer,
Men skinnende det raske Skib fremsvæver;
Hist lette Baad nu dykker, nu sig hæver;
Med hurtig Aare ført, den Fiskeren
Med ønskte Fangst til Landet bringer hen.

Hver Vind er taus; fra muntre Nabosteder
Fremskingre Lyd af uforstilte Glæder;
Fuldendt er Dagens Sved, og Folket hjem
Til Hvilen haster; Glæden følger dem.
Rask glade Skrig fra muntre Ungdom lyde;
Ve den, hvis Sjæl de ingen Fryd indgyde!
Hvad er cremonske Streng, hvad velske Sang
Mod Glædens Lyd, ukunstlet, uden Tvang?

Emilia! din Sjæl dens Sødhed kjendte.
Her vandred Du, og fromme Suk opsendte
Din blide Sjæl til ham, som skuer ned
Med Velbehag til glad Uskyldighed.
Serafen lig Du bad ham mildt beskytte
Den Frommes Fryd, som i den ringe Hytte
Skjult, ubemærkt, men fro ved Dyden boer;
For Dig var ene Dyden skjøn og stor.
Og Du forlod de før saa yndte Steder!
Hvo saae Dig her, som ei dit Tab begræder!
See Vandreren, som paa sin tunge Sti
Her ensom gaaer din Kildes Bred forbi; —
Han standser, seer dit Navn, et Suk frembryder
Fra fulde Bryst, og Sorgens Taare flyder.
See, stille Sorg rundtom indtaget har
Den fordum glade Kreds, hvis Fryd Du var;
Tung ved dit Savn den Lund og Eng indhyller;
Nu sørgelig mod Landet Bølgen skyller,
Alt sørger nu — Alt aanded Fryd engang!
Din Elskede . . . . men ti, min Klagesang!
Og lad hans Sorg, naar stille Taarer rinde,
Formildes ved hans Bruds besjungne Minde!

Levin Christian Sander.

1756—1818.

Dødens Vuggevise.

Jeg haver en Vugge saa pæn og saa net,
Jeg haver en Vugge saa varm og saa tæt;
See Vaaren i Himmelens Ynde fremtræde,
Den strøer paa min Vugge de Lilier spæde,
Og Lundenes Nattergal synger for Dig:
Sov sødelig!

Jeg haver en Vugge saa varm og saa tæt,
Jeg haver en Vugge saa pæn og saa net;
See Vinterens Skyer, der brydes med Dagen,
Bedække min Vugge med hvideste Lagen:
Frygt aldrig for Vinterens mørkeste Sky,
Du slumrer i Ly!

Paa Jorden miskjendes den reneste Dyd,
Paa Jorden ei blomstrer den sandeste Fryd;
Der Haabet Dig skuffer, der Venskab Dig saarer,
Der Elskov Dig Bægeret fylder med Taarer;
Her smiler din Engel, den venlige Død:
Glem Jorderigs Nød!

Kom, elskede Vandrer! Du er jo saa træt,
Dig favner min Vugge saa varm og saa tæt;
Jeg tager din Byrde, bortaander din Kummer
Og dysser Dig ind i den sødeste Slummer;
Saa kom da! jeg lægger i Graven Dig ned
Til Salighed!

Jonas Rein.

1760—1821.

Til Modgang.

Jeg tør — stolt hæver sig min Aand —
Dit stolte Blik frimodig møde
Og end, mens Hjertets Vunder bløde,
Tør dristig række Dig min Haand,
Tør rolig dine Saar randsage,
Tør Viisdom i din Vei opdage
Og Godhed i din haarde Dom.

Min stærke Sang, den Svage fly,
Som dorsk sig om i Støvet sniger
Og skjælver, naar fra Polen stiger
En mørk og tordensvanger Sky:
Som ængstlig hver en Plet opleder,
Hvor Glædens Sol sin Glands udbreder,
Og græder, naar den skjuler sig.

Igjennem Plagers skumle Vei,
Igjennem dine Lyn og Torden,
O Modgang! høit hen over Jorden
Op til dit Udspring stiger jeg;
Jeg seer, og mig i Undren taber,
Fra Lysets Gud, fra Glædens Fader
Til Jordens Held udspringer Du.

Med faste Blik Du nærmer Dig
Den Spædes trygge Blomsterleie,
Afcirkler ham hans Fremtids Veie,
Seer Alt, hvad han vil ønske sig;
Ei Uskylds Smil, ei første Taare,
Ei ømme Klager Dig bedaare, —
Din Dom er uforanderlig.

Hvil født, o Spæde!" — taler Du —
„Fred være med din Barndoms Dage!
Jeg vil dit Held og ei din Plage,
Ei trænger Du til mig endnu;

Engang med Vennehaand jeg knuser
Det Glædens Bæger, som beruser,
Som lønlig Gift paa Bunden har.

„Lad Lykkens kjælne Fosterson
Omsværme, Glæder evig nyde
Og kun sit eget Jeg adlyde;
Sin Lod han finde himmelsk skjøn!
Dig jeg for Verden vil opdrage,
Min sunde Næring Du modtage
Og vorde stærk og klippefast!“ —

I tidlig Vaar opdrog Du mig. —
At jeg ved Andres Nød har Taarer,
At Gjækkens Haan mig ikke saarer,
At jeg ved Nøisomhed er rig,
At Venners Kreds, ei Daarers Vrimmel,
At stille Hjemstavn er min Himmel —
O! dette Alt jeg skylder Dig! —

Skjøndt Mindet endnu bittert er,
Ærbødig taus jeg dog tilbeder,
Saa tidt jeg nærmer mig de Steder,
Som Vidne om min Kummer bær':
Hver Gravhoi, hvor jeg offred Klage
For elsket Barn, for ømme Mage
Og trofast Ven, mig hellig er.

Jeg stadig vandre Banen hen!
Ei vil jeg varig Fred begjere,
Kun at jeg den maa værdig være,
Kun moden til at nyde den:
Men, er jeg endnu nok ei prøvet,
Da, naar jeg krymper mig i Støvet,
Skal Haabet dog opløfte mig.

Mit Stueuhr.

Fra kunstig Haand Du kommen er
Og Skjaldens stille Bolig pryder;
Dog ei til Pryd Du sattes her,
Jeg Dig til helligt Kald indbyder;
Ei dine Slag kun Klang for Øret være!
De Tidens Brug og Viisdom mig skal lære.

Et mere værdigt Kald end det,
Som mange fik blandt dine Lige,
Der staae i pragtfuldt Kabinet
Kun for paa Slavevis at sige,
Naar det er Tid til Ballet sig at klæde,
At spille Kort, at drikke og at æde.

Paa at opdage egne Feil
Vi Flid og Kunst og Vid anvende;
Med kunstig Haand vi danne Speil,
Vor egen Hæslighed at kjende;
Vi kunstigen til Regnskab Tiden nøde,
At see, hvor vi den skjændigen forøde.

Den ædle Tid, som, ødslet hen,
Min Brødes Minde med sig fører,
Siig Du: den kommer ei igjen,
Den Evigheden alt tilhører.
Gid hvert dit Slag mig vække maa og saare
Og ængste mig, saa tidt jeg er en Daare!

For hver forsvunden Time, siig,
Skal Brødre Dig til Regnskab kræve!
Hvad Du har gjort for dem og Dig
Vil evig uforvisnet leve!
Saa klare Bæk, som Engens Blomster vander,
Er til, endskjøndt den sig med Havet blander.

Naar jeg aftørrer Jammers Graad,
Naar Skrøbelige jeg ledsager
Og giver en Forvildet Raad
Og med den Trøstesløse klager:
Som Budskab Du til Jordens Dommer sender
Den Time, som tilbage aldrig vender.

Naar Falskhed, Uretfærd og Svig
Fremtvinge Graad paa disse Kinder,
Da Du, o Du skal minde mig,
At Tiden som en Strøm bortrinder,
At Plagers Hær, som Taalmod Grændse satte,
Den største er blandt alle Jordens Skatte.

Vor Jord er aldrig uden Nød.
Selv naar jeg nyder Livets Goder
Og hviler blidt i Lykkens Skjød,
At lide dog jeg seer en Broder;
I Nattens Mulm din Stemme festligt lyder:
Ny Balsam Tiden i hans Vunder gyder.

Naar stundom under dette Tag
En Ven med munter Mine træder,
Da, efter vel anvendte Dag,
Du vækker mig til skyldfri Glæder
Og siger mig, at ei den Tid jeg taber,
Som Munterhed for mig og Vennen skaber.

Naar Tiden byder mig at gaae
Herfra til mere blide Egne,
Naar Venner om min Dødsseng staae
Og see mit matte Hoved segne
Og Livets sidste Traad ved Jorden røre.
Dit sidste Slag jeg uforfærdet høre!

Knud Lyne Rahbek.

1760—1830.

Venskab.

Barndoms Lyst og Barndoms Smerte
Som en Taage svinde hen;
Tidlig trænger Barnets Hjerte
Dog til ligeaarig Ven;
Tomme er' udelte Glæder,
Bedsk den Graad, man ensom græder,
Livet øde uden Ven!

Andre Sorger, andre Glæder
Rive muntre Yngling hen;
Elskovs mange Bitterheder
Lindres, delte af en Ven;
Selv den elskte Lykkelige
Maa en Ven sin Lykke sige,
Hvis han ret skal nyde den.

O, men Ungdoms Sorg er Glæde
Mod den Lod, som forestaaer;
Dagens Byrde, Dagens Hede
Føles først i Manddoms Aar,
Men hvad Modgang, Sorg og Møie
Mægte vel den Mand at bøie,
Ved hvis Side Venskab gaaer?

Tungt paa trætte Olding hviler
Alderdommens kolde Haand;
O! men ogsaa ham tilsmiler
Venskab, Mod og Kraft og Aand;
I jævnaarig Kreds oprinder
Med forgangne Dages Minder
Gjenskin af hin fordums Aand.

Du, som gav vor Barndom Glæder,
Du, vor muntre Ungdoms Lyst,
Du, vor raske Manddoms Hæder,
Bliv vor svage Ældes Trøst!
Venskab! sank os tidt, at drage
Mindet af din Vaar tilbage
Og fornye den skyldfri Lyst!

Hvidtfeldts Vise.

Vort Fødeland var altid rigt
Paa raske Orlogshelte,
Der elsked Tapperhed som Pligt
Og skjalv ei, hvor det gjældte:
Saa var vor Juel og Adeler,
Og saa var han, vi synge her.
Vort Fødeland var altid rigt
Paa raske Orlogshelte.

Herr Hvidtfeldt var den Herres Navn,
Vi synge her til Ære;
Og evig, evig dette Navn
I helligt Minde være!
Han døde for sit Fødeland,
Og glad og villig døde han, —
Vort Fødeland var stedse rigt
Paa raske Orlogshelte.

Saa haard en Kamp der monne staae,
De Fjender var saa mange;
Men næst til dem Hr. Hvidtfeldt laa:
Den Helt var aldrig bange!
I hele Flaaden Ingen slog
Som Hvidtfeldt med sit Dannebrog,
Skjøndt Dannemark var stedse rigt
Paa raske Orlogshelte.

Men som vor Hvidtfeldt mandigst slog,
Og Lag paa Lag udsendtes,
Hans gode Skib, hans Dannebrog
Af egen Ild antændtes.
„Kap Anker, Hvidtfeldt, fly til Land!
Med Flugt Du Livet frelse kan!"
Men Dannemark var altid rigt
Paa raske Orlogshelte.

„Nei!" var hans Svar: „flye vi derhen,
Staaer Danmarks Flaade Fare;
Og skulde Danske vove den
For eget Liv at spare?
Døe skal vi, men vi hevnes maae;
Til sidste Aandedrag vi slaae.
Vort Fødeland var altid rigt
Paa raske Orlogshelte."

„Til sidste Aandedrag vi slaae!"
Hans Sømænd kjækt gjentoge;
De Ild og Død rundt om sig saae,
Men uforsagt de sloge,
Til Ilden ind i Krudtet brød,
Og Alle døde Heltedød.
Vort Fødeland var altid rigt
Paa raske Orlogshelte.

Og aldrig uddøer Hvidtfeldts Roes
Hans kjække Sømænds Minde;
O maatte de i hver af os
En værdig Landsmand finde!
Naar Fædrelandet kalder os,
Som de, hver byde Døden Trods!
Vort Fødeland var altid rigt
Paa raske Orlogshelte.

Til mit Bakkehus.

Omsider da! omsider mit Du er,
Du gamle Hjem i Fryds og Sorgers Dage!
Min aarle Vaar, min Sommer henrandt her,
I Dig jeg og min Fremtids Høst hendrage!
I Dig henleve jeg i landlig Bo
Et stille Liv, i Fred for Stadens Brimmel!
Dens Larm og Sorg forstyrre ei min Ro,
Dens Taage mørkner ei din rene Himmel.
Hos Dig jeg som i Tryllespeil paany
Min Fortids underlige Vandring nyde,
See hver henrunden Dag fremgrye,
Ved nydte Lyst og svundne Sorg mig fryde!
Hos Dig i Ly af løvrig Linderad,
Der Vidne var til Ungdoms ømme Smerte,
Jeg gjennemføle skal erkjendtlig glad
Hver husligt Held, der læger saaret Hjerte.
I Martsvioler! elskte Rosenly,
Som Dammens Rand i hine Dage klædte!
Med dobbelt Pragt omblomstrer den paany,
Glad Eders Ven nu hviler ved dens Bredde.
Min Kammas Have! hvor jeg Billedet
Af eget Liv taknemmelig erkjender,
Som, nys en ukruddækket, stenstroet Plet,
Et Eden blev ved hendes Skaberhænder:
I hver en frodig Vært, hver Blomst fra Dig
Min Lykke fro erkjende skal sin Broder,
Hvis vennehulde Smil indbyder mig
At signe henrykt deres ømme Moder!

Her — o, hvor kan jeg mig henvende her,
Hvor tusind Følelser mig ei modtage,
Hvor tusind hellige Erindringer
Hvert Fjed, hvert Blik, hver Tanke ei ledsage!
De, de indvie mig mit Yndlingssted;
Derfor dets Savn har fulgt mig allevegne,
Til Rhinens Bred, Ortungas Trylleegne,
Og hvor jeg var, der ønskte jeg det med.
Lad vidtbereist Udlænding henrykt skue
Den hvide Synskreds over seilklædt Strand
Til gamle Malmo fjernt i Sveas Land —
Et Belvedere i min lave Stue!
Saa langt fra Dig jeg søger ei dit Værd;
Hos Dig har jeg i Sorg et Fristed fundet,
Hos Dig er bedre Stjerne mig oprundet,
Og derfor være Du mig evig kjær!

Jens Zetlitz.

1761—1831.

Hvordan det skete.

Vredens Søn, Smerte,
Grusomt steg ned
Og i hvert Hjerte
Saaede sin Sæd.

Klager og Bønner
Ilede ud
Fra Jordens Sønner
Til Jordens Gud.

Skaberen hørte
Skabningens Graad:
Taarer ham rørte,
Han udfandt Raad.

Elskov og Glæde
Jorden han gav,
Og dem, som græde,
Druen han gav.

Haabet med Druer
Spirede frem,
Og Elskovs Luer
Tændtes ved dem.

Daaren begræde
Livet og sig —
Elskov og Glæde
Vier jeg mig.

Til Moralisterne.

Forstummer I! som daarlig lære,
At Glæden skal fordømme mig,
At Godheds Gud vil dyrket være
Med Taarer, Suk og Klageskrig.
Naturen er hans milde Tale
Til Mennesket — hvad klager det?
Er' ikke Fjeld og dybe Dale
Bestroede med Velgjerninger?
Fornødenheder der fremspire,
Og Livets Glæder grønnes der:
Ei Axet blot, men Ranken zire
Den Jord, som her vor Bolig er.
Men Druen skulde staae uplukket?
Han zittre under Hevnens Arm,
Som med dens Saft den Kummer slukked,
Der lønlig ulmed i hans Barm?
Den skulde sødt og lifligt smage
Og kunne lindre Jordens Nød,
Men hvo, som voved den at tage,
Nedstyrtes i en evig Død?
Naturen skulde Fryd opvække,
Men det blev Synd at føle Fryd?
Den Lære Daaren kan forskrække,
Men den kan aldrig avle Dyd.

Den Almagts Haand, som gav mig Livet,
Gav han ei Lyst at nyde det,
Den Gud, mig Sandserne har givet,
Gav han ei Sandserne sin Ret?

Fik Philomele Magt at smelte
Min Sjæl i blid Sorgmodighed?
Var det uskyldig Graad, jeg fældte,
Naar jeg ved Brødres Kummer græd?
Hvi maa Elisas Sang ei røre,
Ei hendes Smil fortrylle mig?
Ei hendes ømme Kys mig gjøre
Med Alt tilfreds og lykkelig?

Hvi maa jeg ei hos hende græde
En Elskers vellystfulde Graad?
Hvi skal jeg under Fødder træde
Naturens moderlige Raad?

Forstummer I! som daarlig lære,
At Glæden vil fordømme mig!
Lad Veien trang til Himlen være,
Men ikke ufremkommelig.

En norsk Bondekarls Sang.

At Ladhed er parret med Smerte,
At Arbeid Velsignelse er,
Det tidlig min Fader mig lærte,
Den Lære jeg meget har kjær;
Sundt Blodet om Hjertet mig strømmer,
Og Styrke jeg har i min Arm,
Jeg Natten ei ængstlig bortdrømmer,
Og Kummer ei nager min Barm.

Jeg veed ei, det Andre maa lære,
Om mellem de øvrige Land,
Der noget mer frugtbart kan være,
Det gaar mig desuden ei an;
Jeg veed: paa den Jord, jeg skal dyrke,
Min Fader fandt Føde for sig,
Og levnes mig Helbred og Styrke,
Jeg finder nok Føde for mig.

Ploug veed jeg behændig at kjøre,
Og Leen er let i min Haand;
Min Segl kan jeg mesterlig føre
Og nemt tvinge Axet i Baand;
Og Pleilen forstaaer jeg at slynge
Og Kornet at kaste i Lo,
Og veed jeg, ved Viser at synge,
At gjøre en Time af to.

Saa veed jeg, hvad Fødeland kræver,
Og helligt er Fødelands Krav,
Gud gav mig jo kraftfulde Næver,
Og Kongen mig Vaaben jo gav;

Paa ingen af dem bør jeg spare;
Var derfor mit Norge i Nød,
Jeg saae kun mit Fødelands Fare
Og frygted ei Krigerens Død.

Blandt Dalens elskværdige Piger
Er Signe den yndigste Mø,
Hver Gut her i Bøigden det siger,
Og jeg paa den Sandhed vil døe!
Hvor rask hun i Dandsen sig svinger,
Hvor vakkert hun fletter sit Haar,
Hvor rent hendes Fjeldvise klinger —
Det aldrig af Minde mig gaaer.

Min er den elskværdige Pige,
Og snart vores Bryllup skal skee;
Bød Kongen mig Norriges Rige,
Men nægted mig Signe at see,
Jeg svared: Faer, styr Du dit Rige,
Du styrer det bedre end jeg,
Men jeg styrer bedre min Pige,
Og Signe forlader jeg ei.

Christen Andersen Lund.

1763—1823.

Landsbykirkegaarden.

Høit lyder Bedeklokkens Slag
I Aftenskumringen,
Og Bonden fra en møisom Dag
Til Hvile vandrer hen;
Den muntre Fugl har Øiet lukt,
Hver Skabning tier nu;
Kun Aftenbakkens lette Flugt
Omcirkler mig endnu.

Til Tanker Du indbyder mig,
Du stille Sovested!
Her, hvor den trætte Landmand sig
Til Hvile lægger ned,
Her Dagens Værk han fuldendt seer,
Og ham er Søvnen sød:
Ei vaagner han til Møie mer
Og ei til Jordens Nød.

Et kunstigt Marmorbilled her
Begræder vel hans Savn?
Det sorte Kistetræ kun bær'
Hans uberømte Navn;
Vantrevne Hyld sig bøier ned
Om skumle Kirkegaard,
Og blomstrende kun Tidslen ved
De sjunkne Grave staaer.

Dog hviler her vel mangen Mand,
Som mere ædel var,
Mer streng i Dyd og Pligt end han,
Der Ordensbaandet bar;
Maaskee en bedre Taare ned
Paa simple Grav har flydt,
End i sit Marmor-Hvilested
Den Mægtige har nydt.

Og mangen Mø der slumrer her,
Som Egnens Smykke var,
Som ei af Guld og Prydelser
Sin Ynde betlet har,
Hvis Smil forkyndte Himlens Fred
Og blid, ukunstlet Dyd; —
End græder hendes Brudgom ved
Den Grav, som tog hans Fryd.

O, naar og mine Ben engang
Nedsænkes her i Muld,
Og naar ved Sang og Klokkeklang
Man øser Graven fuld:
Da græder og en kjærlig Ven
Her ved mit Hvilested,
Og ofte mindes jeg igjen
Med stum Vemodighed.

Og ofte Landsbypigerne
Ved Aftenrøden her
Skal glade samles, snakkende
Om gamle Hændelser;
Da tale de om Kjærlighed,
Dens bittre, søde Fryd,
Og hver fortæller, hvad hun veed
Om elskte Brudgoms Dyd.

Da sige de: „O, nær herved
En Digter jordet blev,
Der gjorde ingen Mand Fortred
Og mange Viser skrev."
Da hædre de endnu min Grav
Med skyldfri Glædes Klang,
Og Egnen giver Gjenlyd af
Min Ungdoms bedste Sang.

Naar Maanen da gaaer rødmende
Bag Kirketaarnet frem,
Og naar de muntre, syngende,
Fra Graven vandre hjem —
Da sige de: „Gud glæde Dig
I høie Himmelbo!
Sov, gode Digter, sødelig
Til Dommedag i Ro!"

Jens Baggesen.

1764—1826.

Til mit Fædreland.

1796.

Du Plet af Jord, hvor første Gang mit Øie
Fra Vemods Favn opstirred til det Høie
Og i et Smil og Skyens Purpurbrud
Fortryllet saae det første Glimt af Gud;

Plet, hvor jeg vaagned op af Intets Slummer,
Fremkaldt af Almagts underfulde Bliv
Til Livets korte Fryd og lange Kummer,
Men og, algode Gud! til evigt Liv!

O elskte Plet! hvor første Gang mit Øre
Henrykkedes af Vaarens Harpers Klang;
Hvor Himles Harmoni jeg troede høre
I Skovens Lyd og i min Moders Sang;

Hvor første Gang min spæde Læbe stammed
Med kjælen Følelse det ømme Navn:
Hvor første Gang mit tændte Hjerte flammed
I Kjærligheds og Venskabs hulde Favn —

O Fødeland! hvor fandt en Plet min Leden,
Saa vidt vor Klode Støvets Slægt beboer,
Saa blid, saa lystelig, saa fuldt et Eden,
Som Du for Den, hvis bedste Fryd herneden
Er Mindet om hans første Fryd som Noer?

Ak! ingensteds er Roserne saa røde,
Ak, ingensteds er Tornene saa smaa,
Og ingensteds er Dunene saa bløde
Som de, vor fordums Uskyld hvilte paa.

Forgjeves gjød, i mindre brudte Straaler,
Ud over fremmed Egn den milde Sol
Velsignelsernes Væld i større Skaaler
End over Bæltet om vor kolde Pol —

Forgjeves hæver langt bag Hjemmets Hegne
Sig høiere mod Himlen Jordens Bryst; —
O! hvad var Himlen selv, hvis ingenvegne
Vort Hjerte der fandt Spor af svunden Lyst?

Reis Kloden om og smelt i kjælne Lunde
Og gys i hellig Lyst paa Fjeldets Is!
Sku tusinddobbelt Liv og hør af tusind Munde
Naturens, Glædens og dens Skabers Pris!
Bemærk hvert Fortrin der, hvor rene Sæder
I Ligheds Hegn betrygge Friheds Glæder;

Dog savner overalt vemodig glad
Din Aand et saligt, sødt jeg veed ei hvad!
Ak! thi Hyrdinders Dands til Hyrders Kvad
Ved Arnos Bred er tvungen mod de Lege,
Hvori for Høgen vore Duer vege;

Thi Heloises Lund seer tornet ud
Mod Krattet, hvor, omsnoet af Brombærranken,
Du favnede som Barn din første Brud!
Og Skrækhorns Himmelspids er dog ei høi som Banken,
Hvorpaa jeg efter Maanen greb, mens Tanken,
Den første Tanke tabte sig i Gud.

Nei, her! kun her, i den affides Have,
Som Fredrik vogter, Fredens Engel lig,
Hvor mine Brødres Slægter favne sig
I fælleds Held fra Sarpen ned til Trave!

Kun her, o Danmark! i dit stille Skjød
Fandt det i fremmed Lyst berufte Hjerte
Den hele Fryd, det længselsfuldt begjerte,
Den Ro, som langt fra Dig det aldrig nød!

Her kalder jeg i Mindet fro tilbage
Min vilde Vandrings underfulde Dage
Og skuer dobbelt skjøn og elskelig
Hver svunden Engel blandt den fjerne Vrimmel,
Hver Stjerne paa min gjennemfløine Himmel,
Min Frydhavns stille Havblik, speilt i Dig.

Da jeg var lille.

Der var en Tid, da jeg var meget lille,
Min hele Krop var knap en Alen lang;
Sødt, naar jeg denne tænker, Taarer trille,
Og derfor tænker jeg den mangen Gang,

Jeg spøged i min ømme Moders Arme
Og sad til Hest paa Bedstefaders Knæ
Og kjendte Mismod, Uro, Grublen, Harme
Saalidt som Penge, Græsk og Galathe.

Da syntes mig, vor Jord var meget mindre,
Men og tillige meget mindre slem
Da saae jeg Stjernerne som Prikker tindre
Og ønskte Vinger for at fange dem.

Da saae jeg Maanen ned bag Øen glide
Og tænkte: gid jeg var paa Øen der,
Saa kunde jeg dog rigtig faae at vide,
Hvoraf, hvor stor, hvor rund, hvor skjøn den er!

Da saae jeg undrende Guds Sol at dale
Mod Vesten ned i Havets gyldne Skjød
Og dog om Morg'nen tidlig atter male
Den hele Himmelegn i Østen rød —

Og tænkte paa den naadige Gud Fader,
Som skabte mig og denne smukke Sol
Og alle disse Himlens Perlerader,
Som krandse Himmelbuen Pol til Pol.

Med barnlig Andagt bad min unge Læbe
Den Bøn, min fromme Moder lærte mig:
O gode Gud! o, lad mig altid stræbe
At blive viis og god og lyde Dig!

Saa bad jeg for min Fader, for min Moder
Og for min Søster og den hele By
Og for ukjendte Konge og den Stodder,
Som gik mig krum og sukkende forbi.

De svandt, de svandt, de blide Barndoms Dage,
Min Rolighed, min Fryd med dem svandt hen;
Jeg kun Erindringen har nu tilbage:
Gud lad mig aldrig, aldrig tabe den!

Harpeklang.

Hvor er Du, o salige Lyst?
Hvor er Du, o himmelske Glæde?
Kom hid til mit Bryst!
Tag tæt ved mit Hjerte dit Sæde!

„Her er jeg! modtag mig og lee!"
Saa vinked Gudinden for Latter;
Jeg lo — men, o ve!
Det var ikke Himmelens Datter.

„Kom! favn mig! omsving mig og larm!"
Saa hopped en Anden og spøgte!
Jeg sprang — men, o Harm!
Det var ikke hende, jeg søgte.

„Kom! kys mig og smelt i min Lyst!"
Saa toned den tredie Gudinde;
Jeg sang — men mit Bryst
Blev tomt — det var ei min Veninde!

Da taug det: en Perle nedrandt;
Det smilte, som Englene græde.
Jeg græd — men jeg fandt
Min søgte, min himmelske Glæde!

Roserne.

Da jeg fik dem.

Skjønne, kjælne Roser! visner ikke,
Blomstrer trygge her hos Eders Ven!
Eders spæde Torne frit ham stikke,
Eders Duft helbreder ham igjen!
Eders kjælne Spyd omsonst ham true!
Gjerne lider han, hvad Amor led,
For i Eders Purpursmil at skue
Billedet paa skjøn Uskyldighed.

Skjønne, kjælne Roser, visner ikke,
Dufter indtil Dagens Ende sødt!
Dufter end i Nattens Øieblikke,
Naar Naturens sidste Smil er dødt!
Solen atter frem i Morgen iler
Og opvarmer mildt den kolde Luft;
Naar dens første Blik til Jorden smiler,
Lad det vække mig i Eders Duft!

Da de visnede.

Røde Roser! Eders Purpur blegner,
Hvide Roser! Eders Sne blev graa.
Ak! saa falmer, svinder, mattes, segner
Al den Skjønhed, Solen blomstre saae!
Roser! Eders sidste Smil mig minder
Hendes Smil, hvis Haand I blomstred i;
Ogsaa dette Smil engang forsvinder!
Grumme Roser! ak, hvi visned I? —

„O! vi haabede den stolte Lykke,
Trylled' sødt i hendes Haand af Lyst,
Hendes skjønne, skyldfri Barm at smykke
Og engang at døe paa hendes Bryst.
Ak! vi maatte hendes Smil forlade,
Og af hendes Haand modtog os Du;
Grumme! derfor falme vore Blade —
Grumme Sanger! derfor døe vi nu."

Dødens Aftensang.

Vis er Døden! Salig Slummer
Venter Dig, Du Smertens Ven;
Taal den korte Tidens Kummer!
Evigheden ender den.

Hver en Aften Dig forsøde
Dagens overstandne Nød!
Hør min Vuggesang: De Døde
Hvile sødt i Gravens Skjød.

See bag Tordenskyer ile
Solen imod Vesten hen!
Snart med aftenrøde Smile
Nattens Moder favner den.

See den zittre! see den blegne!
See den synke! see den slukt!
Tænk, som den og Du skal segne,
Snart er og dit Øie lukt.

Hør i Havet Bølgen bruse
Mindre høit, med mindre Magt!
Hør i Løvet Stormen suse,
Dæmpet, mer og mere svagt!

Hør den sidste Vove trille!
Hør det sidste Vindens Pust!
Tænk, din Sjæl og snart bli'er stille,
Snart er og dit Hjerte knust.

Palmines Smil.

„Elsk Dyden!“ lød en ukjendt Røst
Alt tidlig i mit spæde Bryst;
„Vær Dyden tro!“ saa bød min Fader,
„Følg Dyden,“ bød min Lærer mig,
„Og Du skal blive lykkelig,
Hvis aldrig Du dens Spor forlader.“

Jeg saae den i min Moders Blik,
Naar tryg ved hendes Haand jeg gik —
Men ak! jeg saae den gjennem Taarer;
Jeg elsked ei, men ynkte den,
Thi Rosen er ei Barnets Ven,
Naar Rosens skjulte Torn det saarer.

Jeg saae den med et stadigt Smil
At vente rolig Dødens Pil
I Oldingens alt matte Blikke.
Fast stirred den mod Graven hen;
Jeg frygtede, jeg æred den —
Men elske kunde jeg den ikke.

Jeg saae den, Nordens Fjelde lig,
Mørkladen, kold, urokkelig,
I gamle Fædres stolte Minde.
Jeg den beundringsværdig fandt;
Mit Hoveds Bifald helt den vandt —
Men Hjertet kunde den ei vinde.

Jeg saae den gjennem Hovedbrud
I Moralistens vise Bud,
Men barsk og tør og uden Ynde.
Jeg fandt tilsidst, af Pønsen træt,
At Moralisten havde Ret —
Men blev desværre ved at synde.

Jeg saae den agtet og forsmaaet;
Jeg saae den i den Usles Graad
Og i den Glades muntre Blikke.
Jeg fandt den kold, jeg fandt den varm;
Jeg fandt den selv i Venskabs Arm —
Men den fortryllede mig ikke.

Jeg saae den i Palmines Smil,
Undseelig, munter, lys og mild,
I al sin Himmelglands og Ynde;
Og Sjælen fløi i salig Fryd
Til Dig, guddommelige Dyd!
Nu skal jeg aldrig mere synde.

Nu skal jeg evig elske Dig;
Du mig skal gjøre lykkelig,
Du mig skal uophørlig lede;
Thi min Palmines lyse Smil,
Som straaler af din egen Ild,
Jeg uophørlig skal tilbede.

Fragmenter af „Emma".

1.

Ved Emmas Arm, ved Emmas Side
Meer straalende han Solen saae
Bag gyldne Purpursky nedglide
Paa Himlens dobbelt skjønne Blaa;
Ved hendes Bryst, ved hendes Fødder
Var Blomsterleiet dobbelt blødt,
Var mere Ly ved Egens Rødder,
Slog Egens Sanger mere sødt;
Og ved et Blik af hendes Øie,
Og ved et Tryk af hendes Haand
Med dobbelt sikker Flugt hans Aand
Sig hæved henrykt til det Høie.
Den Bæk, hvori hun speilte sig,
Blev renere ved hendes Blikke;
Den Torn, som kyssed hendes Flig,
Om end den stak ham, saared ikke;
De Roser, som paa hendes Bryst
Omplantedes, blev mere røde:
Da først de blomstred ham til Lyst,
Naar der de, kvalt' i Vellyst, døde.
Hvor han opholdt sig, hun var med,
Og hvor hun gik, han fulgte hende —
Kun svagt adskiller Tid og Sted
To, som i lige Flammer brænde.
Vor Jord dem var en Himmel lig,
Elysium fra Syd til Norden,
Thi Begge saae paa hele Jorden
Alene Kjærlighed og sig.

Ja Kjærlighed! Naturens Bliv!
Du evigyndige, den samme!
Du var den Ild, hvis lyse Flamme
Antændte Millioner Liv!
Dig var det, som af Intets Øde
Vor Verdens Under kaldte frem!

Dig er det, som igjen de Døde
Vil kalde til et bedre Hjem!
Dig er det, som vor Jord tilbeder
Og elsker under Navn af Gud,
Hvis Skaberild ei slukkes ud
Af Millioner Evigheder!
O! Held os, at og Støvet fik
En Gnist af din tilbedte Lue,
At i din Helligdom vort Blik,
Opklart af denne, Dig kan skue
Og spore her ved din Magi,
Hvad Evighedens Engle viser:
Rundt om vort Øre Harmoni,
Rundt om vort Øie Paradiser!

2.

Hvorhen de vendte sig, var Spor
Af Vintrens Grumhed, Alt var øde.
Hvor før de sødt i Fryd henfløde,
En Gysen nu dem gjennemfoer.
Den Lund, hvor under Egens Skygge
De klynged' til hinanden sad,
For Vidner, som for Solen, trygge,
Har tabt sit allersidste Blad;
Og alle dens symphonske Fugle
Er' flygtede for Stormens Hvin
Og Hylet af en ensom Ugle
Fra nære, truende Ruin.
Den muntre Kilde, som sig snoede
Sødt rislende forbi dem ned,
Er størknet, og kun Tidsler groede,
Hvor før Violer, ved dens Bred.
De lette, flagrende Favoner,
Som spøgte mellem Blomster her,
Fløi hjem til Sydens fjerne Zoner,
At aabne nye Roser der;
Afklædte Høies matte Kroppe
Laae dækkede med Sneens Slør;
Og Echo tog fra nøgne Toppe
Ei deres Sang igjen som før.

De Vidner til den Fryd, de nøde,
Som før dem mødte, hvor de gik,
Var' flygted', falmed' eller døde
Ved Vinterkongens mørke Blik.

Citherspilleren.

Jeg vandrer fra By og til By
Paa min Fod; jeg savner ei Vinger.
Med munter Sang i høien Sky
Jeg vandrer fra By og til By;
Og knap seer man Morgenen grye,
Før til Sang alt Citheren klinger,
Og Ko'ner og Børn om mig tye,
Og de Piger saa tæt mig omringer.

Og Venskab og Elskov og Sang
Er de Maal, hvorefter jeg tragter;
Mit Hjertes Lyst, min Cithers Klang
Er Venskab og Elskov og Sang —
Og falder da Tiden mig lang,
Naar jeg seer paa Menneskets Fagter,
Med Venskab og Elskov og Sang
Jeg da dem og Alverden foragter.

Og Kummer ei kommer mig nær,
For min Sang den hurtigen viger;
Den Mand, hver Viv og Mø har kjær,
Ham kommer ei Kummeren nær.
Thi Glæden er der, hvor jeg er,
I min Kreds staae smilende Piger;
Den Sanger, som de have kjær,
Han er tryg som i Himmelens Riger.

Jeg synger fornøiet og fri,
Om de Ting, som Livet forsøde,
Om Elskovs Himmels Trylleri,
Om Venskab og om Harmoni;

Og naar min Sangs Melodi
Faaer et Bryst af Sne til at gløde,
Saa smelter mit Hjerte deri,
Og med Lyst i dets Smelten jeg døde.

Ak! ei for al Jorderigs Prang,
For hver Skat, ei selv for en Trone
Bortgav jeg Dig, min ringe Sang,
Mit Hjertes og Citherens Klang!
Thi hvad er vel Fyrsternes Prang
Mod din Glands, Du Musernes Krone!
Mod Kys for hver smeltende Sang
Og mod Smil for hver smeltende Tone?

Saa seer man med vanlige Gang
Af en Kreds i en anden mig ile;
Mig ingen Vei kan falde lang
Med Venskab og Elskov og Sang.
Og standser omsider engang
Mine Fjed, og jeg segner til Hvile —
Skal Venskab og Elskov og Sang
Om min Grav gjennem Taarer end smile.

Agnete fra Holmegaard.

Agnete var uskyldig,
Var elsket, var tro;
Men stedse var hun ensom,
Hun aldrig havde Ro —
Aldrig Ro —
Hun frydede vel Andre,
Men aldrig var hun fro.

Agnete hun stirred
I Bølgen den blaae —
Og see! da kom en Havmand
Fra Bunden at staae —
Op at staae —
Men stedse Agnete
Paa Bølgerne kun saae.

Hans Haar var som spundet
Af pureste Guld,
Hans Øie det var kjærligt,
Hans Mine den var huld —
O, saa huld!
Hans skjældækte Barm var
Af Kjærlighed fuld.

Han sang for Agnete
Sin Elskov, sin Nød.
Hans Kvad det var saa kjælent,
Hans Stemme var saa sød,
O, saa sød!
Hans Hjerte ham fra Læberne
Saa lifligen flød.

„Og hør, min Agnete,
Hvad jeg vil sige Dig:
Mit Hjerte det fortæres
Af Længsel efter Dig —
Efter Dig!
O, vil Du det husvale,
O, vil Du elske mig?"

To sølvspændte Sko flux
Paa Klintebredden stod —
Der fandtes aldrig skjønnere
Paa nogen Dronnings Fod.
„For din Fod!
Min Elskede, (saa kvad han)
Du tage dem imod!"

Saa tog han af Barmen
Det perlestukne Baand —
Der aldrig saaes et skjønnere
Om nogen Dronnings Haand:
„Dette Baand —
Min Elskede! (saa kvad han)
Du bind det om din Haand!"

Saa tog han en Guldring
Af Fingeren sin —
Der fandtes ingen skjønnere
I nogen Dronnings Skrin:
„Her, fra min,
Min Elskede! (saa kvad han)
Du sætte den paa din!"

Agnete ned paa Himlen
I Havdybet saae —
Den Bølge var saa sølvklar,
Og Bunden var saa blaa —
O, saa blaa!
Da smilede den Havmand
Og sang og sagde saa:

„Og hør, min Agnete,
Hvad jeg Dig sige vil:
For Dig mit Hjerte brænder
Af Kjærligheds Ild —
O vær mild!
Sig! vil Du mig husvale?
Vil Du mig høre til?"

„Og hør Du, skjøn Havmand!
Jeg vil tilhøre Dig,
Hvis ned i Havets Afgrund
Du med vil tage mig!
Tag Du mig
Og før mig til din Havbund,
Der vil jeg elske Dig!"

Han stopped hendes Øre,
Han stopped hendes Mund;
Saa foer han med den Skjønne
Dybt ned til Havets Bund.
Mund paa Mund —
De favnedes og kyste sig
Saa trygt paa Havets Bund.

Agnete hun var der
I Aaringerne to —
De elskede hinanden
Saa kjærlige og troe —
Elskovsfroe.
To Sønner der hun fødte
I Havmandens Bo.

Agnete sad rolig
Ved Buggen der og sang —
Da hørte hun en Jordlyd,
Som ovenover klang —
Ding, ding, dang;
Og det var Kirkens Klokker
I Holmegaard, som klang.

Agnete lod Buggen
Saa pludseligen staae
Og ilte til sin Havmand:
„Skjøn Havmand, tør jeg gaae?
Tør jeg gaae?
O tør jeg end før Midnat
Til Holmekirke gaae?"

„Du gjerne maa før Midnat
Til Holmekirke gaae —
Naar kun før Dag Du vender
Til Børnene de smaa —
Gaa! gaa! gaa!
Men vend før Dag tilbage
Til Børnene de smaa!"

Han stopped hendes Øre,
Han stopped hendes Mund,
Saa foer han op med hende
Til Holmegaardens Grund —
Mund fra Mund
De skiltes, og han dukked
Igjen til Havets Bund.

Agnete sig skyndte
Til Kirkegaarden hen —
Der mødte hun sin Moder
Og vendte sig igjen:
„O! hvorhen?"
Men hendes Moder vendte
Den Flygtende igjen:

„Og hør Du, Agnete,
Hvad jeg vil sige Dig:
Hvor har Du havt dit Ophold
Saalænge langt fra mig —
Langt fra mig?
Sig, hvor Du har opholdt Dig
Saalænge hemmelig?"

„O Moder, jeg har dvælet
I Havmandens Bo;
Med ham jeg alt dernede
Har avlet Sønner to.
Und mig Ro!
Jeg nu gaaer hen at bede
Og vender til min Bo!"

„Og hør Du, Agnete,
Hvad jeg vil sige Dig:
Her dine to smaa Døttre
Tildøde græmme sig —
Skrig i Skrig
De græde de smaa Piger,
De længes efter Dig!" —

„Lad længes, lad græde
De to smaa Døttre her!
Mit Øre det er lukket,
Jeg hører dem ei der —
Dem ei der!
Og der de to smaa Sønner
Forsmægted, blev jeg her." —

„O, red dog de Arme!
O, lad dem ei forgaae!
O, tænk dog paa den mindste,
Som end i Buggen laa!
Hjem Du gaa!
Og glem de to smaa Trolde
For dine ægte Smaa!"

„Lad blomstre, lad falme
De To, som Himlen vil!
Mit Hjerte det er lukket,
Det hører dem ei til —
Dem ei til.
Jeg ene for min Havmands
Smaa Sønner leve vil." —

„Og kan Du dem glemme,
Som ved dit Bryst Dig loe
Saa tænk paa deres Faders,
Din Ægtemands Tro —
Kjend hans Tro!
Saasnart Du var forsvundet,
Han mistede sin Ro.

„Han sørged en Sommer,
Han sørgede for Dig —
Og ned fra Holme Fjeldklint
Han styrtede sig —
Styrtede sig.
Der fandt de paa Stranden
I Skumringen hans Lig.

„Nu nys man det lagde
I Kisten ned med Sang —
Og hørte Du, min Datter,
Ei Klokkerne, som klang?" —
Ding, ding, dang —
Nu vendte hendes Moder sig,
Og Midnatsklokken klang.

Agnete hun traadte
Ad Kirkedøren ind —
Og alle de smaa Billeder
De vendte sig omkring —
Rundt omkring!
I Kirken de smaa Billeder
De vendte sig omkring.

Agnete hun stirred
Mod Altertavlen hen —
Og Altertavlen vendte sig, og
Alteret med den —
Alt med den
Sig vendte, hvor hun Øiet
I Kirken vendte hen.

Agnete hun stirred
Paa Stenen for sin Fod
Og saae sin Moders Navn, som
Paa Ligstenen stod,
Hvor hun stod —
Da brast den Armes Hjerte,
Da isned hendes Blod.

Agnete hun raved,
Hun segnede, hun faldt —
Nu alle hendes Smaabern
De længes overalt —
Overalt.
Nu Sønner som Døttre
De længes overalt.

Lad græde, lad længes,
Lad sørge her og der!
Lukt er nu hendes Øie,
Det aabnes aldrig meer —
Aldrig meer!
Og knust er hendes Hjerte,
Det slaaer nu ikke meer.

Fragment af „Thora fra Havsgaard".

Vestlig i Skaane der ligger en Gaard, affides og ensom,
Havsgaard kaldet fra Kæmpernes Tid, omringet af aabne
Marker og nær ved en vild, vidtstrakt udørkelig Kratskov.
Kort Tid efter den calmarske Krig beboede den rolig,

Glemmende Verden og glemt, en brav, velhavende Lensmand
Med en eneste Karl, som besørgede Stalden og Husets
Grovere Dont, og en Lillievand, hans Frænde, der var ham
Eneste Levning af hele hans Æt, den blomstrende Thora.
Ordet gik, at den Gamle, Herkuller ved Navn, skjøndt levende sparsomt,
Aldrig forladende Gaarden og høit hver Festdag af Præsten
Fjernt fra den nærmeste Kirke besøgt, trods Skinnet af Armod,
Havde dog Grunker af Guld: og det hed i Egnen, hans Kofte
Skjuled et Skud af kongeligt Blod, dog vidste med Vished
Ingen derom stort meer end det uvist gjettende Rygte.

Sildig en Aften, engang i Efteraaret, da Marken
Alt stod nøgen, og Træernes Løv laae strøede paa Jorden,
Sad den Gamle med Bogen i Haand og Briller paa Næsen,
Læsende høit om den forrige Tids Vidunder og Jertegn,
Eventyrer og rædsomme Mord og fælsomme Gjenfærd,
Medens opmærksom og taus, tidt flyttende nærmere Rokken,
Spandt ved Oldingens Side den attenaarige Thora.
„Fader!“ udbrød hun omsider, „hold op, læg Bogen til Side
Nu for i Aften! Jeg veed ei hvordan, men den heftige Nordvind
Suser saa selsomt derude. Hvor gjerne jeg hører, jeg troer dog,
At jeg fik ordentlig ondt, hvis Du vedblev.“ — „Gjerne, min Datter!“
Svarte han mildt, tog af Glarøinene, lagde dem ind i
Bogen og lukkede den. „Du har Ret,“ vedblev han, „for Dig er
Disse Historier altfor alvorlige. Lad os da snakke
Sammen om muntrere Ting! Det er sandt, Du lever et tungt Liv,
Naar jeg betænker det ret, i din Møvaar, her med mig Gamle
Midt i en Udørk, ene, saa langt fra Stæder og Landsbyer,
Uden den mindste Forlystelse, reent afsondret fra Selskab!
Himlen ene kan lønne Dig det, min Thora! det vil den
Sikkert! jeg beder derom, det er ene min Dag= og min Natbøn.“ —
Thora ham svarte: „Min Fader! hvis Dig jeg Noget erstatter
Tabet af Alt, hvad Dig ellers var kjært, er jeg rigelig lønnet.
Tilgiv, om jeg imellem lidt svag Dig synes, jeg er det
Inderlig ei; jeg er rolig, tilfreds og opfylder med Glæde
Her i dit Hus min kjæreste Pligt. Det var kun et Vindstød
Nys, som mig gjorde lidt mod. Nu gaaer jeg at hente dit Kvel=Øl.“

Netsom hun reiste sig op, ham omfavnende, rumlede selsomt
Udenfor Gaarden en Vogn, og en Haandkno pikked paa Vinduet.
Thora nu gyste paany; men paa engang fattende frit Mod:
„Gud er med den, som frygter kun ham!“ hun mumlede hastig,

Ilte til Vinduet og aabnede det og spurgte: „hvem er der?"
Underlig hul, skjøndt bønlig og sukkende svared en Stemme
Gjennem den susende Vind: „Kulsvier er jeg fra Skoven
Næstved kommen med Kul, for at age til nærmeste Kjøbstad.
Vognen væltede for mig; det varede længe, forinden
Løftet jeg fik den igjen; da paafaldt Natten, og nu jeg
Finder ei mere min Vei; Gud signe Jer! under mig Husly!"
„Gjerne!" tilraabte ham lydt fra Stolen den Gamle, mens Thora,
Takkende Gud, udbrød: „Saa har vi dog Selskab i Aften!"
Og løb hurtigen ud, for at aabne ham Laagen i Porten.

Ind med hende nu tren Kulsvieren, svøbt i en hvidgraa
Vadmelskofte, bestøvet af Kul, i Haanden en Knortkjep,
Tyk som et Haandled, om Hov'det en Lamuldshue, med Ulvskind
Foret, ulystig at see, rødskjægget, og Øinene dybt i
Hulningen under hvert Bryn paa den bratfremtørnende Pande.
Thora forskrækkedes noget i Førstningen; men, da han aftog
Huen og bød Guds Fred, fremvisende Hovedets Sølvhaar,
Frygten forvandled sig snart til Ærbødigheds Agt for hans Alder.
Medens hun hented en Stol og med Venlighed bad ham at sidde.
„Eet end beder jeg om," udbrød han, „før jeg mig sætter:
Regne nok vil det i Nat, og jeg har i min Karre derude
Fem Par Sække med Kul, som fordærvedes, hvis de bleve vaade;
Gjerne jeg bragte dem skyndig i Ly blot indenfor Porten."

Hurtigen svarte derpaa den gjestfrie, værdige Gubbe:
„Hjertelig gjerne! hvis Karlen ei sov, han kunde Jer hjælpe;
Men Du kan vække ham, Thora." — „Hvad Karl? det gjøres ei nødigt,"
Afbrød hin, „saa gammel jeg er, jeg alt dem har læsset
Ene paa Vognen idag to Gange; det er mig en smal Sag;
Sligt er jeg vant til, jeg." — „Som I vil!" Lehusmanden igjentog.

Gjesten tilbage nu gik, aflæssende Sækkene, stilled
Op dem i Portindkjørselen, fem mod Væggen tilhøire,
Fem mod den venstre Væg, og lukkede Porten, og, det gjort,
Kom han igjen og satte sig træt. „Nu først er jeg rolig,"
Sagde han, „nu har jeg bjerget mit Kul. En Pibe Tobak nu
Herlig vil smage! Dog først med Forlov! kan Jomfruen taale
Damp af Tobak?" — „Hun?" svarte med Smil den ærlige Lehusmand,
„Selv hun tænder min Pibe hver Dag. Bring Daasen min Datter!"
Thora bragte nu Daasen af Sølv. Paa det kunstige Laag sad

Hævet, som op af Bølgernes Skum, en smøgende Havmand;
Halen, den skjællede, tjente til Greb! om Randen var anbragt
Smaa Sælhunde; men Æsken var trindt omsvømmet af Fiske,
Haier og Hvaler og Kraker og vildt sig boltrende Marsvin.
Høit beundred dens Vægt Kulsvieren, medens dens Arbeid
Værten ham roste. Med stirrende Blik han stopped og stirred
Atter og stopped endnu, da Thora tændte den Gamles
Pibe ved Ovnen og, spruttende først, ham rakte den venlig;
Men for den Andens en Glød hun hentede kun paa et Fyrfad,
Bringende skyndsomt en Kande med Øl og et Sølv- og et Tinkrus.

Begge nu smøgende sad, og i Snak om Et og om Andet
Prøvede Gubberne der, tidt løftende Kruset fra Bordet,
Øllets opvarmende Kraft og hinandens Kløgt og Erfaring,
Mens i en Krog sad, spindende tans, den lyttende Thora.

Stormen nu havde sig lagt. Klart gjennem Hjertet paa Skuddet
Troede hun Maanen at see, som hun sad i Hjørnet ved Vinduet.
Ør af Dampen og Heden (thi gamle Fa'r var, som Olding,
Kuldskjær og havde det gjerne saa lunt), lidt kjed og af Snakken
Om den forbistrede calmarske Krig og om Gigten og Dyrtid,
Ønskte hun, medens de Gamle saa godt ved Øllet nu prated,
Udenfor Porten at gaae, for der at aande den frie Luft
Og at adsprede sig lidt de mørkt opstigende Tanker
Ene med Maanen. Hun elskede høit dens venlige Selskab,
Stirrede tidt med et kjælent og inderligt Suk paa dens Aasyn,
Naar den i Himmelens Ørk gik hen sin ensomme Bane
Taus; hun kaldte den ofte sin tro Veninde deroppe.
Ogsaa vilde hun see, om ordentlig Porten var tillukt,
Noget, den fremmede Gjest, ukjendt med Skaadden, i Mørke
Muligen havde forsømt. Hos sig selv betænkende saadant,
Stod hun forsigtigen op, og, fyldende Kanden paany først,
Satte hun den for de Snakkende hen og smutted af Døren
Ud. Portgangen var mørk, og, idet hun vendte tilhøire,
Gled hendes Fod. Udstrækkende flux, for at støtte sig, Haanden
Henimod Væggen, hun greb i en Tot og følte med Gysen,
Famlende nærmere til, et Ansigt under dens Krølhaar.
Hjertet i Barmen blev Is, hvert Lem skjalv, Knæene zittred,
Og nær havde hun tumlet omkuld. Da hæved en Engel
Pludselig hendes forfærdede Sjæl til den høieste Fatning
Over sit Kjøns naturlige Kraft; den Engel var Uskyld:

„Skriger Du, er Du fortabt, og vender Du bævende, doer Du!"
Hviskede dybt i den Bævendes Bryst en varende Stemme.
See! og hun tvang sig og lo og beslutted at nærme sig Porten,
Undersøgende hver af de Sække der sindig i Mørket.

Adolf Vilhelm Schack Staffeldt.

1769—1826.

I Høsten.

Vinden hvirvler Lundens faldne Blade
Hvinende hen over Markens Straa.
Fuglen gjester Fyldens aabne Lade,
Og en Halvnat dølger Himlens Blaa;
O Natur! din fulde Frugt Du gav,
Og nu ringe Storme Dig til Grav.

Saa forgaaer hvad Alles Hjerter priser,
Saa staaer Savnet bag hver Fryd igjen,
Ak! selv Phantasiens Paradiser,
Aandens indre Eie, viftes hen:
Mindets Halvglands, denne Høstdag lig,
Mat om Livets Vesten samler sig.

Hør mig, Skjæbne! Lad mit Tab ei være
Lidet, naar og jeg engang forgaaer,
Lad mig Løv paa tusind Grene nære
Og afkaste en beundret Vaar:
Ved min Fod da Vandrer'n skue skal
Sorrigfuld mit rige Forlivs Fald.

Aftenhøitid.

Solen daler, Natten aander Taage
Ud fra Østen over Vang og Vig:
Alting hviler, selv fredløse Maage
Dybt i Strandens Rifter skjuler sig.

Neppe Luftens matte Pulsslag bæver
I din lette Krone, stille Bøg:
Rank, som Pilen, Engens Damp sig hæver,
Og den er Naturens Offerrøg.

O hvor festligt, o hvor helligt — stille
Hviler Alt paa Jord, i Luft og Hav!
Selv Gestalterne sig ikke skille
Blandede i Natten, Altings Grav.

Phantasien jagte Haabets Riger,
Dødens Afgrund lukker op, og brat
Ufødt Fremtid ned fra Himlen stiger,
Jordet Fortid op af Glemsels Nat.

Hist, hvor Aspers Bladekuppel bæver
Over svundne Seklers Helteben,
Oldtids helligholdte Maner svæver
Rundtom mosbegroet Bautasten.

Ærefrygt og hellig Gru hidvifter
Fra den gamle, grønne Kæmpegrav,
Harpesælle Oldtids Storbedrifter
Gaae i Mindet over Jord og Hav —

Medens Himlen med hver venlig Stjerne
Nærmere mod Jorden synker ned,
Og Forventningernes stille Fjerne
Træder i det Virkeliges Sted.

O hvor bliver let, hvad mig nedtyngte!
O hvor lidet, hvad oploftede mig!
Hvad mig knused, hvad jeg tæt omslyngte
Er bortviftet som en Drømmesvig.

Hisset, hvor, med hver en ustilt Længsel
Her, en evig Glæde bliver til,
Hist mig løfter af mit trange Fængsel
Phantasi ved helligt Tryllespil.

Gjennem Stjerners gyldne Sæd jeg skrider,
    Som imellem Agrens Vipper her,
Medens Tid og Rum sig rundt udvider
    Uden Bund og Bred for mit Begjer.

Glæden, jeg i Tidens Hvirvler tabte,
    Og som ved mit Savn blev dobbelt skjøn,
Alt, hvad Kunsten i Begeistring skabte,
    Og som tændte Viisdoms kolde Søn —

Hine født indbildte Idealer,
    Som, i Samfund med Melancholi,
Fantasi i Fremtids Skumring maler,
    Og Forkrænkelighed luttres i:

Alt jeg finder, Alt, med fuldendt Nøie,
    Hist i Æthrens Fredensocean,
Og jeg undres ei, thi Himlens Høie
    Ere jo mit sande Fødeland.

Svarer mig, Forklarte! Møder Eder
    Ikke hisset min Gestalt, lig dem,
Natten her fra Dødens Grotte leder
    Tidt igjen til deres elskte Hjem?

De tvende Draaber.

Fra Maanenattens Sølverſky
Til Jorden tvende Draaber tye,
    Kun een i himmelsk Blanden;
Men faldende de skilles ad:
Den ene sank paa Rosens Blad,
    Ved Rosens Rod den anden.

I Stjerneskjær og Maanskin de
Saa kjærligt til hinanden see
    Ved Elskovs Vexelklage:
„O glimt igjennem Nattens Slør!
Kun da, kun da jeg ikke døer,
    Naar Dig jeg seer, o Mage!“

Ved Klagen vaagner Vinden op
Og ryster Rosenbuskens Top,
Da løsner sig den ene;
Den falder til den anden ned:
Ved Jordens Barm i savnløs Fred
De atter sig forene.

Sonetter.

O skjønne Aften, purpurrød og stille!
I Elskovsroser Himlen rundt udspringer,
Og trefold sødt min stemte Harpe klinger,
Thi skjulte Amoriner paa den spille.

Her vil jeg mig med den usynlig stille,
Mens Hjertet hvert et Længselssuk betvinger,
At jeg, naar Il den Lettes Fod bevinger,
Kan hendes Trin fra Lovets Raslen skille.

Dog længer ei jeg kan mig selv bedrage --
Bortvisner, Roser, thi hun kommer ikke!
Nu suk, o Hjerte! Brister, Harpestrenge!

Nei! høie Stjerner, nei! Jeg kun vil klage,
Skjøndt I saa blidt til Jorderige blikke,
At Guders Yndling tidt maa vente længe.

Hvi kan dog ei den ringe Dødelige
For Guderne velkommen Gjengjeld bære!
De Herlige! de Intet meer begjere,
Og saa kan intet Offer dem berige.

Dog skal i Takkens Sang min Aande stige
Med alle Blomsters Duft til deres Ære!
I Duggens Libation skal blandet være
Endnu en Taare fra den Lykkelige.

En Taare! thi naar Barmen er for liden
Og ikke kan den store Fryd omspænde,
Da maa Du vel, Du Endelige! græde;

Da maa Du inderst længes bort fra Tiden
Og Dig mod Evighedens Rige vende,
At søge Navn og Mage til din Glæde.

En Pindsedag, da Solens unge Straaler
Alfaders Smil til Jorderige bare,
Og Blomsterne saa sødt henrykte vare
At tømme de opladte Virakskaaler:

Kun Dig, med hvem sig ingen Skjønhed maaler,
Kun Dig jeg saae i Templets fromme Skare;
Frit stirrende jeg aned ingen Fare
Og derfor nu med Føie Straffen taaler.

Dit lyse Øie syntes mig at være
Den Sol, som straaler i det andet Rige,
Hvor Smilets Blomst staaer evig uforkrænket;

Thi maa nu Længsel evig mig fortære,
Til Livets klare Spidse maa jeg hige,
Skjøndt, lig en Fange, dybt i Mørket lænket.

Mon Lykken da lig Fjeldtinds-Skyen sviger?
For hver en Nærmende brat denne svinder;
Den Fjerne blot, som langt fra den sig finder,
Den skuer nedenfra og opad higer.

Kun Mindet, Lykkens Arving, sig beriger,
Mens Tidens Bølge gjennem Hjertet rinder!
Mit Forliv alt jeg samler rundt i Minder,
Og stille jeg mod taaget Nedgang stiger.

Med Kindens Roser søsterligt udgløde
Nu Aandens Roser, alle Idealer,
Og Døden mig i hver en Blomst tør saare.

O gid jeg kun som Dug og Aftenrøde,
Naar Livets Sol med stille Vemod daler,
Beholde Venskabs Smil og Medynks Taare!

Fragmenter af Camoens.

Camoens i Ørkenen.

Snehvide Mandeltræ, som mig omfreder,
Saa længselsfuld til Dig jeg skuer op!
Om een, kun om een Mandel Camoens beder,
Dog ak! Du bærer ikkun Blomst og Knop.
Om den Vansmægtende Du Blomster spreder,
De synke ødselt ned fra Gren og Top:
Saa, Verden lig, end Du i Hungersnøden
Bekrandser og forlader mig i Døden.

Paa Teppets Guld- og Sølverblomster ligger
Maaskee den lusitanske Konge nu
Og smiler ved sin Sangers ædle Smiger
Og glemmer Kronens Tyngde — medens Du,
Min gode Neger, ved hans Porte tigger
Og i din Farve skjuler Sjælens Blu;
O! mens hans Sorg for Sangens Trolddom viger,
Vansmægter Sangen i hans Kongeriger!

Forbandelse ved Digterkrandsen klæber,
Den farlig er, lig Offerdyrets Pryd!
Ei nogen Dødelig ustraffet stræber
Fra Jordens Barm at løfte Liv og Fryd:
Lig Verdens Frelser han hernede slæber
Sit eget Kors, og, skjøndt i henrykt Lyd
Han Lysets Land afmaler og bebuder,
Tilfalder han som Offer Mørkets Guder!

Camoens' Død.

Du grønne Jord! Du sølvblaa Ocean!
Du gyldne Sol, som i din Pragt neddaler!
End eengang Camoens' Røst fra Livets Rand
I Svanesang til Eder, Elskte! taler.
O værer tause Vidner til min Død
Og dølger den for Efterslægtens Øre,
At aldrig nogen Fremtids Sanger høre
Det Martyrsuk, som til min Lyra lød!
Dog — Himlen blomstrer midt i Kunstnerkvaler,
I Længsels Graad en evig Sol sig maler,
Og Savnet vorder født paa denne Jord,
Hvis Troens Frugt bag Stjernehegnet groer.
Og nu farvel, I herlige Naturer!
Du grønne Jord, med Blomst og Frugt belagt!
Du sølvblaa Hav med Vestenvindens Furer,
Og Du, o Sol! som daler i din Pragt!
Din lette Purpurfinger lukke
Til Dødens Blund mit brustne Øie til, —
O lad mig ved dit sidste Afskedssmil
Min matte Aand i Himlens Barm udslukke!

Kong Frode og Gubben.

Kong Frode høit ved Gilde sad,
Kong Frode, djerv og snild;
Ved gammel Mjød og Skjaldekvad
Han blev saa huld og mild.

„Nu siger frem, I Dannemænd,
Nu siger uden Blu:
Hvo teede sig min bedste Ven
Med kjæk og snedig Hu?

„Og den, som mest har gavnet mig,
Det sværger jeg ved Thor,
Af dette Horn skal lædske sig
Her øverst ved mit Bord." —

Flux mangen Kæmper traadte nær
Og priste deres Daad:
En talte om sit hvasse Sværd,
En om sit snilde Raad.

Og Leireborgen rundt gjenklang
Af Mod og Snedighed,
Og Kongen fra sit Sæde sprang,
Saa glad han blev derved.

Da saae han, at en Gubbe sad
Hel nederst ved hans Bord
Og ikke mod, ei heller glad,
Ei mælede et Ord;

„Og er Du, Gubbe! uden Daad,
Saa gak, hvorfra Du kom,
Saa gak og end i Kvindegaard
Din usle Alderdom.“ —

„Ei Skjændsel blegede mit Haar,
Thi Retsind var mit Navn,
Og ei jeg for min Konge staaer
Foruden Daad og Gavn.

„Da Gullands Fylkekonge sig
Mindst ventede sin Død,
Mod ham, din Gjest, Du øved Svig
Og ham at dræbe bød.

„Men jeg til Høibords satte ham
Og lod i Fred ham gaae,
At Fredegod ei Meen og Skam
Af Manddrab monne faae.“ —

„Nei, ikke er Du uden Daad.
Kom hid, kom hid! thi den,
Som styrer Kongens onde Raad,
Er Kongens bedste Ven.“ —

Troubadouren.

I Greven af Toulouses Gaard
En fremmed Harpespiller staaer
Og veed ei, hvor han træder.
Ved Marmorpillens glatte Fod,
Saa sorgfri som ved Egens Rod,
Han sætter sig og kvæder.

I smigrende og kjælne Lyd,
Som døve Sorg og vække Fryd,
Han høres henrykt synge
Om Ridderleg og Skjønheds Magt,
Om Elskovs Løn og Hoffers Pragt
Og Kroner, som ei tynge.

Og rundt paa høie Corridor
Hoffindet samler sig i Chor,
At trylles ved hans Toner,
Og Greven og Grevinden seer
Med Riddere og Fruer fleer
Fra aabnede Balconer.

Men Slottets Herre snart et Bud
Til Strengens Mester sender ud
Ham dette at forkynde:
„Sæt bort din Stav, fra nu vær min,
Sid ved mit Bord og drik min Vin
Og sov paa Silkehynde!"

Han tøved ei et Øieblik,
Før han den lette Pagt indgik
Og villigt Greven tjente.
Til Løn for Sang og Harpeslag
Han levede i Fryd og Mag
Og ingen Uro kjendte.

Men rundt om ham det blev som Nat;
Hans Hjerte frøs, hans Haand blev mat,
Og svagt hans Toner løde:
Lig fangne Bæk, som stille staaer
I Grevens kvalme Urtegaard,
Hans Kvad i Varmen døde.

Da traad han med nedtynget Sind
Ved Morgengry for Greven ind
Og sukkede sin Længsel:
„Lad, Herre! lad din Troubadour
I den vildtsusende Natur
Udbryde af sit Fængsel!

„Thi ikke kaldtes han til Gjest
Ved Kvindeleg og Ridderfest,
Men uden Lov og Skranke
I Stormvind høit paa takket Fjeld,
I Maaneskin ved Kildevæld
Med Aanderne at vanke.

„Lig Skovens Fugl fra Kvist til Kvist
Han kjender ikke Ro og Rist;
En indre Magt ham driver,
Og syngende opsøger han
Ak! veed han hvad? fra Land til Land! —
Dog ingensteds han bliver."

Og fri som Vind og Væld han sprang
Med Harpen over Mark og Vang
Og Intet mere savned.
Da vaagned Dagen høit i Sky,
Natur i Lys og Dug stod ny
Og rødmende ham favned.

Frederik Høegh Guldberg.

1771—1852.

Den Nyfødtes Jordefærd.

Din Vugge neppe varm var bleven,
Før alt til Grav Du bæres hen!
Din Dødsdom Dig, før født, var skreven,
Og Herren har stadfæstet den!

En Moder Dig modtog med Længsel
Og trykte Dig til Hjertet fast;
Dog græd Du, som fordømt til Fængsel,
Og græd, til og din Lænke brast.

Blandt Borgere paa Jord ei regnet,
Gaaer Du som Flygtning hist i Havn;
Og her er intet Sted betegnet
Med en Erindring om dit Navn.

Forinden Du har glædet Andre
Og følt Dig selv een Time fro,
Vi see Dig Opholdssted forandre
Og sænkes ned til livløs Ro.

Du har ei skuet Himlen rødme,
Ei her seet stjernekrandset Luft,
Ei gottet Dig ved Bærrets Sødme
Og ei indaandet Rosens Duft.

Du har ei nydt den søde Slummer,
Der lønner her en velbrugt Dag,
Ei følt den Lægedom mod Kummer
I Kjærlighedens Favnetag.

Vel sandt, at Dig har ei mistrøstet
En Brøde, først i Døden klar,
Men Dig og ingen Daad forlystet,
Du for Guds Aasyn fuldført har.

Thi, som i Mulm begyndt, tilende
Din Bane blot har hastet her.
Kan Du da føle, fatte, kjende,
Hvor Alt er tifold bedre der?

Ukyndig i de gamle Skrifter
Om gjeve Heltes Kamp for Ret
Og ædle Borgeres Bedrifter,
Du kjender ei din egen Æt.

Fra Moders Hjerte Du bortrykkes
Og rives fra din Faders Blik.
De maatte fremmede Dig tykkes,
Om Du endog tilbagegik.

Har vel Du Fortids Løb randsaget,
Vel seet, hvad Jorden overstred,
Vel Vished om en Gud modtaget
Og vel om ham det mindste veed?

Hvi kommer, øines og forsvinder
Du som et navnløst Stjerneskud?
Hvi løser, hvor han fastest binder,
Hvi knuser, som han glæder, Gud?

Et Slør for Skjebnens Tavler hænger,
Og ikke løftes det igjen;
Selv ikke han det gjennemtrænger,
Der lever fuldt Aarhundred hen!

Dog være Dødens Lov kun Gaade;
Han er det ikke, som den gav!
Thi stille, stille! Herren raade!
Og Alt skal klares bag hver Grav!

Adam Oehlenschlæger.

1779—1850.

En Sommerdag.

Søen strammer ud sit Klæde,
Himlen farver Fladen blaa;
Klare, lyse Bølger smaa
Ganske bly paa Landet træde;
Breddens Blomstersiv de væde,
Trække sig saa, uden Brag,
Atter hen saa sølversmukke
I det stille Hav og vugge
Mod den klare Sommerdag.

Snekken hist paa Vandet flyder;
Som en Svanes hvide Krop
Puster stolte Seil sig op,
Langsomt Kjølen Bølgen bryder;
Hid den sig mod Landet skyder
Med det røde Purpurflag.
Let en Flok Zefirer følger,
Flaget hen i Luften bølger
Paa den klare Sommerdag.

Strandveien.

Fra kvalmfulde Mure
Til Marken saa huld!
Den pløiede Fure
Har ydet sit Guld.
Saa friske, saa sunde
De Bønder vi see.
Ved kølige Lunde
De hvæsse den blinkende Le.

Hulveien mod Havet
Nedluder saa brat,
Med Skygge begavet,
Med Træer besat.
Her risle saa milde
De Bølger fra Land,
Fra venlige Kilde
Langt ud i den himmelblaa Strand.

See, Blomsterne virke
Det Teppe, som gaaer
Om gothiske Kirke,
Hvor Korsene staaer.
Saa brun den sig reiser
I lysgrønne Dag.
See, hvor Storken kneiser
Paa det gamle, mosgroede Tag.

Saa langsomt i Sandet
Vi drages afsted;
Imens ruller Vandet
Ved Hestenes Fjed.
Den flagrende Maage
Foer hen over Sø;
Hist stander i Taage,
Tycho Brahe, med Bakker din Ø!

Her Bøgenes Kroner
Sig om os har hvalt.
De spøgende Toner
Jo høre vi alt.
See, Teltene hvide!
See, hvirvlende Røg!
Vi kjøre, vi ride,
Vi ile til Latter og Spøg.

Kattegat.

Ei mindste grønne Plante,
Slet intet Blomsterstraa!
Her kun sin Vintervante
Naturen trækker paa.
I Sommer som i Vinter
Den samme nøgne Blok,
Med Revner og med Splinter
Og en utallig Flok.

Her blomstrer Intet uden
Det bittre, friske Skum
I Stormens vrede Tuden,
I Havets lumske Brum;
Her Intet kan forsone
Den letopbragte So;
Her staaer din Muskeltrone
Hler=Ægir! paa din Ø.

Og Havets Døttre dandse
Utrættet Aar for Aar
Med Skummets hvide Krandse
Paa deres sorte Haar.
Og naar en Blomst vil smile
Paa Klippen, er det kort —
Blæsten med fine Pile
Den atter skyder bort.

Som disse Klipper stode
For Skipperen igaar,
— Lidt Mos dem kun begroede —
Stod de for tusind Aar;
I Regn, i Solens Lue
Den samme stærke Vold
For Olaf, Digre Bue,
For Peder Tordenskjold.

Og saadan skal de stande,
Goldt, uden Græs og Løv,
Naar længe denne Pande
Er atter vorden Støv.
Her præges intet Mærke,
Her knuses stolte Vand —
Men Ære for den Stærke,
Som trodser Tidens Tand!

Hjemve.

Underlige Aftenlufte!
Hvorhen vinke I min Hu?
Svale, milde Blomsterdufte,
Siig, hvorhen I bølge nu?
Gaae I over hviden Strand
Til mit elskte Fødeland?
Vil I der med Eders Bølger
Tolke hvad mit Hjerte dølger?

Matte Sol! bag Bjergets Stene
Luerød Du synker ned;
Og nu sidder jeg alene
I en dunkel Ensomhed.
Hjemme var der intet Fjeld! —
Ak, saa er jeg ude vel,
Skal i Nat ei barnligt blunde
I mit Herthas grønne Lunde.

Norges Søn! jeg vel kan mindes,
Du har sagt med smeltet Bryst,
At i Hjemmet ene findes
Rolighedens sande Lyst.
Schweizer! som paa Klippen boer,
Du har talt de samme Ord.
Hellig Længsel drev med Vælde
Begge til de vante Fjelde.

Troe I da, kun Klippen ene
Præger sig i Hjertet ind?
Ak! fra disse nøgne Stene
Vender sig mit mørke Sind.
Synger Granens, Fyrrens Lov!
Hvor er Danmarks Bogeskov?
Gustne Flod, som her sig krummer,
Dysser ei min Sjæl i Slummer.

Hjemme rinde ingen Floder
I en sid og leret Grav:
Livets Kilde, Glædens Moder,
Breder sig det sølvblaa Hav,
Slynger sig med venlig Arm
Om sin Datters fulde Barm
Og ved Blomsten sig forlyster
Paa Sjølundas unge Bryster.

Stille, stille! Baaden gynger
Hisset mellem Siv og Krat;
Høit en Mø ved Cithren synger
I den tause Sommernat.
Rene Toner! milde Lyst!
Hvor de kvæge sødt mit Bryst;
Men, hvad savner jeg og græder,
Mens hun dog saa venlig kvæder?

Det er ei den danske Tunge,
Det er ei de vante Ord!
Ikke dem, jeg hørte sjunge,
Hvor ved Hytten Træet groer —
Bedre, skjønnere maaskee,
Ak! men det er ikke de.
Bedre, troer jeg vist, hun kvæder,
Men tilgiver, at jeg græder!

Tager ei min Sang for andet
End et ufrivilligt Suk!
Længselsfuldt heniler Vandet,
Aftnen er saa blid og smuk.
Mangen saadan Aftenstund
Nød jeg i min kjære Lund;
Mindet vender nu tilbage:
Det er Aarsag i min Klage.

Tidlig misted jeg min Moder,
Ak, det gjorde mig saa ve!
Danmark er min anden Moder,
Skal jeg meer min Moder see?

Livet er kun svagt og kort,
Skjebnen vinker længer bort, —
Skal jeg med den sidste Varme
Trykke mig i hendes Arme?

Frederiksberg.

Den røde Sol gaaer ned bag gyldne Væng:
I Skumringen jeg stemmer Harpens Streng,
Besynger Dig, min Barndoms friske Minde,
Den store Sværm har Egnen alt forladt;
Nu skinner Maanen i den klare Nat,
Og Busken gyser i de sagte Vinde.

O elskte Barndomsegn! hvor mangen Gang
Har jeg begeistret lovet Dig en Sang,
Naar dine Syner stod for Sjælens Öie,
Naar langt fra Dig, paa Floder eller Fjeld,
Jeg skued dine Sølverkildevæld
I Tanken vinke mig til Sjællands Høie.

Jeg sang min Sorg i Aftnens dunkle Stund,
Naar Nattens lyse Skive, gul og rund,
Paa eengang skued mig og mine Kjære,
Begræd mit Savn, med Haanden under Kind,
Og lod den flygtige, den snare Vind
Mit Suk henover Østersøen bære.

Nu er jeg her! Nu atter her jeg staaer!
For første Gang igjen i tretten Aar
En Hytte jeg af dine Grene bygger.
Min Graad, min Ild forvandler sig til Ord:
Jeg veed, at her min Sanggudinde boer
Bag Valdnød- og Kastanietræets Skygger.

Kom, I Velsignede, kom, elskte Børn!
Med Eder vil jeg staae for Rosens Tjørn
Og dvæle ved ethvert ærværdigt Minde.
End er jeg Barn og glæder mig som I!
Den skjønne Fantasi er ei forbi:
O nei! med Døden skal den først forsvinde.

End Ingen af Jer dette Digt forstaaer;
Men naar som Olding jeg med Sølverhaar
Min sidste Trøst ved Eders Arne finder,
Skal hver af Eder læse mig en Sang,
Og jeg skal smile stoltelig hver Gang
En Taare lister sig ad Eders Kinder.

Men har alt Søvnens Broder venlig lukt
Den kjære Faders Øie, Flammen slukt,
Og hviler han med Moder hist i Haven;
Da skal I Alle læse Digtet der
En Sommerkvæl, naar hvide Maaneskjær
Med fine Alfevinger dækker Graven.

Aladdin ved sin Moders Grav.

Visselulle nu, Barnlil!
Sov nu sødt og sov nu længe,
Skjøndt din Vugge stander stil,
Uden Dun og uden Gænge.

Hører Du den hule Storm
Sukke ved, hvad jeg forliste?
Mærker Du den sultne Orm
Pikke paa din Fyrrekiste?

Sov, Barnlille, ved min Sang!
Intet skal din Glæde mangle.
Hører Du den muntre Klang
Hist i Taarnet af din Rangle?

Nattergalen nærmer sig, —
Fryde Dig dens blide Klukke?
Du har ofte vugget mig,
Nu skal jeg igjen Dig vugge.

Er ei Hjertet haardt som Sten,
Mærk min Idræt, Moder kjære!
Her af denne Hyldegren
Vil jeg Dig en Fløite skære.

Ved dens Toner kvæg dit Sind!
Hvor den klager svagt og ene
Som en vildsom Nattevind
I de vaade Vintergrene!

Ak, nu maa jeg fra Dig gaae;
Der er koldt i dine Arme,
Men jeg eier ingen Vraa,
Hvor jeg mig igjen kan varme.

Visselulle da, Barnlil!
Sov nu sødt og sov nu længe,
Skjøndt din Vugge stander stil,
Uden Dun og uden Gænge.

Fiskerkonens Aftensang.

Paa Stranden staae de høie Træer
Og vinke fremmed Smække,
Men intet Træ dog kommer nær
Min Bøg paa grønne Bakke.

Og om mit Træ blandt tusind stod
Jeg kunde vel det kjende;
Jeg er ei ved det gamle Mod,
Maa jeg det Ryggen vende.

Vel alle Blade voxe grønt,
Som var ethvert det samme;
Men intet voxer mig saa skjønt
Som paa min gamle Stamme.

Det holder mig i kjærlig Favn
Alt med sin Gren saa kroget;
Stammen viser mangt et Navn,
Og Barken er saa broget.

Fra Træet seer jeg Havet hist
Og Skovens Hjorte brune;
Mos og grønne Vedbendkvist
Dække gamle Rune.

Hoit hæver sig med Løv og Ris
Min Bøg i Sommermarken;
Om Vintren dækker Sne og Is
Den halve Del af Barken.

Der leged jeg som lille Barn
Med Blomster og med Stene;
Da jeg blev stor, mit Fiskergarn
Jeg knytted bag dets Grene.

Hver Vaar deri en Drossel slaaer,
Naar smaa Kjærminder blaane;
Sent i Høst bag Toppen staaer
Den lysegule Maane.

Jeg kjender vel de rustne Søm,
Som holde Bænkens Planker;
Der havde jeg min Ungdoms Drøm
Og mine første Tanker.

Der sad saa mangen Aftenstund
Min Fader og min Moder,
Medens med vor Hyrdehund
Jeg leged med min Broder.

Fra Træet jeg min Hytte seer
Bag Tornebusken gløde;
Væggen er af hvide Ler,
Og Stolperne saa røde.

Her tænkte jeg paa Død og Grav,
Naar Dagen vandred heden,
Her aabned Solen bag sit Hav
Min Sjæl for Evigheden.

Og bragte mig end Skibet hen
Til alle Herthas Bøge,
Jeg finder ei mit Træ igjen —
Hvad hjælper det at søge?

Thi vil jeg mine ringe Kaar
Ei for Alverden bytte —
Rosen fra vor Uskylds Aar
Staaer ved den første Hytte!

Sjælland.

Da Asaskokke
I tætte Flokke
Fra Østen rede
Med Sværd af Skede,
Gjennem tykke Skove,
Over sølvblaa Vove,
Over steile Bjerge;
Da blanken Værge
Veien dem baned,
Og da de raned
Jetterne Livet: —
Da rank som Sivet
Gik Gefion silde
Ved Sveakilde,
Hvor Jettehuset
Ved Flodegruset
Af Bjælker sig hæved,
Hvor Gylfe kræved
Skatten af Landet,
Saavidt som Vandet
Bjergsletterne fugter
I Tvillingbugter.

Med Gyldenkrone
Ved Harpens Tone
Drotten for Helte
Lytted til Sangen
Med Skjæg til Belte.
Men Harpeklangen
Indlokked Disen
At høre Visen.

Hoit Gylfes Sønner
Paa Skjønhed skjønner.
De saae Gudinden
Saa let som Hinden
I Sal at træde;
De sprang fra Sæde,
Velkommen bøde
Den Rosenrøde,
Den Liliehvide,
Men lidet Blide.

De saae den Høie
Med deiligt Øie
Saa stolt at stirre;
Det monne forvirre
Dem Sind og Sandser:
Og under Pandser
Slog Hjertet smeltet,
Som før kun hørte
Vreden, der førte
Dem Sværd fra Bæltet.

Da endt var Sangen
Og Harpeklangen,
Sig Gefion reiste.
Men Halsen kneiste
Med stolten Vane,
Som naar en Svane
Sit Hoved hæver,
Mens Vandet bæver
Af Vellystglæder,
Fordi det væder
Hvidbarmen fyldig,
Der ligegyldig
Paa Voven flyder;
Saa Gefions Dyder
Nu Gylfes Sønner
Med Ild beundre.
Skjoldene dundre
Til hendes Ære —
Men stolt hun lønner
Al deres Tragten
Kun med Foragten.

„Farvel, I Jetter!
Mjødhornet sætter
Jeg her for Munden
Til Afskedstegnet.
Jeg gaaer i Lunden,

Hvor det har regnet,
Mig Blomster at plukke,
Vil høre klukke
Fra Foraarsdalen
Nattergalen,
Og naar sig atter
Fuldmaanen viser,
Er Østens Datter
Hos sine Diser." —

„Gefion, Du Ranke!
Bliv her at sanke
Blomster hver Sommer,
Naar Droslen kommer.
Ei Du forlade
Det svenske Stade!
Hvis bort Du iler,
Ei længer Glæder
Til Bjergekjæder
I Svithiod Smiler." —

„Ja — vil I Skoven
I Sølvervoven
Mig selv udtrække?
Saa skal jeg dække
Med Blomster Landet.
Men midt i Vandet
Den maa kneise,
Hvis ikke reise
Jeg skal imorgen
Fra Jetteborgen." —

„Hvis ei Du vil ile,
Men lidt kun smile
Til Jettesønner,
Da Elskov lønner
Med hvad Dig lyster,
O Freias Søster!
Vælg selv den bedste
Plet kun af Landet!
Og ud i Vandet
Som Ægirs Heste
Den vi drage
Dig at behage." —

Saa tog hun Ploven
Med Ædilstene
Og pløied Skoven
Med Træer og Grene,
Med Bakkerne bratte.
Hun Klinten satte
Mod Syd at bryde
De Bølger, som syde;
Men efter i Vandet
Flyvesandet
Som Slæbet fulgte.

Ei Gefion dulgte
Sin Fryd i Havet.
En Vig hun graved
Til Held for Norden
Og kaldte Vigen
Issefjorden.

De Kæmper blide,
Som Ørne hvide,
Med Gefionsaaget
Karfunkelbroget
Uddroge Øen
Fra Fjeld i Søen.
Det bedste Stykke,
Ha hvilken Lykke!
Af Fastlandsskoven
Staaer nu i Voven,
Og senest Alder
Det Sjølund kalder,
Thi Sø med Lunden
Er skjønt forbunden —
En Pragt for Jorden!
Et Syd i Norden!

Men Svælget fyldtes
Med Vand, som forgyldtes
Af Morgenluen.

Nu Himmelbuen
I Bølgen sig speiler;
Nu Baaden seiler,
Hvor Karmen kjørte;
Og hvor man hørte
Bladene hviske,
Der svømme Fiske.
Sort Venneren syder,
Og Tangen sig skyder
Med Muld i Søen
Lig Bugt i Øen.

Hil Gefion Dise!
Dig lød min Vise.
Din Skjønhed lønnes,
Din Magt har vundet:
Thi Sjølund grønnes
Ved Øresundet!

Loke skaffer Klenodier.

Han sad i Hallen og tænkte derpaa,
Hans Hevn ham glædte saa saare:
„Naar Sif sig nu speiler i blanken Aa,
Da fælder hun modige Taare.

„Med hviden Haand hun fletter ei meer
De Lokker saa gule, saa lyse;
Naar hun sit Hoved i Floden seer,
Da vil hun snarlig gyse."

Som saa han sad under Granens Gren
Ved Hulen, listig som Ræven,
Da knaged i Nord den stærke Sten,
Og Jorden dundred med Bæven.

Da vidste han vel, hvad det betød,
Han mærked, at Thor var kommen;
Brat som en Lax han sig smidig skjød
Og sprætted med Angst i Glommen.

Men Thor neddukked som Maage sig
Og fanged med Næbet Laxen;
Han raabte: „Røver, jeg kjender Dig,
Nu skal Du bløde for Saxen.

„Jeg knuser Dig hvert af dine Ben,
Som Møllen Mel under Hjulet!“ —
Da var ei Loke ret længe sen,
Han kastede Trylleskjulet.

„Hvad vinder Du ved, hvis Du mig slaaer?“
Sang han, hel listig i Sinde;
„Det skaffer ei Sif et eneste Haar,
Du favner en skaldet Kvinde.

„Hvis Du tilgiver mig denne Spøg
— En Spøg jeg kalder det ene —
Da sværger jeg Dig ved Urt og ved Løg,
Ved Mosset paa Bautastene —

„Ved Odins Øie, ved Mimers Væld
Og ved dit mægtige Værge:
Jeg vandre skal til hule Fjeld,
Til Frænderne, mine Dverge —

„Og skaffe din Sif igjen et Haar
Af Guld, før Dagen er omme,
Saa hun skal ligne den unge Vaar
Med Græssets forgyldte Blomme.“ —

Gjensvarede Thor: „Du sværger, Træl!
Ved Hamren, som jeg savner;
Som vidste Du det ei saare vel,
At Ran den i Havet favner.“ —

„Saa vil jeg skaffe Dig Hammer ny,“
Sang Loke, „herlig at føre;
For den skal alle de Trolde flye,
Som Du blot lyster at røre.“ —

„Ha“, raabte Guden, „en herlig Seir!
Nei, Dig nu vil jeg forøde;
Jeg kom herhid med min Staldbroder Freir
Vi give Dig Ravne til Føde.

„Han tager Dig ved dit Skulderblad,
Jeg slaaer mit Tag i det andet,
Saa splitte vi Dig for Vinden ad;
Dine Lemmer skal bølge paa Vandet.“ —

„O skaan mig, Freir, Du venlige Drot!“
Sang Loke med Bøn og Klage;
„Jeg skjenker en Ganger, giv Tid mig blot,
Hvortil ei Verden har Mage.

Den fører Dig rundt om Jordens Ø,
Saa smidig som Tigerkatten;
Den svømmer med Dig paa salten Sø,
Som Sild den lyser om Natten.“ —

Ved slige Løfter, som han besvor,
Lod Thor og Freir sig formilde.
Saa steg han ned i den sorte Jord,
Igjennem den kolde Kilde.

Han krøb saa smidig og glat som en Aal
Fra Kilden til Bjergets Bue,
Hvor Dvergene stod og hamrede Staal
Ved Svovlets blaalige Lue.

Saa flittige vare de Dværge der
Dybt i de hvælvede Haller.
Med Skjødskind for af det sorte Læ'r
De gik og støbte Chrystaller.

De smelted Sandet ved Ildens Glød
Og rørte med Rosengrenen:
Deraf de danned Rubinen rød,
Indkilet i Klippestenen.

De samled en Bunke Kjærminder smaa,
Dem plukkede Dværgekonen;
Dermed de farved de Stene blaa,
Som Dan fik siden i Kronen.

Af saftige Græs de kogte Sod,
Da skinned den Ædelsten saare.
De dryppede Perler med roligt Mod
Af Enkers og Smaaborns Taare.

Rundtom i Hulen man mærked vel,
At Kæmper tilforn havde leget,
Thi Stenlag hviled paa Muslingeskæl,
Og Fisken i Leret var præget.

Hist nøgen laa en Jetindebarm,
Rødbruun i Solen, forstenet;
Her sang Bjergfossen med megen Larm
Sine Viser om Kjævebenet.

Til Kalk forvandlet ved rislende Vand
Udstak det af Fjeldekanten:
I Kjæverne var langt stærkere Tand
End Tænder paa Elefanten.

Da Loke sit Ærind rygted nu,
Strax Dværgene gjorde sig færdig;
De raabte: „Loke, vor Drot est Du
Og vel vore Gaver værdig."

Thi toge de frem et Vildsvineskind,
Det bedste, de kunde vælge;
Paa Skorsteensilden de gjorde Vind
Med pustende Blæsebælge —

Og sloge med Hammeren Slag i Slag,
Saa Funker af Skindet knittred.
Men Loke, fortæret af skumle Nag,
Var dybt i Hjertet forbittret.

Det ærgred ham, hvad han selv tilbød,
At give Guderne Gave;
Han tænkte: De skal af Bjergets Skjød
Dog ei fuldkomne dem have.

Brok traadte Bælgen, og Sindrig slog,
Saa Gnisten af Skindet springer,
Da Loke Forvandlingen sig paatog
Og blev en Flue med Vinger —

Og satte sig paa Bælgtræderens Haand
Og gav sig slemt til at stikke;
Men haard var Huden, og haard hans Aand,
Bælgtræderen ændsed det ikke.

Da toge de frem af Luen alt
De Vildsviins herlige Fyrste:
Til Freier den livsalige Galt,
Den straalende Gullinbørste.

Naar Maanen har Jordens Dal forladt,
Den Kornmoenglandsen paatager;
Han rider paa den i mørke Nat,
For selv at vogte sin Ager.

Saa lagde de Guld paa Bolten hen,
Det var kun et lidet Stykke;
Men da de toge det ud igjen,
Det blev det deiligste Smykke —

En jævnglat Ring af røden Guld,
To Hænder krysted hinanden,
En Blomst af Ædelsten underfuld
Var indlagt kunstigt paa Randen.

Den Ring var stor og af sjelden Vægt,
Thi Odin skulde den bære;
Han Drotten var for Asernes Slægt,
Ham skyldtes den høieste Ære.

Selv eier han Alt; stor er hans Magt,
Til Gavn kan man intet ham lave,
Thi smeded de ham en Ring til Pragt
Og hylded ham med en Gave.

Man kjendte den lidt ved eengang at
Besee den i Dværgenes Rige;
Den eier en Dyd: hver niende Nat
Den drypper otte, sig lige.

Trolovede Par ved Baldur har
Tidt Odin med Ringene trøstet.
Da Fromhedens Gud man til Baalet bar,
Laa Troskabsringen paa Brystet.

Nu lagde Dværgene Jern paa Bolt,
De brugte dertil ei Lue,
De hamred det ud, saa sort, saa koldt,
For at det ret skulde due.

Da Loke saae, hvor Jernet fik Kraft,
Og hvor det varligt blev handlet,
(Det var en Hammer med stærken Skaft)
Da han sig atter forvandled —

Og foer som en Bremse med smertelig Braad
Og flagred i Blæsevinden,
Stak Smeden i Panden med skarpen Od,
Saa Blod ham trilled paa Kinden.

Da jog ham Dværgen med Haanden bort;
Ei Hamren blev ganske færdig,
Thi Skaftet paa den var noget kort,
Dog fandt man den Guden værdig.

Nu kom med Guldet en Dværgeflok,
De gave det til Dværginden;
Hun satte som Hør det paa sin Rok,
Hvis Hjul hensused for Vinden —

Og spandt og spandt, mens Guldtraaden randt
Til Haar for den deilige Dise:
Hun snurred og sang ved Kildernes Klang
En underlig Spindevise:

„Gudinden i Vaar skal bære sit Haar
Heel frit for Vinden herefter,
Ei flette det meer, at yndig sig teer
Dets Glands med straalende Kræfter.

„Hver Svend, som det saae fra Himmelens Blaa,
Hans Hjerte skal Haarene fange.
Selv Lokkerne ei paa veneste Frei
Nedbølge saa bløde, saa lange.

„Skjøndt Guldet er dødt, saasnart det har mødt
Gudindens Tinding, den høie,
Det levende bli'er og efter sig gi'er
Og lader som Hørren sig bøie,

„Beholder sin Glands i Vindenes Dands
Og lader sig aldrig udrykke;
Som Middagens Skin det svøber sig ind
Bag Hjelmens ludende Skygge". —

Saa sang hun og gik med ydmyge Blik
For Thor og rakte ham Haaret:
Paa Lokken han saae og maatte tilstaae,
Saa fagert var intet baaret.

Fra Bjerget hvalt nu Freir paa sin Galt
Og Thor med Haaret og Hammer
Til Valhalla foer, hvor Hærfader boer
I Lysets salige Flammer.

Da satte paa Sif, lig Tang paa et Rif,
Sig fast Guldhaaret paastande
Og monne sig slaae i Lokker saa smaa
Trindt om den hvælvede Pande.

Paa straalende Thing fik Odin sin Ring,
Man tilgav Loke sin Brøde; —
Men snart dog igjen Bjergtroldenes Ven
Maa for sin Trolcshed bøde.

Roeskilde bygges.

Naar Tordnen renset har med sine Skyer
Den kvalme Luft, da bli'er den atter blaa;
De unge Blomsters Skjønhed sig fornyer
Med dobbelt Rødme paa bedugte Straae;
Sol klækker Skoven ud, og Freden Byer:
De Hænder, som i Kamp med Sværdet slaae,
Maae brænde Tegl og hugge Bjælker lige,
Hvis Borgen af sit Gruus igjen skal stige.

Kong Hroar, blid og rolig af Naturen,
Skjøndt ung af Aar er gammel paa Forstand;
Med Smerte seer han hisset Leiremuren
Tilintetgjort ved Issefjordens Rand.
Hans Mod opflammes ei ved Krigerluren;
Men Fædrelandet trænger til en Mand,
Som dyrker Kunst og tænker, hvor det gjælder,
Som bygger atter op, hvad Kampen fælder.

Og medens Helges raske Hjerte brænder
I Stavnen af den luegyldne Snekke;
Mens overalt, hvorhen sig Helten vender,
Hans blanke Vaaben seirende forskrække,
Bevæge hist sig tusind travle Hænder
Og sætte Sten og Bjælker snildt i Række;
De mure Bygninger i lige Rader
Med breden Torv og rummelige Gader.

Den gamle Mimer, Hroars bolde Ven,
Har viist ham Stedet, hvor han skulde bygge;
Thi ofte gik den unge Konning hen
At spørge den guddommelige Skygge.
Der var en Brønd — den springer vist igjen —
Den sprang i Leireskovens dunkle Hygge:
Der sad den vise Gud ved Midnatstide
Og lærte Hver, som gjerne vilde vide.

Men Faa kun steg derned! Den stolte Thor
For Skoven stod og vinkte dem tilbage.
De mente, Kraft nødvendig var for Nord,
Og frygted, her den skulde Skade tage;

Skjøndt Odin selv fra Valhals Gjestebord
Hver Aften kom, for køle Drik at smage,
De spotted stolt dog Sjælens Herredømme,
Og Styrken blev — en Ganger uden Tømme.

Hvor var det smukt at see den vise Gud,
Med isgraat Skjæg og klædt i Vadmelskaaben,
I Skoven, medens hist fra Skyens Brud
Den lyse Maane viste Himlen aaben;
At see den unge Drot, i grønne Skrud,
Besøge Mimer, uden Skjold og Vaaben;
At see dem glade sig ved Hulen møde
Og skilles ad mod aarle Morgenrøde.

„Søn," sagde Mimer, „her ved dise Væld
Du reise skal din By til Danmarks Ære.
Det flade Sjælland eier intet Fjeld,
Som Helteborgen kan til Skyen bære;
Men Kilder, Skov og Fjord kan gjøre Skjel
For hvad Naturen ellers maa undvære.
Byg her din Stad! og viid, i Tiden silde
Den gjemme skal dit Navn som Hroarskilde.

„Og naar alt længe Leireskovens Træer
Er vegne bort for Plovens Agerfure,
Naar Fjorden halv er sunken til et Kjær,
Og Intet sees af dine gamle Mure;
Naar længst en anden By har reist sig nær
Din sjunkne Kongsgaard, dine Jomfrubure,
Skal dog med Taarn og Hal din Fjord begaves,
Og danske Kongers Lig skal der begraves!" —

Kong Helge seiler dristig midlertid
Og breder ud sit Navn i Nordens Riger.
Som Ørnen høit i Luft han fører Strid,
Til Storm han kaster sine lette Stiger;
Da entres, medens Bølgen, høi og hvid,
Opskummer med de grumme Havets Piger,
Som fange i et Net til Dødens Hvile
De Lig, der styrte ned for Heltens Pile.

„Og medens Helge glæder Asathor,
Saa skynder Jer, I Tømmermænd, at lave
Et Badehus ham ved den køle Fjord;
Jeg selv har plantet ham en Abildhave.
Did skal han vandre hen fra Gjestebord
Og fryde sig ved Yduns modne Gave;
Der skal han nyde Livet, glemme Leire
Og styrke Kræfterne til nye Seire."

Ung Helge drager hjem en Sommernat;
Mod Stranden Snekken langsomt Voven kløver.
„Nu lad os komme bag paa Hroar brat
Og faae ham til at troe, det er en Røver!
Han sidder i sin Hytte fast forladt,
Og Agersmanden Kæmpens Kraft behøver;
Nu lad os ængste ham med vore Feider!"
Saa taler han og sender først en Speider.

Forundret kommer Speideren tilbage:
„Herr Konge! vi maae være draget feil.
Jeg ingen Leirehytter kan opdage,
Slet intet Grus ved Issefjordens Speil.
En Vold jeg saae sig rundt om Byen drage;
En By! Kom, lad os heise vore Seil!
En Trold har os forført i Midnatsstunden;
Vi løbet er i Bretlands Thems for Lunden."

„Umuligt!" raaber Helge, „Herthedal
Er her; jeg skuer Issefjordens Vove.
I Skumringen jeg seer den store Sal
Af Fædrelandets hvalte Bøgeskove.
Og skulde nu den vidtberømte Hval
Sig ei fra Havet ind i Bugten vove?
Afsted, at undersøge Byens Volde!
Jeg gyser ei og allermindst for Trolde."

Hvor stor var hans Forundring, da han stod
I Roeskilds sikkre, rummelige Gader.
Da saae han, Freden kræver ogsaa Mod,
Og at der kæmpes kan foruden Plader.
Fra Issen han betragted ned til Fod
Den sjeldne Broder, der var Kampens Hader,
Men som formaaede, mens han tappert fegted,
At virke det, der var hans Glavind negtet.

Med Thor stod Asa-Mimer paa en Sky;
Hin Kraftens Hammer holdt, han Viisdoms Bæger.
„Da" — raabte Mimer — „vil først Loke flye,
Naar disses Kraft eet Kongebryst bevæger." —
„For meget!" raabte Aukathor med Gny,
„Før splintre skal mit Lyn de danske Eger.
Kun Odin Kraften blev med Viisdom givet." —
„Nei" — smilte Mimer — „dertil stræber Livet."

Guldhornene.

De higer og søger
I gamle Bøger,
I oplukte Høie,
Med speidende Øie,
Paa Sværd og Skjolde,
I muldne Volde,
Paa Runestene,
Blandt smuldnede Bene.

Oldtids Bedrifter,
Anede, trylle;
Men i Mulm de sig hylle
De gamle Skrifter.
Blikket stirrer,
Sig Tanken forvirrer,
I Taage de famle:
„I gamle, gamle,
Forsvundne Dage,
Da det straalte paa Jorden,
Da Østen var i Norden,
Giver Glimt tilbage!"

Skyen suser,
Natten bruser,
Gravhøien sukker,
Rosen sig lukker.
De sig møde, de sig møde
De forklarede Høie,
Kampfarvede, røde,
Med Stjerneglands i Øie.

„I, som rave iblinde,
Skal finde
Et ældgammelt Minde,
Der skal komme og svinde!
Dets gyldne Sider
Skal Præget bære
Af ældste Tider —
Af det kan I lære.
Med andagtsfuld Ære
I vor Gave belønne!
Det skjønneste Skjønne,
En Mø,
Skal Helligdommen finde!"

Saa sjunge de og svinde.
Lufttonerne døe.

Hrymfaxe, den sorte,
Puster og dukker
Og i Havet sig begraver;
Morgenens Porte
Delling oplukker,
Og Skinfaxe traver
I straalende Lue
Paa Himlens Bue.
Og Fuglene synge;
Dugperler bade
Blomsterblade,
Som Vindene gynge;

Og med svævende Fjed
En Mø hendandser
Til Marken afsted.
Violer hende krandser,
Hendes Rosenkind brænder,
Hun har Liliehænder;
Let som en Hind,
Med muntert Sind
Hun svæver og smiler;
Og som hun iler
Og paa Elskov grubler,
Hun snubler —
Og stirrer og skuer
Gyldne Luer
Og rødmer og bæver
Og skjælvende hæver
Med undrende Aand
Udaf sorten Muld,
Med sneehvid Haand
Det røde Guld.

En sagte Torden
Dundrer;
Hele Norden
Undrer.

Og hen de stimle
I store Vrimle!
De grave, de søge,
Skatten at forøge —
Men intet Guld!
Deres Haab har bedraget:
De see kun det Muld,
Hvoraf det er taget.

Et Sekel svinder!

Over Klippetinder
Det atter bruser.
Stormens Sluser
Bryde med Vælde
Over Norges Fjelde
Til Danmarks Dale.
I Skyernes Sale
De forklarede Gamle
Sig atter samle.

„For de sjeldne Faa,
Som vor Gave forstaae,
Som ei Jordlænker binde,
Men hvis Sjæle sig hæve
Til det Eviges Tinde;
Som ane det Høie
I Naturens Øie;
Som tilbedende bæve
For Guddommens Straaler
I Sole, Violer,
I det Mindste, det Største;
Som brændende tørste
Efter Livets Liv;
Som, o store Aand
For de svundne Tider!
See dit Guddomsblik
Paa Helligdommens Sider:
For dem lyder atter vort Bliv.

„Naturens Søn,
Ukjendt i Løn,
Men som sine Fædre
Kraftig og stor,
Dyrkende sin Jord,
Ham vil vi hædre.
Han skal atter finde!"
Saa syngende de svinde.

Hrymfaxe den sorte
Puster og dukker
Og i Havet sig begraver.
Morgenens Porte
Delling oplukker,
Og Skinfaxe traver
I straalende Lue
Paa Himmelens Bue.

Ved lune Skov
Øxnene trække
Den tunge Plov
Over sorten Dække.

Da standser Ploven,
En Gysen farer
Igjennem Skoven.
Fugleskaren
Pludselig tier.
Hellig Taushed
Alt indvier.

Da klinger i Muld
Det gamle Guld.

Tvende Glimt fra Oldtidsdage
Funkle i de nye Tider;
Selsomt vendte de tilbage,
Gaadefyldt paa blanke Sider.
Skjulte Helligdom omsvæver
Deres gamle Tegn og Mærker;
Guddomsglorien ombæver
Evighedens Underværker.
Hædrer dem ved Bøn og Psalter!
Snart maaskee er hver forsvunden.
Jesu Blod paa Herrens Alter
Fylde dem som Blod i Lunden!
Men I see kun Guldets Lue,
Ikke det Ærværdighøie,
Sætte dem som Pragt tilskue
For et mat, nysgjerrigt Øie!
Himlen sortner, Storme brage!
Visse Time, Du er kommen!
Hvad de gav, de tog tilbage —
Evig bortsvandt Helligdommen!

Thorsing.

Venlig vinkte paa grønne Strand de knudrede Bøge;
Selsomt det blomstrende Løv vifted og hvalte sig kjækt;
Fuglen i Toppene sang, gjennem Blomster risled en Kilde —
Alting, tyktes det mig, tolked ærværdige Sagn.
Og for det forskende Blik, som utrættelig skued didhenvendt,
Flux sig forvandled hvert Træ, blev til en drabelig Helt;
Toppen blev til en Hjelm, dens Løv til en vaiende Fjerbusk,
Og til et Pandser af Staal glatted sig rynkede Bark;
Grenen ud som en Arm var strakt med et blinkende Glavind:
Saa stod Kæmpen med eet kjæk for det undrende Syn.
Længe jeg stirred, før ret jeg blev vaer, at kun Alt var et Blændværk,
Dog som et Varsel endnu Synet jeg agted og taug.
Og hvor hurtig forklarte sig Alt, da brat mig forkyndtes
Øens Navn, som det var: Thorsing, og ikke forvendt
Taasinge. Hellige Thor! saa stod dit mægtige Tempel
Midt i de Danskes Hjem hisset paa Bakken maaskee?
Nu begriber jeg først mit Syn, hvi de vinkende Bøge
Tyktes mig Kæmper i Jern, rusted med Glavind og Skjold.
Nu jeg begriber Foræringens høie Betydning, da fordum,
O! Du blev Kæmperens Løn, Helten fik Mandigheds Bo.

Thi Kong Christian stod i sin Hal, med et faderligt Øie
Vendt imod Kjøgebugt; Stunden var vigtig og stor.
Juel var gjordet til Strid, høit blussed den dristige Kæmpe,
Lokken ham flagrede vildt, Tapperhed ildned hans Blik.
„Niels!" Dankongen befoel, med sin Haand paa den Herliges Tinding,
„Gak Du med Gud, min Søn! Rust Dig og vent paa mit Vink!"
Og nu stod Dankongen og saae og beregned og pønsed;
Fjenden ei laa ham tilpas, Juel endnu Vinket ei fik.
Pludselig dundred Kartoverne dumpt i den svulmende Havbugt,
Og over oprørte Vand slyngte sig Skyen af Røg.
Harmfuld Konningen stod i sin Borg med vredeligt Aasyn,
Opbragt skjælved hans Haand under det speidende Glar.
Dannerflaaden tog Flugt (saa syntes det), Kuglerne dundred,
Egenraadigt og frækt hist af en Tjener udsendt.
Da Skjoldungen, ham svor, i usigelig Harme, ved Himlen:
„Slagen paa Flugt skal Juel hænges i Galgen med Jern!
Men, som det pleier at gaae, (hvert Land udklækker sit Væsen)
Dansken fra Lodbroks Tid husvant pladsker tilsøes;
Saadan gik det saa tidt, og saa gik det her, og vor Juel kun
Flygted paa Skrømt, for at slaae Fjenden alvorlig paa Flugt.
Og da bedækt nu med Støv, med Sved og Blod han paa Land steg,
Knælende ned for sin Drot, fuldelig Brøden bevidst,
See! da græd Dankonning; thi lig Misdæderen knælte
Ydmyg den herlige Helt, vented sin Dristigheds Løn.
Kjærlig som Fader han tog ham i Favn og løfted sin Finger:
„Niels! Niels!" raabte han rørt, „nys jeg en Lænke Dig svor;
Den skal Du faae." Men flux af sit Bryst tog Kongen en Kjæde,
Tung af hin rødeste Guld, rigt med Karfunkler besat,
Hængte den trindt om Heltens Hals, og det blomstrende Thorsing
Blev den Galge, hvori herlig Forbryderen hang.

Knud den Store.

Kong Knud sad stor og mægtig paa sin Trone,
En Herre, drabelig og stærk som huld.
Den danske, britiske, den norske Krone
Var sammensmeltet i hans Krones Guld.
Høit i hans høie Sal klang Harpens Tone,
Thi Skjaldens Barm var af hans Idræt fuld.
I Kirken selv lød Hymner til hans Ære,
Thi kraftig han udbredte Jesu Lære.

Men Knud sad taus og tankefuld i Sind.
Ei blussed Læben som hans Purpurklæde,
Sørgmodelig han støtted Haand til Kind,
Og ingen Del han tog i Hoffets Glæde.
De svundne Dages Idræt faldt ham ind,
Da monne bittre Taarer Øiet væde.
„Ak," sukked han, „min Gud! kan Du forgjette
Min Synd, kan Du mit Regnebrædt udslette?

„Min Ungdom svandt i Stolthed og Foragt,
Kjæk frem jeg gik, men nu jeg modløs græder.
For at forstærke denne stolte Magt,
Forbandt jeg mig med Eadrik, den Forræder;
Den djærve Ulf i Kirken blev ombragt,
Hans Blod uskyldigt Altertavlen væder.
Ei blot med Sværdet, tidt med mørke Rænker
Jeg vandred frem. Nu det mit Hjerte krænker.

„Men oftest dog med Manddom og med Sværd
Min raske Ungdom blot sit Værk begyndte;
At vorde Danmarks gamle Krone værd,
Det var den Tanke dog, som frem mig skyndte.
Og derfor stormed jeg i Herrefærd,
Og derfor Heltens Syssel, Kamp, jeg yndte;
Da aabned sig mit Hjerte for din Stemme —
Ak, hulde Jesus! kan Du Alt forglemme?"

Som Kongen nu saaledes trøstløs sad
Med blege Kinder og med Graad i Øiet,
Mens hen ad Bænken i den lange Rad
Guldhornet gik, og Hvermand var fornøiet,
Da tren en Skjald for Kongen frem og kvad:
„Min Herre! hvor er den som Du ophoiet?
Du tvang det stolte Nords udstrakte Lande,
Ustraffet Ingen tør dit Bud modstande."

Taalmodig, uden Harme, hørte Knud
Paa denne daarlige, forvovne Tale.
Hvad Skjalden kvad, det raabtes snarligt ud
Af hver en Ridder i de blanke Sale.
Da blev den gyldne Stol paa Kongens Bud
Bragt ned fra Borgen, gjennem grønne Dale,
Til hviden Strand, hvor stolt og langsomt Vandet
Hoit skylled sine Bølger op paa Landet.

Derpaa han lod med stenbesatte Baand
Den tunge Glavind ved sit Belte spænde.
Med Krone paa, med Scepter i sin Haand
Man saae ham sine Fjed mod Havet vende.
Hvad Tanke nu besjælte Kongens Aand,
Nysgjerrig Hofmand ønskte gjerne kjende;
Men Kongen taug og vandred med sit Følge
I Purpurkaaben mod den hvide Bølge —

Og satte sig saa i det gyldne Sæde
Blandt runde Stene paa det bløde Sand;
Ei hvor bestandig Bølgens Top mon væde
Det ramme Tang med sit skumklædte Vand;
Ei heller der, hvor ei den kunde træde
Paa den for fjerne, den for høie Strand,
Men der, hvor Pilen med sit Hoved hængte,
Hvor nu og da kun Bølgen op sig slængte.

Der Kongen sad og talte saa til Havet:
„Det Land, jeg sidder paa, tilhører mig;
Med Dig, o Sø! min Magt er jo begavet:
Thi lyd din Herre! Du ei nærme Dig!
Din Bølge kræver jeg saaledes avet,
At til min Fod den aldrig vover sig;
Thi jeg behersker Nordens stolte Lande,
Ustraffet Ingen tør mit Bud modstande." —

Men som sædvanlig gik den stolte Bølge.
Sin vante Vei den end bestandig tog;
Af sin Natur den Intet vilde dølge,
Det ene Bølgeslag det andet jog;
Med otte niende kom brat i Følge,
Der stærk og svanger op paa Kongen slog.
Ei til hans Fødder kun den op sig trængte,
Hans Scepter og hans Krone den besprængte.

Da reiste Kongen sig, saae til hver Side,
Brød rørt med Taarer høit saaledes ud:
„I Sandhed! hver en Christen burde vide
Der Ingen mægtig er foruden Gud!
Han grunded Jorden, han lod Havet glide
Med evigt Røre ved sit stærke Bud,
Han ene mægter Jord og Hav at tvinge.
Mod hans er al min Vælde saare ringe."

Med disse Ord han af sin Krone spændte,
Af Guld og Ædelstene tung og svar;
Derpaa han sine Fjed fra Havet vendte
Og ydmyg Kronen hen i Kirken bar.
Der knælte han og hver en Synd bekjendte,
Mens Angerstaaren trilled hed og klar.
Paa den Korsfæstede med Martyrkviden
Han Kronen satte, bar den aldrig siden.

Til Vaaren.

Du kommer end saa frisk og ung
Som for en firti Somre siden:
Jeg føler mig lidt mere tung,
Da var jeg smidig, let og liden.

Men med den samme Kjærlighed
Mit Øie seer paa dine Blade;
At jeg er ældre, vel jeg veed,
Dog kan det Følelsen ei skade.

Hvis den med Tanken lever meer,
End da som Barn jeg gik og drømte,
Deri jeg intet Uheld seer;
Ei Phantasien sig forsømte.

Jeg føler mig igjen et Barn,
Naar rolig jeg din Vei betræder;
Ei Veemod længer i sit Garn
Bortfanger mine stille Glæder.

En Yngling troer: i Sympathi
Han lever med det friske Grønne;
Hvert Blad er ham Allegori,
Hvori han henrykt seer det Skjønne.

Hver Kilde græder, hvert et Træ
Maa med sin Bladehvislen sukke;
Hver Nattergal — det lille Kræ —
Maa med en kjærlig Yngling klukke;

Nu — Gud skee Lov! — er Træet Træ,
Og Blomsten Blomst, og Fuglen Fuglen,
Og i det mørke Skyggelæ
Jeg sværmer ikke meer med Uglen.

Som Barn ved Alnaturens Bryst
Igjen jeg freidig søger Die;
Og til den elskelige Lyst
Skal Aftenrøden mig indvie.

Vel lukket er nu mangen Dør,
Hvor før jeg altid fandt mig hjemme,
Og hvor en Ven mig hilste før,
Der lyder nu en fremmed Stemme.

Vel mangt et Bryst, som for mig slog,
Slaaer ikke meer — den Elskte sover!
Og mangen Rose Tiden tog
Afsted paa sine kolde Vover.

Alt meer forsvandt den lille Sum,
Der samlet var fra mange Kanter;
Erindringens Herbarium
Dog gjemmer mig de visne Planter.

Det Gamle svandt, da kom det Nye;
Hvis Gud min Fremtid vil beskytte,
Da kan, i svale Træers Ly,
Endnu jeg bygge mig en Hytte.

Digterens Hjem.

Hvis Eder lyster at erfare,
Hvor Digterarnen staaer, hvor Skjalden boer,
Da vil jeg strax det aabenbare:
Hans Fødeland er mellem Syd og Nord.
Det strækker sig fra Spitsbergs hvide Klipper,
For Syndflods ældste Lig en hellig Grav,
Til hvor den sidste Tange slipper
I Søndrepolens øde Hav.

Mod Østen grændser det til Morgenrøden,
Til Paradisets unge Herlighed;
Mod Vesten grændser det til Døden,
Hvor i sin Hule Dagen synker ned.
Hist værner takket Is, her kolde Bølger vælte;
Men midt omkring det store Fødeland
Gaaer Solens diamantne Belte
Og funkler i en evig Brand.

Hvis I vil vide: til hvad Tid, hvorlænge
Han nyde kan det sjeldne Skuespil?
Da svarer jeg ved Harpens Strenge:
Til hver en Tid, og naar han vil.
Han boede med de ældste Hyrder
I Hulerne langs med det røde Hav;
Han slæbte Pyramidens Byrder
Med Ethiopen til hans Fyrstes Grav.
Han fulgte Cecrops paa hans Flaade,
Med Bacchus Indien han vandt,
Nød paa Olymp Apollos Naade,
Thi der sin Pegasus han fandt.
Den breder ud de dunkle Vinger,
Og Kraft i hver en Sene boer,
Og herlig, som sig Ørnen svinger,
Den med ham over Skyen foer.

Da sig for ham den gamle Verden viste
Som siden Middelaldrens dunkle nye,
Da han med Faust i den chrystalne Kiste
Af Mephistopheles blev ført i Sky.
Ja selve Sjælens aandelige Rige
Den Vidtlyftne skue faaer,
Naar op ad Tankens Himmelstige
Med Gransteren han varligt gaaer.
Til alle Hjørner kan han frit sig vende
Og fare stoltelig i Mag
Fra Verdens ene til dens anden Ende
Paa en begeistret Ungdomsdag.
Hvo har en Fryd som han fornummet?
Paa Hippogryphen Sølvergraa
Han gjennem Tiden svinger sig i Rummet
Som Fuglen gjennem Luften blaae.

Han boer i Troglodytens Grotte,
Naar med sin Ønskekvist han slaaer,
I Feers Alabasterslotte,
I gamle Nordens Kongegaard,
I Hytten langt fra Stadens Kvalme,
I Skoven ved et Kildevæld,
I Ørken bag en ensom Palme,
I Ridderborg paa steile Fjeld.
Han følger Hildetand i sølvgraa Alder
Til hans navnkundige Bravalladød;
Med Roland som en Helt han falder
I Roncesvallis Blomsterskjød;
Med Cocles han paa Broen fegter,
Med Colon fører han mod Elementet Strid,
Med Luther Paven han fornegter
Og styrter sig i Spyd med Winkelried.

Med Werther sværmer han, naar Vaaren kommer,
Og Maanen sødt til Rosenknoppen leer;
Han digter i den grønne Sommer
En Odyssee i Skyggen med Homer.
I Høst, naar Blæst gaaer gjennem Dalen,
Og Solen i sit Blod os viser Dødens Hjem,
Da staaer med Shakspeare han i Riddersalen
Og maner gamle Skygger frem.
Og naar nu mere vældig Stormen tuder
Hen over Vintersnee og slukker Maanens Glands,
Da funkler han med Valhals Guder
Høit i den lyse Stjernekrands:
Da Bragis Harpe vældigt klinger,
Da sjunger han om As og Alf,
Og Sneen paa de hvide Vinger
Opløfter ham til Valaskjalf.

Men did, hvorhen det Hele stræber,
Som ingen Tunge tolke kan,
Som tales ud af ingen Læber,
Det egentlige Fædreland:
Hvor Elementer ikke fjendtligt stride,
Hvor unge Roser staae i evigt Græs;
Hvor kjærligt sidde ved hinandens Side
Den høie Jesus, Baldur, Sokrates;

Hvor sødt Uskyldighedens Engleklynge
Om Herkulskøllen fine Lilier snoer;
Hvor om den Evige de Stærke synge,
Forened' i et helligt Chor: —
Did higer han fra Taagelandet!
Det føler dybt han i alt Stort og Smukt!
Til Tartarus er Den forbandet,
Som elsker ei og deler ei hans Flugt!

De tvende Kirketaarne.

Det var sig Herr Asker Ryg,
Hannem lyster i Leding at gange;
Først træder han i den Kirke liden,
At høre de Ottesange.

Murene var af det gule Leer,
Og Taget hin sorte Straa,
Det var sig Herr Asker Ryg,
Misnoiet han seer derpaa.

Det var sig Herr Asker Ryg,
Sit Hoved maatte han bøie;
Loftet det var saa saare lavt,
Og Kæmperne vare saa høie.

Væggen var baade muggen og grøn,
Den havde saa dyb en Refne;
Tiden æder med skarpen Tand,
Saa lidet monne hun levne.

Fort hun gnaver med skarpen Tand,
Dertil hun haver stor Drift;
Alt da voxte den liden Smaablomst
Udi den Kirkerift.

Alt da snoede den grønne Humle
Sig ad den Kirkeside;
Storken sidder udi Redet strunk,
Og seer han ud saa vide.

„Og hør Du, kjære Fru Inge!
Du est en Kvinde saa pur.
Ei sømmer det sig at bede til Gud
I sligt brøstfældigt Skur.

„Vinden blæser udi Kirken ind,
Og Regnen ned monne dryppe.
Christus er steget til Himmelens Sal,
Han nøies ei meer med en Krybbe.

„Hør Du, allerkjæreste Hustru min,
Jeg siger Dig det forsand:
Op skal Du bygge Kirken af ny,
Mens jeg er dragen af Land.

„Taget Du dække med røde Tegl,
Af Sten Du opføre den Mur;
Ned da skal Du rive saa brat
Det uselig Kirkeskur.

„Tage Du mit Skarlagenskind,
Af Fløiel det vel maa være;
Alt til et Altarklæde skjønt
Du snildelig saa det skære."

Det var sig Fru Inge,
Hun svared sin Husbond med Ære:
„Som I siger, min ædelig Herre,
Saa bør det sig vel være." —

„Hør Du, kjære Fru Inge!
Gud har velsignet dit Liv,
Føder Du mig en Søn saa bold,
Da est Du en Dannevivs.

„Føder Du mig saa bold en Søn,
Da gjør Du mig Tankerne glade;
Føder Du mig en Datter skjøn —
Jeg ikke vil hende hade.

„Hør Du, kjære Fru Inge!
Du est en Kvinde velbaarn,
Føder Du mig en Søn saa bold,
Da bygge Du Kirken et Taarn;

„Føder Du mig en Datterlil,
Da sætte Du kun et Spiir.
Ridderen kneiser saa strunk og stolt,
Men for Kvinden er Ydmyghed Ziir."

Det var sig Herr Asker Ryg,
Han beder sadle sin Hest,
Saa rider han ud i Ledingsfærd
Som til en Bryllupsfest.

Tredive vare hans Svende,
Og alle med Brynjer nye;
Hvor han stedtes i Kampen hen,
De Fiender strax monne flye.

Det stod paa udi Uger,
Ja vel udi Maaneder n ;
Der var sig Herr Asker Ryg,
Han seired i alle de.

Det var sig den gjevelig Helt,
Hannem lyster nu hjem at fare,
Hjelmene var af hin røden Guld,
Hannem fulgte saa faur en Skare.

Der han drog igjennem den Skov,
Da fulgte ham tredive Svende;
Der han kom til Finnisløvlille,
Da red den Herre alene.

Solen skinner om Morgenen rød,
Og Røgen falder paa Græs;
Det var sig Herr Asker Ryg,
Han spored saa vel sin Hest.

Satte den Herre Guldkringlen
Alt udi sin Gangers Side.
Det vil jeg for Sandingen sige,
Hans Tanker løbe saa vide.

Over den gule Hvedemark
Der kneiser en Bakke grøn,
Bagved ligger Finnislovlil,
En By vel stor og skjøn.

Det var sig Herr Asker Ryg,
Han bad vel ved vor Frue:
„Gifve det Gud i Himmerig,
At jeg et Taarn maatte skue!"

Det var sig Herr Asker Ryg,
Saa listig da han lo;
Der han kom paa den grønne Bakke,
Da skued han Taarne to.

Over den Kirke saa stoltelig
De kneise i Luften blaa.
Lærken sang i den Hvedemark,
Mens Solen skinte derpaa.

Tak have stolten Fru Inge!
Hun var sig en Dannevip;
Hun skjenkte sin Husbond Sønner to
Til Gammen og Tidsfordriv.

Den første af de Sønner to
Ham kaldte han Esbern Snare,
Han blev saa stærk som den vilde Bas
Og mere snel end en Hare.

Den Anden kaldte han Axel,
Han blev en Biskop from;
Han brugte sit gode danske Sværd,
Som Paven sin Stav i Rom.

Faldet nu er det ene Taarn,
Og Krattet voxer af Grus;
Axel og Esbern Snare
De taarne det danske Hus.

Mosset dækker den gamle Sten
Alt over den sorte Jord;
Axel og Esbern Snare
De hæve sig høit i Nord.

Styrte vil snart det andet Taarn
Udi den Kirkeby;
Axel og Esbern Snare
De kneise i evigt Ny.

Krist signe hin ædelig Dannekvinde!
Hun hviles for Altret i Kirke,
Hun satte tvende mægtige Taarn
Paa Dannemarks Dannevirke.

Hil være den Kæmpe, som seierrig
Hjemdrager med stolten Skare
Og finder i Vuggen Tvillinger to
Som Axel og Esbern Snare!

Roeskilde Domkirke.

Alt rasler Nøglen i de tunge Døre,
Med Larm den rustne Laas nu op man lukker;
Dens Gjenlyd kan jeg dybt i Kirken høre.

Mod raske Lyd den gamle Hvælving sukker.
Alt staaer jeg paa de brede Rødstensfliser,
Mod hvilke Loftet bøiethvalt sig bukker.

Den sorte Mand nu rundtomkring mig viser
I Hvælvingen, hvor Heltens Ben er lagt,
Hvor stille Borger endnu Herren priser.

Du gamle Kirke, stolt og uden Pragt!
Taust vidne dine gothisk-stærke Piller
Om Oldtids dybe Høitidsaand og Magt.

Siig, Taare, hvi Du ned ad Kinden triller?
Siig, hvi saa brændende mit Blik Du væder,
Da stolte Minder for mit Syn sig stiller?

Ak! ei af Sorg, af Ærefrygt jeg græder,
Mens jeg i det begravne Danmark gaaer,
Som efterlod til Evighed kun Hæder.

Med vilde, stærke Slag mit Hjerte slaaer,
En Skiald, som end kun Harpen svagt kan røre,
Det tunge Sværd jeg løfte knap formaaer;

Men for det Store gav mig Gud et Øre.
Skjøndt selv ei Kæmpe, tolker jeg Bedrifter,
Og sene Slægter skal mit Drapa høre.

Den Aand, som luer i de gamle Skrifter,
Den svæver her i disse dunkle Gange,
Den sukker gjennem Gravens dybe Rifter.

Saa ton da, Oldtid! gjennem mine Sange,
At hvad Du viser den henrykte Aand,
Den atter kan med Vellyst vise Mange!

Du leder mig sagtmodig ved din Haand
Hen over disse halvudslidte Stene,
Som fængsle, ak! mit Blik med stærke Baand.

Thi under Pladen hviles Heltens Bene;
Enfoldig staaer han med sin stille Frue,
Udhuggen tans i Krogen; men ei ene:

Thi som paa Marken Tue staaer ved Tue,
Sig slutter Heltegrav til Heltegrav,
Omfavnet af den høie Kirkebue.

Du! faldt paa det fribaarne danske Hav;
Du hisset! sank i Dannerkongens Hære;
Du! fromt og helligt bar din Bispestav.

For at udbrede Jesu rene Lære
Dit Liv svandt hen, derfor blandt disse Helte
Du hviler broderlig til evig Ære.

Ugudeligste Frækhed kun kan vælte
Den Ligsten bort, hvor Kæmpen nu ei meer
Til Forsvar drage kan sit Sværd fra Belte.

En Rustningskikkelse jeg hisset seer
Med intet Legem i; dens Barm ei slaaer,
Men Morgensolen hen paa Hjelmen leer

Og siger: Saadan Heltens Minde staaer!
Selv naar til Støv hans Legem længst er blevet,
Ei Tidens matte Haand hans Død formaaer.

Det Navn, som Sagas Griffel dybt har skrevet,
Det sletter ingen Alders Taager ud,
Det lever herligt, som det for har levet.

Skjøndt Fanen hist er vorden til en Klud,
Saa vidner dog den lange, stærke Stang,
At Fienden blegned, faldt paa Heltens Bud.

Hin Glavind truer end med Undergang,
Skjøndt sort og rusten den paa Kisten hviler,
Og Guldet bortslidt er af stærke Fang.

Hvor selsomt Solen ind i Kirken smiler!
Som Oldtid smiler i den yngre Tid,
Saa smiler Nutid ind, hvor Oldtid hviler!

Ak, see den blinde Snedkers fromme Flid!
Et Taarn af Blodetræ til Herrens Ære,
Han trolig skar og satte her det hid,

At paa hans Andagt Tegn det skulde være.
Skjøndt dunkelt var hans Syn, lys var hans Sjæl,
Da famlende hans Hænder det mon skære.

Med Farve dækt er Kirkestolens Pæl;
Hvor saae jeg Egeplanken selv dog gjerne
Paa dette Sted, hvor hellig er hver Fjel.

Om Nutids Glimmer og om Oldtids Kjerne
Taust vidner dette rødblaae Stolestad,
Hvor Overfladen skal om Alting værne.

Meer op jeg triner i den lange Rad.
Høialtret hist med Andagt nu jeg skuer,
Hvor gamle Konger knælte ned og bad.

Dit hele Levnet, elskte Jesus! luer
Paa Altartavlen, som sig blank oplader
Og spreder ud sin Glands i Kirkens Buer.

Med Haab og Trøst jeg i dit Smil mig bader.
Hvo hviler her bag Altrets lune Ly?
Hvo gjemmes bag de gitterslyngte Plader?

O Margaretha! Du, som Danmarks Sky,
Lig Maanen hist, med Modersmil adskilled,
Her slumrer Du, Du Nordens stolte Ny!

Og blegt og rankt dit moderlige Billed,
Med Kronen om de lange Hovedhaar,
Er oven lagt, i hvide Klæder hildet.

Bag Dig det høie sorte Gitter staaer
Og værner om det Sted, hvor Oldtid boer,
Hvor ældste Levning endnu ei forgaaer.

Med Gysen træder jeg i dunkle Chor,
Som ved en Troldmands Bud i Østerland,
Hvor lutter Underværker mig omsnoer.

Thi Phantasien Intet vise kan
Af Tiden uafhængigt meer og Ælde
End disse Piller, smykt med Farvevand.

De spotte Døden og dens stærke Vælde,
De stande henved tusind lange Aar,
Mens Tid og Brand dem ei har kunnet fælde.

Paa Støtten Harald Blaatand malet staaer;
Den støbte Kiste Tveskjægs Fader gjemmer;
Indmuret, som hans Navn, den ei forgaaer.

Skraaes overfor, hvor Pillen op sig stemmer,
Der favner Muren, o Svend Estrithsøn!
Den sidste Rest af dine trætte Lemmer.

Og, ret for Dig, din Dronning, blid og skjøn,
Ved Harald Blaatands Side venlig stander;
Tinkisten slutter hendes Ben i Løn.

Den fromme Vilhelms Aske her sig blander;
Han ved din Side staaer med Bispestav,
Hans Nærhed om din dybe Gudsfrygt sander.

Men alle fire Billeder fra Grav,
Lig Aander, skue paa det Marmor rolig,
Som Efterslægten Afkomstøvet gav.

O hvor sig Loftet hvælver her fortrolig
Mod Pillerne, som rage dristigt frem!
Det gamle Chor er Helligdommens Bolig!

Hist aabner sig en liden Brædelem:
Uskyldighedens Engel huldt beskjermer
De danske Kongers Børn i Dødens Hjem.

En Kugle hist i Muren jeg mig nærmer,
Den knuste Brystet paa den tappre Juel;
Han hviler nu, hvor ingen Fjende sværmer.

Hvad træder her jeg paa? Et ydmygt Skjul,
En smal og ringe Sandsten, glat og lige,
Beskeden ruger over Graven hul.

O Taare! Du behøver ei at snige
Dig langsomt frem! — her, siger Tavlen mig,
Her hviler Saxo i de Dødes Rige.

Din Indskrift selv Du, Ædle! satte Dig,
Dit Navn ei trænger til i Sten at hugges,
Lad Ridderen beholde Sligt for sig!

Et Gitterværk nu atter sent oplukkes.
Fra Femte Fredrik bring mig hisset ned,
At tungt mit Blik med Vemod kan bedugges.

Her slumrer med sin Hustru sødt i Fred
Den fjerde Christian, som skal elsket være
Af hver taknemlig Dansk i Evighed.

Hist, hvor hans ædle Fædre høit til Ære
Et Hvilested af røden Steen er sat,
Skal end med Andagt mine Ben mig bære.

Og nu, I elskte Lig! god rolig Nat.
Tilgiver Skjalden, som sit Fjed lod lyde
Ved stillen Grav! Dog I har alt forladt:

Thi I har seet Begeistringstaaren flyde.

Christi Fødsel.

Hver Vaar, naar Taagerne flygte hen,
Da fødes det lille Barn igjen;
Den Engel i Luft, i Lund, i Elv,
Det er vor Frelser, det er ham selv.
Derfor Naturen saa huldt og skjønt
Sig fryder og klæder i Haabets Grønt.

For unge, uskyldige Hyrder brat,
Som stirre til Himlen i klare Nat,
Guds Engle da trine paa Marken ind;
De svæve og bæve i Maaneskin
Og sjunge: Idag er en Frelser født
Af Vaarens, den hulde Marias Skjød.

Den reneste Dug er hans eneste Drik,
Til Himlen stirrer hans fromme Blik;
Til Himlen han rækker sin barnlige Haand,
Til Jorden bunden med Rosenbaand,
Hans Lallen er Zephyr, hans Vugge Straa,
Hans Øine funklende Himmelblaa.

Ak, Hyrder! ganger i Betlehem ind
Og rører det kolde, forhærdede Sind
Og beder dem ud paa Marken gaae,
At skue det Barn i de spæde Straa:
At dets uskyldige Smil og Røst
Kan hæve til Himlen det jordiske Bryst!

Saa svæve de Engle til himmelske Hjem,
Men Hyrderne vandre til Bethlehem
Og sige, hvad dem er saligt hændt,
Og vorde bespotted og Ryggen vendt.
Saa vandre de atter paa Marken ud
Og knæle for Barnet og troe paa Gud.

Og Stjernen blinker paa Himlen frem
Og vinker de Konger af Østens Hjem.
Og Straalerne komme i fromme Chor
Og synke ydmygeligt ned til Jord
Og prise Frelserens hellige Navn,
Som smiler i Moderens skjønne Favn —

Og reise sig atter fra sorten Muld
Som Blomster i Purpur og Fløil og Guld;
Uskyldige Børn, saa fromt, saa smukt,
Halv stigende, halv mod Jorden bukt,
Os række de Urner, saa sødt forgyldt,
Med Virak og duftende Myrrha fyldt.

Jesu Bjergprædiken.

Lad mine dunkle, bølgende, grønne Kroner
Vinke Dig bort fra Larm og bedøvende Toner!
Toner ene fra Fuglens uskyldige Strube
Trylle Dig i min alvorlighvælvede Grube.
Hvislende Hæk,
Køligt henrislende Bæk
Surre som fromme Bi fra den ensomme Kube!

Siger den Gysen, som ryster de inderste Grene,
Medens Du vandrer her stille, modløs, ene,
Siger den ei Dig, at Livet er meer end en Skygge?
Lærer Du Tryghed ei af de Stammer saa trygge?
Saa, som de staaer,
Stode de hundrede Aar,
Vente nu roligt paa Døden i dæmrende Skygge.

Glem da nu her for din Nødtørft et Øieblik Sorgen,
Tænk ei med Ængsten idag paa den Dag imorgen!
Denne Hvælving, mod Himlens kun trang og liden,
Fjerner Dig dog med sit Løv fra Rummet og Tiden.
Sæt Dig i Læ
Under mit venlige Træ!
Sæt Dig! Du har jo Violer og Roser ved Siden.

Seer Du ei Spurven hisset saa muntert at hoppe,
Kvidrende høit, i de øverste, farlige Toppe?
Den er rolig, dens Bryst ei Sorger beklemme,
Frygter ei for at falde, Gud kan den ei glemme.
Det er dens Trøst,
Det gyder Ro i dens Bryst,
Fattige Fugl, som den er, uden Skjønhed og Stemme.

Den er rolig, og Du? Du er angest og bange?
Frels Dig, frimodige Sjæl! vær ei Kummerens Fange!
Seer Du den Dal, som hist gjennem Træerne bryder?
Seer Du, hvor Lilier, Græs og Violer den pryder?
Ikke de saae,
Ikke til Høsten de gaae,
Dog deres himmelske Fader dem klæder og fryder.

Skulde han Dig, sit Billed, ei fryde, ja klæde?
Stille! Visk Taaren af Øiet, byt Kummer med Glæde!
Hør paa den rislende Bæk, hvor melodisk den falder,
Hør paa de Smaafugles Sang i den kjærlige Alder!
Ætherens Blink,
Blomsternes barnlige Vink —
Hør det og see! Det er Gud, det er Herren, som kalder.

Lad ei din modløse Sløvhed din Styrke forhaane!
See mine Træer, som høit over Bjergene skraane:
Flittige Bjergmænd Saltet af Gruberne bryde,
At med sin Smag og sin Kraft det kan Mennesket fryde.
Hvad er det Alt,
Sjæl! mod dit herligste Salt?
Taber det Kraften, hvad er da lifligt at nyde?

Lad ei dit indre Lys af Taager indhylles!
Natten kun fortner, at Stjernerne meer kan forgyldes.
Seer Du det mørkt omkring Dig? velan, Du ei gyse!
Hæv kun din Aand, lad som Solen paa Himlen den lyse!
Høit paa det Blaa
Kjæk lad den varmende staae,
At ei i dæmrende Mulm dine Brødre skal fryse.

Aldrig smaalige Sysler mod Jorden Dig bøie,
Vend til de store Bedrifter med Undren dit Øie!
Kummer, Armod og Kval ei din Taare kun vinde!
Ogsaa ved Livets uskyldige Leg bør den rinde,
Vindenes Suk,
Blomsternes vinkende Buk,
Pigernes salige Smil og ved Tidernes Minde!

Ringe Dyders Fortræff'lighed op Du ei læse,
Ei for hver given Skjærv i Basuner Du blæse.
Mærker Du Regnen, hvor kølig, hvor sødt den falder?
Venlig til Live med Perler den Blomsterne kalder:
Taler dog ei,
Tier og drager sin Vei.
Raab over Sligt er Bevis paa forfængelig Alder.

Vil med din Gud Du Dig inderlig, trofast forene,
Guldet ei elsk, thi med ham kan Du Mammon ei tjene.
Seer Du Oldingen hist? Hans Fodder sig flytte
Langsomt og fromt; hans Hænder til Staven sig støtte;
Ryggesløs Larm,
Frækhed har saaret hans Barm,
Gammel og graa har han bygt sig i Skoven en Hytte.

Du, som er ung, som er kjæk, som er freidig tilmode,
Flygt ei til Skoven, drag Sværd og kæmp for det Gode!
Tilgiv Næsten, naar Du kun fornærmet er vorden;
Men vær Niddingens Rædsel, en Hævner paa Jorden;
Luften er qvalm,
Bortsvier Blomsten til Halm,
Da kommer luttrende, rensende Lynild og Torden.

Kjærlige Sjæl! ak, lad min Natur Dig henrive,
Luk dine Øine for Tant, lad lukte dem blive!
Men lad med Andagt, med brændende Andagt dem skue
Dybt i Alkjærligheds straalende Lue!
Da skal din Aand
Bryde de jordiske Baand,
Svinge sig høit imod Himlens hvælvede Bue.

Elskte! den Løn, som Dig venter, den salige Glæde,
Tungen ei kan, kan ei Naturen udkvæde.
Bølgernes dæmpede Rislen og Fuglenes Tone,
Hyrdernes Viser og Vinden i Bladenes Krone,
Alt er kun Klang,
Enkelte Lyd af den Sang,
Som af Cheruberne sjunges om Skaberens Throne.

Steen Steensen Blicher.

1782—1848.

Fædrelandet.

Kjær est Du, Fødeland! sødt er dit Navn,
Til Dig staaer altid dine Børns Forlængsel;
Med lønlig Magt Du drager til din Favn,
Hvert andet Land mod Dig er som et Fængsel.
Kun der er Vaaren i sin fulde Pragt,
Kun der i al sin Ynde Somren smiler,
Og skjøn er selve Vintrens blege Dragt,
Naar den paa vore Barndoms-Egne hviler.

Ja! skjøn er Fjeldet med sin Top af Is,
Skjøn er den Eng, som Ungdomsbækken væder,
Den gule Ørken er et Paradis,
Naar den har skuet Barnets første Glæder.

Min Fødestavn er Lyngens brune Land,
Min Barndoms Sol har smilt paa mørken Hede,
Min spæde Fod har traadt det gule Sand,
Blandt sorte Høie boer min Ungdoms Glæde.
Skjøn er for mig den yndeløse Vang;
Min brune Hede er en Edens Have —
Der hvile ogsaa mine Ben engang
Blandt mine Fædres lyngbegroede Grave!

Heden.

Stille og mørkladen er vel min Hede;
Dog under Lyngtoppen Blomsteret staaer.
Lærken bag Gravhøie bygger sin Rede
Og sine Triller i Ørkenen slaaer.

Hedelærken til Nattergalen.

Længe har jeg savnet, o Broderlil! din Sang!
Hvor har Du været den Vinter, mørk og lang?
Is og Snee har dækket mit lyngtakte Hus,
Haglen om mig raslet i Stormenes Sus;
Ensom har jeg flagret paa Marken, kold og hvid,
Inderligen længtes efter Foraarets Tid,
Tænkt med Fryd og Smerte paa henfarne Lyst,
Blomsterrige Sommer og frugtrige Høst.

Hvor har Du været den lune Foraarsnat?
Lyttende jeg ledte i nysudsprungne Krat:
Solen straalte mægtig igjennem Snee og Slud.
Martsviolen dufted, og Bøgen sprang ud;
Blomsterflokken smilte paa Ager og i Kjær,
Lundene grønnedes — men Du var ikke her!

Alle de Smaafugle sang op i Skov og Vang —
Hvor var Du henne, o Broder! med din Sang?

Hvor har Du været den Sommernat saa lun?
Ofte jeg lyttende er vaagnet af mit Blund;
Irisken kvidred i Skovens dunkle Sal,
Stillidsen og Droslen — men ingen Nattergal.
Ak! hvor har Du været i Høsten, da jeg svang
Over gule Stubbe mig i Skyen med min Sang?
Alle mine Frænder forlode mig nu —
Taug da, o Broder! og forlod mig ogsaa Du?

Var Du i det Land, hvor Citronen voxer vild?
Hvor Orangen gløder i Sommersolens Ild?
Milde Vinde vifte fra Himlen, ren og blaa,
Gjennem Myrthelunde de stille Bække gaae.
I de grønne Dale er Strengeleg og Dands;
Brune Lokker flagre under spraglede Krands,
Citharen klinger i maanelyse Nat,
Brune Øine tindre under nikkende Hat.

Var Du i det Hus, som paa Soiler er bygt?
Gjennem mange Storme det stander fast og trygt;
Gamle Marmorstøtter udi den høie Hal
Lytte saa tause til Klippefossens Fald:
Niobe sørger der for evig uden Trøst;
Slangerne kryste Laokoons Bryst;
Fegteren krummer sig i Døden paa sin Arm;
Sødt smiler Venus med Haanden paa sin Barm.

Var Du blandt de Klipper, som Skyen gaaer forbi?
Ludende i Taagen staaer Mulen paa sin Sti;
Gamle Drager lure i Hulen, dyb og mork,
Klippeelven bruser hen i den øde Ørk.
Tordener brumle i Bjergets hule Skjød,
Gjennem Røg og Aske opstiger Luen rød;
Gnistrende Lava bag det flygtende Folk,
Mellem faldne Mure Banditten med sin Dolk.

Broder! ak, hvi vilde Du til det fjerne Land
Drage bort saa vidt ud over Mark og Strand?

Leer ei her om Dagen den Sol paa Himlen blaa?
Maanen ei om Natten med alle Stjerner smaa?
Ingen Klippe reiser sin sneebedækte Krop,
Men med Løv og Blomster er smykket Høiens Top;
Ingen Klippeelve i Dalen brøle vildt,
Men i grønne Enge gaaer Bækken taus og mildt.

O! saa bliv nu hjemme paa faure Fædreo!
Flyv ei meer forvoven ud over vilden Sø!
Lad de Andre flagre ustadige omkring —
Her er dog det Bedste paa hele Jordens Ring.
Bliv og byg din Rede i grønne Fædrelund,
Fryd med dine Sange den tause Midnatsstund!
Syng, naar Solen stiger paa Østerhimlens Blaa!
Sødt, naar Solen daler, Du dine Triller slaa!

Til Glæden.

Hulde Engel! Du min Barndoms Ven,
Tro Ledsager i de svundne Dage!
Siig mig da: hvor est Du flygtet hen?
Siig mig: naar — naar kommer Du tilbage?

Skjøndt ukjendt — Du engang fulgte mig,
Da min Sjæl var fri for Sorg og Smerte;
Nu — jeg kjender, nu, jeg sjunger Dig,
Ak! hvi flygter nu Du fra mit Hjerte!

Ukaldt varst Du dengang altid nær,
Leged med mig vaagen og i Drømme:
Nu, jeg kalder Dig, o Ven saa kjær!
Ubønhørt jeg maa i Taarer svømme.

Boer Du i det Hus, hvor første Gang
Du har mine Læber lært at smile?
Boer Du paa den løvbekrandste Vang,
Hvor Du saae min Morgenstund henile?

Blev Du i den Lund, som jeg forlod,
Da mig Skjæbnen ud i Stormen kasted?
Hos den Kilde, som fra Bækkens Fod
Mellem Blomsterne forbi mig hasted?

Boer Du høit blandt hine Stjerners Hær,
Som jeg saae paa Himmelbuen tindre?
Har ei Himlen nu det samme Skjær?
Er dens høie Stjernehvælving mindre?

Er ei nu, som fordum, Lunden grøn,
Kilden klar udi sin Blomsterramme?
Er min Ungdomsdal ei længer skjøn?
Eller er ei meer jeg selv den samme?

Milde Engel! kom endnu engang,
Fyld min Barm med hine Længsler søde!
Tryl mit Hjerte med din Serafsang,
Kvæg mit Blik med Haabets Morgenrøde!

See! jeg søger Dig — o kom igjen!
Hør! — jeg kalder — kom igjen tilbage!
Før mig til mit gamle Eden hen —
Eller til det nye Du snart mig drage!

Til Sorgen.

Du, som taus med sænket Hoved staaer,
Lig en Lillie, knækket paa sin Stængel,
Tornekrandsen om det sorte Haar, —
Glædens stille, blege Søsterengel!

Kommer ogsaa Du fra Himlen ud?
Kommer Du som Regn og Storm og Torden?
Kommer ogsaa Du fra Glædens Gud
Som en Sky for Solen over Jorden?

Har Du i din Smerte ingen Trøst,
Har Du ingen Lindring i din Taare?
Vækker Du kun Sukke i mit Bryst,
Rører Du kun Hjertet for at saare?

Jo! Du styrker, skjøndt Du bøier mig;
Ei forgjeves skal min Taare rinde.
Jo! jeg elsker, skjøndt jeg frygter Dig,
Du min Sjæls tungsindige Veninde!

Jo! jeg elsker Dig, min blege Brud,
Elsker Dig som Nattens Skygger dunkle!
Af din Sky gaae Glædens Straaler ud,
Haabets Stjerner i din Skygge funkle.

Kom da, Himlens Datter, naar Du vil!
Ei skal Hjertet briste, skjøndt det bæver;
Mod et Lys, min Længsel stunder til,
Du mit Øie fra dit Mørke hæver.

Krigssange
for jydske Dragonregiment.

---

1. Udmarche.

Tilhest! tilhest nu, Du jydske Dragon!
  Og muntert i Marken lad springe!
Snart til Musiken af Flint og Kanon
  I Krigeres Dands Du Dig svinge!
Din trofaste Hest og dit skarpe Sværd —
Med dem gaaer Du trøstig i Ledingsfærd.

Ei Danmarks Fjender for første Gang
  Skal kjende de jydske Dragoner;
Dem før de feied fra blodige Vang
  Til Takten af danske Kanoner.
Stolt kæmped de Fædre! Vi kæmpe som de
Og seirende Fiendernes Rygge skal see.

Farvel! Farvel nu, o Fædreland!
  For Dig udi Kampen vi drage.
For fjendtligt Staal, for Mord og for Brand
  Hvil trygt I, som blive tilbage!
Brug Leen herhjemme med frydelig Sang —
Vi meie med Sablen paa dampende Vang.

Farvel! Farvel nu, Du Pige saa kjær!
  Og græd dog kun ikke for længe!
Thi den, som frygter for fjendtlige Sværd,
  Ei kjender de jotiske Drenge.
Gjem kjærlig Erindring i trofaste Barm!
Vi komme tilbage og ta'e Jer i Arm.

Tilhest! tilhest! og i Marken snart!
  Med lynende Klinge mod Fienden!
Vi ham skal jage i flyvende Fart —
  Som Avnerne splittes af Vinden.
Hvor Seiren sig har til de Danske vendt,
Der findes det jydske Dragonregiment.

---

2. Natleir.

Nu dækker Natten over
  Alt med sin mørke Sky;
Og fra sit Dagværk sover
  Trindt om os Stad og By.
Mens Andre er tilsenge,
  Og Alt omkring er tyst,
Syng op, I danske Drenge!
  Lad Natten gaae med Lyst!

Syng om de glade Dage
  I fjerne Fødestavn,
Før Krigens Ild mon brage
  Og jog os fra dets Favn.
Da hvæssed vi kun Staalet
  Til Høst paa Eng og Vang;
Paa Arnen blussed Baalet
  Til Pigens Elskovssang.

Vi red til Sommergilde
  Med Blomsterkrands om Hat;
Vi svang de Piger milde
  Den lune Sommernat.
Ei Timerne vi talte
  I Dands og munter Leg;
Naar da Trompeten kaldte,
  Vi gjerne Søvnen sveg.

Nu til langt andre Dandse
  Trompeten kalder her;
Blodrøde er' de Krandse,
  Paa Slagets Mark vi bær'.
Stor Kiv er ved det Gilde,
  Vi her indbydes til;
Med Fiender heelt umilde
  Vi har alvorligt Spil.

Men munter! bort med Sorgen!
  Ei Helten sørge maa.
Fryd Dig inat! imorgen
  Kan Andet forestaae.
Kun flygtig er din Glæde —
  Tag den i Flugten med!
Snart Solen skal fremtræde,
  Og da tilhest! afsted!

Elegi.

Der var en Tid, da Du i Skjønheds Fylde
Den fagreste blandt tusind Kvinder stod;
Du hørte Dig i Suk og Sange hylde,
Du saae Tilbederskaren for din Fod.

Der var en Tid, paa dine Kinder brændte
Den søde Ild med Morgenrødens Skjær,
Da dine Øines Stjernestraaler tændte
Hvert Hjerte, som uheldigt kom for nær.

Der var en Tid, da Afrodites Belte
Du bar saavelsom Sønnens gyldne Pil;
Da klippehaarde Hjerter maatte smelte,
Som Is for Solens Ild, ved dine Smil.

Der var en Tid — jeg ofte paa den tænker,
Skjøndt den i svundne Seculum henrandt —
Da stærkere end Bast og Jernets Lænker
Et Haar af dine Ravnelokker bandt.

Der var en Tid — hvor fage den dog gik!
En ganske anden Tid kom snart isteden —
Din Gang var Dands, din Tale var Musik,
Dig som en Glorie omstraaled Glæden.

Saa stod Du dengang i din Skjønheds Vaar —
Men da jeg saae Dig længe efter siden,
Da var af Kummer bleget Kind og Haar,
Du bøiet var af Verden og af Tiden.

Din Røst var skjælvende, tung var din Gang,
Din før saa ranke Midie var bukket,
Dit Smil et Kornmodsglimt paa gustne Vang,
Og dine sorte Øines Glands udslukket.

Du visned langsomt hen — det sidste Blad
Paa forhen frodig, nu fortørret Stamme —
Saa ensom Du i Blindhedsnatten sad,
Den sidste Gnist af forhen mægtig Flamme.

Ei Barn, ei Frænde ved den sidste Strid
Din Smerte mildned med en Ømhedstaare!
Du var alene i din Afskedstid;
Kun Fremmede har fulgt din sorte Baare.

Men om end ingen Anden mindes Dig,
Skal jeg dog ikke Dig i Døden glemme;
Dit Bord, dit Bæger tidt har kvæget mig,
Mildt hørte Du min første Digterstemme.

Vel er jeg og en Fremmed, stakkels Viv!
Dog maa jeg med min Strengeleg Dig følge,
Om end som Vinterblæst i visne Siv
Mit Afskedssuk skal over Graven bølge.

Juletanker.

Midt i Natten, midt i Vinters Hjerte
Fødtes Den, som bar en Verdens Smerte
  I sit rene, himmelstærke Bryst;
Som forjog den tunge Sjæleslummer,
Som til Haab forvandled dybe Kummer
  Og Fortvivlelse til hellig Lyst.

Hvi i Mørket? Burde Solen ikke
Smile stolt med sine Straaleblikke
  Til det dyrebare Kongenoer?
Hvi i Vintren? Burde Sommerpragten
Ikke hilse Den, som knytted Pagten
  Mellem Himlen og den faldne Jord?

Hvi i Krybben? Hvi i Armods Pjalter
Svøbtes Den, som reiste Naadens Alter,
  Paa hvis Fodtrin Konger knæled ned?
Hvorfor smykker ei et Purpurklæde
Den, som dog engang paa Kongesæde
  Trone skal i Lysets Herlighed?

Jo! i Kulden just maa Luen brænde;
Just i Mørket maa den Gnist sig tænde,
  Som ei Nat og Vinter slukke meer.
Lavt i Løndom maa det Frø nedlægges,
Hvoraf Livets skjønne Træ udklækkes,
  Som Udødeligheds Frugter bær'!

Ydmygt maa den Lysets Drot fremtræde:
Dyden ene er hans Kroningsklæde,
  Taalmod er hans Heltemod,
Sandhed er hans Sværd, et Kors hans Trone,
Tornekrandsen er hans Kongekrone,
  Og hans Purpur er hans eget Blod! —

Intet Flitterskjær af jordisk Vælde
Skal den Høies Atterglands vanhælde,
  Guld og Diamanter er' kun Muld —
Nattehimlens tusind Solsystemer
Er' hans evigklare Diademer,
  Sandheds Morgenrøde er hans Guld!

Min Yndlingsdal.

Hvor er Du, elskte Plet? hvad er dit Navn?
Naar skal jeg Dig engang i Verden finde?
Naar vil Du til din yndefulde Favn
For stedse mig og mine Ønsker binde?

Min Barndoms skjønne Drøm! ukjendte Dal,
Hvor jeg en Hytte mellem Roser bygger;
Naar skal jeg høre dine Kilders Fald?
Naar vil Du favne mig i dine Skygger?

Hvor er Du, Sø! med din løvkrandste Bred
Og dine klare Bølgers milde Brusen?
Hvor er Du, Lund, mit stille Hvilested,
Med dine Blades sagte Susen!

Hvor er Du, Hytte! med dit Tag af Rør,
Som gamle Bøges tætte Løv bedække?
Med dine Vinduer smaa og lave Dør
Og Rosenhækken for de hvide Vægge?

Hvor trindt omkring mit skjulte Yndlingssted
Sig skovbegroede Bjerge skulde kjæde,
Og rislende blandt deres Rifter ned
En lille Bæk min Ager skulde væde;

Hvor Nattens Sanger skulde hos mig boe,
Og henrykt skulde jeg hans Sang fornemme,
Som tolkede min Glæde og min Ro,
Naar Hjertets Fylde bandt min svage Stemme;

Hvor Dagens Morgenrøde skulde see
Mig syngende til landlig Syssel ile,
Og Aftensolen skulde dalende
Til mig, den trætte Landmand, venlig smile;

Hvor, naar jeg længselfuld til Hjemmet foer,
En kjærlig Viv med Glutter smaa jeg favned,
Hvor ved mit tarvelige Aftensbord
En glad og trofast Ven jeg aldrig savned. —

Nu har jeg ledt om Dalen fjern og nær,
Men ingensteds endnu jeg har den fundet!
Derfor jeg Sorgen i mit Hjerte bær',
Og derfor have mine Taarer rundet.

Jeg seer den Sky, som hisset nærmer sig,
Jeg hører Stormen fra dens mørke Sider;
De hule Tordner rulle trindt om mig,
Og Solen rød bag Uveirskyen glider.

Farvel da, Du min Barndoms skjønne Drøm!
Den strenge Skjæbnes Røst mig grusomt vækker;
Jeg rives bort i mine Dages Strøm
Og Armene forgjeves mod Dig strækker.

Svalen.

Vidivit! der er Svalen, min Tro!
Ih nu da! saa har vi Sommer jo!
Vor kjære Logerende fra ifjor!
Gjerne han paa et Tagkammer boer,
Bygger og holder det selv istand —
Hjertelig velkommen i vort Land!
Altid beskjeftiget! ud og ind!
Op og ned! hid og did som en Vind!
Haver ei Tid til at gi'e os en Sang
Førend ved Sommerens Ende engang,
Spiser os af med en kort Kvirrelit;
Først naar Familien kommer saa vidt,
At den kan skjøtte sig selv, faaer han Ro
Til os at more engang eller to.
Men Soireen er atter kort!
Kommer endda først, naar han vil bort —
Sildig han kommer, og tidlig han gaaer,
Alt udi Høsten om Vinteren spaaer,
Siger Farvel til den gyldne Vang —
Hvor er Du henne den Vinter saa lang?
Har Dig en anden Sommer maaskee,
Medens vi her have Frost og Snee?
Har Dig et andet Lyststed der,
Mens vi har Byger og Storme her?
Eller mon sover Du Vinteren hen,
For at opvaagne med Vaaren igjen?
Ak ja! saa skal jeg jo og engang
Sove min Vinter — Gud veed, hvor lang —
Tænker dog: Den, som kan vække Dig,
Til Foraaret ogsaa vil kalde paa mig.

Farvel.

Sig nærmer Tiden, da jeg maa væk!
Jeg hører Vinterens Stemme;
Thi ogsaa jeg er kun her paa Træk
Og haver andensteds hjemme.

Jeg vidste længe, jeg skal herfra;
Det Hjertet ikke betynger,
Og derfor lige glad nu og da
Paa Gjennemreisen jeg synger.

Jeg skulde sunget lidt meer maaskee —
Maaskee vel ogsaa lidt bedre;
Men mørke Dage jeg maatte see,
Og Storme rev mine Fjedre.

Jeg vilde gjerne i Guds Natur
Med Frihed spændt mine Vinger,
Men sidder fast i mit snevre Bur;
Det allevegne mig tvinger.

Jeg vilde gjerne fra høien Sky
Udsendt de gladere Sange;
Men blive maa jeg for Kost og Ly
En stakkels gjeldbunden Fange.

Alligevel en Smule til Trøst
Jeg tidt udaf Fængslet titter
Og sender stundom min Veemodsrøst
Med Længsel gjennem mit Gitter.

Lyt og, o Vandrer! til denne Sang;
Lidt af din Vei Du hidtræde!
Gud veed, maaskee det er sidste Gang,
Du hører Livsfangen kvæde.

Mig bæres for, som ret snart i Kvel
At Gitterværket vil briste;
Thi kviddre vil jeg et ømt Farvel —
Maaskee det bliver det sidste.

Nic. Frederik Severin Grundtvig.

Født 1783.

Modersmaalet.

Moders Navn er en himmelsk Lyd,
Saa vide som Bølgen blaaner,
Moders Røst er den Spædes Fryd
Og glæder, naar Issen graaner,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Moders Røst er den Vuggesang,
Der huer os bedst af alle,
Modersmaal har en himmelsk Klang,
Naar Børnene „Moder" lalle,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Modersmaal er de Faures Sprog,
Os tryller i Ungdomstide;
Modersmaal er den Kjæres og,
Vi favne som Duer hvide,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Modersmaal var de Kongers Sprog,
Vi mindes med Fryd og hædre;
Modersmaal var de Kæmpers og,
Vi kalde med Stolthed Fædre,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Modersmaal er det Kraftens Ord,
Som lever i Folkemunde;
Som det elskes i Syd og i Nord,
Saa sjunges det sødt i Lunde,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Modersmaal er det Rosenbaand,
Som Store og Smaa omslynger,
I det lever kun Fædres Aand,
Og deri kun Hjertet gynger,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Modersmaal er vort Hjertesprog,
Kun løs er al fremmed Tale.
Det alene i Mund og Bog
Kan vække et Folk af Dvale.
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Modersmaalet ved Øresund
Og trindt i de grønne Lunde
Deiligt klinger i allen Stund,
Men deiligst i Pigemunde,
Sødt i Lyst og sødt i Nød,
Sødt i Liv og sødt i Død,
Sødt i Eftermælet!

Fædrelandssang.

Langt høiere Bjerge saa vide paa Jord
Man har, end hvor Bjerg kun er Bakke;
Men gjerne med Slette og Gravhøi i Nord
Vi Dannemænd tage til Takke;
Vi er ikke skabte til Høihed og Blæst,
Ved Jorden at blive, det tjener og bedst.

Langt skjønnere Egne, jeg gjerne vil troe,
Kan Fremmede udenlands finde,
Men Dansken har hjemme, hvor Bøgene groe
Ved Strand med den fagre Kjærminde,
Og deiligst vi finde, ved Vugge og Grav,
Den blommede Mark i det bølgende Hav!

Langt større Bedrifter for Ære og Sold
Maaskee saae man Udlænding øve:
Omsonst dog ei Dannemænd førte i Skjold
Med Hjerterne Løve ved Løve;
Lad Ørne kun rives om Jorderigs Bold,
Vi bytte ei Banner, vi skifte ei Skjold!

Langt klogere Folk er der sagtens om Land
End her mellem Belte og Sunde;
Til Husbehov har vi dog Vid og Forstand,
Vi vil os til Guder ei grunde.
Og brænder kun Hjertet for Sandhed og Ret,
Skal Tiden nok vise: vi tænke ei slet!

Langt høiere, ædlere, finere Sprog
Skal findes paa Fremmedes Tunge;
Om Høihed og Deilighed Dannemænd dog
Med Sandhed kan tale og sjunge;
Og træffer vort Modersmaal ei paa et Haar,
Det smelter dog mere, end Fremmedes slaaer.

Langt mere af Malmen saa hvid og saa rød
Fik Andre i Bjerg og i Bytte;
Hos Dansken dog findes det daglige Brød
Ei mindre i Fattigmands Hytte:
Og da har i Rigdom vi drevet det vidt,
Naar Faa har for Meget og Færre for Lidt.

Langt ædlere Konger med Landsfader=Navn
Maaskee kan engang man opdage;
Men Ætten i Leire og i Kjøbenhavn
Dog spørger endnu om sin Mage;
Thi prise vi Stammen af Skjold og af Dan!
Gid altid den blomstre i Fædrenes Land!

Langt høiere Roes over herskende Drot
Man hørte fra Fremmedes Tunger;
Men Spørgsmaal, om altid det mentes saa godt
Som her, naar hver Dannemand sjunger:
Vor Fredrik! han vorde som Duen saa hvid!
Hans Alder høiloves som Fredegods Tid!

Jylland.

Der er et Land saa kosteligt
Alt under Nørre=Lide,
Kun et jeg veed er Landet sligt
Paa Verdens Vesterside;
Det sært i Nord er tunget ud,
Og til en Tunge fin af Gud
Det er vist og beskaaret.

Det er slet ingen Abildgaard
Og ingen Blomsterhave,
Det lysner mest kun lidt i Vaar,
Og Buskene er lave,
Og Lyngen løber langs ad Land
Med Ormeflok og Flyvesand,
Og Bøgen staaer i Stampe.

Men langs med Heden Bække smaa
Sig klare, vevre vinde;
De mødes tidt til mægtig Aa,
Og tidt i Sø de rinde;
Der lege flinkt de Fiske smaa,
Og Møllehjul i Dammen gaae
Og varme haarde Stene.

Og Rugen groer paa Heden, ren
For Klinte og for Heire,
Og vorder Mel paa Møllesten,
Hvordan det end mon veire,
Og vorder hvidt og dagligt Brød,
Og Raad der er mod Vinternød,
Mens Lyngen groer paa Heden.

Naar Hveden fin i Blommeland
For Klinten gaaer tilgrunde,
Og naar for Vind og Sangens Tand
Nedsynke Markens Lunde,
End Rugen groer, og Møllen gaaer,
Og Heden varmer Aar for Aar,
Og Lysekiynen blinker.

Det er slet intet Fugleland
Til høit i Chor at sjunge:
Den Nattergal paa nøgne Sand
Slaaer Trillerne saa tunge,
Og Lundene er kun saa faa,
Og Buskene er kun saa smaa,
Og Bøgen staaer i Stampe.

Dog pippe hel vemodelig
De Hjeiler, smaa og spage,
Og klukkende opløfte sig
De Agerhøns saa fage,
Ja stundom og en Urkok gol
I Dagningen mod Gyldensol
Alt paa den brune Hede.

Og aldrig har jeg hørt det før
Og heller aldrig siden,
Hvor mindelig for Ladedør
Kan kviddre Finkeliden,
Naar Jydesvenden, som jeg saae,
Et lille Korn til Fugle smaa,
En Vinterdag udskifter.

Og aldrig slig en Tone sød
Jeg hørte over Vange
Som den, der over Heden lød
I Lærkens Morgensange;
Den slog saa sødt og fløi saa let,
Som om med Rugen den kun ret
Paa Heden havde hjemme.

Og naar da Lundens Fuglechor
Har Sommeren udsunget,
Naar Stormen over kolde Jord
Har Stemmen undertvunget:
Da toner end en liflig Klang,
Da klinger høit en Svanesang
Alt over brune Hede.

Følke.

Kong Vermund sad ved breden Bord
Med Venner og med Helte,
Og der kom Bud med snare Ord
Om flux at spænde Belte.
Der Følke stod for Kongens Bord
Og mæled rene danske Ord
Om Feide og Bedrifter.

„Kong Adils stander i vort Land",
Saa brat den Høvding taler,
„Og han har Folk som Smuld og Sand,
Han pukker, og han praler;
Men Ordet gaaer saa vidt om Land:
Nu har vi Frovinds Banemand,
Op, op, I Ungersvende!" —

„Hil! sæt Dig, Kæmpe! ned paa Bænk!"
Saa klang nu Kongetalen,
„Og kvæg Dig lidt med Brød og Skjænk
Til Vandringen paa Valen.
Til Kæmpen lyder Hnikars Ord:
Du veedst det ei ved Davrebord,
Hvor Nadveren Dig bydes."

„Nei, Tak for Bud! o Konning bold!
Ei Mod jeg har paa Sæde,
Nu Kæmpegang med Sværd og Skjold
Er al min Lyst og Glæde;
Dog ei jeg vrager Kæmpeskik,
Thi rækker mig en Lædskedrik,
Alt som jeg staaer paa Gløde!"

„Den skalst Du faae, Du Kæmpe huld!"
Kong Vermund glad det meldte,
„Og Bægeret af røden Guld
Det gjemme Du i Belte!
Og brug det for den hule Haand,
Naar brat forsmægte vil din Aand
Alt i den stærke Brynde!" —

Det var den jydske Høvedsmand,
Han stod alt som paa Gløde,
Saa tog han Bægeret paastand,
Det Kar af Guldet røde;
Men før han drak, et Kæmpeord
Han falde lod for Kongens Bord,
Som ei er at forgjette.

„Det lover jeg i Kæmpelag
Alt med min danske Tunge,
At, før jeg flygte skal i Dag,
Hvor hvasse Sværde sjunge,
Jeg tømme skal af eget Blod
En Skaal saa fin, o Konning god!
Som I mig her iskjænker.

Hr. Følke red, alt som til Brud
En Beiler hardt mon stunde,
Kong Vermund med sin Hird saa prud
Kom efter, som de kunde,
Og før sig Svensken saae omkring,
Han saae saa bold en Kæmpering
Om Dannerkongens Mærke.

De Sværde gol, og Pile sang,
Og Hjelmen faldt af Sæde,
Og Staalet brast, og Blodet sprang,
Og Heden den fik Væde,
Og Jyden stod, og Jyden laa,
Som før og siden tidt man saae,
Omringet, men af Døde.

Det gik saa fort og dog saa sent
Alt under Od og Egge,
At mangen Svensker glemte rent
Den Vei fra Val til Snekke;
Og Følke sad paa den saa mod
Og drak af Hjelm sit eget Blod
Som Vin af Kongens Bæger.

Ja Følke sad paa Kongevei
Alt som en Helt til Skue;
For Kongeblik det dulgtes ei,
Hvi Følke sad paa Tue, —
Gid ingensinde lukkes maa,
Før sligt et Underværk det saae,
En Dannerkonges Øie!

Knud Lavard.

I Haraldsted sad Hertug Knud
I Julefestens Dage;
Ved Aften tren i Sal et Bud
Og talede saa fage:
„I høre mig nu, Hertug Knud!
I komme flux i Skoven ud,
Kong Magnus Eder bier."

Og det var Eriks djærve Søn,
Saa brat han sprang fra Borde;
Men Ingeborg ham drog i Løn,
Og saa tog hun til Orde:
„I ride ei, min Herre god!
Thi vist det gjælder Eders Blod,
Kong Magnus vil Jer svige." —

„Ei er jeg som en Kvinde ræd,
Og Magnus er min Frænde.“
Saa talte han, men Kvinden græd
Og bad i stor Elende:
„O! drag ei denne onde Færd,
Men tænk paa Fostret, som jeg bær'
For Eder under Hjerte!“

Han klapped hende under Kind
Og sagde: „Vær ei bange!“
Men der hun saae ham stolt i Sind
Hel vaabenløs at gange,
Med Graad og Suk da gik hun hen
Og spændte Sværdet ved hans Lænd,
Bad ham med Gud at fare.

Og det var hellig Hertug Knud
Og Sigvard, Saxlands Sanger,
De rede flux af Byen ud
Alt paa den rappe Ganger;
Men der de rede hen ad Snee,
Fru Ingeborg hun tyktes see
Om Knud et Jordelagen.

Og der de komme ud fra By,
Tog Sigvard til at kvæde;
Saa sørgelig det klang i Sky,
At Knud han maatte græde.
Om Grimhilds Svig var lagt det Kvad,
Der hun tillaved blodigt Bad
For sine Brødre baade.

„Heel fager er den gamle Sang“,
Saa mælte Knud med Blide,
„Men altfor ynkelig den klang
Dog her ved Nattetide.“
Da hug han Sporen dybt i Hest
Og red, alt som han kunde bedst,
Sit Dødningridt til Skoven.

Fru Ingeborg saa enlig sad
I Salen med stor Kvide,
Og inderlig til Gud hun bad,
De Taarer fløde saa stride;
Men der det var ved Midienat,
Da banked det paa Døren brat,
Dog Ingen var derude.

I Blod og Bryst en Rædsel foer
Og stemmed hendes Aande;
Som uden Liv hun sank til Jord
Udi sin store Vaande;
Og det var i den samme Stund,
Da dræbtes Knud i mørke Lund
Af Magnus og hans Svende.

Saa myrded de den Herre from,
Det Gud tilstede vilde.
Til Vidne om hans Helligdom
Udsprang saa klar en Kilde;
Men hver en Stjerne flygted ræd
Fra mørke Skov, fra Haraldsted,
Hvor Magnus slog sin Frænde.

29

Villemoes.

Kommer hid, I Piger smaa!
Strengen vil jeg røre,
Taarer skal i Øiet staae,
Naar min Sang I høre;
Om saa bold en Ungersvend,
Alle fagre Pigers Ven,
Sørgelig jeg sjunger.

Vaaren er nu kommen nær,
Dagene sig længe,
Vaaren har I Piger kjær,
Blomster groe i Enge;
Dog I skal i sene Aar
Mindes, at I saae en Vaar
Med bedrøvet Øie.

Ak, thi før sig op af Jord
Blomsten kunde trænge
Falmede en Blomst i Nord,
Som skal mindes længe:
Villemoes var Blomstens Navn,
Og ei glemmes tunge Savn
Midt i Blomsterflokken.

Han var Dreng, men stod som Mand,
Medens I var spæde.
Staae og slaae for Fædreland
Var den Unges Glæde.
Strømmen gaaer mod Kjøbenhavn,
Kongedyb er Strømmens Navn,
Der blev Helten viet.

Drengen voxte op til Mand.
Barnlig dog i Sinde
Maatte han paa Sø og Land
Alle Hjerter vinde:
Sømænd bare ham paa Haand,
Og den fagre Lilievaand
Gav ham sin at kysse.

Gjerne han paa Haand og Mund
Hende kysse vilde,
Lod sig og en liden Stund
Vel i Snarer hilde!
Men han var og blev en Mand,
Kjæk han drog til fremmed Land
Manddoms Værk at øve.

Selsomt i hans Aand det lød:
Hører Du, det donner!
Dannemark er stedt i Nød,
Kalder sine Sønner.
Og som gamle Danmarks Søn
Fløi han mod det høie Døn,
Fædreland at værge.

Ak! den Gjeve kom og saae
Fædrelandet bløde.
Hvor de stolte Snekker laae,
Var saa tomt og øde;
Disse Snekker var hans Hjem,
Han opvoxed mellem dem,
Stred i deres Skygge.

Dertil var fra Hedenold
Hid til sidste Dage
Disse Snekker Danmarks Vold,
Vold foruden Mage;
Sorg og Harm i Heltens Sind
Maatte da vel gange ind,
Følge ham til Graven.

Vinter led, og Isen brast;
Over brede Vande
Christian med sin høie Mast
Lod fra Norrig stande;
Helten stod saa rørt i Sind,
Store Taarer faldt paa Kind,
Der han Snekken skued.

„Kjære Snekke, hilset vær!
Saa tog han til Orde;
„Sømmelig er vist din Færd
M[illegible]e høie Borde;
Ak! men det er Hjertesorg,
At kun af den stolte Borg
Staaer et enligt Kammer.

„Høie Magter, I, som slog,
Dannemark med Jammer,
Lad mig til min Afgang dog,
Boe i dette Kammer!
Men skal ogsaa det forgaae,
Lad mig først da Bane faae
Paa dets røde Tilie!"

Snekken seiled under Ø,
Kæmper var omborde,
Vikinger laae trindt paa Sø,
Dog den seile turde.
Vikinger sig flokked brat,
Leired sig i dunkle Nat
Om den prude Snekke.

Hist i Nord gaaer Snekken ud
Mellem høie Bølger.
Der blev Drøn af stærke Skud,
Christian ei sig dølger;
Men som gamle Christian
Staaer han fast paa danske Strand,
Skjøndt hans Blod udrinder.

Bretlands Viking, har Du Mod
Til med mig at sande,
At Du maatte give Bod
Til de danske Vande,
Bod til gamle Dannebrog,
Som Du nys uheiset tog
Med saa ringe Møie?

Snart ei saaes meer dit Flag,
Om for dine Skibe
Hvad Du gav for Christians Vrag
Prisen skulde blive;
Ringe blev paa Hav din Roes,
Om Du fandt en Villemoes
Paa hvert Skib, Du borded.

Villemoes! Du maatte gaae
Andet Hjem at finde,
Taarer i vort Øie staae,
Men de tør ei rinde;
Ak! thi vilde vi, at Du
Skulde vanke her endnu,
Christian overleve?

Herren var det, som til sig
Kaldte Livets Flammer.
Ved hans Tempel til dit Lig
Lave vi et Kammer,
Over dine Kæmpeben
Reise vi en Bautasten,
Give Stenen Mæle.

Hører det, I Piger smaa.
I maa ikke græde!
Men naar over Eng I gaae
Mellem Vaarens Spæde —
Binder da af dem en Krands,
Parrer Blomsterne med Sands
Til den Faldnes Ære!

Hvis det rørte Hjertes Sang
Hjertet røre kunde,
Sjunger den da mangen Gang
I de stille Lunde;
Sjunger den ved breden Strand,
Naar hen over hviden Sand
Voven sagte triller!

Morten Luther.

I Wittenberg i Sachsenland
Der er en Grav tilskue;
Der hviler sig en from Guds Mand
Alt under Kirkebue;
Hvad her han hed, det veed Enhver,
Som har sin Gud og Bibel kjær,
Men hvad han hedder nu hos Gud,
Skal Engle for os sjunge ud,
Naar vi med ham forsamles!

Han lukked op den Bibelbog,
Som var saa fast forseglet;
Han saae, paa Herrens Syner klog,
Guds Herlighed i Speilet;

Han laante Biblen Folkets Maal,
Han trodsed Band og Staal og Baal:
Og hvad der stred mod Herrens Ord,
Det sank paa Baal, det sank i Jord,
Thi Herrens Ord har Kræfter.

Trods List og Vold, trods Band og Baal
Gik Ordet vidt om Lande;
Det talte Folkets Tungemaal
Alt op til Nørre Strande;
Det lød ved Donaus Kildevæld,
Det høit gjenlød fra Dovrefjeld;
Ved Bloksbjerg og ved Hekla klang
Det liflig sødt i Kirkesang:
Da var det Lyst at leve.

Der han gik hjem, den fromme Mand,
Til Fader i det Høie,
Da sørged Christne vidt om Land
Med Suk, med Graad i Øie;
Han fulgtes til sit Hvilested
Af Læge og af Lærde med,
Ja, mangen Ridder, gjev og bold,
Med Taarer salvede sit Skjold,
Men Herrens Ord ham trøsted.

Bernhard Severin Ingemann.

1789—1862.

Menneskets Engle.

To Engle smaa
Os følge, hvor vi gaae —
Usynligt de paa vore Skuldre hvile.
Ved høire Kind
Den Ene titter ind
I Sjæl og Øie, naar vi kjærligt smile.

Hver ærlig Id
Han skriver op med Flid;
Hver Tanke, from og god, han tro bevarer.
Hvert Palmeblad
Han strax forsegler glad:
Hver Midnat han til Allah med det farer.

Med strenge Flid
Paa hver uærlig Id
Og paa hver ufrom Tanke seer den Anden.
Ved venstre Kind
Han seer i Øiet ind
Og læser Brødens dunkle Skrift paa Panden.

Hvad Ondt han saae,
Han strax opskrive maa;
Dog tøver han en Stund med Seglets Gjemme.
Raab til din Gud,
Og Englen sletter ud,
Hvad angerfuld Du bad din Gud forglemme.

Men vender Du
Før Midnat ei din Hu,
Og Angerstaaren ei dit Øie væder —
Dit Syndebrev
Forsegler han, der skrev —
Men — Englen paa din hoire Skulder græder.

De trende Born.

I Kammerset støier den liden Smaadreng
Og banker saa saare paa Døre,
Det hele Hus sysler og ganger i Seng,
Monne ei den liden Dreng høre.

Han banker ved Dag, og han banker ved Nat,
Ret aldrig vorder han stille;
En skrobelig Skodde for Døren er sat,
Den sprænge saa gjerne han vilde.

Paa Høienloft sidde to Piger smaa,
Saa livlige og saa blide.
Taalmodige, stille de sidde maa
Og see gjennem Ruden saa vide.

Naar liden Smaadreng i sit Kammer er fro,
De Smaapiger smile saa saare;
Men naar han banker ængstelig paa,
Da fælde de mangen en Taare.

Og Pigerne græde ved Nat og ved Dag,
Naar liden Smaadreng monne sukke;
Han banker og bløder ved hvert et Slag,
Men Ingen vil hannem oplukke.

Og dette vil jeg sige for sand,
Han længe kan sukke og bløde;
Men naar han paa Døren ei banke kan,
Da haver han blødt sig til Døde.

Og dette vil jeg sige for sand,
De Smaapiger længe kan sidde
Og smile og græde, saalænge de kan,
Og see gjennem Ruden saa vide.

Men liden Smaadreng de have saa kjær,
— Thi Søskende monne de være, —
Og naar han i Kammerset lever ei meer,
Ei heller de Søstre er mere.

Og dette kan jeg end sige for sand:
Naar livløs de trende er vorden,
Da styrter det hele Hus sammen paa Stand
Og synker saa dybt under Jorden.

O! veedst Du ikke den liden Drengs Navn,
Og hvad de to Smaapiger hedde,
Saa følte Du aldrig Sorg eller Savn,
Og aldrig monne Du græde.

Døden.

Op, Synder! af din Dvale!
See! han for Døren staaer,
Som skal Guds Dom udtale,
Til Jorderig forgaaer;
See! Livets stærke Fiende,
Den Kæmpe, mørk og kold,
Han vil Dig overvinde,
Han æsker Syndens Sold.

Hvormed vil Du ham møde?
Hvor er det Sværd paa Jord,
Som Kæmpen kan nedstøde,
For hvem alt Liv henfoer?
Hvor er det Skjold at finde,
Som han ei sønderbrød?
Han stormer frem iblinde:
Det er den blege Død.

I Graven har han hjemme,
Der fører han Dig hen.
Fra Mulmets dybe Gjemme
Steg Ingen op igjen.
See! Slægterne bortiled,
„Bliv Støv!“ var Støvets Lov;
Og Læben, som nys smiled,
Er Ormens fule Rov.

Foroven Dødens Bolig
Er skjult med Blomster smaa,
Der sjunger Droslen rolig,
Der Sorgen taus mon gaae;
Forinden sidder ene
Forkrænkelsen paa Lig
Og seer, hvor dine Bene
I Muld opløse sig.

Udrust Dig! Fjenden kommer;
Strid nu den gode Strid!
Anraab den store Dommer!
— Hjælp Gud for evig Tid!

Lad Sjælen ei forsage!
Udstrakt er Kæmpens Haand, —
O! lad ham ei borttage
Den sønderknuste Aand!

Nei, den indgaaer til Dommen;
Kan den for Gud bestaae,
Da, Død! o vær velkommen!
Du skal ei Seir faae:
Du Livet kan bortrive,
Du Hjertet knuse kan;
Men Herren skal Du give
Den Sjæl, som holder Stand.

Dog ve! Hvo kan bestande?
Skal Lovens Dom bestaae,
Selv Helgenen forbande
Den Stund, han Lyset saae!
Hvo tør sit Aasyn hæve
Mod ham, som Tanken veed?
Skal kun den Rene leve,
— Far hen, vor Evighed!

Fortvivl ei, bange Synder!
See! ved din Side staaer
Den Herre, som forkynder
Dig Liv, naar Alt forgaaer:
Mod Salighedens Fjende
Han rækker Dig sit Skjold.
See! Du skal overvinde,
Den Kæmpe, mørk og kold.

Paa Skjoldet Korset luer,
Malt med din Frelsers Blod;
Om Helved nu Dig truer,
Ei synke skal dit Mod.
I Dødens Ormehule
Lad Støvet styrte ned!
For Gud skal Korset skjule
Din Synds Mangfoldighed.

For Dommeren Du træde
Med Skjoldet for dit Bryst,
Og Englene skal qvæde
Forbarmelse og Trøst!

Dit Liv er ei udslukket,
Fordømt er ei din Aand,
Din Himmel ei tillukket,
Din Sjæl er i Guds Haand.

Skovtrolden.

I Høien hist bag Skoven der Skovtrolden boer.
Han er en falden Engel, men faldt kun til Jord.

For slet han var til Himlen — til Helved for god;
Her faldt han mellem Lige. Men sær er hans Bod.

Hver Midnat gaaer Skovkæmpen taus af Høien ud;
Det er, som han vil bede, men kan ei nævne Gud!

Han læner sig til Stenen paa Kæmpehøiens Top;
Vildt stirrer han i Natten mod Stjernehæren op.

Hans Ansigt er som Kongens, der Skovuhyret blev:
Paa høie Pande Hovmod Trods=Mærket skrev.

Af Himmelfyrstens Høihed en Rest dog er igjen:
Det er, som for hvert Lynblink en Verden farer hen.

Mod stolte Kæmpehjerte hans Haand er knuget fast:
Det er, som fik han Lise, hvis Stenhjertet brast.

To lige stærke Villier hans Sjæl slutter ind;
Det er, som Englen kæmper med Djævlen i hans Sind.

Det er som bag hans Øie et Hav af Taarer laa,
Men aldrig en Draabe til Kinden kunde naae —

Som Vægt af tusind Bjerge ham knuger Marv og Ben:
Men ei han kan sig bøie — hans Knæ=Led er som Sten.

Naar Morgenklokken ringer fra fjerne Kirkeby,
Maa Kæmpen med et Harmskrig ind i Høien flye.

Hver Midnat staaer han atter paa Kæmpehøiens Top —
Før Dommedag hans Kamp og Kval ei hører op.

Herr Ebbe.

Herr Ebbe red ud af Danmarks Land,
Foer Verden omkring saa vide,
Herr Ebbe var vorden en fredløs Mand,
Paa Ingen han meer kunde lide.

Han havde dandset i Brudehus,
Det kunde han aldrig glemme;
Han havde baaret de Brudeblus
Den sidste Nat, han var hjemme.

Men Bruden hun var hans Fæstemø,
Og Brudgommen var hans Broder:
For Ebbes Glavind maatte de døe,
Det saae baade Fader og Moder.

Paa Gangeren foer han af Land saa brat,
Vildt Nordvinden efter ham sused;
Af Ven og Frænde han var forladt,
Og Ingen i Verden ham hused.

Hver Nat paa vildene Mark han laa
Og lædsked i Duggen sin Tunge,
Ved Siden standed hans Ganger graa
Og hørte Stormene runge.

Og hver Gang den paa sin Herre saae,
Den syntes et Suk at drage;
Tre Gange lod Herr Ebbe den gaae,
Og tre Gange kom den tilbage.

Herr Ebbe havde ei Fred paa Jord,
Paa Havbunden vilde han hvile;
Alene han med sin Ganger udfoer,
Lod Stormene Seilet udspile.

Paa Snekken han stod mellem Himmel og Hav
Og stirred i Skyen den vilde;
Det Axelskjærf, ham skjøn Adeluds gav.
Dermed lod han Vindene spille.

Den gyldne Ring, han paa Fingren bar,
Den lod han i Bølgen falde;
Med Ringen nedfaldt en Taare saa klar,
Det saae de Smaastjerner alle.

Og Roret kasted han ud over Bord,
Dertil sit Skjold det røde,
Med Sværdet, som voldte hans Broders Mord,
Og hvorfor skjøn Adeluds døde.

For fulde Seil lod han Snekken gaae
Og styrted i dyben Bølge.
Fra Snekken udsprang hans Ganger graa,
Den vilde sin Herre følge.

Cort Adeler.

Cort Adeler var sig en Helt saa stærk,
Hans Ry foer saa vide om Lande;
Han øved saa mangt et Manddomsværk
Alt ved de fremmede Strande.

I Myklegard hørtes hans Navn med Skræk,
De Tyrker kun lidet ham hued.
Han slog saa mange med Sværdet kjæk,
Fem tusind med Lænker han kued.

Ved Tenedos toned hans Seierssang,
Mens enlige Snekke han bøded;
Da kom Hr. Ibrahim, stærk og lang,
Af Harme den Muselmand gløded.

Med tusind Mand han mod Helten foer
Ham tyktes Seiren alt vunden;
Paa søndrede Snekke de sprang ombord
Og raabte paa Christenhunden.

Paa Dækket der øves saa haard en Færd,
Saa mangen Christenhelt bløder;
Cort Adeler slynger sit gode Sværd,
Han flux den Muselmand møder.

Hr. Ibrahim efter hans Hoved slog,
Men det vilde Helten ei slippe:
Med høire Arm han det Hug modtog,
Men nu vilde Styrken ham glippe.

Med venstre Haand tog han Sværdet fat,
Og nu foer han ikke med Lempe:
Paa Dækket der faldt et Hoved saa brat,
Det tabte den tyrkiske Kæmpe.

Nu faldt hver Muselmands Sværd og Mod,
Som Dyr de lode sig binde;
Fra Tenedos seiled den Kæmpe god
Med Seier for flyvende Vinde.

Cort Adeler frem for sin Konge stod,
Ei Heltens Hæder var ringe:
Et Banner han lagde for Kongens Fod
Og Ibrahims vældige Klinge.

Nu ligger Helten i sorten Muld,
Han kløver ei flere Pander;
Men Danmark gjemmer end, tro som Guld,
Hans Navn, hans Sværd og hans Banner.

Torqvato Tasso.

„Kom, Tasso!" — bød Hesperien med Fryd —
„Kom, Digterkonning, og bestig din Trone;
Paa Capitoliet Triumfen nyd,
Modtag af Samtids Haand din Laurbærkrone!"

„O!" — sukked han — „behold din Hæder, Jord!
Ei dine Laurbær var det, jeg begjerte;
Men eier Du, hvad Tasso sukker for,
Da giv det Fred, det arme Digterhjerte!"

I Drømme kom et Fredens Sendebud,
En Stemme lød: „Gak! søg, og Du skal finde!
Til Laurbærkroningen drag hen med Gud,
Og Du skal selv en Laurbærkrone vinde."

Og see! et Lys oprandt for Skjaldens Blik,
Han saae til Himlen, gjorded sine Lænder;
Ad tornet Sti han Længselsgangen gik
Med Luth og Pilgrimsstav i fromme Hænder.

I Klosterstaden mødig han indtren,
Udmattet sank han og til Hvile stunded;
En Broder bar ham til sin Celle hen,
Der under Bøn den Pilgrim sødt henblunded.

Og mens Du fletted ham din Krands, o Jord!
Blev Himmelkrandsen om hans Tinding vundet;
Paa Serafvinger Skjaldens Sjæl henfoer —
Han havde Evighedens Palmer fundet.

Fred med Dig, Digter! — Hist en snever Sten
I Klosterkirken kold din Larve gjemmer;
Foruden Minde smuldre dine Ben,
Men sildigst Slægt din milde Aand fornemmer.

„Her" — hvisker den som fjerne Svaners Sang —
„Her skal ei Krandsen Digteren belønne;
Han vandre fordringsløs sin Pilgrimsgang!
Hist vente Palmerne, de eviggrønne."

Nicolai Søtoft.

1790—1844.

Baggesens Fødested.

Her stod den Vugge, hvori Barnet laa,
Som skulde synge for os Allesammen,
En Barnesang, som aldrig skal forgaae,
Mens Himlen staaer med gyldne Stjerner paa
Og har ei slukt paa Jorden Digterflammen.

Her blev Du født i dette lille Hus,
Du, som saa vidt i Verden maatte vanke;
Her, ved din Vugge, sad din Genius,
Mens ind i Huset Søens Fiskerblus
Paa Drengens Aasyn slog, naar han red Ranke!

Her Fantasus Dig lærte Eventyr,
Som, eengang hørte, aldrig Du forglemte;
Fata Morgana her paa Rosenskyer
Dig viste, skuffende, hvad altid flyer
Og, ak! saa tidt din glade Sjæl forstemte.

Her leged Barnet blandt de andre Smaa;
Men Ingen saae den himmelsendte Engel,
Som fulgte ham, alt fra han kunde gaae,
Og viste ham, hvor Tornene var smaa,
Og Rosen rødmer deiligst paa sin Stængel!

Her stod som Mand Du med os mangen Gang,
Her gik vi sammen ved den danske Bølge;
Her jublende din Sømandsstemme klang,
Og, mens en Taare frem i Øiet sprang,
Du kunde ei dit Skjemtevid fordølge!

— Paa Danmarks Kyst, hvor den er flad og lav,
Der fandt man kostbart Rav i gamle Dage,
— Paa Danmarks Kyst, hvor den er flad og lav,
Der fandt man Dig, Du kostelige Rav!
Magnetisk trak og — stødte Du tilbage.

— Nu tier Sangen! Sangeren er død!
Han aldrig meer skal komme her tilbage!
Saa tung hans Taare tidt fra Øiet flød;
Men da blev Psyche jo til Himlen fød,
Ak! aldrig meer den kommer her tilbage!

Johan Carsten Hauch.

Født 1790.

Flygtningen.

Farvel, Du elskte Moderhjem! farvel, Du faure Sommer,
Hvor Linden først i Blomster staaer, og Gjøgen tidligst kommer;

Og hvor jeg kjender hver en Sten og hver en Plet i Sandet
Og hver en sølverskjægget Pil, der speiler sig i Vandet;

Hvor Græsset voxer grønnest frem, og Maanen skinner klarest,
Hvor Stjernen blinker venligst ned, og Tiden løber snarest.

Men ak! det er Fortunas Skik at bole med de Slette, —
Den Hund, der vaaged ved min Dør, den vil mig nu forgjette;

Den Hjort, der græsser i min Lund, den skal en Anden skyde,
Den Rose, jeg har elsket mest, den skal en Anden bryde;

Den Fugl, der ingen Rede har, den maa alene sove,
Den Jomfru, der mig kjærest var, en Anden vil trolove.

Polsk Sang.

Hvorfor svulmer Weichselfloden som et Heltebryst,
Der i Døden knuses mod en vild, barbarisk Kyst?
Hvorfor klinger Bølgens Klage fra den sorte Grund
Som en saaret Gangers sidste Suk i Dødens Stund?

Weichselfloden snoer sig langsomt under Krakaus Mur,
Stærke Skarer drog at bryde Ørnens Fangebur,
Sværd og Lee paa Sletten blinked mellem Røg og Damp,
Ingen Stridsmand kom tilbage fra den vilde Kamp.

Derfor høre vi bestandig Suk fra Flodens Skjød,
Derfor risler den vemodig som en Drøm om Død,
Derfor sørge Mark og Enge med den hvide Pil,
Derfor tabte Polens Kvinder deres muntre Smil.

Og ved Pigens Vugge stande de med Graad paa Kind,
Under Suk og Vemodssange slumrer Glutten ind;
Men ved Drengens Vugge tænke de paa Kampens Ørn —
Under Sang om svunden Storhed slumre Polens Børn.

12

Schveitzeren.

„Farvel, Du gamle Kvinde, nu gaaer jeg, mens jeg kan,
Til Kongen udi Frankrig, — han eier et sjeldent Land.

„Hans Hofmænd drikke Vinen af blinkende Pokal,
Den drikke og de Vogtere, der stande ved hans Hal.

„Han eier Guldklenodier, dertil de Perler hvide,
Dem skjænker han de Krigsmænd, der hjælpe ham at stride."

— „Ak, Hugi! hvis Du reiser og vinder noget Guld,
Det er ei værd saameget som det sorteste Muld —

„Som det sorteste Muld under sommergrønne Lind
Og som den vilde Vipstjert, der i Gaarden flyver ind."

— „Ak Moder! den vilde Vipstjert den flyver ind og ud,
Den elsker sine Vinger og hader Vinterslud.

„Og alle de Smaafugle de flyve ad Marken hen,
Slet Ingen lærer dem Veien, de komme dog igjen."

— Saa drog han til Frankrig og tjente Kongen tro,
Han mangled ikke Guldet, dog var han sjelden fro.

Om Vinteren han sukked, naar Isen laa paa Vand,
Da ønsked han sig Vinger, at flyve til sit Land.

Om Sommeren han sidder med Haanden under Kind,
Saa tankefuld betragter han den sommergrønne Lind.

— „Og hør, Du vilde Vipstjert, mig tykkes, at engang
Jeg saae Dig bag Bjerget og hørte din Sang.

„Du kvidred, som Du pleier, og vendte din Hals.
Det kan jeg vel erindre, dit Kvad var ei tilfals.

„Du vendte Dig hvert Øieblik og kom i Gaarden ned,
Flyver Du did ad Aare, saa tag min Hilsen med."

— „Jeg fløi derfra og fløi dertil og sang bag Lindeblad,
Der sad en gammel Kvinde, hun aldrig var glad.

„Jeg fløi derfra og fløi dertil et andet Aar igjen,
Da bare de den Gamle til Kirkegaarden hen." —

— Den næste Vaar begyndte de Konger en Kiv,
Det maatte mangen Ungersvend betale med sit Liv.

De stærke Skarer mødtes ved Alpernes Fod,
De stridsvante Landser vilde lædske sig i Blod.

Da sank de blege Krigsmænd som Løvet i Høst,
Blandt dem den unge Schveitzer med gjennemstunget Bryst.

Den næste Dag drev Hyrden sit Kvæg til Bjergets Top
Og leged paa sit Alpehorn, da vaagned Hugi op.

Og Hyrden leged anden Gang, da smilte Hugi blidt:
„Nu hørte jeg de Toner, jeg tænkte paa saa tidt."

Og Hyrden leged tredie Gang, da Hugis Øie brast:
„Nu føler jeg tilvisse, jeg kommer hjem i Hast."

Plantelivet.

Mennesket.

Hvi slumrer Du dunkelt ved Jordens Bryst?
Hvi vil Du ei vaagne til Liv og til Lyst?

O Plante! sig mig, hvortil Du stræber!
Dog, arme Blomst, Du har ingen Læber,
Har ingen Vinge, har ingen Fod,
Kun den dunkle Rod.
Naturen kun Dig en Lænke gav,
At binde Dig til din Grav.

Dog sidder Du i dit Fangebur
Saa smilende glad.
Saa luende funkler din Stjernerad,
Som om Du sad
I den frie Natur.

Hvad kan Du da mene?
Hvi vil Du dit Væsen saa dunkelt forstene?
Hvi strækker Du ei dine løse Grene
Ud som en Vinge?
Du Arme, den mægter vel ikke at svinge,
Dog stiger Du op, som Haabet grøn.
Du Mørkets Søn!
Hvad kan Du da haabe,
Du arme Taabe,
Du arme Siv,
Der bæver til Vindenes Tidsfordriv?

Den store Natur, saa herlig og rig,
Er ikke for Dig,
For Dig er Dalen og Solen mørk,
For Dig er Livet en ensom Ørk.

Op Du stiger og ud Dig breder,
Samler Dig atter og atter Dig spreder:
Endelig brister dit fulde Skjød.
Du funkler i Luer, snart blaa, snart rød,
Hvor passer sig det til den sorte Død,
Hvorfra Du kommer, hvortil Du gaaer? —
Dit Væsen jeg aldrig forstaaer.

Hvo har Dig sat
Lig en luende Stjerne i Jordens Nat?
Din Fod er bunden,
Hvor har over Havet da Vei Du funden?
Dit Øie er slukket,
Hvo har da den mørke Dør Dig oplukket?

Du er jo kun Muld,
Hvor har Du da faaet dit luende Guld?
I din Barm er Døden,
Hvor kan Du da lyse som Morgenrøden?

Planten.

Jeg er Ledet, som forbinder
Det, som vaager, det, som sover,
Hvad der luer ovenover
Med hvad dybt i Dybet svinder.
Jeg i Livets Midte hviler,
Alle Straaler til mig iler.
Halv i Jord og halv i Luft,
Halv en Sten og halv en Duft,
Født i Nat, dog Lysets Søn,
Spreder jeg min Vinge grøn.

Mennesket.

Alt mangen Gaade har min Kløgt udgrundet,
Dog til dit Indre blev mig Nøglen negtet,
Jeg kan ei løse, hvad saa fast er bundet.

Planten.

Naar den fulde Rose isner,
Naar de grønne Blade visner,
Svundet er det indre Liv.
Naar de ydre Former matte
Spille paa et skrumpent Siv,
Da Du troer mig først at fatte,
Gransker i det kolde Støv,
I det visne Planteløv.

Mennesket.

Vel er Du skjøn, dog langs ad Bladet kryber
Den laadne Orm med hæsligt skrumpne Ringe,
Der i det hvalte Bæger sig fordyber.

Planten.

Fra Himlen høit de hellige Farver svæver,
I Elskovs Flamme brænder Farven rød,
Det hellige Blaae sig mod sin Kilde hæver.

I Midten begge kjærligt sig forene:
Da løfter Hov'det jeg af Jordens Skjød,
Et venligt Skud, der samler Livets Grene.

Lad Ørnen hæve sig mod høien Himmel,
Lad Ormen dybt sig under Jorden glide,
Jeg hviler stille i den dunkle Vrimmel.

Thi hvad de stræbe, hvi saa vildt de klage,
Det har jeg fundet alt, thi ved min Side
Jeg holder fast min fastomslyngte Mage.

Sløret.

Festligt bredte sig Faklernes Glands fra kneisende Høisal
I den dæmrende Nat, da Ikarios, Høvding i Sparta,
Fæsted sin Datter bort, den yndigtrødmende Jomfru,
Penelopeia, med hviden Slør, til Drotten Odysseus.
Hundrede Harper klang i den kølige Nat, medens Maanen
Iled med Jomfrugang i den skyfri Luft over Himlen,
Smilende mildt til Pigernes Chor, der dandsed i Rækker
Rundt under Fakkelglands, mens de sang de skjønneste Sange.

Men da Natten var endt, og den rosenkindede Eos
Steg fra ægæiske Strand henover de østlige Høie,
Vaagned den sindrige Helt, den behændige Konning Odysseus,
Støtted sig tankefuld til sin Haand, dog ei længe han dvæled,
Før han fra Leiet opsprang samt axled den prægtige Kjortel,
Kastede Kaaben omkring sin Barm og omspændte sit Glavind.
Derpaa befaled han Svendenes Flok med Il at fremdrage
Den letrullende Vogn, der paa Kobberhjul sig bevæged.
Selv til Stalden han gik, hvor de rigeligtnærede Heste
Stode med stærken Hov og rysted de vaiende Manker.
Lidet kun brød sig den øvrige Flok om Konningens Ankomst,
Tvende dog kjendte ham vel samt dreied de smidige Nakker
Rundt ved hans Trin; dem i fordums Tid ham Ikarios skjænked.
Derfor han elsked dem høit blandt Gangernes Flok, og han vasked
Tidt i klareste Vand de rigtnedfaldende Manker;
Tidt han hented dem selv det saftige Kløver, der voxer
Bag Taigetes's Bjerg i Dalen dybt, hvor Eurotas
Evigt det deiligste Græs forfrisker med rullende Bølger.
Spiltougenderne løste han nu, men Gangerne fulgte
Frivillig Drottens Fjed, og han spændte dem begge for Karmen,
Derpaa med høien Røst han kaldte Ikarios' Datter.

Flux Penelope hørte den kaldende Drot, og hun adlød;
Med behændige Fjed fremtren den herlige Jomfru,
Artemis lig hun stod paa den grønsværdækkede Gaardsplads,
Tankefuld med et Suk og betragted den græsrige Fjelddal,
Hvor i de lethenglidende Barndomsdage hun leged.
Aldrig meer hun skulde den see, thi med Helten Odysseus
Drog hun nu bort til et ukjendt Land, der sig skjuler bag Bølgen.

Ogsaa Ikarios kom, thi den valmukrandsede Slummer
Krysted i Favn ham kortere nu, end den pleied i Fordums-
Tid, naar han træt hjemvendte sin Fod fra Jagt eller Krigstog.
Men da han Gangerne saae og den inderligtelskede Datter,
Der ham favned med Graad, da blegned hans mandige Kind, og
Ordene fløi af hans Mund lig en Vinterstorm over Heden:

„Rænkefuldeste Mand! thi aldrig sagde Du forhen,
At Du til Ithakas Ø vilde strax hjemføre min Datter,
Hvor Vandfuglene skrige i Sky, hvor den gjøende Sælhund
Tidt opklavrer paa Land, for at flye den sorte Poseidon;
Alle de Havuhyrer, der fostredes af Amphitrite,
Driver hun rundt om din Ø, hvor Vinden evindelig suser.
Selv den tidselttyggende Ged med Forfærdelse seer dem,
Naar den springer fra Sten til Sten paa det høie Neriton.
Bedre det visselig var at færdes i kvægrige Sparta,
Ved Eurotas, den hellige Flod, hvor Bierne sværme,
Hvor krumhornede Oxer i Klovermarkerne vandre,
Mens de vælige Føl, med Halen høit og med Manken
Flagrende vildt, henile i Flok til den herlige Flodseng.“

Ham gjensvared med Il den behændige Konning Odysseus:
„Rigeligtmalkende Køer, der i Flok omvandre paa Sletten,
Eier Du visselig her i fjeldombeltede Sparta,
Ved Eurotas, den hellige Flod, hvor Bierne sværme;
Mig behager dog meer det skovbekrandste Neriton,
Hvor Vandfuglene skrige i Sky, og den gjøende Sælhund
Tidt opklavrer paa Land, for at flye den sorte Poseidon;
Mig behager langt meer den i Kreds sig dreiende Svale,
Der omflagrer min Borg, og de tidseltyggende Geder,
Der opklattre fra Sten til Sten mellem Ithakas Fjelde.“

Saa han talte, da nærmed sig langsomt Penelopeia;
Begge den herlige Vogn besteg, og med løsnede Tømmer
Hestene traved saa let som den Vildt opsporende Jagthund,
Naar bag skaldede Gren den Artemis viser et Daadyr.

Nær Lakedaimon en Lund man seer, hvor den hellige Flodgud
Med ustandselig Kraft fremvælter en Strøm, for at lædske
Den veifarende Mand og de Hjorder, der græsse paa Sletten;
Høitopstigende Popler danne om Kilden en Halvkreds,
Mens den smidige Vandpil helder sig ud over Bølgen.
Men da Odysseus saae de evindeligsusende Popler,
Dreied han Tømmen omkring og forlod bestøvede Landvei,
Thi forsmædelig Tørst ham drev mod den hellige Kilde.
Men da Tørsten var slukt, og igjen han nærmed sig Veien,
Saae han en ilende Firspandsvogn, hvorom Støvet sig hvirvled
Lig den hvidgraa Dunst, der fra Solnedgang og til Midnat
Vælter sig langsomt frem over Moser og fugtige Engbund.
Paa den prægtige Vognstol sad i skinnende Kjortel
Drotten Ikarios; selv han styred de vælige Heste.
Men da han nærmere kom, han Tømmerne dreied behændig,
Til de rullende Hjul ved Siden løb af Odysseus, —
Da fra den straalende Vognstol høit han hæved sin Stemme:
„Du, som jeg elsked saa høit, som Jorden det hellige Daglys,
Vil Du forlade mig nu, da mest jeg behøver dit Selskab?
Ei kan det glæde mig da min herlige Hjord at betragte,
Ei de rødmende Bær i Morbærlunden at plukke,
Ei at hvile ved rislende Bæk, hvor de salige Nymfer
Samles ved Midnatstid, for i Ring at dandse paa Sletten;
Visne vil jeg da snart som den høitopklattrende Vedbend,
Naar den rives fra Barken løs, hvor den grønnedes forhen,
Herlig at skue for Mænd og til Fryd for springende Geder."

Inderlig græd Penelope da og strakte sin Arm ud
Mod den herlige Drot; Odysseus taug, og med Svoben
Drev han de vælige Gangere frem, saa Hjulene gnistred.

Atter Ikarios hæved sin Røst, mens Støvet sig hvirvled
Høit bag rullende Hjul og skjulte de mægtige Vognspor:
„Aldrig, Penelopeia, Du forhen viste mig Haardhed,
Og jeg fortjente den ei, thi jeg trofast vogted din Barndom.

Men nu favner mig snart den hæsligblikkende Dødsmø,
Da kan Du drage til Ithakas Land, thi vandrer jeg eengang
Over Forfærdelsens Eng, hvor den rædsomme Persephoneia
Stirrer paa mig, da svinder Tanken i Barm, og jeg glemmer
Hurtig i Skyggernes Kreds, hvad her bevæged mit Hjerte."

Inderlig græd Penelope da og strakte sin Arm ud
Mod den herlige Drot, men Odysseus taug, og med Svøben
Drev han de vælige Gangere frem, saa Hjulene gnistred.

Atter Ikarios hæved sin Røst, mens Støvet sig hvirvled
Høit bag rullende Hjul og skjulte de mægtige Vognspor:

„Er da meer uboielig Du end Aïdos Behersker?
Ham dog rørte den thrakiske Skjald, der til Erebos nedsteg
Efter sin elskede Viv, men Du er jo haard som en Klippe.
Vil Du ei høre mit Ord, velan! da jeg drager tilbage
Til mit ensomme Hjem, for at vente den iskolde Dødsmø.
Ingen Beslægtet følger mig da, ingen grædende Jomfru
Skærer en Lok af sit Haar, for at smykke min Grav, kun
Regnen og Duggen skal græde for mig, og Bjergenes Nymfer
Skal beplante min Grav med vild Cypres og med Hvidtjorn;
Maanen skal skjænke den Lys i den sildige Nat, medens Stormen
Sukkende farer forbi, men stum er Penelopes Tunge!"

Intet Penelope svared, men vendte sit Blik mod Odysseus,
Dragende dybt sit Veir; da standsed han Vognen og udbrød:

„Vel, Du mægtige Drot, Du fast bevæger mit Hjerte!
Sjelden det gavner en Mand med Magt at tvinge sin Hustru.
Lad da Penelope selv, den Herlige, vælge sin Lod, thi
Ofte taler en styrende Gud fra Kvindernes Læber.
Vil hun svigte den Mand, hun valgte nys i sin Ungdom,
Da maa hun drage med Dig til det fjeldombeltede Sparta;
Jeg dog følger Dig ei, mig binder usigelig Længsel
Fast til Ithakas Ø, hvor Bølgerne, sorte som Bly, sig
Vælte mod Strand, thi der jeg skued det herlige Daglys."

Engstelig vented Ikarios nu og Helten Odysseus
Den afgjørende Stund, naar Penelope valgte sin Skjebne.

Men hun rødmed og taug og vendte sit Blik mod Odysseus,
Skovduen lig, der ilsomtflyvende kommer mod Stormen,
Vingernes Slag og det higende Hjerte driver den fremad,
Men tilbage den driver igjen den susende Stormvind.
Saadan vakled Penelopes Sind, thi hun inderlig ønsked
Aldrig at svigte den Mand, hun valgte sig nys i sin Ungdom;
Oldingen elsked hun dog og den vidtsigstrækkende Fjelddal,
Hvor i sin Barndomstid, beskjærmet af Skovenes Nymfer,
Ofte hun vandred paa vildsom Sti ved Eurotas's Flodbred.

Helten Odysseus greb da den Tvivlendes Haand, og han udbrød:
„Ei Dig tvinge jeg vil, skjøndt af Attraa banker mit Hjerte:
Derfor sige Du frit, om den mægtige Viv, Afrodite,
Driver Dig med ustandselig Kraft mod Ithakas Fjeldø,
Eller til Sparta følge Du vil, hvor Ikarios venter
Den besnærende Gud Hermeias, hvem Sjælen maa følge
Over Okeanos Strøm til den evigtdæmrende Slette,
Hvor Asfodelosblomsterne groe med det høie Granattræ,
Hvor, som Taager i Høst, omflagre de flygtige Skygger."

End Penelope rødmende sad; dog pludselig vakte
Eros, den mægtige Gud, i Hjertet en hellig Beslutning.
Frem hun strakte sin Haand mod det høitopviklede Slør, og
Folded det ud, saa det dybt nedsank i mangfoldige Bugter
Over Aasyn og Blik; dog rødmed hun end gjennem Sløret,
Fuldmaanen lig, naar den rødmer bag Sky i den sildige Vaarnat.

Vel begreb nu den aldrende Drot Penelopes Mening,
Og han trygled ei meer, men vendte sin Vogn imod Sparta.
Dog hvor det dybtnedfaldende Slør havde skjult hendes Øine,
Kneised en Støtte snart til Blufærdigheds Guddom,
Huggen af Marmorsten, som et Minde for kommende Slægter.

Johan Ludvig Heiberg.

1791—1860.

Foraar om Vinteren.

Hvad! Kan jeg troe, hvad jeg seer? Igaar omfygede Sneen,
Og nu straaler idag varm den oplivende Sol.
Deilige Foraarsdag! Har Chariten bragt Dig fra Syden?
Er alt Vinterens Kuld jaget mod Nordpolens Is?
See, hvor Himlen er blaa! Hist svæver en eneste Sky, som,
Gjennemsigtig og klar, ligner et løsrevet Slør.
Herlige Syn! Du vinker mig ud i den vide Natur, hvor
Tidt i Sommerens Tid ene jeg vanked omkring.
Men hvor Alt er forandret! Det sølvblaa, vuggende Hav er,
Tvunget af Vinterens Magt, jevnt og forvandlet til Land.
Langt fra Landet jeg seer det vælte de skummende Bølger;
Langs med Kysten det er Vandreren givet til Pris.
Jorden er længer ei blød, bekrandset af Græs og af Urter;
Nøgen, frossen og stiv trætter den Vandrerens Fod.
Rundt Naturen har bredet sit underligt spraglede Teppe,
Spættet med Sort og Hvidt, Blanding af Mørkhed og Lys.
Lidet Snee var kun faldet, dog laa den ei glat over Jorden;
Vinden, skjøndt rolig nu, før havde splittet den ad.
Sneen rugede her, hist tittede længselsfuldt Jorden
Gjennem det dvælende Slør, Maanen bag Skyerne lig.
Saadan Alt er forandret, forandret Havet og Jorden;
Himlen med Solskin dog straaler idag som i Vaar.
Thi det Jordiske vexler, ustadigt det fødes og svinder,
Men den himmelske Gnist kvæger bestandig vor Sjæl.
Dog er det Jordiske skjønt, thi derfra skue vi Himlen:
Gjennem det jordiske Liv kan vi det evige see.
Derfor jeg glædes idag, thi under en vinterlig Larve
Aner jeg Sommerens Tid, troer jeg, at Vaaren er nær.
Spurvenes muntre Kviddren mig spaaer alt Lærkernes Komme;
Vinterfuglen, som taus sidder og fryser paa Kvist,
Lover mig snarlig en Tid, da Marken og Skoven og Busken
Lydt gjentage i Chor tusinde Sangeres Røst.
Mennesker lokkes nu bort fra Stadens taagede Vrimmel;
Hisset en Moder jeg seer gaae med sit pyntede Barn.

See, under Linden hun staaer; de nøgne Grene hun bøier
Ned med forsigtig Haand, viser den Lille en Knop.
Hvilken en Glæde! See, Træet har Knopper! En Kvist jeg nu plukker,
Bringer til Staden den hjem: „Glæder Jer! Nu har vi Vaar!"

Vaaren og Freden.

Held os! Den Gamle med rimfrosne Lokker,
Vinteren, flyer:
Vaaren, bekrandset med himmelblaae Klokker,
Livet fornyer;
Kampen var haard, men den Freden mon bringe,
Seiren skal klinge,
Løftet paa Tonernes mægtige Vinge,
Høit mod de purpurne Skyer.

Digteren, vakt af de første Violers
Yndige Bad,
Aabner sin Barm for de himmelske Straalers
Kvægende Bad,
Bryder sin Larve med Sommerfuglvrimlen,
Flagrer mod Himlen
Over Convallernes hilsende Stimlen,
Vinget, foryngeт og glad.

Ind under Bøgenes grønnende Kroner,
Salig i Aand,
Vandrer han hen over Skov-Anemoner,
Lyren i Haand.
Bogfinkens Kviddren hans Læber indvier;
Og naar den tier,
Hilser han Vaaren med Vaarmelodier,
Løsnet af Vinterens Baand.

Vinterens Sorger og Glæder nu dølger
Glemselens Flor.
Flora kun vinker ham nu, og han følger
Glad hendes Spor.

Vintren er flygtet og Striden herneden
Bort fra det Eden,
Hvor hendes Smaa om et Alter for Freden
Samles i duftende Chor.

Derfor om Vaaren og Freden hans Sange
Gjenlyde nu.
Fjendskab, hint sorte, opfostret i lange
Nætter med Gru,
Fly med den flygtende Vinter mod Polen!
Varmen af Solen
Udklækker Hjerternes Blomst med Violen,
Fred i vor Sang og vor Hu.

Nymfer og Fauner ved Lyren han atter
Samler om den;
Hellige Taarer, begeistrede Latter
Vækker han end.
Satyren bringer ham vingede Pile,
Gyldne, der smile;
See, hvor de flyve og naae, hvor de ile,
Himlen og Jorden igjen!

Saares der Nogen, da huske han, Striden
Blot er en Fest,
Smile ved Saaret og drage fra Siden,
Sadle sin Hest!
Thi har vi Fred, kun i krigerske Leire
Bør vi den feire:
Stedse Turnering og festlige Seire
Freden forherliged bedst.

Du, som har Aarstiden vakt af dens Dvale
Hoit paa din Gang,
Hersker af Solen og Drot af Castale,
Smil til min Sang!
Nær i mit Hjerte den Flamme, Du tænder!
Lær mine Hænder
Dobbelte Greb i din Streng, naar den sender
Pilens og Tonernes Klang!

17

Efteraarsfølelse.

Hvor sørgelig dog Skoven bliver!
Dens nylig rige Krone nøgen staaer;
Man træder nu og gaaer
Paa al den forhen grønne Pragt,
Som død og gusten driver
Omkring for alle Vindes Magt.
Jeg paa de kjendte Steder vandrer
Og seer, hvorledes Alting sig forandrer.

Ved Søens klare Bred deroppe,
Hvor tidt jeg i det lille Lysthus sad,
Imellem Blomster glad,
Jeg kun de grønne Fyrretræer
Og røde Bøgetoppe
Kan øine blandt hverandre der;
Og fra den sjeldne Gruppe stige
Halvdunkle, svage Skygger, underlige.

Det er, som om de tyde vilde
Paa den almindelige, store Død,
Hvis Lov nu Alting lød.
Saadan vil og de kjære Baand
Engang maaskee sig skille,
Som bandt til Andre her min Aand;
Maaskee vil efter samme Love
Mit Venskab falme, som de grønne Skove.

Maaskee det sig engang vil hænde,
Naar hid jeg kommer, at da Meget sig
Forandret har om mig;
At Kulde jeg og Alvor seer,
At neppe jeg kan kjende
De aabne, muntre Hjerter meer.
Da vil tilgavns de før saa kjære,
Bekjendte Steder sørgelige være!

Og Ingen vide kan tilfulde,
Om ikke Sligt engang vil hænde sig;
Thi, skjøndt de elske mig,
Er dog kun fremmed al min Lyst,

Og ak! med fremmed Kulde
Gjengjælder Verden tidt det varme Bryst.
Kun der, hvor man har rigtig hjemme,
Gjentoner Kjærlighedens vante Stemme.

Held Den, som har et Hjem tilbage,
En venlig Havn, hvorhen han tryg kan flye,
Som aabner ham sit Ly,
Naar han fra fjerne Kyster, kjed
Af Stormene, vil drage
Til Moderhjemmets kjære Fred,
Hvor intet fremmed Sprog man taler,
Men ham hans Barndoms kjendte Lyd husvaler.

Held mig! Om og Naturen falmer,
Groe stedse Foraarsurter i mit Hjem;
Ei Høsten kuer dem:
En elsket Moder aabner der,
Bag Hjemmets brede Palmer,
For Sønnen, som hun har saa kjær,
Den blide, fredelige Skygge,
Hvori alene han kan boe og bygge.

Hjemkomst.

Min Reisetid sig nærmer nu sin Ende,
Den er forbi den altfor korte Lyst,
Tilbage skal jeg til mit Danmark vende,
Jeg ventes der ved mangt et elsket Bryst.
Jeg Dig, min Sang, vil som mit Forbud sende,
At hilse venligt paa den danske Kyst
Og bede Sjølunds vinterlige Bølger
At tage mildt mod ham, som efterfølger.

Jeg ligner Vandreren, som har med Møie
Til Bjergets skovbegroede Spidse naaet.
Der staaer jeg nu og dvælende mit Øie
Betragter Veien, som jeg nys er gaaet.
Jeg spørger selv: Hvad kunde mig fornøie,
Hvad mægtig Attraa har hos mig formaaet
At fjerne mig fra Fødeland og Venner
Til dette Land, hvis blotte Navn jeg kjender?

Her er en ny Natur i disse Lande,
En ny Natur og majestætisk stor,
Ei Danmarks milde, blomsterklædte Strande,
En venlig Bøgeskov, en dyrket Jord;
Men frygtelig de steile Klipper stande,
Om Toppen sig den ranke Granskov snoer,
Hvis tause Mørke høitidsfuldt bebuder:
End leve her de gamle Valhals Guder.

Selv Kunsten med Naturen sig forbinder
Og gjør mig paa forgangne Tider klog.
Betydningsfulde staae de gamle Minder
Og tale deres halvforglemte Sprog.
I Mark, i Skov, i Dal, paa Bjergetinder
Jeg læse kan som i en gammel Bog,
Hvor Saga har for Evigheden skrevet
Et Træk af Det, som fordum der har levet.

Af dyb Beundring høit mit Hjerte luer;
Men ak! jeg er endnu ei rigtig glad.
Forgjeves at jeg Hjertets Længsel kuer
Og iler til den store Hovedstad,
En fremmed Pragt og Herlighed beskuer
Og selv er fremmed i den stolte Rad.
Kan Stadens Larm, kan Menneskenes Trængsel
Da stille Hjertets ubevidste Længsel?

Jeg glædes ei ved disse høie Fjelde,
Der stande som en trofast Klippemur,
Ved disse Graner, som ved Vært og Ælde
Forkynde Frihed og en stolt Natur.
Thi jeg min Glæde Ingen kan fortælle:
Den stolte Frihed er et Fangebur,
Hvori jeg lever ene med mit Hjerte
Og deler med mig selv min Lyst, min Smerte.

Nei, Glæden er en Fugl, som har den Nykke
Med vild Ustadighed at flagre om!
Den ligner heri tidt den blinde Lykke,
Den flyver bort, saa hurtig som den kom.
Den vil kun stadig boe og stadig bygge
I tvende Stammer, hvor den ene from
Omkring den anden Armene mon brede:
I slige Træer, der bygger den sin Rede.

Og Kjærlighed, det er det Navn, som gives
Det skjønne Træ, saa sjeldent paa vor Jord.
En ukjendt Røst mig hviskede, at den trives
I Kuldens Hjem, det isbedækte Nord;
Det ikke blot af Solens Ild oplives,
I Bjergets Kløft, i hviden Snee det groer.
Jeg greb min Stav og ilte for at finde
Det sjeldne Træ og for dets Frugt at vinde —

Og troede snart at have Træet fundet
Og var lyksalig for et Øieblik
Og drømte snart at have Frugten vundet,
Men ak! den gav mig ingen Lædskedrik.
At see mit Haab lidt efter lidt forsvundet
Var al den Løn, jeg for min Stræben fik.
Jeg Daare, som saa ganske kunde glemme,
At Træet voxer allerfrodigst hjemme!

Der er et Væsen i min stille Bolig,
Jeg mægtig i dets skjulte Fremtid staaer;
Det er med mig som med sig selv fortrolig,
Min Magt til Grunden af dets Hjerte naaer;
Foruden mig det ei er glad og rolig;
Det kjender mig og venligt mig forstaaer;
Det føler med mig, ved min Fryd sig glæder,
Og naar jeg sørger, ved min Sorg det græder.

Og hvis Du troer, det er en elsket Pige,
Du tager feil, og dog, ifald jeg veed,
Hvad Ordet Kjærlighed vil rigtig sige,
Saa kan vel dette kaldes Kjærlighed.
Ja det er Følelsens udstrakte Rige
Og Kjernen af dens hele Salighed.
Hvem er det da, om ei en Søster, Broder?
Du kan ei gjette det: det er min Moder.

O Du, som med en evig Ungdoms Varme
For mig en trofast Elskerinde var!
Modtag din Søn og tilgiv huld den Arme,
Som søgte fjernt, hvad alt i Dig han har.
Du aabner atter dine milde Arme,
Paa hvilke Du saa tidt den Spæde bar.
Modtag mig da! Lig Cirkelen jeg vender
Til Punktet om, hvor jeg mit Udspring kjender.

19

Barcaroler.

1.

Lette Bølge! naar Du blaaner,
Gjennemsigtig, lys og klar,
Himlens Farveskjær Du laaner,
Selv Du ingen Farve har.
Himlen ei, kun Himlens Billed
Hviler i din dybe Favn;
Aldrig er din Længsel stillet,
Den er evig som dit Savn.

Bølge! hvor Du klarest rinder,
Speiles Himlen i dit Bad;
Ak! din Længsel Hjertet minder
Om hvad Skjæbnen skiller ad.
Hjerte! du bør ikke klage!
Selv Naturen føler Savn;
Trøst Dig, hvis Du har tilbage
Kun et Billed og et Navn.

2.

Natten er saa stille
Luften er saa klar,
Duggens Perler trille,
Maanens Straaler spille
Hen ad Søens Glar.

Bølgens Melodier
Vugge Hjertet ind;
Suk og Klage tier,
Vindens Pust befrier
Det betyngte Sind.

20

Tycho Brahes Farvel.

Solen sank bag grønne Lund,
Og den lyse, fulde Maane
Mellem Sjølunds Kyst og Skaane
Straaled over Øresund.
Hvælved om Uranienborg
Sig den lyse Stjernebue.
Tycho stod i Maanens Lue,
Monne Landet rundt beskue,
Tankefuld, med dæmpet Sorg.

Og han sagde: Fædreland!
Siig mig dog, hvad var min Brøde,
At din Søn Du bort at støde
Fra dit Hjerte nænne kan?
Har Du glemt min Kjærlighed?
Det var mig, som monne bære
Op til Stjernerne din Ære:
Hele Himlen kan jo være
Vidne til min Sønlighed.

Mit Chaldæa her jeg fandt.
Ak! I elskte danske Sletter
Vise jo i lange Nætter
Himmelen til hver en Kant;
Derfor, elskte Fædrejord,
Fremfor alle Verdens Lande
Har jeg elsket dine Strande,
Og paa dem bør Templet stande
For det lyse Stjernechor.

Men Urania sin Ven
Vil et andet Hjem berede,
Hvorved hendes Kunst kan brede
Sig til andre Lande hen.
Dunkelt jeg kun Veien seer,
Stjernerne den maa betegne.
Ligemeget hvad for Egne!
Er ei Himlen allevegne?
Hvad behøver jeg saa meer?

Maanen.

Ved Himmalayas Fod, ved Ganges Kilder
En Hytte stod, hvori en viis Bramin,
Som havde Verdens Tummel Ryggen vendt,
Nu søgte Sjælefreden,
Fortrolig med sig selv og Ensomheden.
Og ikke sjelden kom et Verdensbarn,
Hvis Drøm om Lykke Livet havde skuffet,
Hvis Væsen Skjæbnen havde splittet ad,
Og søgte hos den Gamle
Ved Viisdoms Tale det paany at samle.

En Aftenstund det banked paa hans Dør;
Han aabned den, og for hans Øie stod
En Mand i fremmed Dragt,
Ei længer ung, dog gammel heller ikke,
Med Sværd og Spyd bevæbnet, som til Jagt,
Men med Fortvivlelsen i sine Blikke.

Hvad Sorg den Fremmede paa Hjertet tynged,
Man veed ei ret; men for Braminen skrifted
Han hemmeligt et skuffet Haab, en Længsel,
Som Verden og dens Løb ei havde stillet.
Den Gamle saae paa ham med Alvors Mine
Og grunded dybt og talte derpaa saa:
Hør efter, og jeg skal fortælle Dig,
Hvad selv jeg har oplevet i min Ungdom,
Dog ei blot med dit Øre,
Med Tanken maa Du min Fortælling høre.

Som Yngling alt i Bramas Tjeneste
Jeg saae kun sjelden mine Fædres Arne;
Men naar det hændte sig, at jeg besøgte
Den fjerne Hytte, hvor de Gamle boede,
Da bragte jeg sædvanlig sjeldne Gaver,
Ei ene til Forældrene, men ogsaa
Til mine Søskende, hvoraf den Yngste
Var let nok at fornøie —
Det var en treaars Dreng med muntert Die.

Engang paa Veien til min Faders Hytte
Kom nogle Røvere, som plyndred mig
Og mig berøvede de skjønne Gaver,
Hvormed jeg vilde glædet mine Kjære.
Tomhændet kom jeg hjem, fortalte Tingen,
Og Alle maatte finde sig deri,
At denne Gang jeg Intet kunde bringe.
Den lille Dreng alene blev urolig
Og fordrede med Graad og heftig Skrig,
At jeg en Gave skulde skjenke ham,
Saaledes som jeg pleied, naar jeg kom.
Forgjeves at berolige den Spæde
Jeg søgte, dog jeg fik ei Ro, ei Rist;
Han vedblev med at skjende, med at græde,
Og Støien blev utaalelig tilsidst.

Det var just Aften, og den fulde Maane
Paa Himlen stod. Da slynged jeg min Arm
Om Drengen og ham satte paa mit Knæ
Og sagde: „Græd ei længer, vær nu artig!
Det var kun Spøg; jeg har en Gave til Dig:
See Maanen hist; hvor deilig, blank og klar,
Af pure Guld! den vil jeg Dig forære." —
„Hvorledes!" raabte Drengen: „er det Alvor!"
Og strakte sine Hænder alt mod Himlen,
Som om han vilde tage mig paa Ordet.
„Ja," svared jeg, „herefter er den din,
Men Du kan ikke faae den ned i Stuen,
Den plettes let, saasnart man rører ved den;
Men Du kan see paa den, saa tidt Du vil,
Og tænke ved Dig selv, at det er din,
Og selv for Andre prale med din Skat.

Men lad Dig ei forføre!
Husk paa mit Ord: „Nok see, men ikke røre!“ —

Forskrækket trak han Armene tilbage
Til Tegn paa Lydighed. Nu var han glad
Og raabte: „Broder har foræret mig Maanen!
Og jeg skal aldrig røre ved den, bare
Jeg maa betragte den, saa tidt jeg vil,
Og naar kun Ingen vil den fra mig tage
Og heller ei den laane,
Men huske paa, det er min egen Maane.“ —

Nu var det godt. Den næste Dag forlod jeg
Min Fædrebolig. Da jeg kom igjen
Om nogen Tid, kom Drengen mig imøde,
Bedrøvet og med misfornøiet Mine,
Og sagde: „Broder! tænk engang! den Røver,
Som tog forleden dine skjønne Gaver,
Har daglig filet i min Maane, skaaret
Bestandig Meer og Mere fra: omsider
Han tog den sidste Stump, som var tilovers.“ —
„Jeg veed det,“ svared jeg: „men har Du seet,
At jeg har ladet gjøre Dig en ny?
Den var just ikke strax paa Timen færdig;
Min Guldsmed har arbeidet længe paa den,
Lidt efter lidt han fik den dog istand.“ —
„Ja,“ sagde Drengen, „det er ganske sandt;
Men da den nu var færdig, klar og blank,
Maa Nogen have rørt den, trods dit Forbud,
Thi den blev smudset til, saa det var Skam.“ —
„Jeg veed det nok, mit Barn: det var en Aften,
Da Maanen var formørket, som det kaldes;
Men saae Du ikke strax, hvorledes jeg
Lod den polere, saa den blev igjen
Saa blank og straalende som nogensinde?“ —
„Ak jo! men saa kom Røveren igjen
Og filede paany!“ — „Ja vist, men trøst Dig!
Thi nu har jeg igjen bestilt en anden;
Om nogle Dage skal Du bare see den!“ —
„Ja,“ svared Drengen, „det er ganske godt;
Men siden man saa let kan den polere,
Ja, selv naar den er stjaalen, faae en ny,

Saa har jeg Lyst til selv at røre ved den
Og klappe den og kysse den paa Munden,
Thi jeg har seet, der er et Ansigt i den.
Tidt seer den ned paa mig med milde Blikke,
Som om den vilde sige: jeg er din;
Men det forslaaer dog ikke!
Hvad kan det hjælpe mig, at den er min?
At see paa den mig trøster ikke længer;
Nu til at favne den mit Hjerte trænger." —

Den Lille Dag for Dag blev mer urolig,
Og, da jeg nu en Aften vandred med ham
Langs Flodens Bred, mens Maanen stod fornyet
I fulde Glands paa den azurblaa Himmel,
Da fordred han paany med Graad og Skrig,
Jeg skulde Maanen drage ned fra Himlen.
Jeg sagde: „Tag den selv! jeg Dig tillader
At røre den." — „Jeg kan ei!" skreg han vildt:
„Jeg har det tidt forsøgt, det lykkes aldrig."
Da slog han Øiet ned igjen, fortvivlet;
Men i det samme standsede hans Blik
Paa Flodens Bølger, i hvis klare Speil
Fordoblet ham hans Længsels Gjenstand vinkte.
„O!" raabte han, „nu har jeg ingen Nød!
Jeg har ei Vinger, kan ei opad flyve,
Men ned i Dybets Rige
Formaaer jeg til mit Ønskes Maal at stige."

Som sagt, saa gjort! han styrted sig i Floden;
Men pilsnar sprang jeg efter, greb ham, svømmed
Til Bredden med ham — han var halvt bedøvet —
Og bragte ham til Hytten, hvor jeg hurtig
Hans vaade Klæder skiftede med tørre.
Nu stod han da forundret ved min Side,
Af Kulde skjælvende og med en Mine,
Som om han vilde samle sine Tanker.
„Nu?" spurgte jeg: „fik Du da Maanen fat?" —
„Nei!" sukked han; „den mellem mine Hænder
I tusind Stykker gik og borte blev;
Og jeg blev kold, min Attraa var forsvunden;
Den Ild, mit Hjerte følte,
Den stærke Flod med sine Bølger kølte."

„See," svared jeg og pegede mod Himlen:
„End sidder Maanen lige heel og skjøn
Og minder Dig ved Synet af din Glands,
At Du tør vel besidde den i Tanken,
Naar den sit Lys Dig sender,
Men ei Du gribe tør den Himmelske med Hænder." —

Braminen taug; den Fremmede forstod ham,
Men om han fulgte Raadet, veed man ikke.
Et er at fatte Talen,
Et Andet at tilegne sig Moralen.

Gudstjeneste.

Digteren.

Pindsemorgen! o hvor skjøn!
Skoven vinker lysegrøn
Bort fra Staden, i hvis Gader
Pæne Folk af begge Kjøn
Vandre stadseligt i Rader.
Stadens Kirkeklokkers Klang
End mig følger paa min Gang;
Men til Skoven gaaer min Vei,
Der jeg meer dem hører ei;
Der mit Blik kun hviler paa
Tusind stumme Klokker smaa,
Nogle hvide, andre blaa,
Som i Ly for Solens Flammer
I det friske Skovgræs staae
Hos de mosbegroede Stammer.
Hist, hvor Skoven breder ud
Majestætisk sine Kroner,
Der er Templet for min Gud,
Der har Fuglen Orgeltoner
Paa Naturens Pindsefest,
Og der præker bedre Præst
End i hine skumle Haller,
Hvor prosaisk Daglys falder
Gjennem matte Ruder ind,

Medens her ved sagte Vind
Under Løvet Lyset spiller
I et gjennemsigtigt Grønt,
Tusind Gange mere skjønt
End blandt hvide Kirkepiller.
Her, Natur! er Tabernaklet,
Hvor din Helligdom jo boer,
Som gjør Pindsedags-Miraklet,
Hvorom hist kun føres Ord;
Thi det Sprog, som dine Tunger
Tale med en evig Røst
Over hele Verden runger
Og forstaaes af hvert et Bryst.

Pan.
Vær velkommen til min Bo,
Til min tause, dybe Ro!
Her er tyst og her er stille;
Vil Du Dig fra Mængden skille,
Kom, o Digter, da herud!

Digteren.
Ha! hvo taler her?

Pan.
Din Gud.

Digteren.
Min?

Pan.
Ja, din.

Digteren.
Jeg seer ham ikke.

Pan.
Nei, thi selv om Du er kjæk,
Du betoges dog af Skræk,
Hvis han stod for dine Blikke.
Men min hemmelige Stemme
Til dit Digter-Øre naaer,
Og mit Ord skal Du fornemme,
Mens Du for mit Altar staaer.

Digteren.

Mere jeg forlanger ikke;
Det er nok, naar jeg kun veed,
At jeg i min Ensomhed
Sees af dine Guddomsblikke;
Det er nok, naar paa min Gang,
Hvergang jeg til Dig tør tale,
Du med Svar mig vil husvale
Og begeistre mig til Sang.

Pan.

Husk dog: kun paa ensom Vei
Kan og vil din Bøn jeg høre;
Har Du Selskab, da mit Øre
Lukkes, og jeg svarer ei.

Digteren.

Just saaledes er det Ret:
Vil jeg mig med Gud forene,
Søger jeg en ensom Plet,
Hvor med Gud jeg er alene.
Der min Andagt ei forhindres
Af en dum og døsig Flok;
Der jeg i mit eget Indres
Tanker finder Selskab nok;
Der min Gang til Gud er lettet,
Ikke mig besværlig gjort,
Uden Agt paa Klokkeslættet
Gaaer jeg ind ad Templets Port;
Disse hvalte Søilegange,
Mere dybe, mere lange,
Aabne staae ved Nat og Dag.
Ja, hvis i vor Stad derhenne
Kirken aaben stod, som denne,
O, det var en anden Sag!
Ofte, snart ved Dagens Lue,
Snart ved Nattens laante Skin,
Gik jeg da med Lyst derind,
For til Altaret at skue,
For med Blik til Kuplens Bue
Fromt at hæve der mit Sind.

Helst jeg valgte da den Stund,
Naar ei Sværmen er derinde,
Og naar ikke Præstens Mund
Fik min Andagt til at svinde;
Kun hvor ensom Taushed boer,
Kan min Barm af Fromhed gløde.

Pan.

Ogsaa der jeg skulde møde
For at svare paa dit Ord.

Digteren.

Du i Kirken?

Pan.

Selv i den,
Naar den kun er tom og øde,
Er jeg villig til at møde
Den, som drages til mig hen.
Overalt, hvor En tør bygge,
Skjult af Dunkelhed og Skygge,
Uden Selskab af en Ven,
I det Enlige, det Tomme,
I det Tause vil jeg komme.
Hvor kun paa den fælles Vei
En sig skiller fra de Andre
I mit Navn, for taus at vandre,
Er tilstede hos ham jeg.

En Stemme fra Skoven.

Din Hu Du bort fra Ensomheden vende!
Thi hvor To eller Trende
I Navn af mig forente sammentræde,
Der er jeg selv imellem dem tilstede.

Digteren.

Ha! hvilken Stemme toner
Fra Bøgeskovens Kroner
Og taler modsat Mening
Og raader enlig Vandrer til Forening?

Samme Stemme.

En Engels Røst Du høre!
Din Frelsers Ord han bringer til dit Øre.

Digteren.

O Fugl med stærke Vinger,
Som nu fra Træet Dig til Jorden svinger,
Imens din hulde Sang i Luften klinger!
Jeg under Løvets Buer
Fra Fugl til Engel Dig forvandlet skuer.

Engelen.

Digter! hvorfor vil Du søge
Paa en ensom Vei din Gud?
Kun i Skoven, mellem Bøge,
Vil Du lytte til hans Bud?
Du vil stedes for ham ene,
Da først hører Du hans Ord
Og Dig nærmere tør mene
End i samlet Broderchor.
Troer Du da, Gud i sin Himmel
Fører Liv som Eremit,
Siden Du i Brødres Vrimmel
Ei kan tale til ham frit?
Troer Du, han sig aabenbarer
Heller for en enlig Aand,
End han sine Sønner svarer,
Samlede ved fælles Baand?
Altsaa kalder Du din egen
Frelser til Dig i din Bøn,
Ikke ham, som ned er stegen
Til det hele faldne Kjøn,
Ham, som vilde jordisk fødes,
For, som Menneske, skjøndt ren,
Med den hele Slægt at mødes
Og ei skille sig fra En?
Gjør som han, udøv herneden
Kjærlighed som første Bud,
Slut Dig selv til Menigheden
Og igjennem den til Gud.

Digteren.
Til Sandhed Du mig hæver,
Men vanskeligt er Offret, som Du kræver.
Ak! skamfuld jeg bekjender:
Poeten let mod Hedenskab sig vender;
Selv naar for Gud han knæler,
Den gamle Adam ikke rent han kvæler.
Vel kan man sig husvale
I Venners Kreds ved klar, fortrolig Tale;
Vel er det skjønt at virke
Til fælles Øiemed i Stat og Kirke,
Skjønt, hvor de store Kræfter sig forgrene,
Sin egen Kraft med Manges at forene.
O! men et Blink af Solen
Paa tidlig Vaardag, Duften af Violen,
En sagte, kruset Vove,
En kølig Luftning i de tætte Skove,
En flygtig Sky, som svæver
Paa Himlen og for Maanens Straale bæver.
Og dybt i Skov og Dale
Den hoitidsfulde Sang af Nattergale, —
Alt dette taler med saa stærk en Stemme,
At Menneskenes Røst jeg maa forglemme. —
Ak! jeg bør ikke negte,
Min Christendom er vistnok langt fra ægte,
Thi Livet, som Naturen mig bebuder,
Er helst i Samkvem med de gamle Guder.
Jeg taler med Dryader,
I Træets Løv, i Bækken med Najader;
Ved Dagens hede Lue
Jeg seer Apollo med hans gyldne Bue,
Og seent i Aftenstunden
Jeg øiner fjernt hans Søster, snart i Lunden,
I Kreds af hendes Terner,
Og snart paa Himlen i et Chor af Stjerner.
Mod alle Skikkelser min Tanke haster,
Og hvad den nylig greb, den atter kaster,
Indtil den Hvile finder
Hos Pan, den Guders Gud, som aldrig svinder,
Ham, som fra Skabningstiden
Stod det helleniske Parnas ved Siden,

En Skygge, hvori Gudeverdnen bygger,
Og som gjør alle Guderne til Skygger;
Thi naar de Alle drage
Fra Tanken bort, saa bliver han tilbage
Som den Uendelige,
Der bliver, naar de Endelige vige.
Jeg fatter meer og mere,
At, vil man om sin Gud philosophere,
Da kommer man til Pan. Paa Indras Himmel
Han skjuler sig imellem Guders Vrimmel,
Men kommer til Braminen, som i Ørken,
Paa hede Sand, i Tørken,
Med opspilt Øielaag mod Solens Straaler,
I ensom Selvbetragtning Himlen maaler.
Som Sphinx for alle Tider
Han slumrer i Ægyptens Pyramider,
Og i det Skjønheds-Rige,
Hvor Hellas satte de Udødelige,
Hvor Digteren har hjemme,
Som i Naturen hører deres Stemme,
Der hvisker han i Løvet,
I hver en Duft, fra Blomsterbægret røvet,
I Nattevindens Susen,
I Kildens Tonefald, i Havets Brusen,
I Dyrets kvalte Toner,
I Fuglens Kviddren under Skovens Kroner.
Thi naar Naturen nødes
Til, skilt fra Guderne, som i den bygge,
I ensom Majestæt sig selv at smykke,
Med ham tilsidst vi mødes,
Der hersker, naar de Andre maae forstødes.
For Sokrates de mange Guder svinde,
Han troer kun paa sin Genius derinde;
Og dennes indre Seen
Hos Plato hæves panisk til Ideen.
Endogsaa Mosaismen,
Som fra Naturen skiller
Sin Gud og fjernt ham stiller,
Har jo Spinoza endt i Pantheismen. —
Jeg veed, kun Christi Lære
Kan sikkert Hjem for Tankens Grublen være;

Kun den har Skov og Huler
Og Grotter, hvori Pan sig ikke skjuler.
Men ogsaa der er Gjærdet
Ei allevegne lukket;
Man troer, at protestantisk man har bukket
For Gud — men det var Pan! man staaer forfærdet.
Thi Gud man atter fjerner
Fra Verden, fra Naturen,
Forskandser sig mod ham ved Prosamuren
Og troer, han bliver nok blandt sine Stjerner.
Men dog, for ham at ære,
Man samles, for maaskee ham at behage,
Paa visse Timer og paa visse Dage;
Hans Tjeneste skal en Forretning være. —
Nei! kald ham hid tilbage
Og sæt hans Naades dyrebare Mærker
Iblandt Naturens ubevidste Værker!
Lad Korset plantes mellem vilde Bøge,
At Skovens Sanger til dets Gren kan søge!
Gjør hver en Bakke til et Golgatha!
Lad Klosterkirken hæve sig i Lunden
Og Klokken ringe fromt i Aftenstunden,
Mens Andagt kalder Sjælene herfra!
Lad Blomsten slynges om Madonnas Alter,
Lad Dyret kvæges paa Sanct Antons Fest,
Befolk hver Skov med Helgeners Gestalter
Og byd Naturens hele Kreds til Gjæst!
Da vil og Digteren til Festen komme
Med hellig Andagt og med Tanker fromme,
O Alles Gud, i dine Helligdomme,
Hvor selv Naturen føres
Til Dig og helliggjøres,
Og det Profane stoler
Paa Stemplet af de hellige Symboler.
Men her, hvor ei man vil Katholicisme,
Hvor hvert et ydre Holdningspunkt kun svigter,
Her kan en stakkels Digter
Ei undgaae Pantheisme.
Hos ham ei Feilen stikker,
Det Sekten er, som skranter!
I Himlen er vist alle Katholiker.

Engelen.

Nei, vi er Protestanter.
Du, som om Naturen sjunger
Med begeistret Røst og troer
At forstaae dens tusind Tunger
Som et eneste Guds Ord,
Klares lad dit Sind, dit Øie!
See den Stræben i hvert Blad
Imod Korset sig at bøie,
Sole sig i Naadens Bad!
Hvorfor plante Kors i Skoven?
Er ei Korset overalt,
Her paa Jorden og foroven,
I hver levende Gestalt?
See det, som sig bør en Sanger,
I din stille Tankes Læ!
Neppe Du da meer forlanger
Her at skue det af Træ.
Du, som fører Ord paa Læben,
Veed Du ei om det Besked,
Hvorom i sin tause Stræben
Ubevidst Naturen veed?
Troer Du ei, den dunkelt mærker,
Fra den Tid, da Christus her
Gjorde sine Underværker,
Har den faaet et større Værd?
Troer Du ei, den dunkelt længes
Efter den Forløsningsstund,
Da, naar Alt for Thronen trænges,
Ogsaa den af Herrens Mund
Høre skal det Ord, som lyder:
„Gjør min Villie! følg mit Bud!
Jeg din tunge Lænke bryder,
Løser Dig af Fængslet ud." —
Digter! see med Digter-Øie
Og med Digter-Øre hør,
Og Naturen vil sig bøie
Mod dit Blik med kastet Slør;
Den vil klinge for dit Øre,
Med Sordinen taget bort,
Og et Spil Dig lade høre,

I hvis Klang Du kjender vort!
See Dig om! Naturen sørger
I sin Ro, sin Ensomhed:
Aabnes Blomsten, Dig den spørger,
Om Du ei dens Frelse veed;
Aftenrøden, naar den skriver
Sit Godnat i Skyers Lag,
Spørger, om ei snart den bliver
Forbud for en salig Dag.
Sine halvforstaaede Tanker,
Dunkel Smerte, dunkel Lyst
Vil Naturen for et Bryst
Skrifte, hvori Hjertet banker;
Sine hemmeligste Skatte
Den med Uskyld peger paa;
Kunde Mennesket kun fatte,
Kunde Mennesket forstaae!
O! da hørte han i Løvet
Og paa Lufts og Bølgers Vei
Kun en Stemme, som bedrøvet
Klager, at den høres ei.
Hør den, Digter! lyt derefter!
Det er Dig, den taler til,
For at Du de dunkle Kræfter
Klare skal ved Strengespil.
Al Naturen dine Blikke
Søger og din Kjærlighed;
Elsker Du din Broder ikke,
O saa fly Naturen med!

Chor fra Skoven.

Hele Naturen har Trang til Forening,
Stræber mod Mennesket, før end mod Gud;
Digteren fatter dens lønlige Mening,
Synger ved Lyren dens Længseler ud.
Alt i Naturen vil skues og høres
Af det forstaaende, kjærlige Bryst,
Vil, naar det fattes med Kjærlighed, føres
Frelsen imøde, til Frihedens Lyst.

Caspar Johannes Boye.

1791—1853.

---

2 3

Vaarpsalme.

Hvor deilig er den unge Vaar!
I Brudeklæder Høien staaer,
Og Markerne sig pryde!
Hvor er Guds Jord dog lys og smuk!
Jeg tren herud med Sorg og Suk,
Og dog maa jeg mig fryde!

Den Blomsterhær — hvo tæller dem? —
Som Herrens Vidne træder frem;
O! hvis den kunde tale,
Da brød den ud i Lov og Pris
Om Ham, der lod paa tusindvis
De mange Blade male!

Den bær' jo dog, skjøndt den er stum,
Guds Naades Evangelium,
Naar Du beseer den nøie;
Hvor fromt, naar Dagen rinder ud,
Den stirrer, morgenfro, mod Gud
Med Duggen i sit Øie!

Hvor lysteligt det stolte Træ
Sin nye Foraarsdragt la'er see!
O! hvis det kunde sjunge,
Hvert Løv, der groer i Lund og Skov,
Istemte lydt sin Skabers Lov
Med liflig Psalmetunge!

Mod Himlen hæver det sin Top;
Til Ham det løfter Kronen op,
Som gav det den at bære;
Med stumme Kvist, Du seer det nok,
Det vinker hid en Fugleflok,
At kviddre til hans Ære.

Med Psalmechor af Trille-Slag,
Med Støtter og med hvælvet Tag,
Staaer Skoven som en Kirke;
O Skaber! i dens Helligdom
Hver brusten Knop fortæller om,
Hvad Du formaaer at virke!

Fra Gren til Gren gaaer Vaarens Vind
Og svaler mildt min hede Kind
Ret som med Englevinger;
Jeg vil ei græde ved mit Savn,
Mens al Naturen Herrens Navn
Sin Pris med Jubel bringer!

Vel mangt et Haab, som Verden gav,
Blandt Verdens Sorger fandt sin Grav,
Lod mig beholde Taaren;
Men trostig vil jeg lide paa:
Min døde Glæde skal opstaae
Som Blomsterne i Vaaren.

Og dvæler den fra Stund til Stund, —
Hvorlænge stod ei nøgne Lund
Foruden Løv og Tone!
Paa Gud jeg bie vil som den;
Min Lykke grønnes vel igjen
Og skyder atter Krone.

Han dækker Bord og reder Seng
For mindste Kryb i Skov og Eng,
Endskjøndt de ikke bede;
Mit Hjertesuk har Røst og Ord,
Hvad godt mig er paa denne Jord
Han vil mig vel tilstede!

Efteraars-Betragtning.

Hvor er nu Eders Blomsterflok, I Dale?
Du nøgne Skov, hvor er din Sommerkrands?
Til Svar jeg hører Hvirvelstormen tale
Om Glædens Flugt fra Lykkens høie Sale,
Om Sorgens Magt, at Verdens Lyst er hans.

Hvi lagde Du, o Skov, din Æreskrone,
Hvor Morgenduggen glimrede paa Blad?
Et Vindens Suk er Svarets Sorgetone!
Al Jordens Hæder vakler paa sin Trone,
Til Jordens Glimmer Skjebnen bærer Had!

Jeg seer med Vemod til de øde Steder,
Men deres Alvor gjør min Tanke klog;
En Prædikers opslagne Viisdoms-Bog
Er hver en Plet, hvor jeg forgjeves leder
Om Herligheden, Nattefrosten tog.

Min Bøn skal ikke Himlens Gud besvære
Med Raab og Suk om Lykkens store Skat!
En bedre Glædens Krands kan jeg vel bære
End den, der falmer i en Modgangs-Nat!

Jeg saae engang i Efterhøstens Dage,
— Og dette Syn jeg ofte dvæler ved —
At Skyen tidlig sendte Sneen ned,
Mens Løv endnu paa Træet var tilbage;
Dets Klynge holdt den hvide Byrde fast,
Og Sommersmykket gjorde Grenen Skade;
For høit den havde elsket sine Blade,
Og Kronen bøied sig, og Grenen brast;
Jeg saae det, som et Budskab om at tænke
I lyse Timer paa den sorte Sky,
Hvor hastigt, uden Varsel, den kan sænke
Sit Mørke ned, og alle Straaler flye!
Jeg gav mit Hjerte denne Viisdoms-Lære:
At have Livets bedste Glæder kjære,
Som Den, der snart i Nød kan vorde stedt.

At Sorgens Vægt bli'er dobbelt tung at bære,
Ifald den finder Hjertet uberedt!
Jeg bad til Gud, han vil mig naadig spare
For Smertens bittre Bæger, fyldt til Rand;
Men og jeg takker ham for hver en Fare,
Hvis Alvorsmine gav min Sjæl Forstand,
For hvert et Savn, der oved mine Kræfter,
At, hvis jeg rammes af den værste Ve,
Min Frelsers Bøn jeg trøstig beder efter
I mit Gethsemane: „Din Villie skee!"

Kirkeklokken i Farum.

Nær ved det Sted, hvor Farumsøens Vande,
Med Krat og Skovhegn om den høie Bred,
Med større Nabosø sig kjærligt blande,
En venlig Landsby ligger smukt i Fred.
Rundt om den Vaar og Sommer blomstervirke
De agergrønne Marker; over dem
Sig hæver fredeligt den røde Kirke
Imellem Pil og Hyld om Bondens Hjem;
Paa Høien der, med nære Sø fortrolig,
Staaer Sjælehyrdens straabedækte Bolig.

Der sad ærværdig Præst i Natten silde
Engang — det var en stormfuld Efterhøst.
Paa Himmelen fløi mørke Skyer, vilde,
Og sparsomt kun nedsmilte Maanens Trøst.
Ved Lampens Blus han veied Skriftens Tale
Om Synd og Død og Naadens store Ord;
Ved aarle Morgen skulde han husvale
En Syg med Lædskedrik fra Herrens Bord.
Da hørte han — et Gys han maa betvinge —
Den store Kirkeklokke selsomt klinge.

Ei var det stærke Hammerslag, han hørte,
Ei Stormens Haand, som Klokkerebet drog;
Det var, som om et varsomt Jern berørte
Klangfulde Malm. Da lukte han sin Bog.

For Nattens Aander var han ikke bange,
Og aldrig Djævlens Magt han agted stort,
Thi han var viis; ad Kirkegaardens Gange
Han rolig gik og aabned hellig Port.
Snart stod han mellem Kirkens hvide Buer,
Oplyste svagt af Maanens matte Luer.

Han lytted skarpt; men Klangen var forstummet.
Da løfted han med Kraft sin dybe Røst;
Tidt havde blege Synder den fornummet,
Som hykled Fromheds Skjul for Hjertets Brøst.
„Hvo", raabte han, „har her i Natten hjemme?
Hvo vover at forstyrre Kirkens Fred?"
Hver Hvælving klang. Da syntes han fornemme
Et Suk, der lød fra Kirketaarnet ned.
„Stig ned!" han bød. „Jeg, Herrens Tjener, byder!" —
Og snart fra Stigen sagte Fodtrin lyder.

Ved Choret kommer ham et Barn imøde,
En Dreng, vel otte Somre har han talt;
Ei var' de trinde Barnekinder røde;
Det var, som havde blegen Sorg dem malt.
Den venstre, spæde Haand han varsomt lukked,
Som gjemte han i den en kostbar Skat.
„O! vær ei vred", saa bad han blidt og sukked,
„Fordi jeg var i Kirken denne Nat!
Da Aftenklokken ringet blev, herinde
Jeg skjulte mig; ei var mig ondt isinde!"

— „Og hvorfor", spurgte Præsten ham forundret,
„I denne vilde Nat Du dvæled her?
Mod Tag og Mur Uveiret jo har dundret, —
Hvad er det, Du i Haanden gjemmer der?"
— „Ak, Fader!" svared Drengen, „nær ved Døden
Min Moder er" — og Graad hans Stemme brød —
— „Jeg veed det, Søn! fortvivl kun ei i Nøden!
Du veed: i Herrens Haand er Liv og Død." —
— „Ja! Ham jeg har befalet mine Veie."
— „Og hvi forlod Du da din Moders Leie?"

„Jo", svared han, „den Rust, som man kan gnide
Af Kirkeklokken just ved Midnatstid,
Helbreder ganske vist, det fik jeg vide
Igaar, og derfor skyndte jeg mig hid" —

„Og ene gik Du?" — „Ja! for Nattens Fare
De frygted Alle; Ingen vilde gaae." —
„Du frygted ei?" — „Ak jo! den hvide Skare
Paa Kirkegulvet fra min Krog jeg saae.
Min Aftenbøn jeg bad; da bort de vege,
Dog snart paany de frem af Graven stege.

„Og Mange blandt dem troede jeg at kjende;
Jeg vilde bedet, men i Skrækkens Nod
Jeg sang: Hvo veed, hvor nær mig er min Ende?
Da tænkte jeg kun paa min Moders Død,
Og dristig steg jeg op; jeg hørte Uhret
Slaae Tolv; men ingen Død kom meer igjen.
Jeg sad saa trygt som liden Fugl i Buret
Og skrabed Rusten af — her har jeg den.
Ved Morgengryet hjem jeg vilde vende,
Og vist jeg troer, at det kan frelse hende."

— „Du fromme Barn! Gud Kjærligheden lønner,
For Ham er Natten Dag. At Du er god,
Det har Han seet. Han høre vore Bønner!" —
Da sank de begge ned ved Altrets Fod,
Og medens Taaren rulled over Kinden,
Som Vift af Englevinger Stormen sang;
Igjennem Orglets Piber sused Vinden,
Og Psalmetoner gjennem Choret klang,
Klart straaled Maanen ind fra skyfrie Bue,
Og Altrets Sølverstager stod i Lue.

„Nu kom, mit Barn! Nu gaae vi til din Moder.
Ei meer de Døde hindre vil din Vei.
Hvad hisset over Nattens lyse Kloder
Besluttet er, det veed ei Du, ei jeg;
Men fast paa Herren haabe vi, Du gode,
Du kjære Søn!" — — — „Ja, Fader! lad os gaae!
Jeg er saa let, jeg er saa glad tilmode;
Thi, mens jeg bad, et deiligt Syn jeg saae:
Forbi mig svæved der en himmelsk Skare —
O! vist til Hytten Lædskedrik de bare."

Nu Begge skyndsomt gik. Men Støvets Tanke
Er seen mod Englens Flugt som Ormens Gang;
Ei trende Slag vel Hjertet kunde banke,
Mens hin fra Himlen sig mod Jorden svang.

For Leiet stod han med sin Sølvervinge;
Ved Nat han havde svævet Barnet nær:
Thi hvergang Jordens Kirkeklokker klinge
Med hellig Tone, glædes Himlens Hær.
Til Sundhedssøvn han lukked syge Oie
Og svang sig atter hurtig mod det Høie.

Og da de To tren ind i stille Kammer,
Hun aanded sundt og slumrede saa trygt!
Klart blussed Lampens før saa matte Flammer,
Og Vaagekonen blunded uden Frygt.
I Drøm de saae den blege Læbe smile,
Og Hjertets tause Hymne steg i Løn.
Da vaagned styrket Moder af sin Hvile,
Og modersalig favned hun sin Søn,
Men hvo kan Glædestaarens Himmel male?
Om himmelsk Lyst kun Himlens Harper tale.

Ludvig Bødtcher.

Født 1793.

Fredensborg.

Omtaage Sandserne Forstanden,
Vil Bægret skumme over Randen —
Drag, Fredensborg, mig til dit Bryst,
Og lad det sværmeriske Stille
I dine Skove sødt formilde
Det Vilde i min Ungdomslyst!

Og nager Kummer paa mit Hjerte,
Er stum og dødelig min Smerte,
Da flyer jeg atter til dit Hegn —
Gaaer atter i de grønne Sale,
Indtil at dine Nattergale
Har smeltet Skyerne til Regn.

Ja, Du skal leve i min Tanke,
Til Hjertet hører op at banke
For jordisk Fryd og jordisk Sorg!
Til Fuglen tier hist paa Kviste,
Og Træet bliver til en Kiste,
Og Graven selv til Fredensborg!

Natten.

Nu slumrer dybt med sænket Øie
Den dunkle Jord, dødtung og stiv;
Hvert Døgn maa den sig ydmygt bøie
For Aanden af det store Bliv!
Kun Stjerner vidne i det Høie
Om Gnister i Naturens Liv!

Dog tør hver Skabning dristig lukke
Sit Blik med en hengiven Aand:
Der svæver over Livets Vugge
Velsignende en Faderhaand,
Som peger mod en himmelsk Mai,
Naar Læben bleg i Døden skjælver,
Og Øielaaget mat sig hvælver
Om Øiets brustne Glemmigei!

Marthes Kilde.

Jeg kommer i den stille Kvel,
Vil dvæle hos Dig ene?
Jeg er forelsket i dit Væld, —
Tidt drømmer smilende min Sjæl,
At Du er Hippokrene.

Først vil jeg under Træets Hang
Betragte ret din Kilde,
Saa nynner Du mig smukt en Sang,
Tilsidst saa drikker jeg din Klang
Og saa — farvel, Du Lille! —

Du er en flygtig, ødsel Dreng,
Som fandt en Skat begravet,
Som dandser over Mark og Eng
Og spreder Sølvet rundt isleng
Og springer saa i Havet.

Du er en Mø fra dunkle Hjem,
Hvem Beileren forfølger;
Du finder Jordens Dør paaklem —
Smaaleende Du kommer frem
I jomfrurene Bølger.

Du er — skjøndt Blidhed i Dig boer —
En Sølverstreng af Harpen,
Som, sammenstemt og kæmpestor,
Udtaler tordnende sit Chor
Fra Terni og fra Sarpen.

Du er et yndigt Kildevæld,
Som bag de dunkle Grene
Fortæller Eventyr i Kvel, —
Tidt drømmer smilende min Sjæl,
At Du er Hippokrene.

Remi.

Som onde Dunster svæve over Graven,
Saa ruger nu Scirokko over Rom:
Hver Fremmed søger Vandringsstaven
Og iler bort, og Ingen seer sig om. —
Den gule Tiber flyder mere gul,
Mens Munkene i lange Rader
Sig krumme i de lumre Gader
Og glæde sig til Klostrets svale Skjul —
Kun Romeren er tro sin Helligdom;
Ældgammel Vane hjælper ham at taale
Den blege, febersvangre Straale;
Med Barnets Fryd han seer Navonapladsen
Forvandlet kunstig til et lille Hav, —
Han kjører om og jubler ved Seiladsen;
Om Aftnen staaer han paa Augustus' Grav

Og følger med sit brune Øie
Rakettens Gang i Luften nøie
Og smiler og begriber ei,
Hvorfor den Fremmede vel gik sin Vei.

— Sig selv omsider overladt
Staae Oldtids skjøre Minder
Og Græklands Guder og Gudinder,
Frie for Dødeliges Skuen,
I Vatikanet, i en mystisk Nat.
Nu la'er Apollo synke Arm og Buen
Og strækker sine guddomsskjønne Lemmer;
Sin Lyra griber han og stemmer
Og seer sig om i Marmorsalen: —
Minerva stiger ned af Pjedestalen,
Bevæget dybt i Aanden,
Med Vemod i sit Tankeblik;
Mars iler til og rækker Venus Haanden,
Hun takker ham med et huldsaligt Nik;
Thalia kommer skjelmsk paa sine Sokker,
Med hende Melpomene stor
I Spidsen for de høie Musers Chor,
Og Alle sig om Guden flokker;
Selv Jupiter bevæger sine Lokker
Forventningsfuld;
Da griber han i Lyrens Guld
Og synger rørende en Klage
Om gamle, svundne, store Dage,
Og altsom han mon kvæde
Den sorrigfulde Smukke,
Da stige dybe Sukke,
Og Taaren rinder
Ned over marmorhvide Kinder.
De høie Guder stille græde, —
Ja selv Athleterne, de plumpe Stotter,
Som en forvoven Kunstner selvtilfreds
Har sat i græske Guders Kreds,
Faae Sjæl, og ædlere sig Haanden knytter:
Saa herlig, dyb er Gudens Sang,
At ei den rører Guder ene,
Men smelter selv de følesløse Stene. —

Dog tys! hør Dødeliges Gang!
Forsvunden er den stille Scene;
Et Afskedsblik, — og Jovis skjønne Datter
Bedækker sig med Haanden atter,
Paany Apollo sigter i sin Hal,
Og Python føler atter Dødens Kval. —

— Tilgiv, idylliske Natur,
At midt i dine friske Glæder
Jeg mindes end hin gamle Mur,
Som gjemmer mine Kjæder!
Men Rom er et fortryllet Bur,
Og ingen Fugl paa hele Kloden,
Som holdtes fangen engang blot deri,
Sig føler siden ganske fri,
Men mærker en usynlig Snor om Foden. —
— Men Nemi! ogsaa Du har Trylleri,
En magisk Kreds af duftig skjønne Høie,
Hvori Du mig har manet ind;
Dianas rene Speil Du holder mig for Øie,
Som sødt forfrisker Legeme og Sind;
Din Arm jeg føler om min Hals sig bøie,
Din sunde Aande paa min Kind!
Ei mere liflig Pigen er at see,
Naar Hjertet første Gang uroligt banker
Bag den nysfaldne Jomfrusnee,
End Druerne bag dine lyse Ranker.
Ak siig, hvor kunde
Diana være kold i disse Lunde,
Hvor Grenen villig sig som Bue krummer,
Til Brug for Elskovsguden sat,
Hvor Straalen yppigt lysner frem og skummer
Med Sølv fra Kildevældet,
Og Nattergalen slaaer i Myrthens Nat,
Mens Solens sidste Kysse rødme Fjeldet!

Poul Martin Møller.

1794—1838.

Glæde over Danmark.

Rosen blusser alt i Danas Have,
Liflig fløiter vist den sorte Stær,
Bier deres brune Nektar lave,
Hingsten græsser stolt paa Fædres Grave,
Drengen plukker af de røde Bær.

Her imellem Havets dybe Kløfter
Gives aldrig Vaar og Blomsterpragt;
Hvalen, kold og dum, ved Skibet snøfter,
Tause Fugl de brede Vinger løfter
Med sit Bytte fra den vaade Jagt.

Mine Venner i den danske Sommer!
Mindes I den vidtforreiste Mand,
Som, saa langt fra Danas fagre Blommer,
Her, hvor Sydens Blæst paa Seilet trommer,
Flakker fra sit elskte Fødeland?

Udi Øst og Vest, og hvor jeg vanker,
Drømmer jeg om Jer ved Danmarks Sund;
Selv iblandt Constantias fulde Ranker
Mindes jeg med længselsfulde Tanker
Løvet i Charlottes Bøgelund.

Klerken raaber i Manillas Rønner:
„Danmark er et lidet, fattigt Land!“
Det forsikkre Javas rige Sønner;
Selv Batavias skrantne Kræmmer stønner:
„Danmark er et lidet, fattigt Land.“

Morgenlandets Søn, i Kaaber lange,
Bag sin Vifte gisper efter Luft;
Han har spraglet Fugl, men ingen Sange,
Hjerteløse Møer med gyldne Spange,
Store Glimmerblomster uden Duft.

Kunde Du ved Guld og Sølv at love,
Kjøbe Dig en nordisk Kvindes Tro,
Kjøbe Dig et Pust fra Søens Vove,
Kjøbe Dig et Ly i Thules Skove
Og en Kløvermark til Middagsro!

Fattig Mand, som pløier danske Lande,
Ryster Æbler af sit eget Træ,
Har en kraftig Arm, en kløgtig Pande,
Korn paa Marken, Mælk i sine Spande,
Kvien staaer i Græsset over Knæ.

Ja, vor danske Jord er sommerfrodig!
Der er Kræfter ved det danske Brød;
Derfor er den danske Mand saa modig,
Derfor var Normannens Kind saa blodig,
Derfor er den danske Kind saa rød.

Lad kun Østens Drot blandt kjøbte Friller
Døsig strække sig paa Purpur ud,
Lytte til den sorte Halvmands Triller,
Mellem Salens tempelhøie Piller,
Kold og gusten som en Marmorgud!

Under lyse Bøg den danske Beiler
Med sin herligvoxne Pige gaaer;
Over deres Hoved Maanen seiler,
Svanen i det klare Vand sig speiler,
Nattergalen høit i Busken slaaer!

Dersom Sligt for Fattigdom Du tyder,
Østens atlaskklædte, rige Mand!
Glad mit sorte, danske Brød jeg bryder,
Takker Gud, mens fra min Læbe lyder:
„Danmark er et lidet, fattigt Land!“

2

St. Laurentius.

Bonden beder med liden Ro, naar Regnen slaaer paa hans Hue,
Naar Taaen er kold, og Ryggen er vaad, kun lidet hans Tanker due.

Det var St. Laurentius, han agter en Kirke at bygge,
Thi ganger han ud paa den brede Vei med Tiggerposen paa Rygge;

Ganger han ud paa den brede Vei alt med sin Fattigmands Pose;
Hans Øine de vare som Altarlys, hans Kind den var som en Rose.

Det var den hellige Herrens Mand, han sankede Guldet røde.
Hans Sko var reven, hans Fod var hoven, det gjorde ham megen Møde.

Han samlede møgle Guld og Sølv alt paa de Riges Trapper;
Men aldrig han eier en Kjortel ny, han gaaer i de gamle Kapper.

Han drikker stedse det klare Vand og aldrig Vinen saa rød,
Thi bedsken Eddike Christus drak i sin uskyldige Død.

Og aldrig han tager ved anden Mad end Stodderbrød, det sorte;
Hundene rive hans bare Skind alt for de rige Mænds Porte.

Men da han langer til Lundeby, hans Tiggerpose var fuld;
Og aldrig et Lem han røre kunde, saa mødig han falder omkuld.

Han tingede kunstige Mestre, de skulde den Kirke reise;
Muren skulde være rød og tyk, med Taarne skulde den kneise.

Ørnen flyver i vildene Luft, han kan sine Vinger strække;
Det meente han St. Laurentius, de Taarne skulde ham række.

Den Muldvarp kravler i dyben Muld, hvor Snuden den kan bunde;
Der vilde han St. Laurentius, den Sten skulde Kirken grunde.

De Mestre mure den lange Dag alt udi den bare Skjorte,
Men hver den Sten, de mure ved Dag, den var om Natten borte.

Om Morgenen laa baade Kalk og Sten vidt om paa den grønne Hede,
Sligt gjordes af alle de Trolde smaa og alle de Kæmper lede.

Laurentius vaagner ved Midienat, hans Tanker løbe saa vide,
Det var da den sorte Trold, han stander ved Munkens Side:

„Hør Du mig, St. Laurentius, den Kirke jeg bygger paa Slette,
Vil Du mig goden Murerløn med Haand og Mund forjette.

„Og Du skal give mig Sol og Maane, dertil dine Øine baade,
Eller Du skal sige mig, hvo jeg er, mit Navn det være din Gaade."

Det var St. Laurentius, han nikker med Hovedet brat;
Det var da den sorte Trold, han bygger en Kirke ved Nat.

For St. Laurentii venstre Øie tilmed for hviden Maane
Han bygger et langt og prægtigt Taarn, det synes i hele Skaane.

For St. Laurentii høire Syn og for den røde Sol
Han bygger et andet Kæmpetaarn, det synes ved Nørrepol.

Laurentius den Morgenstund staaer glad for gyldne Alter;
Der drikker han af den hellige Kalk og synger en deilig Psalter.

Men dengang Solen den gik ned, og Mørket det drev paa,
Da monne den Herre saa sorgendes paa Marken ene gaae.

„Hvor skulde jeg hitte det Troldenavn, naar jeg det aldrig vidste?
Jeg visselig maa mine Øine to inat til Troldene miste.

„O Skade for mit gamle Syn, som ei jeg kan bevare,
Men allermest for Sol og Maane, de skinne begge saa klare."

Den Herre lagde sig ned og bad alt paa den grønne Høi,
Da hørte han i Høien brat en Puslen og en Stoi.

Det var det arrige Troldebarn, saa saare hans Øine runde,
Og Moderen ganger op og ned og kysser ham, som hun kunde.

„Slaa Dig tiltaals, min rare Glut! Du lade Graaden fare,
Nu kommer Find med Sol og Maane, med Christmands Øine klare."

Og det var St. Laurentius, han bliver saa glad tilmode,
Frelst var Sol, og frelst var Maane, dertil hans Øine gode.

Thi da den lede Troldemand ad Hjemmet monne lakke,
Han siger: „Du være velkommen, Find! alt i din egen Bakke."

Og det var da den laadne Trold, han skreg i Høien inde,
Og skrige gjorde det lidet Barn, tilmed den lede Kvinde.

Trolden havde saa dybt under Muld de krogede Lønnegange,
Der tager han til med Barn og Viv saa skyndelig at gange.

Og da de under Kirken kom, da dukker han op sin Pande,
Da monne han med sit Barn og Viv paa Kirkegulvet stande.

Da griber han om den Støtte stærk, og det med megen Harme,
At knuse den Kirke, det var hans Agt, med sine Helvedes Arme.

Da kunde han aldrig røre et Lem og aldrig Benene flytte;
Han staaer, en Kamp, i denne Stund ved Lundekirkens Støtte.

Hans Kvinde løser sit lange Haar, hendes Lokker i Gulvet rinde,
Og om en Stolpe, tyk og stærk, det Baand hun monne vinde.

Da blev hun Sten i samme Stund, og Sten blev hendes Unge,
Der staaer hun med sit Hovedbaand, naar Folk i Kirken sjunge.

Christian Winther.

født 1796.

Musiken.

Han sagde: Bliv! og mere snelt end Tanken
Af Intets Mulm Alverdens Pragt fremstod;
Stærkt Havet bruste, Palmen støtted Ranken,
Der mylred Liv i Dal, i Fjeld, i Flod;
Og Mennesket med salig Hjertebanken
For Himlens Blaa sit Øielaag oplod:
Med Jubel klang den vidtudstrakte Sfære,
Da Morgenstjernen sang Gudherrens Ære.

Da blev der tyst; — og lyttende med Bæven
Hvert enkelt Underværk mod Stjernen saae;
I Slangens Snigen, Kongeørnens Svæven,
I Bjergets Elv, i Engens stille Aa,
Ud over Havets Mark, i Spindelvæven,
Der sittred blank imellem Green og Straa,
Hos Mennesket, den unge Skabnings Krone,
Gjenlød en Efterklang af Himlens Tone.

Men han, der ædelt, stolt og opreist vanker,
Med Tillid Øiet frit mod Hvalvet slaaer,
Der Alt omfatte tør med sine Tanker,
Hvis faste Blik selv Tigren ei modstaaer;
Som af et ringe Støvgran Viisdom sanker,
Den Eneste, der Gud tilbede kun formaaer —
Han Himlens spredte Toner har forbundet
Og Harmoniens dybe Gaade fundet.

Et af de stærke Baand, der hellig binder
Til Himlen Støvets Børn, er Tonens Magt,
Skjøndt ak! formasteligt man tidt den finder
Misbrugt til tom, til høist forfæng'lig Pragt;
Fortørnet, lig en taaget Dunst, den svinder
For sløve Sjæl, hvis Sands den ei har vakt;
Dog — hvert betydningsfulde Punkt i Livet
Har til Musiken Herskerkronen givet.

Musikens Stemme byder huldt den Spæde:
Velkommen vær! ved Daabens Kildevæld;
Vor Andagt hæver den til Naadens Sæde
Og yder Trøst hver sønderknuset Sjæl;
Naar Brud og Brudgom hen for Altret træde,
Høitideligt den spaaer dem Fryd og Held,
Den boer hos Dig, selv i dit stille Kammer,
Og smykker Glæden, aander bort din Jammer.

Valdhornet sittrende sin Tone svinger
Til Jagt igjennem dunkelgrønne Skov,
Trompeten kalder, og dens Kald bevinger
Soldatens Mod og Hestens stærke Hov:
Ved Fløitens Lyd, som rask i Salen klinger,
Smukt ordnes Dandsen efter Gratiens Lov,
Og Cithren tolker Elskovs kjælne Smerter
Og aabner Vinduer og aabner Hjerter.

Og endelig — naar langsomt vi hendrage
Til Dødens Have og med matte Trin
Den trætte Vandrer venligen ledsage
Til rolig Slummer under bløde Lin:
Da blander den sin Røst i al vor Klage,
Sin søde Trøst i Sorgens Malurtvin,
Og nøder ømt vort Blik mod Himlens Bue,
Hvor Haabet staaer i Stjerneskrift at skue.

4

Afsked.

Der staaer et Hus paa Sjellands Ø
Imellem to grønne Linde;
Ved Porten en laaden Hund mon gjøe,
Og over den mørkegrønne Sø
Der gaae de svale Vinde.

Ved Døren sidder en gammel Mand,
Han har saa hvide Lokker.
Han lukker sammen sin Bog paastand
Og tager op sin Kjep af Sand
Og venligt mod mig rokker.

I Stegerset gaaer den travle Viv,
Dog gaaer hun let som Hinden;
Hun bærer de Nøgler ved sit Liv
Og nynner saa smaat til Tidsfordriv
Og klapper mig pænt paa Kinden.

I Stuen sidder min unge Brud,
Just hun, den Rosenlüe!
Hun er saa rank som et Poppelskud,
Hun er den deiligste, ved Gud!
Mit Øies Lys monne skue.

Der var en Dag, da jeg sagde Adieu
Til dem og den hulde Datter,
Til Hunden og til den grønne Sø;
Jeg reiste bort fra Sjællands Ø —
Naar skal jeg see den atter?

„Adieu, adieu! Du blonde Mø,
Adieu! Du gamle Kvinde!
Du djerve Olding, Du maa ei døe!
Jeg kommer igjen til den blanke Sø,
Jeg glemmer Jer ingensinde."

Saa gik jeg over Heden brat,
Jeg hvilte mit Hoved ved Tue;
Skjøndt Sormen vifted med sin Hat,
Og Duggen faldt i skumle Nat,
Ei sluktes mit Hjertes Lue.

Med Suk jeg op paa Vognen sprang,
Da Solen udstak sin Kjerte;
Skjøndt Pidsken knaldede, Hornet klang,
Det døvede ei den Længselssang,
Som spillede i mit Hjerte.

Vær trofast, Kjære! jeg er Dig tro,
Hvorhen min Fod saa vanker.
Ak! i min Barm, — det veed Du jo! —
Dit Billede skal venligt boe
Og stadigt i mine Tanker;

Thi gjemmer Sjellands Blomstervang
Et mere trofast Hjerte
End det, som digtede denne Sang,
Saa gid jeg synge sidste Gang
Min Elskovs Fryd og Smerte.

Gjensyn.

Saa stod jeg da paa Sjællands Strand,
Det var saa længe siden!
Til Søen med sin grønne Rand
Og til min ranke Lillievand
Jeg skyndte mig som Tiden.

Min Længsel brændte paa min Kind,
Høit sprudled Hjertets Kilde;
Jeg sneg mig gjennem Haven ind,
Da skreg en Ravn i høien Lind; —
Han mente mig det ilde!

Jeg ind i Hasselgangen tren;
Her maa hun sikkert være!
Paa Bænken sad hun med end En,
Ham kyssed hun bag Hækkens Gren
Og kaldte ham sin Kjære.

Jeg slog det sidste Elskovsblik
Med Vemod paa min Skjønne,
Paa hendes Øines Luedrik
Og paa det gyldne Haar, hun fik,
Den Rose i det Grønne!

Men da jeg tog saameget Mod
At titte ind bag Kvisten
Og see det fine Melk og Blod,
For hvem den Lille mig forlod, —
Saa var det Contoristen.

Jeg lod dem sidde og gik bort
Og skrækked dem slet ikke;
Mit Aandedrag blev kun lidt kort,
Og Taaren steg, saa det blev sort
Som Nat for mine Blikke.

I Kjøkkenet jeg traf Mama
Ved Stegen og ved Kagen:
„Min Gud! hvor kommer De dog fra?"
Og Fruen var saa fornem, da
Hun tog mig ei om Hagen.

Mit Hjerte var saa fuldt af Gru,
Men det blev meget værre:
Selv Sproget var forandret nu,
Og hvor det før var Du og Du,
Der kaldte de mig Herre.

De gav mig Vin og liflig Mad,
Høibords blev jeg placeret;
Men som vi nu kring Dugen sad
Og langede til blanke Fad,
Det var dog saa generet.

Min Taare ned i Glasset flød,
Jeg kunde ikke for det;
Den Vin, som før var mild og sød,
En Malurtstrøm til Hjertet gjød
Og kvalte voldsomt Ordet.

Den frosne Fornemhed, jeg saae,
Den havde reent forstemt mig;
Jeg iled ud, hvor Hunden laa —
Han havde med sin Lænke paa
Dog ikke ganske glemt mig.

Af Sorrig blev jeg tankefuld
Til Kirkegaarden drevet:
Den gamle Mand, som laa i Muld,
Han var mig vistnok bleven huld,
Ifald han havde levet.

Det var da de tre lange Aar
Med deres dunkle Gaader!
Naar os et Glimt af Haab opgaaer,
Vi stakkels Mennesker, vi spaaer; —
Men En er kun, som raader.

Flugten til Amerika.

Dengang jeg var en lille En
Og havde begyndt min Skole
Og havde faaet Støvler paa begge Ben
Og kastet min Blouse-Kjole;

Da var jeg ikke saa from som nu,
Da havde jeg Ben i Panden,
Mit Blod var hedt og heftig min Hu,
Jeg forstod mig kun lidt paa Forstanden.

En Middagstid mellem Tolv og Eet
Engang var jeg rigtig i Vinden;
Med Haanden knyttet og Hjertet hedt
Jeg stod, og med Taarer paa Kinden.

I Skolen jeg havde faaet et Nul
For de første Declinationer,
Mama havde skjendt for et lille Hul
Paa de Casimirs Permissioner.

Og Bagerens Rikke, som før var saa sød,
Hun stod nu og lo ved Porten;
Hun havde mig lovet et Hjerte=Brød,
Det, saae jeg, hun gav til Morten.

„Nei," tænkte jeg da, „det er for galt!
Langt meer, end jeg kan udholde!
Det skal de Alle faae dyrt betalt,
Som mig denne Tort forvolde.

„Nu flygter jeg bort til Amerika!
Og naar man saa er forlegen,
Hvor atter man faaer en Peter fra, —
Ja — saa er Peter af Veien."

Forbauset min yngre Broder, Emil,
Gav Slip paa Pidsk og paa Slæde,
Paa Ansigtet stod et usikkert Smil
Omtrent mellem Lee og Græde.

„Ja, hør Du, Emil! Du skal gaae med,
Som Brødre vi bør holde sammen;
Her er ei længer vort blivende Sted,
Hist finde vi Trøst og Gammen."

Den Lille han saae paa de nye Skoe
Og glatted sin Blouses Folder:
„Hvor lang er vel Veien, skal jeg troe?
Og mener Du, Skoene holder?" —

Ja, længer der er til Amerika
End til Tante Lise paa Landet;
Men for at komme didhen herfra,
Man seile maa over Vandet.

„Men hvis man saa Farten overstaaer,
Fortryder man aldrig Løbet:
Man faaer til Foræring en Herregaard
Og Penge ovenikjøbet.

„Med Sølv er Hestens Hov beskoet
Og Vognens Hjul beslaaet;
Guldet ligger Dig for din Fod.
Du bukker Dig kun for at faa'et.

„Konfektrosiner og Mandler der groe,
I store Duske de hænge
Paa Træerne sammen, to og to,
Og koste slet ingen Penge.

„Brystsukkre Du som Tvebakker seer,
Som Rugbrød Chokolade,
Med Sukkerkugler det hagler og sneer
Og regner med Limonade.

„Og Frihed har man endnu dertil
Fra Morgen til Aftens Ende,
Man spytter paa Gulvet, hvor man vil,
Og lader Cigarerne brænde.

„Man gynger den hele udslagne Dag
I deilige Vuggestole
Og det kommer an paa Hvers Behag,
Om han gider gaaet i Skole!" —

„Ja saa," sa'e den Lille, „saa er det et Ord!
Saa er da min Reise besluttet;
Min Appetit er just ikke stor
Til at komme i Institutet.

„Min Krydderkringle jeg henter endnu, —
Den skal gjøre godt paa Veien,
Og saa den store Bibel, Du!
Den, veed Du jo, er vor egen."

Med Billedbiblen i Favn han kom,
Mens Kringlen han bar i Munden; —
Saa stod vi lidt stille og tænkte os om,
Thi bitter var Afskedsstunden.

Vort kjære rolige Fædrehjem
Vi skulde *for evigt* savne; —
Da aabned Mama sit Vindue paa Klem
Og raabte paa vore Navne.

„Emil og Peter! hvor skal I hen?
Hvad gjør I med Bogen paa Gaden?
Skynd Jer nu strax herind igjen,
Nu kommer Dorthe med Maden!“

Betuttede begge To vi stod,
Vor Reise gik rent i Glemme,
Og uvilkaarligt lystred vor Fod
Den moderligt myndige Stemme.

Min Vrede nedslog hendes blide Røst
Som Lynstraalen Egestubben,
Jeg drukned min Sorg og fandt min Trøst
Paa Bunden af Sagosuppen.

Matrosen.

Ved Toldboden steg en Matros i Land,
Hans Haar de vare saa hvide,
Han havde ei seet sin Fædrestrand
I mange Herrens Tide.

Han havde ei seet, at Byen faldt
For engelske Blus og Brande,
Ham Skjebnen havde fra Hjemmet kaldt
Langt bort til fremmede Lande.

Der stod han da med Haanden i Barm
Og Øiet saa mørkt i Vrede
Og stirrede med vemodig Harm
Paa den tomme Svanerede.

Da tørrer han sig om Skjægget brat,
Mens Taaren paa Kinden brænder;
Han knuger den gamle, begede Hat
Imellem de sittrende Hænder.

„Hvor er I henne, store og smaa,
I Havets stærke Svaner,
Som smykkede her i Dammen laae
Med Dannebrogs røde Faner?

„Søger I end den gamle Færd
Paa fjerne, fiendtlige Kyster?
Viser I Fienden, hvor stolt I bær'
De egeplankede Bryster?

„Nei! — I har glemt den gamle Sang,
De danske, jublende Toner,
Nu stemmer I op den Seierssang,
Der tordner fra Brittens Kanoner.

„Vel har jeg tømt saa mangen Skaal,
Men ingen bedsk som den sidste.
Den var iskjænket til bredfuldt Maal,
Nu vil mit Hjerte briste!

„Naar snart, Kammerater! mit gamle Skrog
Jeg i sidste Havn skal fortøie,
I svøbe en Flig af Dannebrog
Omkring min snevre Køie.

„Naar da den store Baadsmandsmat
Paa Dækket kalder de Døde,
Da skal jeg ogsaa være parat
Til Mønstring hisset at møde.

„Og Chefen selv, kan I troe mig, Børn!
Mig beder frem for sig træde:
„„Naa, er Du der, din gamle Ørn!
Gak ind til din Herres Glæde!““

„Saa faaer jeg Lov at gaae agter ud
Til Chefens Kahyt, den høie,
Der møder jeg Vessel, Juel og Rud
Og Ham med det ene Øie.“

Saa talte han og lagde sig træt, —
De troede, han faldt i Tanker;
Da var han død, — hans Død var let,
Hans Hoved laa paa et Anker.

Ridder Kalv.

Kong Volmer stod i Halle
Og delte Borg og Land
Til sine Hofmænd alle,
Det bedste som han kan.
Heel naadig Drotten bøier
Sit Hoved aldenstund,
Mens Skjelmeri og Løier
Ret spille om hans Mund.

Han gav dem hver et Stykke
Og lagde Skjemt dertil;
De priste deres Lykke
Og takked ham med Smil.
Den nordre Stump af Landet
Han gav til Eske Brok,
Han sagde: „Kryb i Sandet,
Saa har Du Husly nok.

„Hvor Ræv og Ulv skal bygge,
Der trives sjelden Gaas,
Og derfor skal I rykke
Hver i sin egen Baas.
Men, liden Morten Due,
Flyv kjønt til Aalholm op!
Sid der paa grønne Tue
Og byg i Bøgens Top!

„Hvor skal vi Galten sætte?
I Krogen kan han boe!
I hedder Høg med Rette,
I har saa hvas en Klo:
Søhanerne I gribe
Ud fra det sikkre Næs!
Til Kalv jeg giver Ribe,
Der kan han gaae paa Græs.“

Men Ridder Kalv blev arrig,
Han smasked med sin Mund:
„Den Mundfuld den var karrig,
Guds Død! er jeg en Hund?“

Han daskede paa Sværdet,
Som slingred ved hans Laar:
„Jeg springer over Gjerdet
Og til de Tydske gaaer!“

Han svang sig paa sin Fole
Og lod til Holsteen staae,
Den hele Rideskole
Maa Horset gjennemgaae;
Der meldte sig den Gjeve
I Vredens vilde Rus:
„Hvad synes I, Herr Greve,
Om mig og Riberhus?“

Grev Gerhard fra sit Sæde
Sig reiste da paastand,
Han tog med Hjertens Glæde
Imod den danske Mand!
Han gav ham tvende Slotte,
Dertil det røde Guld,
Saa Ridderen vel maatte
Ham vorde tro og huld.

Men Vreden svandt, og Anger
Tog Hus udi hans Bryst,
Hans Falk og Hest og Sanger
Var ham ei meer til Lyst;
Med Rynker over Panden
Han sidder taus og tør;
Det Randersøl i Kanden
Det glider ei som før.

Kong Volmer sad i Halle
En Kvel paa Koldinghus
Med sine Hofmænd alle
Og tømte gyldne Krus,
Da skraaler hoit Drabanten,
Som foran Salen staaer:
„Nu kommer saa min Sandten
Hr. Ridder Kalv i Gaard!“

Ind traadte han i Salen
Med hjerteknuste Blik:
Hel dirrende var Talen,
Meer krøb han, end han gik;
Han neied sig med Smerte
Og kyssed Kongens Slæb,
Han var saa flau om Hjerte,
Han var saa bleg om Næb.

„Hr. Konge! vær mig naadig!
Min Daad den var jo fræk,
Og jeg var altfor graadig,
Derfor løb jeg jo væk!
Men jeg har ikke sovet
I Holsteen, skal I see:
Jeg bringer, næst mit Hoved,
Jer stolte Slotte tre.“

Sit Ansigt Drotten bøier
Og tier aldenstund,
Mens Skjelmeri og Løier
Sig kruser om hans Mund.
Han rakte Fredspokalen
Ham med sin egen Haand;
Saa tren han frem i Salen
Og trak paa Smilebaand:

„Og hør, I Hofmænd kjære,
Hvad jeg nu sige vil:
Den Kalv er, paa min Ære!
Dog værd at lægge til.
Som Kalv han løb fra Baasen
Men som en mægtig Ko
Han hjemad satte Kaasen
Med stærke Kalve to.“

Henrik og Else.

„Nei, nei, min ædle Herre! I troe mig, om I kan!
Sin Henrik ene elsker hun i hele Danmarks Land.
Min Else er saa trofast som den ranke Lillievand,
Der sætter Eders Hjerte i en evig Elskovsbrand! —

„Min bolde Svend! i Morgen er der atter en Dag
Da vil jeg hende prøve og forfare den Sag!“
Saa talte Herren listigt og saae mod Flisen ned,
De andre Herrer smiskede saa lønlig derved.

Alt Sommerlærken synger over Vordingborg By,
Og Guldgaasen glimter i det klare Morgengry;
Den milde, friske Vind bølger frem gjennem Korn,
I den susende Skov høres Hunde og Horn.

Liden Else sidder lunt ved sin Faders Urtegaard
Med sin flittige Rok, og rundt om Stolen staaer
Pioner, Tulipaner og Buxbom, Krusemynt;
Men Pigen var dog Havens alsomdeiligste Pynt.

En mørkeblaa Kjortel om de ranke Lemmer laa,
De snehvide Ærmer til Haandleddet naae,
Og flittig og vims er den lillebitte Fod,
Den dreier Rokkehjulet med trøstigt Mod.

En Kat med sorte Striber bag ved en Solbærhæk
Høit skyder op sin Ryg; ved den tindrende Bæk
Der gaaer den lille Ælling, saa gul og rund og ren,
Ret som en Æggeblomme, der nylig har faaet Ben.

Paa sin Vinge svømmer Bien, mens Solen er saa varm;
Da hæver hun sit Hoved rask og skygger med sin Arm.
En Flok af vilde Jægere i buldrende Trav
Sig skynder over Mark, over Grøft, over Grav.

Hver Ridder var saa pyntet, som vel han kunde bedst,
Men smukkest var dog han paa den skimlede Hest;
Han skinnede som Solen i den brogede Flok,
Han standsede sin Ganger, og hun standsede sin Rok.

„Hil sidde Du blandt Roser, selv en Rose saa skjøn,
Liden Else, jeg har elsket Dig længe i Løn!"
Da neied sig mod Jorden den tugtige Mø,
Af Blusel og Angst var hun nærved at døe.

„Til dit Hjerte og din Haand jeg beile nu vil,
Disse gode danske Herrer ere Vidne dertil!"
Da rysted hun paa Hovedet med blussende Kind,
Da greb hun til sin Rok og vilde gaae ind.

„Jeg giver Dig Forlov at betænke den Sag,
Liden Else, i Morgen er der atter en Dag!"
Det sagde han saa listigt og saae til Pigen ned,
De andre Herrer smiskede saa lønligt derved.

„Med hvide Perler fletter jeg dit guldgule Haar,
Din Fløielskjortel fores med Zobel og Maar;
Jeg binder dyre Stene om din Hals og din Arm,
Jeg spænder fire Heste for din hængende Karm.

„Til Harper og til Fløiter, under tusind Kjerters Glands,
Paa kostelige Tilie, der træde vi vor Dands;
Ved barske Vintertide, i Salen, lun og tæt,
Vi spille Guldtavl ved Malvasier og Klaret.“ —

Da reiste hun sit Hoved, slog Lokken fra sin Kind,
Hun smilte med sit Øie saa listefuld i Sind.
Hvor gule vare de Lokker, som rundt om Panden laae,
Og saa disse Øine, — hvor friske og hvor blaae!

„Jeg er kun Bondepige, men I en Ridder stolt,
Snart vilde Eders Øie kun skue mig koldt,
En Bonde maa det være, en Bonde har jeg kjær; —
Thi hænge I bort Eders blanke Herresværd!“

„Velan, jeg hænger gjerne min Dyrendal paa Væg,
Nu vil jeg hvæsse Leens og Plougjernets Eg.“ —
„Men Kaaben hin røde jeg aldrig skue vil,
En dygtig Vadmelskofte maa I lægge Jer til!“ —

„Ja Vadmel vil jeg bære, og det røde Fløielsskrud
Paa Herrens høie Alter jeg breder ydmygt ud!“ —
„Saa skjænke I bort Eders ridderlige Hest;
Min Mand skal drive Studen, det passer ham bedst. —

„Jeg jager ind i vilden Skov min gode Ganger graa,
Den Hest, som mig har baaret, skal Ingen sidde paa;
Men selv vil jeg langsomt i Plougfuren gaae,
Ifald jeg, liden Else, dit Hjerte kan faae.“ —

„Af Eders Borgekjelder I trille hvert et Fad!
Det Øl og Mjød, jeg brygger, gjør ogsaa Hjertet glad!“ —
„Ja gjerne vil jeg drikke det danske Øl og Mjød,
Saa giver jeg min Sanger den Vinmost saa sød!

Ei lyder Sangen lifligt, naar Halsen er for tør,
Og dygtigt maa den skylles, det har jeg mærket før!“
Det sagde han saa listigt og saae til Sangren hen,
De andre Herrer smiskede saa lønligt igjen.

„Jert Herreskjold, med Mærker og Billeder besat,
Det sætte I for Knæ og bryde det brat;
Og ned maa I styrte Eders stolte Ridderhus
Og lade Plougen vandre over Grundmurens Grus!"

Da straalte hans Ansigt med Høihed og Ro,
Han mærkede klarligt, hun var sin Kjærest tro:
„Jeg seer, liden Else, Du kan Dig fra mig snoe,
Thi Skjoldet maa jeg bære, i Huset vil jeg boe!

„I Skjoldet springe Løver, og Hjerter staae i Brand —
Hvor kunde jeg vel bryde den dyre Skjolderand?
Thi jeg er Kong Volmer, og Danmark er mit Hus,
Og skulde jeg vel Danmark nedstyrte i Grus?

„Jeg frister Dig ei længer, nu kjender jeg din Hu,
Christ give, hver en Ungmø var trofast som Du!
Belønne Dig — det vil jeg; Du har talt mig til Behag,
Guds Fred! farvel! i Morgen er der atter en Dag!"

Saa kasted han omkring sin urolige Hest,
Bort foer han med sin Skare som en Efteraarsblæst;
Da raslede Løvet under dundrende Hov,
Vildt skingrede Halloh! i den undrende Skov.

Men over Gjærdet svang sig hendes hjertenskjære Ven,
Han ilede med Jubel i Pigens Arme hen;
Med stille Fred de ginge over Marken til By,
Hvor Guldgaasen glimtede paa Taarnet under Sky.

Murad.

Dybt inde i den dunkle,
Den sommergrønne Skov,
Hvor Hjorten strøifer Græsset
Med sin vingelette Klov,
Hvor Bækken vandrer snaksom
Mellem Smaasten og Grus,
I Ly af stærke Bøge
Der staaer et Jægerhus.

Ved Plankeværket kneiser
En Gran som et Spir;
Over Stuedøren pranger
Et mægtigt Gevier;
Paa Ladeporten malet
Den vilde Skovens Helt,
En Glente, spreder Vingen
Som i et Vaabenfelt.

Med den drømmende Susen
I løvrige Lund
Det fjerne Glam sig blander
Af en sporende Hund;
Og Gjøgen stadigt sukker
Sin enlige Sang,
Mens Daakalven græsser
Paa den fredelige Vang.

I Stuen hist derinde
Er tyst, men ingen Fred;
En gammel Kvinde ligger
Paa Smertens Leie ned;
Saa gusten er Panden,
Lig et vissent Lilieblad, —
Som Sjælen flyvefærdig
Alt paa Læberne sad.

En yndig Pige hviler
I Lænestolens Skjød;
Det blonde Hoved støtter hun
Paa Haanden, fin og blød;
Mens Øiets klare Stjerne
I Sorgens Dug henflød,
Frem Kindens Morgenrøde
Som gjennem Taager brød.

Ved hendes Fodder sover
En vældig engelsk Dogg,
Brandgul som en Løve,
Stærk som en Egeblok;
Men midt i Stuen staaer der
En rank, en deilig Svend, —
Hans sorte Øine lyne
Til Pigebarnet hen.

Han knuger fast sin Riffel,
Hans Læbe er bleg,
Et Smil, et haanligt, ligger
Om det kulsorte Skjæg;
Han nærmer sig til Pigen
Med gnistrende Blik, —
Hans hviskende Stemme
Tungt fra Brystet fremgik!

Og alt som han sig bøier
Mod hendes Øre nær,
Løfter Hunden sit Hoved
Og seer paa hans Færd,
Ret som han vilde lytte,
Som anede han,
Hvad Kval der kan ruge
Mellem Kvinde og Mand!

„Jeg agter dine Sukke,
Den Taare paa din Kind
Ei meer end det usle Fnug,
Som hvirvles op af Vind!
Du hader mig, Regisse!
Saa hader jeg igjen —
Mig seer Du aldrig meer,
Men eiheller din Ven.

„Jeg bød Dig som Offer
Mit Hjerte, Sjæl og Blod, —
Men haanlig, kold Du jog mig
Bort fra din Fod.
Det Baand er sønderrevet!
Jeg foragter det Baand!
Det hjælper ei, Du græder
Og vrider din Haand!

„See, Riffelen er skarpladt,
See, hvæsset er min Kniv, —
I Skoven skal det gjælde nu
Liv imod Liv.
Jeg stække vil hans Vinge,
Den adelige Falk,
Og aldrig skal han drikke
Din Læbes Rosenkalk.

„Vildt brænder i mit Hjerte,
Som et pinefuldt Stik,
Dit violblaae Øies
Saa bønlige Blik!
Thi mig det gjælder ikke —
Men han skal aldrig naae
At drukne sine Øine
I denne Himmels Blaae.

„Idag skal han vandre
Med mig den samme Vei,
Dødbitter for os begge —
Først han og saa jeg!
Regisse! dine Blikke,
Den Taare paa din Kind
Jeg agter som det usle Fnug,
Der hvirvles op af Vind.

„Du hader mig, jeg veed det,
Nu hader jeg igjen!
Trøst Dig! mig seer Du aldrig,
Men eiheller din Ven.
Saa sandt Gud mig hjælpe!
Jeg sværger, som jeg svor —
Hans egen Hund skal støve
Og finde mig hans Spor!"

Saa stødte han med Støvlen
Til den vældige Hund
Og stormed ud af Døren
Og fløited med sin Mund.
Men Hunden reiste Hovedet,
Og knurrende og kjæk
Ham viste sine Tænders
Hvidtskinnende Hæk.

Som en knækket, falmet Rose
Tilbage mat hun sank,
Mens Taarens Perle trilled
Paa Kinden, hed og blank;
Og den rasende Smerte,
Fortvivlelse og Harm
Holdt Skriget stumt tilbage
I den bævende Barm.

Og i den stille Stue
Hvor Uhrets sagte Slag
Gik jevnt med den Syges
Tunge Aandedrag,
Der sad hun nu forladt,
Mens i kvalfyldte Sind
En Vrimmel sorte Tanker
Vildt stormede ind. —

Da gabed Hunden langsomt,
Da reiste han sig op
Og strakte efter Søvnen
Sin mægtige Krop!
Han logred med sin Hale,
Og kjælen og blød
Han lagde sit Hoved
I Jomfruens Skjød.

Fra inderste Hjerte
Saa dybt et Suk han drog
Og saae ret paa hende
Saa trofast og klog,
Mens ivrig, utaalmodig
Med sin Hale han slog,
Ret som han vilde spørge:
„Hvad feiler Dig dog?"

Hans Øie, sært vemodigt
Og glandsfuldt og stort,
Fast hvilede i hendes:
„Hvad har man Dig gjort?"
Da foer der en Rødme
Over Pigens blege Kind,
Et Blink af Haabets Stjerne
I Hjertet trængte ind.

Hun hviskede saa sagte
Med skjælvende Mund:
„Ved hans eneste Gave
Til mig, ved hans Hund
Han frelses; hvis ikke,
Da skal vi følges ad!"
Og satte sig og skrev
I Hast et lille Blad:

„Dit Liv er i Fare,
Og derfor jeg nu
Ei længer kan fortie:
Mit Eneste er Du!
Hvad ikke for Alverden
Jeg ellers vilde sagt,
Det lægger paa min Tunge
En guddommelig Magt;

„Bevar dit Liv, Du Elskte,
For Dig og din Brud,
Før lumsk Dig indhenter
Hans lurende Skud;
Jeg sender Dig Murad,
Mit eneste Bud, —
O, maatte han Dig finde,
Velsigne Dig Gud!“

Og med sittrende Hænder,
I brændende Hast
Ved Bulldoggens Halsbaand
Hun knytted Sedlen fast;
Og lokked saa den trofaste,
Logrende Ven
Med bankende Hjerte
Ad Gaarddøren hen.

Da sprang han om og jubled,
Sin Vei han kjendte jo;
Han slikked hendes Hænder
Saa venlig og tro.
Saa klapped hun hans Hoved,
Saa sagde hun et Ord, —
Og flux gjennem Tykningen
Forsvandt hans Spor. —

En lille Høi der ligger,
Hvor Stien bugter ind
Under Skovens grønne Hvælving;
Paa Høien staaer en Lind.
Med skjælvende Blade
I den sagte Vind
Den kaster bredt sin Skygge
For Aftensolens Skin.

Der stod han, den unge,
Den skumle Jægersvend;
Det halvbrustne Øie
Stirrer ad Veien hen;
Med een Haand paa Bøssen,
Den anden paa sit Bryst,
I Længsel han lytter
Til Hevnens søde Røst.

Som Kalk er hans Ansigt,
Hver Muskel er spændt,
Stiv staaer han som et Billed
Paa et Gravmonument,
Ubevægelig og stille
Som i en Kirkevraa, —
De stærke Bølger anes ei,
Som i hans Hjerte gaae.

I Stormen derinde
Bevæger sig en Krands
Af Tanker og Billeder
I sær forvirret Dands.
Med rædsom Kval og Vellyst
I bredfyldte Maal
Hans Hjerte tømte Livets
Allerbittreste Skaal.

Hans Hjerte tømte Livets
Allerbedskeste Drik
I al hans Elende,
Som forbi Øiet gik:
At svundet var det Haab,
Som var saa saligt drømt,
At til evig — evig Længsel
Hans Sjæl var fordømt.

Da høres der et Fodtrin,
Da høres der en Røst,
En lystig Sang der klinger
Fra et fuldt og freidigt Bryst.
Det var ret en egen,
En Hjerte-Melodi,
Der var saa megen Jubel
Og dog Vemod deri.

Det var den unge Junker!
Saa sorgløs, glad og god,
Rask skred han hen ad Stien
Paa sin kraftige Fod;
Men Smilet om hans Læber
Og Glandsen i hans Blik
Klart røbed, at hans Hjerte
Langt foran Foden gik.

Da standser han — forstummer,
Hans Hjerte bliver koldt!
Dumpt lyder ham imøde
Et rædselsfuldt Holdt!
En Riffelpibe peger
Paa hans Hoved, og hvast
Et sigtende Øie
Gjennemborer ham fast.

Som en Tiger, der gloer
Paa sin sprællende Fangst
Og kvæger sit Øie
Ved den bævende Angst,
Saa dvæled Jægersvenden,
Før han sendte sit Skud, —
I lange Drag han vilde
Tømme Bægeret ud.

Nu — nu det ham tykkes,
Ei Meer var deri —
Men hurtigt som en Tanke
Var Faren forbi! —
See, over Grøften springer
Den glubende Hund
Og fanger Skyttens Strube
I sin fraadende Mund.

Han tumled med sin Nakke
Mod den grønklædte Jord, —
Det morderiske Skud
Mod Himmelen foer!
Han vred sig, han snoede sig,
Han kæmped, og han skreg, —
Da fløitede Junkeren,
Og Hunden fra ham veg.

Med et Blik, et fortvivlet,
Hvori der samlet laa
Alle Helvedes Kvaler,
Paa Junkeren han saae.
Han slængte sin Riffel,
Sin Jagtkniv, sin Hat
Og styrted med et Skrig
Ind i raslende Krat. —

Men maalløs og bedøvet
Stod Junkeren en Stund
Og ændsed knap sin trofaste
Frelser, sin Hund,
Hans Hjerte ret saa voldsomt,
Saa varslende slog,
En Strøm af hellig Glæde
Ham gjennem Sjælen drog.

Han kasted sig med Taarer
Paa sit Ansigt og bad
Og talte godt til Hunden,
Som stille hos ham sad.
Han klappede dens Hals
Alt med den hvide Haand, —
Da øinede han Brevet
Og løste dets Baand.

Han læste det, han kyssed det
Berușet af Lyst,
Han trykked det vel tusinde
Gange til sit Bryst
Og reiste sig og vandred
Paa Skovstien trang,
Mens Hunden sprang og bjeffed,
Og Fuglene sang.

— Saa var det henved Aften,
Og Solens sidste Glød
Ind mellem Skovens Stammer
Sin skarpe Straale skjød.
Det var saa lunt og stille,
Kun en liflig Nattergal
Udstrømmede sin Vemod
I den lyttende Dal.

I Haven sad Regisse
Og flettede en Krands;
En bitter Taare dæmred
Hendes Øies klare Glands.
Ak, hendes Moder slumred,
Det sidste Suk var endt,
Det havde hun sin Datter
Med Velsignelsen sendt.

Da traadte ind fra Skoven
Den ædle Ungersvend,
Hans ilende Fjed
Ham bar til Pigen hen;
Han satte sig paa Bænken,
Han tog hendes Haand
Og snoede ømt sin Arm
Om den ranke Lilievaand.

Da sank hun med Taarer
Til hans trofaste Bryst;
De sagte Ord, han hvisked,
Blev til livsalig Trøst —
Ak, al — al den Sorrig,
Som i Verden er til,
Den slettes ud af Hjertet,
Naar Kjærlighed kun vil!

„Jeg veed det — ak, hun sover!
Du Elskede min!
Men jeg har og en Moder,
Hun er jo ogsaa din.
Og jeg har et Hjerte
Ret ærligt og frit, —
O, Du min Frelserinde!
Det, veed Du, er jo dit!

Sødt toned Aftenklokkens
Dulmende Klang,
Og Dæmringen ruged
Over Skov, over Vang;
Da lagde hun sin Haand
Om hans Hals, om hans Kind
Og saae med sine Øine
Til hans Hjertekammer ind.

Men han sad henrykt stille,
Saa taus vemodig hun, —
Da søgte til hans Læber
Hendes blussende Mund.
Det Forgangne, det Kommende
Forsvandt dem af Hu,
Og deres Hjerter slog kun
For det salige Nu! —

Men foran dem sad Murad,
Den trofaste Vagt,
Med sit ærlige Øie
Han holdt dem i Agt;
Ret som han Alt forstod,
Som anede han
Den Fryd, som kan blomstre
Mellem Kvinde og Mand.

Just Matthias Thiele.

Født 1796.

Sonetter.

1.

Engang som Barn saae jeg en Himmelstige,
Hvor Englene steg op og ned paa Toner,
Da krøb jeg mellem dem til Himlens Throner
I barnlig Leg, for den Uendelige!

Men skyldfri kun er man i Engles Rige!
Jeg drømte snart om Verdens Laurbærkroner
Og længtes ned til Jordens Regioner,
For, hvad jeg havde seet, igjen at sige.

Da lod Gud Englene mig atter tage
Fra Herligheden til et jordisk Fængsel,
For der at luttres gjennem megen Trængsel.

En Engel fulgte siden mig af Længsel:
Vi mødtes i et Glimt af hine Dage, —
Da fløi hun fri og saliggjort tilbage!

2.

O Du, min evigtelskte Saligtdøde!
Min Engel i de lyse Himmelsale!
I Harpeleg jeg Savnet vil husvale,
Naar Hjertets Vunder holde op at bløde.

Da skal jeg tidt Dig see og med Dig tale!
Thi Gud har kjærligt tilladt os, Du Søde!
At vi i Aanden maae hinanden møde,
Fordi vi skiltes brat i Støvets Dale!

O kom! o kom! da skal vi sammen vanke
Og binde Lykkens Krandse for de Andre,
Som elskende endnu paa Jorden vandre —

Og tidt i Mindet vende fælles Tanke,
I Gud hengivne og med Tak, tilbage
Til Livets svundne, lykkelige Dage!

Guldfisken.

Fiskeren sadler sin vingede Hest,
At fare paa Dybet det tykkes ham bedst.

Bølgerne rulle paa hviden Strand,
Saa red han derud, den Fiskermand.

Drog han da op sin Medesnor,
Paa Krogen hang der en Guldfisk stor.

Da lo han i Skjægget: „Mange Fisk jeg saae,
Men aldrig med Gyldenstyks Kjortel paa!

„Havde jeg en Pjes for hvert gyldent Skjæl,
Da var jeg vel hjulpen, jeg fattige Sjæl!“ —

Fisken sig krummer og slaaer med sin Svands,
Det tyktes Bonden en underlig Dands.

„Ikke saa lystig, Du rige Mand,
En fattig Fisker Dig holder vel Stand!“

Den Guldfisk lurer og lytter derpaa,
Begyndte da at tale og sagde som saa:

„Fattige Fisker! Du seer, jeg er rig,
Jeg mægter vel at gjøre Dig lykkelig!

Kaster Du mig atter i den dybe Strand,
Da skalst Du blive en velholden Mand!

Min Moder er Fiskenes Dronning fin,
Hun skal give Dig baade Bolster og Lin;

Min Fader er Konning paa Havsens Bund,
Han skal gjøre Dig baade stærk og sund!

Min Beiler han sørger i Bølgen blaa,
Min Gyldenstyks Kjortel skal Du ogsaa faae!“

— „Stort jeg ikke agter en Fiskenes Drot;
Det vilde være min gode Tro til Spot;

Ei heller din Moders Bolster saa fin,
Min egen Dronning gjør vel bedre Lin.

Men gav Du en Beiler din Ære og Tro,
Da vil jeg ei forstyrre to Elskendes Ro!"

Saa slap han i Bølgen den Fisk saa angst:
„Hjælpe mig Gud for saa ussel en Fangst!

„Bider imorgen en slig paa min Krog,
Da faaer jeg vel at sulte, jeg fattige Skrog!"

Saa sad han i Hytten den Aften kvær
Og mælte ei Ord, som var Talen værd.

Men næste Morgen i sin Baad han sad
Og spidded paa Krogen en Lokkemad.

Og strax, som han kasted sin Medesnor,
Sank Floddet under, og dybt det foer;

Da lo han i Skjægget og sagde som saa:
„Nu har jeg vel atter en Guldfisk paa!"

Saa drog han sendrægtig den Snor saa lang,
En gylden Skilling, der paa Krogen hang.

Det kan jeg da melde for sandt og vist,
Han havde for Glæde hverken Ro eller Rist!

Og saa tidt han siden i Snoren drog,
Aldrig der bed dog en Fisk paa hans Krog;

Men saa tidt han paa Krogen efter Fisken saae,
Da hang der ret altid en Guldskilling paa.

Til min lille Ida.

Min elskte Ida! Tag din lille Kande,
Fyld den med Vand og gaa i Haven ud!
Hver lille Blomst, som smægter, skal Du vande:
Du takker i Symbolet bedst din Gud.

Du har vel glemt det alt, Du lille Engel!
Saa let som vandet Blomst har glemt sin Nød,
At nys Du bøiede din Blomsterstengel
Og blegnede som Rosen i sin Død!

Men tag din Kande! Bring i Leg forborgen
Og ubevidst din Tak til Blomstens Gud,
Da skal Du see, at Blomsten staaer imorgen
Forfrisket som Du selv med nye Skud!

Og naar engang — endnu forstaaer Du ikke,
Hvad Fa'er Dig skriver i sit lille Digt, —
Men, naar engang med Dug i dine Blikke
Du finder det i Skuffen mellem Sligt:

Da lad den Taare, som vil stille rinde,
Imens Du fletter Krandsen i dit Haar,
Lig Duggen falde fra dit Barndomsminde
Paa hver en Blomst, som smægter, hvor Du gaaer.

Christian Wilster.

1797—1840.

Angelsachsisk Dødssang.

For Dig et Hus der lavet var
Fra Jordens første Dag;
Før Moder Dig til Verden bar,
Stod bygt dets Mur og Tag;
Men om det staaer paa Høi, i Dal,
Hvad om i fremmed Land,
Samt naar Du der indflytte skal,
Jeg Dig ei sige kan.

Men Huset har saa stærk en Dør,
Dens Nøgle gjemmer jeg,
Og ei den aabnet bliver, før
Jeg fører Dig paa Vei;
Thi kalder Dig din Flyttedag
Langt bort fra Verdens Sus,
Da er det mig, som under Tag
Dig bringer i dit Hus.

Der er ei megen Leilighed,
Det maa Du ikke troe,
Men der er baade Ro og Fred
I Hus, hvor Du skal boe;
Det bygget blev kun slet og ret
Til Tarv og ei til Lyst,
Hver Væg er ved din Side tæt,
Og Loftet ved dit Bryst.

Og Stuen muret er af Muld,
Hvor Du skal vorde sat,
Og der er baade Frost og Kuld,
Dertil en bælmørk Nat;
Og naar Du først er under Tag,
Ilaas jeg Døren slaaer,
Og Nøglen først paa Dommedag
Guds Engle af mig faaer.

Og naar Du først er dragen did
Til Hus, som Dig blev bygt
Fra Verdens allerførste Tid,
Da hviler Du saa trygt;
Da kommer ingen Gjest til Dig
Og volder Dig Besvær,
Enhver vil sagtens hytte sig
At komme Dig for nær.

Og ingen Ven da banke vil
Paa Dør, at lukkes ind,
Og sporge, om dit Kammerlil
Er bygt Dig efter Sind;
Men slog de nok saa stærke Slag,
Din Dør dog ei opgaaer,
For Englene paa Dommedag
Hos mig din Nøgle faaer.

Ludvig Holberg.

Før var der knap skrevet paa Dansk en Bog,
Som ret kunde Hjerterne hue,
Kun Eventyr, brugbart i Kakkelovnskrog,
Kun Vise til Spinderskens Stue.

Hver Mand, som med Kløgt gik i Lærdom til Bunds,
Latin paa Papiret kun malte,
Med Fruerne Fransk og Tydsk med sin Hund
Og Dansk med sin Tjener han talte.

Da seiled et Skib fra Bergens Fjord,
En kostelig ladet Snekke,
Thi Ludvig Holberg var der ombord;
Han stirred saa vide fra Dække.

Og Øiet opdager ved Øresunds Kyst
De Taarne, som kneise mod Himmel,
Da banker hans Hjerte af heftig Lyst
At skue Axelstads Vrimmel.

Og snildt han seer paa det brogede Spil,
Smil funkler i Øinenes Lue:
„Nu! der skal en dygtig Lugekniv til
Det Ukrud i Væxten at kue.

„Von Thybo kneiser jo strunk som et Siv,
Hvad om han bøied sig noget!
Magistren om Pavens Skjæg ypper Kiv
Og er baade skimlet og kroget;

„Sieur Herman pudser paa Folk og Land,
Hvad om han polered sin Kande,
Og hvad om Hans Frandsen fik hjemme Forstand
Og skaante de fremmede Lande!“

Og Holberg sin mandige Røst oplod
Om Daarernes Lader og Fagter,
Saa levende som de gik og stod
Med Ansigt, Tale og Dragter.

Som rensende Stormvind hans Tale klang
Til Solskin i kommende Dage:
Indsmuglede Noder som Græshopper sprang
Den Vei, de var komne, tilbage.

Vel føres fra fremmede Lande herhid
Ret meget, hvormed vi oplives,
Men Latter, saa sund som ved Holbergs Vid,
Kan ikke med Posten forskrives.

Han lærte de Danske, at Dansken er født
At tale med Fædrenes Tunge,
Thi hjemmebrygt var jo den deilige Mjød,
Som styrkede Hjerte og Lunge.

Og Tanken nu fløi fra sit taagede Skjul,
Behøved om Ord ei at lede,
Ret som naar til Sang opvaagner en Fugl,
Naar Morgensol hilser dens Rede.

Saalænge som derfor med Liv og Aand
Den Danske kan synge i Lunden;
Saalænge som ikke hans Smilebaand
Af Moden i Knude er bunden;

Saalænge en Draabe gammeldags Blod
Kan Vei gjennem Aarerne finde;
Saalænge som Bøgen ved Sorø slaaer Rod,
Skal leve vor Holbergs Minde.

Sorgens Mø.

Som Jupiter en Dag paa Thronen sad,
Hvorfra han hersked over Jordens Lande,
Og kasted Øiet over Mark og Stad
Snart med et Smil og snart med rynket Pande;

Da nærmed sig en Mø med langsomt Fjed,
Med Haand paa Bryst og Hovedet nedbøiet;
Udslaget Haaret faldt om Nakken ned,
Bleg Kinden var, og Taarer stod i Øiet.

„Fat Mod, Du blege Mø!“ lød Gudens Røst,
„Siig frit, hvorfor Du til Olympen kommer?
For den Bedrøvede jeg eier Trøst,
For Klageren er jeg retfærdig Dommer.“

„Mit Navn er Sorgens Mø“, gav hun til Svar,
„Ugjerne jeg til Guderne mig vender;
Blandt Støvets Børn der endnu Ingen var,
Som tidlig eller sildig mig jo kjender.

„Vel veed jeg, at mig Skjebnen har bestemt
At dræbe Glæder og at skabe Taarer,
Men er det Ret, at Jorden har forglemt,
At der er Gudeblod i mine Aarer?

„See! stolte Templer rundt paa Jorden staae,
Hist Virakduft sig op mod Skyen slynger,
Her Offerdyr for Øxen bløde maae,
Mens Folkets Skare glade Hymner synger.

„Hver Gud et festligt Altar har paa Jord;
Hver Genius, hver Halvgud, hver Gudinde
Kan lytte glad til Sangens Jubelchor
Og vidt og bredt sin Pris, sin Hæder finde; —

„O men forskudt jeg gaaer i Verden om,
Jeg er den Eneste, hvem Verden hader,
Og derfor i min Nød til Dig jeg kom,
At klage som en Datter til sin Fader.“

Da svarte Himlens Herre med et Smil,
Som standsed Taaren i den Armes Øie:
„Misund os ikke Altrets Offerild,
Ei Sangene, som tone mod det Høie!

„Lad Templer prydes skjønt med Blomsterbaand,
Som Folket det af sine Fædre lærte!
Til os de offre jo dog kun med Haand,
Til Dig alene offre de med Hjerte.

„Det Offer, som Dig Menneskene gav,
Er rent, er helligt, og dets Navn er Taare,
Som Moder fælder den ved Barnets Grav,
Og Pigen ved den blege Elskers Baare.

„Og denne Gave blev Dig aldrig bragt
Med Hovmodsblik, hvem Offrets Storhed fryder;
Den trænger ei til Tempelhallens Pragt,
Den helliggjør hvert Sted, hvorpaa den flyder.

„See! derfor intet Altar, ingen Lund
Indviet blev, for Sorgens Mø at hædre,
Men Taarer offres Dig i hellig Stund,
Og Mennesket kan ikke offre bedre."

Den Undvegne.

De slæbte mig bort og spærred mig ind
Med Lænker om Hænder og Ben;
Det gjøs i min Krop, det krøb i mit Skind,
Da ind jeg i Fængselet tren.
Lidt Halm i et Knippe paa Gulvet der laa,
Og Vand i en Krukke blev sat;
Saa Slutteren lukked med Laas og Slaa
Og ønsked mig Stakkel Godnat.

Gud bedre for Nat! Gid aldrig en Hund
Maa lide, hvad dengang jeg led!
Snart Tænderne klapped af Kuld i min Mund,
Snart svedte jeg Angestens Sved.

Og Alting var tyst, kun Rotter paa Tag
Sprang om og paa Ruderne slog:
Dog det var kun lidt mod de stingende Nag,
Som Søvnen fra Øinene jog.

Hvad havde jeg gjort, at de pinte mig saa?
Ak! haard er den Fattiges Nød!
En sygelig Moder, to Sødskende smaa
Jeg maatte forsyne med Brød.
Den Smule, jeg tjente, gik strax, som den kom,
To Hænder kun lidet forslaae;
Det lakked ad Jul, men Gryden var tom,
Og ei var der Arbeid at faae.

Da brød jeg hos Naboen ind, og et Lam
Om Natten jeg tog af hans Flok;
Os kunde det glæde, ei skaded det ham,
Han havde jo meer end nok.
Min Moder det stegte til Høitidens Stund,
De feired en glædelig Jul;
Dog ikke jeg putted en Bid i min Mund,
Men stirred med Gru paa det Sul.

De førte mig ned, hvor Retten blev holdt,
Der Dommeren sad paa sin Stol;
Og her var der lunt, hvad deroppe var koldt,
Hvor aldrig kom Ild eller Sol.
Han brummede først saa vred som en Tyr
Og bandte mig Satan i Vold;
Ved Bordet der sad en blegnæbet Fyr
Og skrev i en stor Protokol.

Nu Dommeren spurgte mig først om mit Navn,
Jeg taug og i Læben mig bed.
Da raabte han atter, saa hæs som en Ravn,
Da husked jeg først, hvad jeg hed.
Saa spurgte han mig, hvor gammel jeg var,
Og mumled: „Han giver nok Kjøb.“
Og alt som han spurgte, jeg gav ham mit Svar,
Og Pennen for Skriveren løb.

Om Fader og Moder han spurgte dernæst,
Og om jeg var godt vaccinert,
Og hvor jeg var døbt, og hvad for en Præst
Der havde mig Skarn konfirmert.
Ei Skriveren fik den ringeste Frist,
Hver Tøddel han skrev af det Kram;
Men derpaa han spurgte til syvende sidst
Mig om det forbistrede Lam.

Jeg taug; da foer han imod mig med Skjænd:
„Godt slipper Du aldrig herfra!
Du est jo en Tyv, bekjend kun, bekjend!"
Jeg nikked og sukkede: Ja.
Nu Dommeren tog sig en Pris Tobak,
Mens Skriveren slikked sin Pen,
Og Slutteren ud af Døren mig trak
Tilbage til Hullet igjen.

Der sad jeg nu atter, og Maaneder svandt,
Thi Retten har langsomme Ben;
Til Fængsel og Rotter og Kuld blev jeg vant
Og sov hver Nat som en Sten.
Vel tænkte jeg tidt paa min Moder med Skræk,
Men aldrig med Taarer som før;
Ei lettere hærdes i Frosten en Bæk
End Hjerte bag Fængselets Dør. —

De førte mig ned, hvor Retten blev holdt.
Strax Dommer med Skriveren kom;
Han rømmed sig først, og roligt og koldt
Han læste mig Synder min Dom.
Det skar mig i Hjertet som Stik af en Kniv.
Da blev jeg hvert Menneske gram:
Min Frihed forbrudt for mit øvrige Liv?
Og det for et eneste Lam! —

De kjørte mig bort og satte mig ind
Blandt en Flok fortvivlede Mænd;
Først var jeg forknyt, snart skifted jeg Sind
Og blev Kammeraternes Ven.

Hvad Præst havde lært mig, det sletted de ud,
Thi end var min Hjerne saa ung,
Og snart fik de lært mig mangfoldige Bud,
Thi ei var af Nemme jeg tung.

Tre Aaringer gik, det blev mig for langt.
Ei længer jeg fandt mig deri;
Bag skimlede Mure det blev mig for trangt,
Da maatte jeg ud i det Fri.
Naar Næven er stærk og Hovedet snildt,
Saa hitter man let paa et Raad,
Og naar man sin Salighed først har forspildt,
Saa vover man Alt for en Daad.

Nu stryger jeg om som Hjorten i Skov,
Saa fri og umaadelig karsk;
Mod Aften jeg lusker som Ræven paa Rov,
Dog helst naar Veiret er barsk;
Lad regne, lad blæse! det gjør dog saa godt,
Naar nys man i Lænker var snørt,
Det linder en Smule at faae det lidt vaadt,
Naar man længe har havt det saa tørt.

Med Verden er jeg kommen i Krig,
Saa gjælder ei Ret eller Skjel;
Mit Brød maa jeg have med Magt eller Svig,
Jeg sulted jo ellers ihjel.
Hvi spærre de Maden i Bur og i Skab,
Mens hungrig jeg vanker omkring?
Selv maa jeg da skaffe mig Døren paa Gab,
Det er en begribelig Ting.

Og mærker man Spor af min natlige Færd,
Saa flokkes i Byen hver Mand
Og drager tilfelts med Hund og Gevær,
Som om der var Fjender i Land.
De søge i Grøfter, naar jeg er i Krat,
I Øster, naar jeg er i Vest;
Det er dog Plaseer med den Legen Tagfat,
Naar saa længe man sad i Arrest.

Jeg enkelte Mand er Tusindes Skræk,
Den Tanke kan Griller forslaae;
Nu bæver den Gnier, som før var saa kjæk,
Med Glæde jeg tænker derpaa;
Mens jeg er paafode, har han ingen Fred;
Blot Hunden begynder at gjøe,
Saa kryber han dybt i Dynerne ned,
Af Angst er han færdig at døe.

Saa flakker jeg om som Vildtet saa fri, —
Dog veed jeg, det varer kun kort,
Og inden en fjorten Dags Tid er forbi,
Man slæber vist atter mig bort;
Dog lad dem mig spærre bag Murenes Hegn,
Og lad dem kun stryge min Hud,
Ja lad dem kun mærke min Pande med Tegn,
Det holder vel sagtens jeg ud —

Dog først maa jeg hen til min Moder at see,
Skjøndt lettest man fanger mig der;
Af Sorg i sin Grav er hun gaaet maaskee,
Min Skjebne vist gik hende nær.
Og hvad er vel nu mine Søskendes Kaar?
De haanes for Broderens Skam,
Og jeg er forloren, hvordan det saa gaaer,
Og Alt for et eneste Lam.

Nicolai Krossing.

Født 1798.

Graven.

Du skal engang dog huse mig
Thi vil jeg hvile nu ved Dig
Og om din lille Celle
Alt, hvad jeg veed, fortælle.

Man kalder Dig en enlig Bo;
Men finder overalt man To,
Som kjærligt sig forene?
Jeg bygger her alene.

Man kalder Dig et skummelt Sted;
Men er der ikke Skummelhed,
Hvor Aftenlampen slukkes,
Og Oielaaget lukkes?

Dit Mørke selv jeg frygter ei;
Thi Midnats helligdunkle Vei
Har ledet mig imøde
Heel mangen Morgenrøde.

Din Taushed røver Ingens Fred,
Thi Haabet bygger ved din Bred,
En Engel, from isinde,
Der leder stakkels Blinde.

For trang Du vist ei Nogen var;
En snever Seng mig altid bar:
Et Bolster under, over,
Og fredelig man sover.

Men ogsaa mangt et deiligt Navn
Tillægger man din lune Havn:
En Vugge, hvor vi trygge
Som Smaabørn kunne bygge.

To Søskende blidt samler Du;
Hos Dig forenes Før og Nu.
De kysses i dit Rige,
Det evig fredelige.

Og rolig Stilhed hersker der
Som i et Sommeraftenskjær,
Mens Fuglen bygger Rede,
Og Menneskene bede.

Alt Godt om Dig jeg haabe vil,
Du Jordelivets Efterspil!
Guds allersidste Gave
Kan intet Onde have.

Det Sted er mig ei rædselfuldt,
Der gjemmer dem saa rolighuldt
Og venlig om dem freder,
Hvem jeg endnu begræder.

Favn ogsaa mig engang som dem,
Du mine spæde Brødres Hjem!
Da skal jeg trøstig ile
Mod Dig og mod din Hvile.

Tymme Sjellandsfar.

Jeg seer to stolte Hære
I Harnisk og med Skjold;
Og danske Knud med Ære
Fik Seieren i Vold:
Mod Britterne han vanked,
De mærked, at det gjaldt, —
En Krone til han sanked
Med dem, han eied alt.

Men ingen Konges Gjerning
Jeg nu lovsynge vil;
Thi Skjebnen med sin Terning
Tidt driver selsomt Spil:

Den ændser ikke Stænder
Og aldrig usle Kaar,
Og jeg min Pris hensender,
Hvor Ringheds Hytte staaer.

Mit Oie seer paa Tofte,
Iblandt de stolte Mænd,
En Bondeknos i Kofte,
Men med et Sværd ved Lænd.
Forladt staaer Plougen hjemme,
Den faae nok Andre frem,
Han vil en Idræt fremme,
Som havde mere Klem.

De frygtelige Hære
Alt mod hinanden stod;
De tørsted efter Ære
Langt meer end efter Blod;
Og Luren lød ret snarligt,
Da blev der Favnetag,
Ei Spydet kyssed varligt,
Ei klapped Klingen svag.

Saa svinger han behænde
En Gren med venlig Mai:
„Hvor er I Danske henne,
Seer I da Banret ei?
Seer! Britterskoven svaier
Og grønnes til en Krands;
Den vinker os til Seier,
Kom, nok en Heltedands!"

Men Dannerhæren viger,
Sit Banner ei den seer;
Og Brittemodet stiger
Ved Synet meer og meer.
„Gud! frels os dog af Nøden!"
Brød Tymme, Bonden, ud,
„Langt heller Seiersdøden
End Danmarks Hædersbrud!"

Og alle Danske følge.
Ei Bonden byder: Staa,
Saalænge Liv sig dølge
I nogen Brit de saae.
Der brødes Roser røde,
Saalunde plukked man;
Snart Seiren stod blandt Døde,
Men i et venligt Land.

Længst Graven Bonden dækker
Blandt andre Bondemænd,
Og ikkun Runer vækker
Erindringen igjen.
Naar Mai paa Kvist sig danner
I Morgenrøden klar,
Den minder om hans Banner,
Den bolde Sjellandsfar.

Henrik Hertz.

1798—1870.

Englenes Sang.

Enhver, der er vorden af Verden forladt,
Bringe vi Trøst i den ensomme Nat.
Enhver, der Dagen over maa lide,
Tør vi husvale ved Midnatstide.

Den Stund, da Frelseren fødtes paa Jord,
Fødtes en Trøst for den bittreste Smerte.
En Trøst for den, der haaber og troer,
En Gjenlyd af de Saliges Chor
Stiger da ned i Menneskets Hjerte.

Aftenhvile.

Det var en deilig Sommeraften. Hed
Af Solens sidste Favntag hvilte
Den matte Luft ved Strandens Bred;
Men dunkeltblussende dens Brudgom gled
Til Badets Kølighed i Oceanet ned
Og end engang til Afsked kjærligt smilte.

Jeg saae med min Veninde
Ved Havets Bred den gyldne Sol forsvinde.
Paa Træets Top, paa Skibets Mast den skrev
Endnu en Hilsen i et Elskovsbrev
Og prøvede tilsidst at efterlade
Sit Billede med alle Farvers Pragt
Paa nogle Skyers skrøbelige Flade.

Og alt som Vinden friskere blev bragt
Fra Søen ind paa Landet, rulled atter
De bløde Bølger med melodisk Takt.
Langt ude laae for Anker to Fregatter;
Et letbygt, mindre Fartøi prøved paa
At drage Fordel af de linde,
Kun med at køle sysselsatte Vinde;
Men Seilet vifted slapt fra Skibets Raa.

Paa Landet damped Markerne. Som Taage
Hang over Engen gjennemsigtig Duggen.
Rundt om os blev det stille. Fjernt en Maage
Skreg over Havet. Men en sagte Klukken,
En afbrudt Kviddren og en Fugl, der ilte
Til Skovens Ly og skjulte sig derinde,
Tilkjendegav mig, at Naturen hvilte.

Foraarets Nytaarsdag.

Lyksaligt Nytaar! Held og Fred for Hver!
Fred i vort Land og paa den sølvblaa Vove!
Fred i vort Bryst og Fred med Gud især!
Fred over Dagens Arbeid og Besvær!
Og Fred om Natten, naar vi trætte sove!

Lyksaligt Nytaar! Vintren er forbi!
Den aabne Himmel, fri for snegraa Skyer,
Og Marken hist, for Rimen fri,
Paa Vaarens Nytaarsdag sin Glands fornyer.
Hin Rest af Isen, da den brast,
Der som et frossent Skum ved Stranden hang sig fast,
For Solens Straaler saae vi den at smelte.
Langt ude Bølgerne sig muntert vælte,
Og Vintertaagerne fra Engen flye;
Dompappen fløiter ikke meer ved Laden;
Her er for varmt; mod Nord den søger Ly;
Men Svalen kommer skarevis til Staden.
Og Fuglesværmens Kvidder under Sky
Og Gjøgens melankolske Kuk paa Landet
Og Vrimmelen af Fisk, der flokkes under Vandet,
Forkynde, Vaaren gjæster os paany.

Lyksaligt Nytaar! byder atter her
Med Foraarsfølelsernes milde Varme
Den glade Digter til Enhver,
Der finder Lindring i Naturens Arme.

Ja, det er Vaarens Nytaarsdag! See kun,
Hvor festligt, hvor høitideligt, hvor stille
Med Dæmring=Lysning Solens Straaler spille
Blandt Stammer af den nysudsprungne Lund!
Og Storken er fra fjerne Lande draget;
Han ønsker Bonden et lyksaligt Aar.
Og Svalen titter ind til Ier fra Taget;
Hvem veed? en Kjæreste kanskee han spaaer.
O, det er tydeligt og godt at mærke,
At det er en af Vaarens Nytaarsdage:
See, hvor de tynde, hvide Skyer flage!
Hør! Aaret blæses ind fra Taarnet af en Lærke!

Og i det Tempel, Himlen hvælver over,
Der bryder mildt i Fugletoner ud
Høimesse=Psalmer for Naturens Gud,
Og Blomstens første Duft paa Marken Herren lover.
Og Spurvene, der hoppe mellem Halmen
Og nippe Korn i Bondens Lade
Og drikke, see iveiret og er glade,
Hvad vædde I, de kviddre med i Psalmen.

En Digter, veed I, er Naturens Ven;
Hans Sjæl forener
I Billeder dens skjønne Phænomener;
Til deres Magt han giver heelt sig hen.
Med Sommeren han sværmer mellem Løvet,
Og Skoven giver Gjenlyd af hans Sang;
Med Efteraaret sukker han bedrøvet;
Om Vintren, ak! ham Tiden falder lang.
Mod Vaaren vaagner han som af en Dvale
Og tager Lyren ned, der urørt hang;
Til Melodi forvandler sig hans Tale,
— Er det et Under da, hvis han beregner
Aarsskiftet fra et Punkt,
Naturen selv som Overgang betegner,
Hvori dens Liv, der hidtil aanded tungt,
Fornyer sig saa friskt, saa smukt, saa ungt?

Den danske Soldat.

Slaget var endt. Paa den aabne Mark,
Der nylig gjenlød af Kampen,
Hørte man kun et Gisp, et Drøn
Og en herreløs Hestes Trampen.

Aftenen sænkte sig, ei dens Ro,
Thi Krigens blodige Vildhed
Maled endnu sine haarde Træk
I Nattens ustadige Stilhed.

En Sønderjyde fra Flensborg stod
Midt paa den vilde Slette.
Han holdt ved Tømmen sin Hovedsmands Hest —
Gud veed, de var' begge trætte.

Et godt Stykke Karl, en tapper Soldat
Af et muntert, frimodigt Hjerte,
Plads for sig selv og Ingen for nær,
Det var Alt, hvad hans Hu begjerte.

Han kasted Øiet paa Valpladsen hen,
Paa de Saarede, paa de Døde;
Mangen, der nys var faur og fin,
Maatte jammerlig Livet forbløde.

„Jeg takker min Gud, jeg slap saa godt;
Jeg seer, mig Lykken har føiet.
Plaged mig ei en ulidelig Tørst,
Saa var jeg af Hjertet fornøiet."

Han saae omkring sig. „Havde jeg nu,
Heden og Tørsten at lindre,
Et eneste Krus af vort Flensborger=Øl!
— Men jeg faaer vel nøies med mindre."

Han fik da tilsidst — Gud vide, hvordan —
En Flaske med Øl, men sukked:
„Svenskerens Øl er lovlig tyndt;
Lad gaae! naar kun Tørsten er slukket."

Begjerlig satte han Flaskens Hals
Til Munden, lænet tilbage —
Da trængte med et til hans Øre hen
En Bøn og en vaandefuld Klage.

Han saae til Siden. En svensk Dragon,
Strakt hen i Sandet, han skued;
Benet var ynkelig skudt ham fra —
Ved at see det Soldaten grued.

„Giv mig en Drik at lædske min Tørst!"
Saa vaandede sig den Arme.
„Tag", raabte Soldaten, „tag det Alt!
Her maa jo en Sten sig forbarme."

Og han bøied sig til den Saarede ned
Og holdt ham Flasken til Munden.
Drik, Kammerat! det er vel Dig undt.
Hvor gaaer det? Smerter Dig Vunden?

„Din Stakkel! Du trækker kun tungt dit Veir;
Kom, lad mig løsne din Trøie.“
Men Svenskeren stirrer paa ham saa stift
Med et ondt, et hevngjerrigt Øie.

Og da han seer sin Fiende saa nær,
Da betager ham Had og Smerte,
Og han griber Pistolen og trykker løs
Mod Soldatens medlidende Hjerte.

Men Forsynet ynkedes mildt over ham,
Der ynktes ved Andres Kvide;
Og Sønderjyden stod holden og hel,
Og Kuglen gled af fra hans Side.

Den ærlige Svend forbløffet foer op:
„Din Kjæltring! Du vil mig forraske?“
Men da han nu mærked, han var i Behold,
Saa greb han atter sin Flaske.

Og han stilled sig rolig hen paa sin Post
Og læned sig op til Hesten,
Tømte saa Flasken til Hælvten ud
Og rakte Svenskeren Resten.

Han bøied sig atter og lo saa smaat:
„Det skal være din Straf, at vi dele;
Havde Du holdt Dig i Skindet smukt,
Saa kunde Du drikke det Hele.“

— Det var den Hevn, han nøiedes med,
Efter hvad Sagnet os melder:
En Dannemands Hjerte slaaer dobbelt frit,
Naar Krøniken Sligt fortæller.

Den danske Konge erfoer hin Daad.
Soldaten han flux lod kalde,
Og glad tilmode med kongelig Gunst
Han talede høit for Alle:

„Dit Hjerte, min Søn, er adelig født;
Til at adles det ikke trænger.
Kun for at binde Dig end mere fast,
Guldkjæden jeg om Dig hænger.

„Og til Erindring, at nys din Hu
For Medynk og Høimod stod aaben,
Du bære herefter adeligt Skjold
Med en *halvfuld Flaske* til Vaaben!"

— Saa lyder Sagnet. I Flensborg By
Soldatens Afkom mon være
Og holder den simple, trofaste Svend,
Deres Stamfader, høit i Ære.

Høisgaards Bakke.

Jeg har endnu ei været udenlands
Og kjender ingen fremmede Lande.
Jeg kjender kun min egen Strands
Og vore Søers kølige Vande.
Tidt har jeg ønsket: Gid Du dog var der,
Hvor Kilderne gaae dybt i duftende Dale!
Da faldt mig ind min Bakkes Bøgetræer.
Nei! jeg vil blive! tænkte jeg; kun her
Forstaaer jeg Træets fortrolige Tale.

Vel hæver sig min Bakke langsomt op,
Blandt Bjerge kan den ei paradere.
En Verden øines ikke fra dens Top;
Men det, jeg øiner, elsker jeg mere.
Den hele Verden gjør mig Brystet svært,
Mig fængsler mest den mindre Verden herhjemme.
Her kan jeg oversee, hvad jeg har kjært;
Fra denne lille Høide har jeg lært
At elske Gud og fatte Naturens Stemme.

Hver Sommer kan jeg fra min Bakke see,
Hvor Skoven nede danner et Teppe;
Om Vintren Alt er dækt med Sne,
Saa langt, saa langt — man øiner det neppe.
Naar Vaaren kommer, smelter Sne og Is;
Fra Mark og Enge myldre tusinde Planter,
Og Blomsten nikker mildt paa vanlig Vis,
Og Fuglen synger til Naturens Pris,
Og Duggen glimrer som Diamanter.

Ja, Efteraarets Tid er sagtens raa,
Og Taager dække Søer og Bugter,
Men Himlen farves atter blaa,
Jeg veed, at Regnens Taare befrugter.
For hver en Blomst, der falmer hen i Høst,
En Snes, jeg veed, udklækkes igjen adaare.
For hver en Fryd, der falmer i mit Bryst,
Et Frø skal lægges til en bedre Lyst,
Der spired stille gjennem min Taare.

Fregatten Ørnens Brand.

Med svag, men gunstig Vind, for fulde Seil
Gled paa Atlanterhavets Speil
Fregatten Ørnen henad Bølgeskummet.
Mens brusende dens Kjøl i Søen skar,
Og Luften Seilene som Vinger bar,
Den svæved majestætisk gjennem Rummet.

Det var om Natten. Havet dæmred tyst;
De lette Bølger slumred paa dets Bryst,
Og Seilet fyldtes svagt af Luftens Aande.
Nær Skibet saaes et hvidt, et glandsfuldt Skum;
Langt ude lød et sælsomt Brum,
Et Hvin, som jamred Havet sig i Vaande.

Paa Dækket var det stille. Af og til
Man hørte Rattets Knagen, Linens Spil
Og Trin af Vagterne paa Batteriet —
Da en af Skibets Mandskab steg
Fra Lasten op med Angst og Hast og skreg:
Brand! der er Ild i Archeliet!

Og bag ham, hastig som han selv,
Sig vælted Røgen, voldsom lig en Elv,
I tykke Strømninger og fyldte Dækket.
Og ud af Røgen Luerne sig rev
Som smaa og korte Lyn, hvis Bytte blev
Raaseilene, der nederst rækked.

Fra Banjerdækkets Porte Flammer skjød,
Der over Røstet hvislende sig brød
Og snoede sig langsmed Skibets Vanter.
Det brede Mers-Seil og Fregattens Fok
Gik op i Luer som et flygtigt Fnok,
Og Ilden greb de høie Bramseils Kanter.

Det var et rædsomt Syn! Blandt Damp og Kvalm
Faldt lange Ræer ned som knækket Halm,
Og Ilden spilled op ad Toug og Line;
Og midt i Røgens tætte, hvide Svøb
Man øined dunkle Skikkelser, der løb
Med mørke Blik og med fortvivlet Mine.

Blandt Luers Knittren hørtes hæse Raab
Og Skrig om Vand, skjøndt synligt uden Haab,
Og ærligt stræbte Skibets flinke Drenge.
Forgjeves kun! I Nattens Skjød
Fregatten havde baaret paa sin Død,
Og Ilden dybt i Lasten ulmed længe.

„Giv op Mesanen, Manne! Agter ud!"
Saaledes klang det — frugtesløse Bud!
For sent mod de fordærvelige Magter!
Thi fra den hele Reisning styrted ned
De brændte Seil og Tougværk, og en hed,
Usalig Damp bedækte Skibet agter.

Da mærked Alle, nu var Nøden stor;
Fregatten lystred ikke meer sit Roer;
Den svaier af og dukker ned og hæves,
Og pludselig forkynder En med Skræk:
„Vi synke! Skibet har en Læk!
Barkassen ud!" — Men ak! det var forgjeves!

Thi mens Fregatten, Undergangen nær,
Langt over Havet kasted lyst et Skjær,
Lig Etnasvælgets høie Fakkel;
Mens hist og her og af sig selv en ladt
Kanon gik af og drøned mat
Som Nødskud fra den brændende Fregat,
Sank Skroget langsomt ned med Toug og Takkel.

Da blev det stille. Paa den klare Brand
Det dybe Mørke fulgte. Skum og Vand
Slog op omkring den stolte Orlogsmand,
Og Søen brusede med vilde Toner.
Kun Vimplen, Skibet trofast til dets Grav,
En Kjende svæved paa det øde Hav
Og sank, mens fjerne Kyst en Gjenlyd gav
Af Drønet af de synkende Kanoner.

— Af Ørnens Mandskab kom kun trende Mand
Og af det stolte Skib en Baad iland
Og Levninger af svedne, slukte Brande.
Men Røgen, høit paa Nattehimlens Blaa,
I dunkle Grupper sanket, længe saae
Lig melancholske Skyer paa
Fregattens Grav, de tause, mørke Vande.

Slaget paa Rheden.

Vel elsker jeg høit, o Danmark! din Kyst,
Der smiler med Bakker og Sletter,
Din Mark, der dufter i Sommer og Høst,
Og Skoven med Fuglens fløitende Røst
Og Lundenes kølige Nætter.
Dog tykkes mig fast, dit udstrakte Hav
Med ilende, blaalige Vande
Har snart paa min Kjærlighed større Krav
End selv dine grønnende Strande.

I mangt et Rige kan Hav og Sø
Gaae ind mellem enkelte Dele:
I Danmark ligger der Ø ved Ø;
Dem alle forbinder den favnende Sø
Og danner dem først til et Hele.
Utallige Stjerner tages i Favn
Af en og den samme Himmel:
Vor Himmel er Havet; fra Havn til Havn
Omringer det Øernes Vrimmel.

Vel ærer og agter jeg høit Enhver,
Der søger ved Kraft at virke.
Hvad enten han drager et blinkende Sværd
I Krigen, eller i boglig Færd
For Sandheds usynlige Kirke,
Dog tykkes mig fast, den dristige Mand,
Der, selv naar hans Ankertoug briste,
Bevarer sit Mod paa et oprørt Vand,
Han vover lidt meer end de Fleste.

Vel veed jeg, at Seierens duftende Krands
Uvisnelig smykker de Kjække,
Der stred for Danmarks Ære tillands,
Ja, jeg beundrer den menige Mands
Bedrift i den sluttede Række.
Jeg veed, at Søen i Bugt og Havn
Skal svinde som Dug forinden
Vi glemme Daniel Rantzaus Navn
Og Heltens Seir over Fienden.

Og dog, imedens jeg muntert slaaer
Med Plektret de lyriske Strenge,
Fast uvilkaarlig min Tanke gaaer
Og dvæler paa Havet blandt Master og Raa'r
Og mellem de tjærede Drenge.
Naar Havet hviler i kongelig Pragt
Og glider med langlige Bølger,
Da ligger deri en unævnelig Magt,
Som Dansken aldrig fordølger.

Og naar der kæmpes tilsøes et Slag,
Da driver det mig til at sjunge
Om Seieren under et uplettet Flag,
Om Skibenes Gang og Kanonernes Brag,
Mens Bølgerne rulle saa tunge;
Og Vinden, der suser i bugede Seil,
Og Skriget og Dampen og Braget
Og Skummet ved Skibets Agterspeil
Begeistrer mig høit for Slaget.

Hvad trænger en Seir paa det faste Land
Til Mindet i Digterens Sange?
Paa Landet gaaer Rygtet fra Mand til Mand,
Og Bautastene reises paastand,
Og rundt Trofæerne prange.
Og afbrændte Broer, en omhugget Skov
Og Bakker og Sletter og Grunde
Og Bonden, der griber paany sin Plough,
Er tusind fortællende Munde.

Men Havet er taust. Hvor Slaget stod,
Der skumme de brusende Vover.
Hvo kjender det Sted, som Kjølen forlod?
Hvo aner i Strømmen det udøste Blod,
Naar Bølgerne skylle derover?
Ja, Havet skriver med flygtig Skrift;
Det er for stolt til at bære
En Bautasten om en Seiersbedrift,
Der kunde forkynde dets Ære.

Men udsletter end den rullende Sø
Hin Seir, den hjalp til at vinde,
Den haver den Skjebne, den aldrig skal døe!
For Seiren paa den rullende Sø
Er Menneskets Bryst et Minde.
Og er end et værdigt Stof for et Digt
En Kamp paa Sletten og Heden,
Jeg synger — og tykkes, det er min Pligt —
Jeg synger om Slaget paa Rheden.

Faa Timer endnu — da stiger paany
Af Natten paa Morgenens Strimer
Hin anden April, hvis evige Ry
I Danmark rækker fra By til By,
Hin Kamps mærkværdige Timer;
Hin Dag, hvor der kæmpedes Mand for Mand
Mod Fiendernes vrimlende Flokke,
Og danske Grævlingehunde bed an
Alt med den engelske Dogge.

Da saae man, et Blokskib, fuldt af Brøst,
Kan stride mod Orlogsfregatter;
Thi, dækkes det af et Menneske=Bryst,
Der aander med Seierens høieste Lyst,
Da møder det Vold med Latter.
Og Kampen raste — hint Fartøi stod
En Smule paa Grund, kan ei negtes!
Hvad siger det mere? Naar Grunden er god,
Saa staaer man fast, naar der fegtes.

— Faa Timer endnu — da stiger igjen
Af Natten Skiærtorsdag Morgen;
Og Bølgen, der ruller i Kongedyb hen,
Fortæller om mangen en falden Ven,
Der savnes i Hytten og Borgen.
Det flydende Hav er kun daarlig tjent
Med Minder for Evigheden;
Men her i vort Bryst er et Gravmonument,
Der vidner om Slaget paa Rheden.

Emil Aarestrup.

1800—1856.

Et Aftensuk.

End blegrødt af Solen
Og blankt ligger Vandet;
I Baaden en Fisker
Sees glide fra Landet.
Hans Pjalter forskjønnes
I Havfladens Speil —
Der er Sølv om hans Aare
Og Guld i hans Seil.

I Luften sig svinge
Og stige og dale
Og kvidrende krydse
Sig Svale ved Svale.

Vandmyggene sværme
Omkring dem og flye
Og tabe sig fjernt i
En summende Sky.

Det aftnes; det mørknes.
Paa Taget jeg skuer
Med Hov'det i Vingen
De sovende Duer.
Jeg selv kun — hvi er jeg
Ei rolig og glad,
Som en Orm i sin Nød, som
En Myg paa sit Blad?

Velkomst.

Velkommen tilbage, hvor Den har lagt
Blidt sig til Ro ved Bølgernes Vagt!
Vent intet Skud af Høitidskartoven;
Tordnen kun ruller i Skyen foroven.

Bøndernes Tage, det ensomme Land
Sortner ved Himlens rødmende Rand;
Fattige By har ingen Lanterner,
Men til Lysekroner de evige Stjerner.

Ved din Port staaer kun en Hund i Gevær;
Kun en Stork kikker fra Tagryggen her;
Humlen og Vinranken helder mod Muren;
Køerne brøle; taus smiler Naturen.

Fuglene let eskortere din Flugt;
Gæs paradere — o, er det ei smukt?
Grøfter og Marker anstrenge sig — Stakler!
Valmuer danne et Tog som af Fakler.

Her er ei kvalmt som i hin Tue, hvis Grus
Fyldes af Menneskemyrers Trængsel og Sus;
Her gnaver ei Kunsten i affides Huler
Fra Naturens Bord de faldende Smuler.

Her er dit Hjem, din Kirke, din Bog,
Her er dit Lysthus, din Kakkelovnskrog,
Her er dine Børn, de støiende Unger —
Ven, for din Sjæl begeistrende Tunger!

Her er den arme, indskrumpede Slægt,
Lolliker, krummet af Kornsækkens Vægt;
Men din Godlidenhed rækker dem Haanden,
Og dine Ord skal reise dem Aanden.

Hør paa din Lo den melodiske Tærsken!
Nødderne modnes, alt rødmer din Fersken —
Velkommen derfor med Søn og med Frue,
Velkommen hjem i din landlige Stue!

Torsten og Trine.

Ved Lysets svage Lue bag lukte Vinduesskud
Sad Trine i sit Kammer og sukkede til Gud
For hendes Mand, som seiled i Storm paa vilden Sø, —
Et Aar var gaaet, siden han drog fra Danmarks Ø.

Det spæde Noer hun lagde alt i sin egen Seng,
Paa Gulvet var der redt til hendes raske Dreng,
Saa løste hun sit Haar og læste Aftenbøn,
Hult fra det Fjerne hørte man Havets Drøn.

Stormen slog om Gavlen, og Tagsten blæste ned,
I Lyset Høvlespaanen sig krummed bleg og bred;
Men Trine stod for Sengen med et uroligt Sind,
Hun vilde glemme Veiret, i Dynen hyllet ind.

Hun turde ei Lyset slukke: „O Torsten, hvor mon Du
Omflakker i Havsnød paa Bølgerne nu?"
Hun syntes høre Skud og de Forlistes Skrig,
I Kamret var der fuldt af Vand og blege Lig.

Da løde Trin; fra Døren sprang Klinken op i Hast,
Ind traadte en Mand med dristigt Øiekast,
Pidsken snoet i Nakken og krøllet Haar paa Kind,
Den tykke, laadne Kofte trodsede Veir og Vind.

Ham fløi om Halsen Trine i samme Herrens Stund,
Hun var ei mere bange. Min Torsten! raabte hun.
Til Sømandsviv ei duer En, som er hjerteklemt,
Naar Faren er forbi, saa maa den være glemt.

Han tog sin Viv paa Skjødet, trak Kufferten frem
Og viste, hvad fra Reisen han bragte med sig hjem,
Af Silketøi og Linned saa kostelig en Skat —
En Tut med Sølverpenge, den var i Krogen sat.

Lysvaagen ud af Reden den lille Gut da sprang,
Den stumpede Skjorte ham om Benene hang.
Han klappede sin Moder, han hopped om sin Fa'er,
Han havde nær raabt Hurra, saa lille som han var.

Og Tøsen i Seng skreg, som hun kunde bedst;
Da ændsed de hverken Brag eller Blæst.
De sladdrede sammen, de støied og de loe,
Og Ingen gik tilkøis, før Vægt'ren raabte To.

Hans Christian Andersen.

Født 1805.

Dødsøieblikket.

Hvad er det dog, som lyser! Det luttres for min Sands!
Jeg føler Øiet briste i denne Straaleglands.
Mit Hoved mat sig bøier for Kraften i min Aand,
Og mildt om Hjertet løsne sig alle snevre Baand.
I Døden faae vi Vinger, det troe vi jo som Smaa!
Ja, Aanden den faaer Vinger, som Tankens overgaae!

I Stjernernes Systemer, i Midden paa vor Jord
Jeg seer en Guddomsfylde, hvortil jeg ei har Ord;
En Evighed jeg skuer i Alt, selv i mit Bryst,
Og alle Taager synke bag Jordens kjendte Kyst.
I mine Brødres Hjerter først nu jeg læser ret,
Vel er vi Alle svage, men Ingen ganske slet.

O kunde vi herneden saa klart i Andre see
Som i vort eget Indre, vi gjorde dem ei Ve.
I Hver jeg mig gjenkjender, i Store som i Smaa,
O, skal vi da i Døden hinanden først forstaae?
Jeg er saa let, saa salig, saa luttret i min Tro,
Jeg føler Kamp og Stræben og dog en himmelsk Ro!

Aftenlandskab.

See Solen gaaer ned i det deiligste Rødt,
I Stakker staaer Høet og dufter saa sødt.
En Bonde gaaer hjem med Le paa sin Ryg,
I Luften dandse de surrende Myg.
Ved Landsbyen ligger en Kæmpehøi,
Der hører man Ungdommens jublende Støi;
De løbe omkring mellem Busk og Krat
Og lege Tagfat.

Høit kneiser ved Degnens Hus et Træ,
Der sidder den Gamle med Børn og Fæ;
En Rævebælg hænger paa Træets Gren,
I Toppen kneiser Stork Langeben.

Men Gadekjæret er blevet en Pøs,
Dog vandes der Heste af Karl og Knøs;
De fløite og synge til Frøernes Kvæk
Og ride saa væk.

Hist lege to Børn med Sundhedskind;
De ridse i Jorden med en Pind,
De ridse sig Gaard og Høienloft,
Mens Moder lapper paa Faders Koft.
Smukt lyder fra Taarnet Klokkens Klang;
En Bonde synger sin Aftensang,
Og Børnene fromt om Bordet staae
Ret som Engle smaa.

Ved Kirkegaardsmuren, hvor Hindbærret groer,
Der sidder paa Stenen en gammel Moer;
Bag Huen man skimter det sølvgraa Haar,
En Bøtte med Mælk ved Fødderne staaer;
Sin Støttestav holder hun paa sit Skjød,
Jeg troer, hun spiser det tørre Brød;
Ved Muren sidde de Elskende to —
O lad dem ha' Ro!

De Danske og deres Konge.

Alt reiser Vintren sit hvide Telt,
Med Is ligger lille og store Belt;
Men Danmark stoler paa Herren.

See, Svensken ligger for Kjøbenhavn,
Han stoler saa trygt paa sin Magt, sit Navn;
Men Danmark stoler paa Herren.

I Byen hersker den bittre Nød,
Saa haardt den alt trues med Hungersdød;
Men Danmark stoler paa Herren.

Den hele Forstad er lagt i Grus,
Høit Flammerne hvirvle fra Herrens Hus;
Men Danmark stoler paa Herren.

Den danske Konge paa Volden staaer,
De gloende Kugler omkring ham slaaer;
Men Danmark stoler paa Herren.

Alt eier Fienden den hele Ø,
Men Frederik svoer i sin Rede at døe;
Og Danmark stoler paa Herren.

Enhver vil stride trods Kjøn og Stand,
Hver Mand er en Helt, hver Kvinde en Mand;
Og Danmark stoler paa Herren.

Sin Ligskjorte drager nu Svensken paa,
Som Dødningskarer i Sneen de gaae;
Men Danmark stoler paa Herren.

De levende Snemænd storme paastand,
Men Kvinden dem smelter med sydende Vand;
Trygt Danmark stoler paa Herren.

De Svenske storme med Larm og Skrig,
Men synke i Sneen som blodige Lig;
Thi Danmark stoler paa Herren.

— Snart toner Te Deum som Hjertets Tolk,
Og Kongen knæler med alt sit Folk;
For Seiren takke de Herren.

Carl Bagger.

1807—1846.

Den engelske Capitain.

Fra Kullagunnarstorp de Svenske saae
I Kattegattet spredt en engelsk Flaade,
Hvorhen den stærke Sømagt skulde gaae,
Det var for dem, det var for os en Gaade.

Fra Kronborg saae man med forbauset Blik,
At ud for Sundet standsed Seilerskaren —
En Anelse henover Danmark gik,
Man skimted nu, men frygted ikke Faren.

Der laae for Anker nu med Reb om Seil
De tætbefolkede, de hule Masser;
Med Selvtilfredshed trindt i Havets Speil
Afmalte sig de gyngende Paladser.
Ombord udefter Fjenden stirred man,
Uroligt teede sig de blaae Matroser —
En Sømand er jo dog i hvert et Land
En Ven af Laurbær og de røde Roser.

Paa Orlogsmanden, hvor det største Flag,
Storadmiralens, vaied stolt fra Masten,
Der blev, dengang det gryed blot ad Dag,
Blandt Officererne saa travl en Hasten.
De tæt forseglte Ordrer skulde nu
Af Chefen brydes — spændt man vented Talen —
Lord Gambier brød dem med nysgjerrig Hu,
Og Alle stirred hen paa Admiralen.

„Seil did", — saa lød det barske Kongebud —
„Hvor Danmark har sin Flaade trygt i Rheden!
Hvad der I see, bring det af Havnen ud,
Brug Krigen vel, dog tilbyd stedse Freden.
De Danske tømret har saa fast en Borg,
Før os en Anden mulig turde komme —
Grib rask kun til, — saa byder Kong Georg —
Belønning faaes, naar Slaget vel er omme!"

Høit lød nu fra det rummelige Dæk
Det hele Mandskabs vilde Hurraraaben;
I beget Fjæs saaes ikkun glade Træk, —
Til Ry og Plyndring stod jo Alles Haaben;
Kun En af alle hine Mænd ombord,
Kun En tog ikke Del i Mængdens Glæde,
— En ung Captain — men bad med jevne Ord
Om Lov frem for sin Chef at turde træde,

„Herr Admiral!“ — saa tog til Orde han,
„Jeg var kun Purk, da jeg paa Dybet seiled:
Ved Abukir, paa Nelsons Orlogsmand,
Som Femtenaarig jeg til Æren beiled;
Hist i Vestindien mangen vild Corsar
Jeg greb og hang ham lystigt op i Galgen;
Man ridsed ved Trafalgar mig et Ar, —
Men det er skjult af Ordner og Medaillen!

„Hvad England virked mod den franske Stat,
Historien med Stolthed det opskriver;
Hvad jeg har mod den listige Pirat
Udøvet, øved jeg med munter Iver;
Med Lyst jeg raabte: Gud og Kong Georg!
Hvergang jeg fyred paa Napoleons Brigger.
Men her — jeg næsten græde maa af Sorg! —
Paa Røveri jo nu vor Flaade ligger!

„Jeg svoer at følge trolig Englands Flag,
Til Dødens Sved omperler denne Pande,
Men jeg har ment: i aabent, ærligt Slag,
Ei loved jeg at ville overmande!
Falsk viser Politikens Dieglas, —
Matrosen ledes sikkert af Magneten,
Han bruger Retsinds ærlige Compas,
Guds Stjerner vise Længden ham og Breden!

„Dog aldrig skal det siges, at jeg brød
Den Ed, jeg svor, min Vimpel at forsvare!
Jeg har forsvart den ærligt til min Død —
Her er for Æren, ei for Flaaden Fare!
Seil I! jeg lyder ikke Kongens Bud,
Men gaaer paa andre Eventyr og Reiser, —
Der staaer i Skriften: Du skal lyde Gud
Meer selv, end Du skal lyde Romas Keiser!“ —

Og dermed styrted han sig overbord!
— Kald ham nu Sværmer, eller kald ham Drømmer, —
Igjennem Vandets Masser hurtig foer
Tilbunds i Kattegat den djerve Svømmer.

Der — i det hemmelighedsfulde Dyb,
Hvor aldrig der af Stemmer høres Klangen —
Blandt vaade Planter, mellem hæsligt Kryb
Krampagtig bored han sig ned i Tangen!

Og Flaaden styrede mod Kjøbenhavn. —
Fjernt fra det Sted, hvor Slaget skulde stande,
Laa han, Captainen — ukjendt er hans Navn —
Et vandkoldt Lig, skjult af de sorte Vande,
Til Strømmen drev ham op, og svenske Mænd
Paa Fiskertog i stjernefulde Nætter
Ham fandt, bar ham i Baad til Stranden hen
Og — rafled om den Dødes Epauletter.

Paa Skaanes Kyst, lidt nord for Helsingborg,
Ved la Gardies berømte Grevesæde
Han jordet blev foruden Graad og Sorg, —
Paa en nedtrampet Grav nu Maager træde.
Dog stundom skal en luftig Skygge der
Fra Pletten stirre vidt ud over Søen, —
Ham er det, som i hvide Maaneskjær
Vil bort, vil hjem, vil hist til Stenkulsøen. —

Bortreisen.

Aldrig glemmer jeg den skjønne Nat,
Da hun til mit Telt kom, bly og bange,
Stod i Døren, skjælvende og mat,
Saae sig om saa ængstlig flere Gange —

Sagde til mig disse smukke Ord:
„Tør jeg ogsaa ind i Teltet træde,
Tør jeg troe, at Den, der inde boer,
Ikke myrde vil min Moders Glæde?

„Vil Du tale med mig rene Ord?
Tale med mig som en kjærlig Broder?
Er saa barnlig from Du, som jeg troer,
God som Englen i de fjerne Kloder?“

Da jeg raabte: „Kom kun, smukke Barn,
Kom, vær barnlig hilset mange Gange!
Denne Haand ei fletter noget Garn,
I mit Hjerte slumrer ingen Slange.

„Vi vil tale som to Søstre smaa,
Som to Stjerner tale til hinanden,
Som to Aander, der ei Synd forstaae,
Kom, jeg kysser Haanden kun og Panden.

„Vi vil her i denne stille Vraa
Os indbilde, at vi ei er ene,
Handle, som om Mange paa os saae,
Ønske fromt og have Tanker rene.“

Og beroliget hun kom mig nær,
Og jeg saae, hun bleg var og sørgmodig,
Og jeg saae ved Lampens hvide Skjær,
At den fine Fod var ridset blodig —

Og jeg saae, hun havde vistnok grædt,
Og jeg saae, hun endnu følte Kvalen,
Og jeg saae, hun frøs og syntes træt,
Og jeg saae, hun ikke bar Sandalen —

Og jeg saae, at hun var ung og smuk,
Og jeg hørte hendes Hjerte banke,
Og jeg vidste, mig gjaldt hendes Suk —
Men bestandig ren var dog min Tanke.

„Du vil reise,“ sagde hun saa blødt,
„Derfor til Dig kommer jeg i Teltet;
Dengang Alle hjemme slumred sødt,
Stod jeg op, tog Sløret paa, tog Beltet.

„Moder min det ikke vide maa,
Derfor løsned jeg de gyldne Ringe
Fra min Ankel, da jeg vilde gaae,
At ei Klangen skulde Uheld bringe.

„Veiens Flintestene skar min Fod,
Thi forsigtig jeg Sandalen kasted;
Derfor seer Du her din Piges Blod,
Seer dets Stænk paa Veien, hvor jeg hasted.

„Ingen Stjerne skinte for mit Blik,
Skyen drivvaad hang paa Firmamentet;
Ikkun Lynet lyste, da jeg gik,
Saa dit Telt at finde knap jeg vented.

„Du vil reise! er paa mig Du vred,
Siden Du med Længsel seer mod Stranden?
Eller er af mig Du mulig kjed,
Elsker høiere Du nogen Anden?

„Ak! i Søen lever slimet Kryb,
Stormens døde Offre boe i Vandet —
Hvorfor seile over Gravens Dyb,
Naar Du aande kan i Fødelandet?

„Indiens Sol har mægtig Kraft og Glands,
See Dig om, hvor smukt her er i Hjemmet!
Her er hvad ei findes udenlands,
Her er Alt jo dit, og Intet fremmed.

„Stakkels Trækfugl flakker evigt om,
Og fra Fjeld til Fjeld Gazellen springer;
Manden har en stadig Helligdom,
Den er der, hvor Modersmaalet klinger.

„Troer Du, at Du modner din Forstand
Ved at see en fremmed Jordbunds Træer?
See blot rigtig paa vort eget Land,
Vi har meer end mangen Europæer.

„Vil Du lære andre Landes Sprog?
Ak, det Sprog, din Pige med Dig talte,
Sagde tidt Du før, var skjønnest dog,
Thi med det vi bedst vor Lykke malte.

Derfor, naar Du kommer hjem igjen
Og har Sproget lært fra fjerne Zoner,
Koldere da taler vist min Ven
Og har glemt de kjære Hjemlandstoner —

„Glemt ei Sproget blot, men og forglemt
Dem, der talte det, forglemt os Alle,
Vender hjemad anderledes stemt,
Saa at vi Dig selv en Fremmed kalde." —

Og hun kasted ned sig for min Fod,
Bønfaldt mig, som var jeg Bramaguden,
Og med vankelmodigt Sind jeg stod —
Da faldt Daggryskjær igjennem Ruden.

Angst hun flygted da for Morgnens Skin,
Flygted bort i Ly af Palmetræer —
For at hente mig, i Teltet ind
Traadte nu den blonde Europæer.

Og med hellig Gysen peged han
Didud, hvor min Elskte flygted bange,
Raabte: „Sandt er da, hvad om dit Land
Staaer fortalt i Eders skjønne Sange:

„At besjælet er hver Plante her
At her endnu synligt Guder vandre,
At der bølger her et helligt Skjær
Over Eder fremfor over Andre!

„See blot Skikkelsen bag dunkle Løv,
See, nu viftes Sløret bort af Vinden!
Dette Ansigt er ei Muld og Støv,
Denne Skikkelse er Vaargudinden —

„Vaargudinden, som i Morgengry
Daler ned og venligsindet spreder
Sine Gaver over Mark og By —
Ak, Europa maa misunde Eder!

„See, hvert Skridt, Gudinden gaaer,
Springe Roser ud, hvor Foden hvilte!
Bort nu svandt hun — Skibet rede staaer —
Dette Varsel vist os Held tilsmilte."

Men jeg saae det vel og grant:
Roserne var Blod paa Flintestene —
Middagssolen mig paa Havet fandt,
Og min Elskte hjemme gik alene.

Frederik Paludan-Müller.

Født 1809.

Perlen.

Hvi jeg Gods og Guld ei meer besidder,
Hvi jeg fattig gjennem Verden gaaer,
Jeg, hvis Herlighed var før som Solen,
Naar den pragtfuld op i Østen staaer?
Saa I spørge. — See, min Skjebne førte
Mig fra Hjemmet ved sit stærke Bud,
Og jeg vandred gjennem mange Lande
I den underfulde Verden ud.

Da jeg traf en Perle paa min Vandring,
Just som Sjælen mødig var og træt,
Just som Diet var af tusind Syner,
Var af Jordens Underværker mæt;
Slig en Perle aldrig før jeg skued,
Aldrig før af Straaler slig en Krands,
Aldrig før saa gjennemsigtig Klarhed,
Aldrig saa vidunderlig en Glands.

Og den var ei blot mit Dies Glæde,
Snart den ogsaa blev mit Hjertes Trøst;
Dag og Nat dens Herlighed mig fulgte
Med unævnelig og stille Lyst.
Naar mit Die hvilte paa dens Straaler,
Freden underfuldt til Hjertet kom:
Den var Lys i hele Verdens Mørke,
Rigdom i al Verdens Fattigdom!

Store Summer bød jeg dens Besidder,
Naar kun Perlen blev mig overladt;
Dog, han fordrede mit hele Eie
For sin sjeldne, kostelige Skat.
Alt jeg gav, saa heftig var min Attraa,
Og jeg vandred bort, en Betler lig;
Gods og Guld er borte — ikkun Perlen,
Dyrebar som fordum, er hos mig. —

Nattevagt.

Naar Alting gaaer til Hvile,
Hvad Livet kaldte frem,
Naar alle Taager ile
Til deres dunkle Hjem,
Naar Dagens Lys sig fjerne,
Mens, af hver Sky forladt,
Den evig faste Stjerne
Staaer paa den stille Nat.

Da synker hen i Dvale
Hver Drøm, vi stige saae;
Den store Sandheds Tale
Vi kan igjen forstaae;
Vi kan igjen fornemme
Den Kraft, vi bæres af,
Den underfulde Stemme,
Hvis Røst os Tanker gav

Og dybt i Sjælens Indre
Sig aabner da et Blik,
Som ingen Skranke hindre,
Som ingen Grændse fik;
Med det vort Hjem vi skue,
Et større Fædreland
End denne lille Tue,
Som ei os holde kan.

Det Sørgeligste klinger
Harmonisk da og smukt,
Det Tungeste faaer Vinger
Til mægtig Himmelflugt,
Det Ringeste forsvarer
Sin Plads i Livets Krands,
Det Mørkeste sig klarer
I disse Straalers Glands.

Og i vor Aand sig sænker
Den store Faderaand,
Som løser alle Lænker
Og bryder alle Baand;
Og naar de sidste falde,
Da føle vi med et:
At Gud er Alt i Alle,
Og Alle kun er Et.

Sorgen.

Om den Dødeliges Vugge,
Medens Natten alt er nær,
Sværmer rundt med stille Sukke
Sorgernes den mørke Hær;
Lette Taarer Øiet dugge,
For det første Smil at dræbe,
Skriget ligger paa hans Læbe
Med det første Morgenskjær.

Og naar Barnets Tid er runden,
Og naar Ungdom er forbi,
Og naar Ærens Krands er vunden,
Fundet Elskovs Trylleri —
Ak, naar Alting er forsvunden,
Hvad der Livet kunde smykke:
Gjemmer selv den døde Lykke
Dødens Sorger indeni.

Stormen.

Zephyr fortæller:

Orkanen lig
Jeg over Søen jog og vælted Bølgerne,
De vildeste, fra Dybets Afgrund
Og sprøited imod Stjernen Skummets Bølger,
Mens Skibet som en Fjer paa Bølgen drev,
Og Folket satte Haabet kun til Seilet,
Thi fjernt i Horizonten Havnen laa.
Da sønderrev jeg Seilet — over Bord,
Som splintret af et Lyn, det gik med Masten,
Og hvide Bølger over Dækket rulled.
Til Aarerne nu Alle greb, men Søen
Hver Aare knuste som det lette Rør,
Og ud de kastede det sidste Anker;
Dog Ankertouget brast — og Rædsel greb
Paa Skibet hver en Sjæl, og blege stod de,
Og skjælvende de styrted ned paa Dækket:
Men Rummets Hvælving fyldtes meer og meer,
Thi gjennem Plankerne brød Havets Vande. —
Da blev det stille paa det store Hav,
Og hver en Luftning taug, mens op til Stavnen,
Det Høieste af Skibet, Alle styrted;
Men kun den halve Flok fandt Rum paa denne,
Den halve sprængtes over Bord i Bølgen.
I Taushed nu de stod og vented Døden,
Thi Skibet langsomt sank, og Vandet steg
Til Knæet alt — til Hoften og til Brystet —
Og Alle faldt omkuld. Kun een Mand stod
Endnu paa Randen af den brede Stavn,
Den høieste han var og Skibets Fører.
Han holdt sin unge Søn paa Skuld'ren af sig,
Og bleg som Marmor Drengen sad og knuged
De spæde Hænder om sin Faders Pande,
Hvis kolde Læber Vandet alt berørte;
Da greb han Drengen med de stærke Hænder
Og løfted ham fra Skuld'ren høit i Veiret,
Mens Bølgen dækkede hans eget Hoved.
Saa stod han et Minut — og Alt var stille,

Thi Skrækken havde Drengens Øie lukket;
Endnu han stod — da sank den ene Arm —
Den anden sank — og intet Liv var mere;
Men taus sad Døden paa de tause Vande.

St. Helena.

Midt i Havet staaer en Ø;
Fjernest Maal for dristig Skipper
Hæve sig dens steile Klipper
I den kæmpehøie Sø.
Der Orkanens Aander boe,
Over Bølgen der de suse,
Der de stærke Storme bruse,
Uden Rast og uden Ro;
Der har vildest Fugl sin Rede,
Der, imellem Fjeld og Hav,
Tvende dunkle Pile frede
Om den store Keisers Grav.

Hvad — den slumrer, Høiheds Aand?
Den, hvem Jorden var for lille,
Den, hvem Stormen var for stille,
Den, som sprængte alle Baand,
Knuste Døden denne Barm?
Denne Kraft, der meer ei ruller,
Der, lig Atlas' høie Skulder,
Bar en Verden paa sin Arm?
Blev til Intet Storheds Billed,
Lige stolt i Vel og Ve,
Som for Lyset frem har stillet
Lykkens mægtige Idee?

Ja — til Hvile her han gik!
Hver en Kraft nu slumrer rolig:
Magt og Vælde her sin Bolig
I det snevre Kammer fik.
Glemsels Aand med sagte Fod
Vandrer her, og alle Blade,
Der om Seierskrandsen sade,
Strøer den ud i Dødens Flod.

Dog — om Storhed Saga værner,
Frisker op den glemte Glands,
Slynger høit mod Himlens Stjerner
Hans udødelige Krands!

Der den fængsler Blik og Sind,
Lyser mægtig over Jorden,
Kalder Syden, vinker Norden
Til Beundring af dens Skin.
Imod den har Tid ei Magt,
Avinds Pil gaaer sløv tilbage,
Mens en Rad af friske Dage
Om dens Straaler holder Vagt.
Den skal Fremtids Øie lede
Over Verdens vide Hav
Hen til Klipperne, som frede
Om den store Keisers Grav.

Hvo var han? Som Ørnens Flugt,
Naar paa understærke Vinger
Allerhøiest den sig svinger,
Hvor hvert jordisk Blik er lukt:
Saa i Livet var hans Gang!
Som et Lyn til alle Sider,
Mellem Is og Pyramider,
Han sit stærke Glavind svang.
Hvo var han, hvis Navn bevinget
Foer som Storm fra Syd til Nord,
Han, hvis Arm, af Lykken tynget,
Holdt i Favn den halve Jord? —

Storheds Barn! Geniets Søn!
Hovmods vældige Betvinger!
Skjebnens underfulde Finger
Snart for Lyset, snart i Løn!

Seirens Styrer, Kampens Gud,
Frugt af hundredtusind Grave,
Midt i Friheds stolte Have
Kæmpetræets største Skud!
Friheds Morder — dog dens Amme!
Vuggen for dens store Sag,
Lynet for dens rene Flamme,
Helt i hundred vilde Slag!

Meer end dette — Tidens Speil
Var hans Liv, hvor frem sig stilled
Kraftens colossale Billed,
Kæmpedyder, Kæmpefeil.
Som Giganterne hans Magt
Stræbte kjækt mod Himlens Stjerne,
Kun det Høie, kun det Fjerne
Stod med denne Aand i Pagt.
Krandsen greb han: den, som bringer
Død, skjøndt evig Herlighed;
Stigende paa Ørnevinger
Bragte Byttet han herned.

Han, Prometheus' ægte Søn,
Delte Straffen med sin Fader;
Til de vilde Klipperader
Lænket fast, han fik sin Løn.
Og forbauset Verden saae
Eventyret uden Mage,
Stort og tragisk selv i Klage,
At forsvinde og forgaae.

Nattens Skygge alt det fjerner;
Men forglemmes vil det ei,
Medens Evighedens Stjerner
Vandre over Tidens Vei.

Disse Klipper, denne Plet
Holde her i snevre Skranker
Alle Heltens høie Tanker,
Tæmme her hans Styrke let.
Her hans stærke Seierssværd,
Her hans laurbærkrandste Trone,
Her hans gyldne Verdenskrone
Bytte blev for Ormes Hær.
Frugten af utrolig Lykke,
Arvingen til evig Pris
Vandrer her en stille Skygge
Paa de stille Skyggers Vis.

Storheds Grav blev denne Ø.
Høiheds Aander danned Scenen:
Klippen selv er Bautastenen,
Mindet er den dybe Sø.
Musen staaer paa Fjeldets Bryst,
Klio med den ædle Pande,
Og mod alle Verdens Lande
Toner mægtig hendes Røst:
See min Straf og see min Løn!
See det Værk, som jeg fuldendte!
See den Stjerne, som jeg tændte,
Klar og evig, i min Søn!

At være.

O, fjerne Barndomstid! som os forlod,
Som vi forlod, og som i Mindet sover:
Hvor er den Fryd, der udsprang af din Rod,
Som Tidens tunge Muld nu ligger over;
Et Haab Du er, som Paradis os lover;
Thi altid lokked fremad Du vor Fod
Med Løftet, der til Vandring maa anspore:
„Alt kommer nok, naar først I blive store!"

Vi voxe op, og frem vi gaae iblinde,
Bestandig stolende paa Haabets Ord;
Lidt efter lidt forvandles dog til Minde
Den Herlighed, der lovtes os paa Jord.
Med eet vi standse da og os besinde
Og see vort Haabs tilbagevendte Spor,
Og Røsten bag os toner nu saa stille:
„Dit Paradis var kun, da Du var lille!"

End er vi Vandringsmænd — vi fremad gaae,
Og Veien stiger nedad allerede,
Og Blomsterne paa den er kun saa faa;
Men under Dagens Byrde, Dagens Hede
Dog efter vor forlorne Skat vi lede,
For, før vi Alting tabe, den at naae.
Rundt søge vi — og hist er Natten, Døden;
Men hvor er Barndomstiden, Morgenrøden?

Og som et Skud af Barndomstiden bringer
Jeg for min Læser Adam Homo frem,
Der alt af Aar tilbagelagt har fem.
Et gyldent Haar hans friske Kind omringer,
I Buxer og i Trøie let han svinger
Sig som en lille Fugl om i sit Hjem;
Og medens sine Børneskoe han træder,
Han spiser, drikker, synger, leer og græder.

Han alt har lært at elske og at frygte,
Hint af sin Mo'er og dette af sin Fa'er;
Thi alt fra Vuggen af Hr. Præsten ta'er
Sin Søn med Strenghed, for tilgavns at røgte
Det Lærerkald, hvortil han viet sig har.
Kun sjelden derfor han med Drengen spøgte;
Kun saare, saare sjelden hans Profil
I Adams Paasyn viste frem et Smil.

Men ganske anderledes sød hans Moder
Sig aabenbared for den lille Dreng:
Hver Morgen sang hun bort hans smaa Unoder,
Hver Aften hun med Kys ham bar i Seng;
I Havens Blomsterbed hun med ham roder
Og leger med ham paa den grønne Eng;

Alt deler hun, hans Glæde, hans Beklagelse,
Og tænker dog ved Alt paa hans Opdragelse.

Det var en yndig Sommer-Morgenstund,
Da paa sin Skammel med sin Bog den Lille
I Haven sad hos hende, medens stille
Han stavende bevægede sin Mund;
I Bogen yppigt ned hans Taarer trille,
Thi vel han læser, men han fatter kun
Det Mindste af det Hjælpeverbum være,
Ak, som hans Fader gav ham for at lære.

Thi ei blot Remsen-op, men fuld Forklaring
Hr. Pastor Homo af sin Adam vil,
Da selv han veed, af dyrekjøbt Erfaring,
At klart Begreb i Alt der hører til.
Thi ta'er han Lectien ei som Børnespil,
Men fordrer af sin Søn bestemt Besvaring
Om hvert Begreb i Sproglogikens Codex,
Og mangler Drengen Svar — da ve hans Podex!

O Moder — sukked Adam — Moder kjære!
(Ved hvilke Ord med Øine store, blaae,
Han fra sin Skammel op til hende saae)
O Moder! siig mig, hvad er det, at være?
Slet Intet jeg af Ordet kan forstaae,
Og dog vil Fa'er, jeg det tilgavns skal lære.
Min Lectie nu jeg kan til Punkt og Prikke,
Men hvad det er at være, veed jeg ikke.

At være? gjentog sagte Provstens Datter
Med stille Smil og eftertænksomt Sind,
Idet hun med sin Haand strøg Barnets Kind:
Saa dette Ord, min Adam, ei Du fatter?
Nu, lad mig see, at ei Du græder atter!
Husk paa, tilsidst man græde kan sig blind.
Tør dine Øine! Jeg Dig nok skal lære
At kjende Meningen af Ordet være.

Saa talte hun og reiste sig fra Bænken,
Mens Drengen begge Hænder sammen slog
Og fuld af Glæde kasted hen sin Bog,
Der ham betynged som en Slave Lænken.

Kom, sagde derpaa efter kort Betænken
Hans Moder, mens ved Haanden hun ham tog:
Kom, Adam! Du og jeg vi vil spadsere,
Saa kan vi om din Lectie tale mere.

Igjennem Haven ned de begge gik;
Og fuld af Ild og med en Skjelm i Øiet,
I Busken ind tidt Adam sprang fornøiet,
Og raabte til sin Mo'er fra Skjulet: Kig!
Som gjennem Sidegangen saa de bøied,
Just som de Mark og Eng at skue fik,
Fløi der en Fugl forbi paa lette Vinger,
Og høit i Luftens Blaa den op sig svinger.

See Fuglen! talte Moderen til Drengen,
Der stirred efter den mod Himlens Skyer;
See, hvor den lille Fugl nu hurtig fly'er
Til Reden op i Træet hist paa Engen.
See bare! med sit Næb den reder Sengen
For sine Unger, for de bitte Dyr.
At synge, flyve, deres Unger nære,
Det, Adam! kalde Fuglene at være.

Og seer Du hist den store Snegl, der skyder
Sig sagte hen ad Gangen, sort og tyk?
Den, som de lange Horn Dig altid byder,
Og som Du altid siger er saa styg;
Naar den sig glæder, mens den Føde nyder,
Og Solen skinner paa dens krumme Ryg,
Da siger den, men Du kan ei det høre:
At være er i Solskin sig at røre!

Og hvis blot Træerne de havde Munde,
Som nu de Blomster og de Blade har,
Saa at de Alting Dig fortælle kunde,
Da, naar Du spørger dem, fik Du til Svar:
At være er at staae i grønne Lunde
Og skyde Blomsterknopper, Par ved Par,
Og slynge Grene ud som lange Arme
Og have nok af Regn og nok af Varme.

Mens saadan frem af Hjertets friske Kilde
Ustandset flød den lette Tales Strøm,

Stod Adam stirrende, som i en Drøm,
Til Talen lyttende, alvorlig stille.
Dengang hun taug, urolig blev den Lille,
Og med en Stemme, bedende og øm,
Paany han sagde: Moer! Du maa mig lære
Endnu engang, hvad det dog er at være.

Veed jeg det selv, hun hvisked halvt i Løn,
Hvorpaa, bevæget mildt af Modervarmen,
Hun løftede fra Jorden op sin Søn
Og trykked ham med disse Ord til Barmen:
Naar Dig, min lille Dreng, jeg har paa Armen
Og beder i den samme Stund en Bøn
For Dig og mig og alle mine Kjære,
Da bedst jeg føler, hvad det er at være.

Men til din Fader hen vi nu vil gaae,
At Ordet han os rigtig kan forklare;
Maaskee vi hos den Store kan erfare,
Hvad ubegribeligt er for os Smaa.
Idag Hr. Peter skal Hr. Adam svare;
Os begge To han skal til Regnskab staae,
Og begge To et Kys vi ham forære,
Hvis han os siger, hvad det er at være.

Hvad dem Hr. Præsten svared, vides ei;
Men vist det er, han lod Logiken ligge
Fra samme Dag og fordred selv nu ikke
Forklaret slige Ord som Du og Jeg.
Fra Theorien vendte sig hans Blikke,
Og paa en ganske praktisk Lærevei
Han førte Drengen ind, da Grammatiken
Han lod ham bytte om med Gymnastiken.

Sonetter.

1.

At ret jeg lever, skylder Dig jeg kun,
Af alle Mennesker kun Dig alene!
Før i min Tanke boede jeg saa ene
Som en Delphin paa Dybets stille Bund.

Da hørte jeg din Røst en Aftenstund,
Da Stilhed syntes Havet at forstene,
Og Røsten lokked mig med Toner rene
Paa Bølgefladen op, saa stor og rund.
Din Stemme klang for mig i Luftens Sale,
For Livet klart i Toner frem at stille,
Og gjennem dine Ord blev Verden min.
O, vedbliv altid saa til mig at tale!
Du er min Sanger, som jeg hører spille,
Jeg er din troe, din lyttende Delphin!

2.

Tidt naar jeg her gaaer om i Havens Gange,
Hvor hvert et Træ staaer smykt paa Sommervis,
Hvor hver en Morgen til Vorherres Pris
Sig hæve høit de glade Fuglesange:
Tidt Tanken da paa Dig mig ta'er tilfange;
Det er mig, som jeg gik i Paradis,
Alting er saa complet, at til Forlis
Af Herligheden selv jeg har en Slange.
Og Slangen er den Lyst, som vil mig friste
Med Løftet, at tilbunds jeg Dig skal kjende,
Hvis op for mig dit svundne Liv Du lukked.
Siig, skulde vel mit Paradis jeg miste,
Og skulde vel min Herlighed faae Ende,
Hvis Frugt af dette Kundskabstræ jeg plukked?

3.

Jeg drømte — hvor kan Drømme dog bedrage!
Saa levende blev mig i Drøm fremstilt,
At Alting var som fordum, dødt og mildt,
Dit Navn var slettet ud af mine Dage.
Dybt følte jeg en Tomhed mig betage,
Som var et Kar jeg, ved sit Indhold skilt,
Som om den kostelige Vin var spildt,
Og jeg, det tørre Træ, kun var tilbage.
Da vaagnede jeg op — omkring jeg skued,
Den unge Dag dit Billed strax forgyldte,
Og i sin Skjønhed for min Sjæl det lued.
Med eet det tørre Kar igjen sig fyldte!
Op til mit Hjerte steg i fulde Bølger
Den Strøm af Fryd, der i dit Navn sig dølger.

4.

Her sidder jeg og skriver. Det er silde.
Bag Horizonten ned er Solen dukket,
Og Blad og Busk, af Vinden sagte vugged',
Med Nattens tætte Slør snart dækkes ville.
Men standset er den hele Vellugts-Kilde,
Thi hvert et Blomsterbæger har sig lukket,
Og hver en Plante har sit Hoved bukket,
Og ikkun Natviolen dufter stille.
Engang, min Adam! naar vor Dag er runden,
Naar Verdens Herlighed og Glands er svunden,
Og Livet staaer for os som Aftensolen:
Da skal endnu en Drøm vor Sjæl bevæge,
Da skal vor Kjærlighed endnu os kvæge
Og sende os sin Duft som Natviolen.

5.

Min Grund for kort at skrive vil Du høre.
Jeg kunde svare Dig, at lange Breve
Tidt Lysten til at læse dem fordreve;
Men her en anden Grund jeg vil anføre:
Saae Du Familier ud i Skoven kjøre?
De smaa Børn, som vil ogsaa gjerne leve,
Men som i Husets Dør tilbage bleve,
Med Bøn da søge Moderen at røre:
O, lad os op i Vognen blive baarne!
O, tag os med! — Mama til Svar da giver:
I er endnu for smaa og for uvorne.
Saadan af Tanke-Puslinger jeg plages;
Enhver vil med, hvergang til Dig jeg skriver,
Men de maae voxe, de maae først opdrages.

6.

Siig mig, om sig min Tanke har forvildet
Ved Løsning af det store Spørgsmaal her:
Hvi har af alle dem, der kom os nær,
Vort Hjerte allerøverst En just stillet?
Og hvorfor bli'er vort Blik af Glands ei hildet?
Hvorfor er den Fuldkomne, og især
Den Skjønneste, ei altid mest os kjær?
Her er mit Svar! Vi skabtes i Guds Billed.
Den, som af Alle nu os mest behager,
Er den, i hvem det Træk af Gud har hjemme,
Der just til sig vort Hjerte stærkest drager.

I dette Træk stod Gud for os i Herlighed,
Og hvor vi see dets Afglands, vi fornemme
Den os saa kjære Lighed eller — Kjærlighed

7.

„Amor og Psyche“ har jeg læst tilende.
Tilsidst forenede de Lykkelige
Sig vende udad imod Stjerners Rige,
Og Grunden dertil troer jeg at erkjende.
Naar først i Hjertet ret forent er Tvende,
Som et Farvel de maae hinanden sige,
I Livet ud maae deres Tanker hige,
I Verden ud maae deres Blik sig vende.
Saasnart de fjernes, Længsel atter fødes
Og Savnet, der kun ved Forening stilles,
Og med den første Friskhed da de mødes.
Mens evig saa de mødes, og de skilles,
Bli'er Kjærligheden i sit Liv evindelig
Og altid nyfødt, som den var oprindelig.

8.

Her følger Bogen, som igaar Du sendte,
Og som det andet Liv os vil forklare:
Forfatteren vil for et Gjensyn svare,
Men evigt Samliv tør vi ei forvente.
En bedre Trøst dog længst mit Hjerte kjendte;
Thi som i os vi Tankens Liv erfare,
Hin lette Fugls, hvis Vinger er saa snare,
Hvis Stigen aldrig ender eller endte:
Saa fast sig vort Gemyt bestandig hænger,
Thi Rod i andre Hjerter vil det fæste,
Og som til Hvile det til Samliv trænger.
Den, som i os nu to Naturer blandte,
Han skabte vist sin Himmel paa det bedste
For Mennesket — paa engang Fugl og Plante.

9.

Hvergang vort Fremtidsliv jeg tænker paa,
Omskinner Haabet mig, det morgenrøde;
I fælles Stræben seer jeg os at gløde,
Jeg seer os snart at høste, snart at saae.

Bestandig rigere vi fremad gaae,
Bestandig Livet nyt i os vi føde;
Saa ile vi Fuldendelsen imøde,
Til vi Lyksalighed i Hvilen naae.
O, er ei dette Haab dog meer end Drøm?
Til Seir og Fremgang jeg Dig møde skulde,
Thi hidtil var mit Liv en stille Strøm.
Du tog mig op i Dig, Du stærke Flod!
Forenede nu vore Bølger rulle
Med større Kraft det store Hav imod.

10.

Du gav mig nok at tænke paa forleden.
Du spurgte mig: hvordan det vel mig gik,
Naar pludselig Du andre Tanker fik
Og tog for mig en anden Brud isteden;
Naar af dit Hjerte bortsvandt Kjærligheden
Med alle Draaber af dens Lædskedrik;
Naar med tilbagevendte, tunge Blik,
Jeg stod, berøvet Adam, for mit Eden —
Ak, hvis saa dybt mit Hoved her blev bøiet,
Hvis som en Pil, der farer frem med Hvinen,
Saa skarp en Smerte traf mit Bryst engang:
Da vilde det mig gaae som Violinen,
Der, sønderslagen, atter sammenføiet,
En bedre Tone gi'er, men svag're Klang.

11.

Undskyldninger Du gjør, fordi dit Brev
Ved alle Skyggesider dvælte længe,
Fordi Du op mig fra den bløde Gænge
Ved dine sørgelige Tanker rev.
Skriv altid saa oprigtigt, som Du skrev!
Du er for mig som Harpens gyldne Strenge:
Hvad Toner Dig berøre, altid trænge
Ned i mit Hjerte, som din Sangbund blev
Vil glad Du klinge, jeg skal glad Dig svare;
Har Du for Sorgens Toner Glædens glemt,
Jeg skal den dunkle Gjenlyd tro bevare.
I Alt at følge Dig jeg vil mig skynde;
En Sangbund er til alle Tider stemt,
Men den kun svare kan — Du maa begynde.

12.

Hvad end Du angrer — i hvor stor en Gjeld
Til Gud og Mennesker Du end maa være,
O, lad ei denne Gjeld din Sjæl besvære
Og staae som Skrækkebilled for dit Held!
Din Eiendom er ingen Bagatel,
Du har en større Skat, end Du kan bære,
Du har endnu en Debitor, Du Kjære!
En fattig Sjæl, mod hvem Du gjorde vel.
Hvad Skat af Fryd og Lykke her i Livet
Har ikke gratis Du mit Hjerte givet!
Hvad Rigdom delte ei din Aand med mig!
Hvis derfor engang Regnskab skal opgjøres,
Lad frem med Dig din Skyldner da kun føres;
Med hvad Du gav, hun klare vil for Dig!

Vexelsang.

Aften ved Neda-Floden. Hyrder og Hyrdinder ere forsamlede for at feire Adonisfesten; de styrte Kurve, fyldte med Blomster, i Floden under følgende Sang:

Hyrder.

O, Du blomstrende Vaar,
Som din Rose os gav:
Du forgaaer! Du forgaaer!
Og lig Dig finder Glæden sin Grav.
Ogsaa Menneskets Liv,
Selv i Ungdommens Pragt,
Er et bølgende Siv
Og et Spil kun for Stormenes Magt.

Hyrdinder.

Fagre Blomst! Som vor Ven
Du jo prangende stod;
Flyd nu hen, flyd nu hen
Her paa Bølgerne, skilt fra din Rod.
Er Du mere da værd
End det Hjerte, som brast?
End den Yngling, som her
Hang ved Livet med Kjærlighed fast?

Hyrder.

Ned fra Sollysets Vei
Steg i Skygge han snart:
Klag dog ei! klag dog ei!
For den tærende Tid blev han spart.
Naar vi tynges af Aar
Under Alderdoms Sne,
Ham i blomstrende Vaar
Som en Yngling endnu vil vi see.

Hyrdinder.

O, men Fløiternes Lyd,
Naar de tolke vor Lyst,
Ei med Fryd, ei med Fryd
Meer skal fylde hans klangløse Bryst.
Kun et Suk det beboer!
Thi af Syne ham gik
Jo den levende Jord
Og den Elskedes lysende Blik.

Frants Johannes Hansen.

1810—1852.

Corsaren.

Paa Stranden er jeg født i det fraadende Skum;
I en rygende Storm blev jeg vækket af Slum;
Med Pjalter og Klude bleg jeg hæget og svøbt;
Med en Ed blev jeg viet og med Saltvand døbt.

Min Moder var en pjaltet, forhungret Kvind,
Min Fader var et godt og et ærligt Skind;
Han stjal kun til Husbehov og røvede saa smaat!
I Stilhed mellem Sine han gjorde meget Godt.

Vi samlede Klude paa den skaldede Kyst
Og Levninger fra Vraget — det var en Hjertens Lyst!
Skjøn Jomfrues Silkekjole, naar hun drev op paa Land,
Den fik jeg til Hoser alt paa den vilde Strand.

Der løb vi paa Skrænten — en pjaltet Børneflok,
Vi delte vor Kjortel med den vilde Rosenstok,
Jeg fremmest var i Flokken, Anfører i Slag,
En Kjep var mit Banner, en Brystdug mit Flag.

Og, væltede sig Natten paa tykke Skyer frem,
Saa løb vi med Brande paa det vilde Klippehjem
Hen over Klinteryggen og Strandens nøgne Fjeld,
Mens nedenunder susede det bølgesorte Væld.

Min Moder var stolt: da hun hørte den Meen,
At min Fader var hængt som en Frugt under Gren,
Saa gik hun op paa Klinten, hvor den luder med Fald,
Og styrted sig mod Stranden med knuset Hjerneskal.

I Sandet jeg gravede ved Midienat en Grav,
Der græder over hende det store salte Hav;
En Lok jeg tog af Haaret, den glandsfulde Strøm,
Den kyssede jeg stille, naar Hjertet sank i Drøm.

Nu stod jeg alene paa den vide, vide Jord;
Hunden har en Herre — den snuser om hans Bord;
Men slet jeg logre kunde; det var saa min Skik:
Hvo mig et Ben tilkasted, det selv i Panden fik.

I Pjalteham jeg boede — de gik mig sky forbi.
Og Hunden viste Tænder, naar den mødte mig paa Sti;
Men stjæle gad jeg ikke — mig huer ei den Tro
At fjæle sig som Ræven, naar man har Ulvens Klo.

Paa Jorden er det kummerligt; hver Del er stykket ud —
Hver Blomst har sin Eier, og Brudgom hver Brud;
Kun Havet er frit — ei Bølgen kjender Baand —
Og Dybets Skat kan hæves af hver en dristig Haand.

Saa sprang jeg fra Kysten ud i den salte Sø;
Paa Dybet laa en Snekke for Anker under Ø:
Der tog de mig op — der jeg huser med Lyst
Mellem Tougværk og Vanter, fra Kyst og til Kyst.

Amuraths Ganger.

Med den høire Haand om Sværdet,
Venstre hvilende paa Brystet,
Amurath den Elsktes Smykke
Mod sit brustne Hjerte krysted;
Knælende hans Haand jeg kyssed,
Saae hans Aasyns høie Ro;
Og til Flugt min Fod sig hæved
Ilsomt mod Ben Assers Bo.

See! da rørte sig hans Ganger
Og sit Hoved mat opløfted,
Dreiede sin Hals, den stolte,
Spidsed Øret let og snøfted;
Mod den Levende den vendte
Døende sit matte Blik;
Fra de brustne, sjunkne Huler
Frem en dunkel Hvidhed gik.

Og den kjendte mig og vrinsked
Lig en mat, en dæmpet Klage,
Rørte svagt den stolte Manke,
Saae paa mig og sank tilbage;
Tørstig strakte den sin Tunge
Mod den golde Hedes Grund:
Ak! den bad sin Herres Tjener
Om en Drik i Dødens Stund.

Hvor var Flammen i dens Øie?
Hvor var Kraften i dens Bringe?
Hvor var Mankens stolte Viften,
Naar den fløi med Stormens Vinge?
Hvor var Fodens lette Skraben,
Naar den fnysende med Lyst
Bar igjennem Ørknens Sletter
Amurath til Kampens Dyst?

Brat jeg greb om Læderhylstret,
Som jeg fyldte ved Cisternen,
For at læskes paa min Vandring
Under Solens Ild og Stjernen —
Og jeg vædede dens Tunge
Paa den golde Hedes Grund,
Delte med min Herres Tjener
Broderligt i Dødens Stund.

See! da løfted den sit Hoved
Sidste Gang mod Aftenrøden,
Vrinskede med Gny og vendte
Blikket mod sin Ven i Døden;
Brat da segned den tilbage
Livløs ved sin Herres Fod; —
Men en Storm gik over Heden,
Raabte lydt om Hevn og Blod. —

Peter Christian Frederik Faber.

Født 1810.

Den tappre Landsoldat.

Dengang jeg drog afsted,
Dengang jeg drog afsted,
Min Pige vilde med,
Ja min Pige vilde med.
Det kan Du ei, min Ven!
Jeg gaaer i Krigen hen,
Og hvis jeg ikke falder, kommer jeg nok hjem igjen,
Ja var der ingen Fare, saa blev jeg her hos Dig,
Men alle Danmarks Piger de stole nu paa mig.
Og derfor vil jeg slaaes som tapper Landsoldat,
Hurra, hurra, hurra!

Min Fader og min Moer,
Min Fader og min Moer,
De sagde disse Ord,
Ja de sagde disse Ord:
Naar dem, vi stole paa, i Krigen monne gaae,
Hvem skal saa pløie Markerne, og hvem skal Græsset slaae?
Ja det er netop derfor, vi alle maae afsted,
For ellers kommer Tydsken og hjælper os dermed,
Og derfor vil jeg slaaes som tapper Landsoldat.
Hurra, hurra, hurra!

Naar Tydsken kommer her,
Naar Tydsken kommer her,
Beklager jeg Enhver,
Ja beklager jeg Enhver.
Til Peer og til Poul
Han siger: „Du bis faul",
Og skjælder man ham ud paa Dansk, saa siger han: „Hols Maul!"
For Folk, som taler alle Sprog, er det nu lige fedt,
Men Fanden heller ikke for den, der kun kan eet;
Og derfor vil jeg slaaes som tapper Landsoldat.
Hurra, hurra, hurra!

Om Dannebrog jeg veed,
Om Dannebrog jeg veed,
Det faldt fra Himlen ned,
Ja det faldt fra Himlen ned.
Det flagrer i vor Havn
Og fra Soldatens Favn,
Og ingen anden Fane har som den sit eget Navn,
Og den har Tydsken haanet og traadt den under Fod
Nei, dertil er vor Fane for gammel og for god.
Og derfor vil jeg slaaes som tapper Landsoldat.
Hurra, hurra, hurra!

Vi byde Fienden Trods,
Vi byde Fienden Trods,
Naar Kongen er med os,
Ja naar Kongen er med os.
Med draget Sværd han staaer,
Han snakker ei, men slaaer,
Saa dansk som han var ingen Konge her i mange Aar.
De lade, som de troe, at han ikke meer er fri,
Og selv vil de dog ha' ham i det tydske Slaveri.
See derfor vil jeg slaaes som tapper Landsoldat.
Hurra, hurra, hurra!

For Pigen og vort Land,
For Pigen og vort Land
Vi kæmpe alle Mand,
Ja vi kæmpe alle Mand.
Og ve det usle Drog,
Der elsker ei sit Sprog
Og ei vil offre Liv og Blod for gamle Dannebrog.
Men kommer jeg ei hjem til min gamle Faer og Moer,
Kong Frederik vil trøste dem med disse hersens Ord:
Sit Løfte har han holdt, den tappre Landsoldat.
Hurra, hurra, hurra!

Sangfuglene.

Dengang jeg var en lille,
En lille bitte En,
Jeg gjerne fange vilde
Hver Fugl, der sad paa Green,

Og dem, der havde Stemme,
Jeg gjemte i et Bur,
Og Buret hang derhjemme
Paa Bedstefaders Uhr.

Næst Fuglene i Buret,
Der sang som til en Fest,
Næst Kukkeren i Uhret
Jeg syntes, jeg sang bedst;
Jeg var saa vel tilmode
Alt ved min egen Røst,
Jeg troede, at der boede
En Sangfugl i mit Bryst.

Men Kukkeren fik Nykker,
Den gav ei flere Kvæk,
Og Buret gik i Stykker,
Og Fuglene fløi væk.
Hvor skal jeg Vished finde,
Thi selv jeg veed det ei,
Om den, der sad herinde,
Er fløiet samme Vei?

Juletræet.

Høit fra Træets grønne Top
Straaler Juleglandsen;
Spillemand, spil lystig op,
Nu begynder Dandsen,
Læg nu smukt din Haand i min,
Ikke rør ved den Rosin!
Først maa Træet vises,
Siden skal det spises.

See, Børnlil, nu gaaer det godt,
I forstaae at trave,
Lad den lille Sine blot
Faae sin Julegave.
Løs kun selv det røde Baand,
Hvor Du ryster paa din Haand!
Naar Du strammer Garnet,
Kvæler Du jo Barnet.

Peter har den Gren saa kjær,
Hvorpaa Trommen hænger;
Hvergang han den kommer nær,
Vil han ikke længer.
Hvad Du ønsker skal Du faae,
Naar jeg blot tør stole paa,
At Du ei vil tromme,
Før min Sang er omme.

Anna hun har ingen Ro,
Før hun faaer sin Pakke!
Fire Alen Merino
Til en Vinterfrakke.
Barn! Du bli'er mig altfor dyr,
Men da Du saa propert syer,
Spare vi det atter,
Ikke sandt, min Datter?

Denne Fane, ny og god,
Giver jeg til Hendrik;
Du er stærk og Du har Mod,
Du skal være Fændrik.
Hvor han svinger Fanen kjækt!
Børn! I skylde ham Respekt;
Viid, det er en Ære
Dannebrog at bære.

Træets allerbedste Zir
Skal min William have;
Paa det blanke Guldpapir
Maa Du gjerne gnave.
Vær forsigtig og giv Agt,
Indenfor er Noget lagt,
Som Du ei maa kramme, —
Det er til din Amme.

O hvor den er blød og rar,
Sikken deilig Hue!
Den skal sikkre Bedstefa'er
Imod Frost og Snue;
Lotte hun kan være stolt,
Tænk Jer, hun har Garnet holdt,
Det kan Hanne ikke,
Hun kan bare strikke.

Børn! nu er jeg bleven træt,
Og I faae ei Mere.
Moder er i Kjøkkenet,
Nu skal hun traktere.

Derfor faaer hun denne Pung,
Løft engang, hvor den er tung!
Julen varer længe,
Koster mange Penge.

Fædrelandssang.

Lad En og Anden have Ret,
Lad det kun Daarskab hedde,
At sværme for en enkelt Plet
Som Fuglen om sin Rede;
Jeg tilstaaer frit og ligefrem:
Jeg takker Gud, jeg har et Hjem,
Jeg holder mig til Danmark.

Jeg gjerne troer, hvad der er sagt
Af Folk, som er imode:
„Hvad ligger der paa Sproget Magt,
De er jo lige gode",
Og dog jeg ikkun eet har kjært,
Det har jeg af min Moder lært,
Det lærte jeg i Danmark.

Jeg hørte tidt om Sydens Ild,
Der strømmer gjennem Blodet,
Mens Nordens Søn var god og mild,
Men mangled Heltemodet.
Nu gaaer hans Helterygte rundt,
Han slog, saa selv det gjør ham ondt.
Nu har vi Fred i Danmark.

Jeg veed, at Skjønheds Ideal
Maa langt fra Norden søges
I Laurbærlundens tætte Sal
Og ei de dunkle Bøges.
Men Kvinden med det lyse Haar
Og saa det Blik, som mig forstaaer,
Hun findes kun i Danmark.

Der høres Raab i fjerne Land,
For Guldet er de glade;
Bliv hvor Du er, Du danske Mand,
Bliv her og brug din Spade!
Det Korn, der ligger gjemt i Muld,
Det spirer op og bli'er til Guld,
Ja der er Guld i Danmark.

Nu Tidens Storme sig har lagt,
Skjøndt end de er ilive,
Og der, hvor Folket tog med Magt,
Der maa det atter give.
Men her det Kongen var, der gav,
Og Kongen ædel er og brav;
Jeg frygter ei for Danmark.

Mit gamle, kjære, frie Land!
Jeg kan Dig ikke miste;
Jeg slipper ei din grønne Strand,
Hvad saa jeg end skal friste.
Hvad jeg end lide skal for Nød,
Jeg har den Trøst dog i min Død:
Jeg bliver her i Danmark.

Hans Peter Holst.

Født 1811.

Dioskurerne.

To Dioskurer
Funkle og lyse
Klart gjennem Nordens
Taage og Slud;
Mægtige Straaler,
Stærke og milde,
Fra deres Høide
Sende de ud.

Kraftigt med Meislen
Hugged den Ene
Selv sig i Marmor
Veien derop;
Driftigt af Toner
Bygged den Anden
Stigen til Stjerners
Lysende Trop!

Naar paa de vilde,
Stormfulde Bølger
Skibet i Havsnød
Kastes omkring —
Frelsende funkler
Frem gjennem Mulmet
Jupiters Sønners
Dobbelte Ring.

Saadan i Livet,
Saadan i Kunsten
Lyser de Tvendes
Evige Glands,
Varer os kjærligt,
Leder os trofast,
Styrker vor Tanke,
Luttrer vor Sands!

Lyser da kraftigt,
Tvillinge-Stjerner!
Følger hinanden,
Skilles ei ad!
Lyser da længe,
At vi maae styrkes
I Eders Straalers
Himmelske Bad!

Naar mit Øie er lukt.

Naar mit Øie er lukt,
Og naar Grønsværet smukt
Dækker Høien, hvorunder jeg sover,
Naar i Linden en Fugl
Fra sit bladrige Skjul
Synger ensomt sin Gravsang derover;

Skal jeg slumre da trygt?
Vil ei Længsel og Frygt
Banke tidt paa min muldnede Kiste?
Vil min Sjæl paa sin Flugt,
Naar mit Øie er lukt,
Ikke dvæle ved hvad den forliste?

Jo tilvisse! Jeg troer,
Der er Noget paa Jord,
Der vil drage den ned fra dens Himmel,
Der vil mane den ned
Fra dens Hvile, dens Fred,
Ned til al den forvirrede Vrimmel.

Er det, Rose, din Pragt!
Er det, Bølge, din Dragt?
Er det Fjeldenes skykronte Toppe?
Er det, Zephyr, din Dands?
Er det, Stjerne, din Glands? —
Alt det seer jeg vel bedre histoppe.

Eller Du, ved hvis Bryst
Jeg i Sorg og i Lyst
Fandt den Styrke, der sømmer sig Manden?
Nei! din Vaar blev jo min,
Vel min Bane bli'er din —
Vi vil vandre den tro med hinanden.

Og dog Noget jeg fik —
Hvi beduggesmit Blik,
Mens ved Hjemmet med Ømhed det dvæler?
O min elskede Søn!
Tidt for din Skyld iløn
Ned ad Kinden en Taare sig stjæler.

I dit barnlige Sind,
Paa din blomstrende Kind
Har Uskyldighed præget sit Stempel;
Ingen lokkende Drift,
Ingen snigende Gift
Har besmittet, o Uskyld! dit Tempel.

End Du aner det ei,
At den smilende Vei,
Der nu aabner sig for dine Blikke,
Er, lig Skummet paa Hav,
For din Uskyld en Grav —
O mit Barn, nei det aner Du ikke!

Ei Du kjender den Magt,
Der i fristende Dragt
Vil berede Dig Anger og Smerte;
Den vil trænge sig ind
I din Sjæl, i dit Sind,
Den vil klamre sig fast til dit Hjerte!

Den vil drikke dit Blod,
Den vil bøie dit Mod
Og maaskee . . . . nei, jeg bæver ved Tanken!
Og din Fader skal ei
Kunne lede din Vei
Og i Skibbruddet række Dig Planken!

Som den vildsomme Fugl
Uden Rede og Skjul
Skal Du flagre for Vind og for Bove.
Hvem skal styre din Flugt,
Naar mit Øie er lukt?
Og hvordan skal jeg trygt kunne sove?

Hvem skal styre din Flugt,
Naar mit Øie er lukt? — —
O jeg Daare, der øiner ei Havnen!
Der er En over Sky, —
Hen til ham vil Du flye,
Han vil kjærlig Dig tage i Favnen.

En Veninde.

Naar i en Postvogn jeg har rumlet
En Dag blandt lutter Udenlandsk,
Og Hovedet er halv fortumlet
Af Engelsk, Tydsk og Velsk og Fransk;

Naar Tankens Flugt er lagt i Lænker,
Og Alt, hvad røres i mit Sind,
Alt, hvad jeg føler, hvad jeg tænker,
I snevre Gloser pines ind —

Hvor føler jeg mig glad, hvor bliver
Jeg let om Hjertet da igjen,
Naar Aftnens Ro Erstatning giver
For Dagen, der gik aandløst hen.

Et Osteri, vil man vel mene,
Er kun et daarligt Tilflugtssted, —
Dog tro blot ei, jeg der er ene!
Nei en Veninde fulgte med.

I Diligencen hun sig dølger,
Hun veed, at der hun ændses ei;
Men dog usynligt med hun følger
Og strøer sin Glæde paa min Vei.

Hun er bestandig lige yndig,
Bestandig venlig, god og klog,
Bestandig blid og dog saa fyndig:
Det er mit skjønne, danske Sprog.

Det eier Udtryk for min Tanke,
Fra Sjælens Dyb det strømmer frit
Og snoer sig smidigt som en Ranke
Om Alt, hvad Hjertet kalder Sit.

Som et Gevandt, der ikke dølger
Den skjønne Form, men hæver den,
Saaledes Tanken det ombølger
Og gi'er den skjønnere igjen.

Naar ret det klinger, rinder Taaren,
Og solklar bli'er den mørke Dag,
Rask ruller Blodet gjennem Aaren,
Og Hjertet slaaer med raske Slag.

Det klager blidt, er jeg bedrøvet,
Det leer med mig, naar jeg er glad,
Og naar mig Dagens Kvalm har døvet,
Forfrisker mig dets Tonebad.

Da snoer jeg det i Rimets Lænker,
Og villig forme sig dets Ord:
Alt, hvad jeg haaber, troer og tænker
Og elsker, i dets Klang da boer.

Lad Andre fattigt det kun finde —
Jeg elsker mest af alle dog
Min fattige, min troe Veninde,
Mit skjønne, kjære danske Sprog.

Serenader.

1.

Hvormange Hilsener jeg til Dig sender,
Hvormange Bønner for dit Vel opstige,
Hvormange Tanker jeg til Dig henvender,
Det mægter ingen Tunge at udsige.

Saamange Blomster fødes ei i Østen,
Saamange gyldne Korn har ikke Vesten,
Saamange Druer modnes ei i Høsten,
Saamange Løv har ei Novemberblæsten!

Alt vexler: Du bli'er heller ei den Samme,
Thi af hver Aarstid Du en Skjønhed arver, —
I Rom og Florents Malerne sig skamme,
Fordi de til din Skjønhed mangle Farver.

2.

Med hundred gyldne Lænker dette Hjerte
Til dit er bundet fast paa alle Kanter;
Hver Lænke holder fast i Lyst og Smerte,
Og Laasen smedet er af Diamanter.

Ei Nogen løse kan de stærke Lænker,
Og Ingen mægter denne Laas at bryde, —
Og dog jeg veed, at fattig man mig tænker!
Som om paa Fattigdom det kunde tyde —

At hundred gyldne Lænker dette Hjerte
Til dit har bundet fast paa alle Kanter,
At alle holde fast i Lyst og Smerte,
Og Laasen smedet er af Diamanter!

3.

Meer smuk og frisk Du er end Pommerantsen,
Meer reen din Sjæl end Vandet i Fontainen,
Meer straalende dit Blik end Paafuglglandsen
Og Guldets Blink paa Vingen af Phalænen.

Der, hvor din lette Fod paa Jorden træder,
Af Salighed hvert lille Græsstraa bæver,
I friskest Foraarsgrønt sig Pinien klæder,
Og Fuglesangen sig mod Himlen hæver.

Lyksalig den, der skal engang Dig eie,
En himmelsk Perle han for Livet finder!
Lyksalig den, der skal engang Dig eie,
Paa Jorden alt han Paradiset vinder! —

Bonden fra Lemvig.

Det lakker ud paa Aften,
Alt Mørket falder paa,
Og Nattehimlen hvælver
Sig truende og graa;
Vildt Vestenvinden pidsker
Den fraadende Strand,
Og store Bølger taarner
Det lette Flyvesand.

Hvo vandrer der i Natten
Med ilsomme Skridt?
En Bondeknøs. Hans Øie
Dog mandigt er og frit;
Han knapper sin tykke Kofte,
Han sagtner sine Fjed
Og trykker den laadne Hue
Dybt over Panden ned.

Han tænker vel paa Hjemmet,
Paa Davren hos „vor Moer",
Paa Bilæggerovnen
Og det fulbesatte Bord?
Han kommer vel fra Kroen,
Fra Terning og Spil?
Ak nei, det er heelt Andet,
Hans Hu stander til!

De havde mødt i Fjaltring,
De gjæve Bondemænd,
Og langveis fra og talrigt
De stævned var' didhen.
Thi Fienden hærjed Landet;
Den fiendtlige Hær
Raste i vilde Horder
Med Ild og med Sværd.

End var han varm af Mødet.
Han havde kraftigt malt
Landets Nød og Jammer,
Og kjækt han havde talt
Om Troskab og om Kongen:
Hvert Ord fra Hjertet kom —
Han havde Lov at tale
En Smule med derom.

Han havde fegtet tappert
Ved Femern, da det gjaldt;
Han stod ved fjerde Christian,
Da Dannerkongen faldt;
Den Kugle, der traf Kongen,
Den lammede hans Arm,
Dog lammed den ei Modet,
Der brændte i hans Barm.

Hvad ændsed han sin Vunde!
Han saae jo, Kongen stod
Igjen paa Dækket opreist,
Skjøndt badet i sit Blod:
For Øiet holdt han Klædet,
Hans Høire Sværdet greb,
De graae Haar fløi for Vinden,
Og Kuglerne peb!

Nu Bonden var vendt tilbage.
Med Hæderstegn? Ja vist!
Hans Hæder var ei ringe,
Han adlet var forvist, —
Det var jo samme Kugle,
Der Kongen traf og ham,
Der blinded Kongens Øie
Og gjorde Bonden lam. —

Men hjemme raste Fienden.
Den hvide Hvedemark
Var trampet ned og hærjet
Af Hestehovens Spark;
Hans Moder og hans Søster
Havde tigget om Brød,
Hans Hus var lagt i Aske,
Og hans Fæstemø død!

„O Gud ha'e Lov", han sukked,
„At ei Du fik at see,
Min Marri, denne Jammer
Og al denne Ve!
O hvem der laa dernede
Saa lunt og godt som Du!"
Saa tænkte han, og fremad
Han ilte mod i Hu.

Han mærked ei, at Sneen
Ham i Øinene føg,
At Vinden hvirvled Sandet
Mod Himlen som en Røg,
At Vesterhavet drøned
Mod Klipperevlen stolt:
Da lød der ved hans Side
Et tordnende Holdt!

Han vendte sig. Trods Mørket
En Rytterflok han saae;
Den brede Pallask blinkte,
En Stemme raabte: Staa!
Et Flinteløb han følte
Presset mod sit Bryst, —
Det, syntes den gjæve Bonde,
Var en ulige Dyst.

Han stødte til Bøssepiben:
„Hvad vil I, Herre? Siig!"
— „Knegt, hvis Du kjender Veien,
Saa før os til Lemvig!" —
— „Ih nei, det træffes heldigt,
Der holder selv jeg Rast."
— „Saa sæt Dig op i Sadlen,
Men rap Dig! Vi har Hast;

„Og hold Dig ved min Side,
Ellers gjør jeg det kort.
Man kan ei see foran sig,
Og Veiret er haardt;
Hvis ei vi fryse fast her,
Saa tænker jeg, at
Ved et Par af Jere Rønner
Vi skal varme os i Nat." —

— „I spøger! gode Herre!"
Lo Bondeknøsen mildt,
Men Læben dirred harmfuldt,
Og Øiet brændte vildt.
Da greb der ham en Tanke.
Han gjøs et Øieblik, —
Men strax igjen sit Fatning,
Sin Rolighed han fik.

Hen gik det over Heden
I buldrende Trav;
Stormen sin Torden blandte
Med det oprørte Hav;
Og Sandet fløi fra Hoven
Omkring dem som en Sky, —
„Har I Plads til os Alle
I Jer fattige By?" —

— „Bevare's, I gode Herrer!
Ja vi har Plads til Fleer,
Om en lille halv Time
Saa fryser I ei meer!" —
Og bort de fløi, hvor aldrig
Kom Harv eller Plov,
Som hungrige Glenter,
Der styrte ned paa Rov.

Og tykkere faldt Sneen,
Blæsten drev sit Spil;
De satte sig fast i Sadlen
Og lod saa staae til.
Med Tøilen los om Halsen
Stred Hestene som bedst
Igjennem Sne og Sandflugt
Og den hvinende Blæst.

Da lytted gjennem Stormen
Den bolde Jydesvend;
Han mærked en dæmpet Brusen,
Han kjendte den godt igjen!
Og nærmere kom Lyden,
Bestandig mere nær:
„Hjælp nu, min Herre Jesu!
Hjælp Gud! Nu er vi der!"

Saa mumled Bonden sagte —
Et Øieblik, et Blink!
Saa styrted de sammen i Havet
Fra Klippens steile Brink;
Og Havets Hvinen spotted
De fortvivlede Skrig,
Og Stormen sang sin Gravsang
Over deres Lig.

Minotaurus.

For at forøge vor Erfarings Sum
Vi ændse ingen Hindring, ingen Skranke:
Det dybe, stjernedækte Himmelrum
Vi gjennemflyve dristigt med vor Tanke;

Paa Skjønheds Billedjagt vi gaae med Lyst
Fra Jordens ene til dens anden Ende,
Ja gjennem Spalterne i Jordens Bryst
Vi stige ned, det Skjulteste at kjende.

Men hvad af Alt, der ligger os mest nær:
Vort eget Bryst kun sparsomt vi ransage.
Det er et Hav med Klipper og med Skjær
Og skjulte Hvirvler, der i Dybet drage; —
Tro ei, at flygtigt Havblik der er Fred!
Tro ei Sirenesangene, der klinge;
Men naar som Dykker kjækt Du stiger ned,
Kan mangen Perle Du for Lyset bringe.

Ransag dit Bryst! I dette Bjergværks Skjød
Er hulet snevre Gange, dybe Schachter;
Det klare Daglys ned fra Himlen flød,
Hvad nede gjemmes op mod Lyset tragter;
Travlt banker Hammeren ved Dag og Nat,
De rige Aarer vil din Stræben finde,
Men naar Du hæve vil din fundne Skat,
Da lurer Dybets Dæmon tidt derinde.

Ransag dit Bryst! Det er en Labyrinth,
Hvor meer end tusind Krumninger sig vinde!
Vov dristigt Dig derind, men gaa ei blindt,
Brug Klogskabs Ariadnetraad derinde!
En anden Theseus Minotauren dræb:
Dræb Raaheden, der sig ved Sjælen klæber!
Har Du bekæmpet den, saa stræb og stræb,
Og Seiren klinge skal fra dine Læber!

Først da har Stormen sig til Hvile lagt
Paa Livets Hav, og Havnen vil Du finde!
Først da vil trøstigt Du, trods Dybets Magt,
Af Bjergets Skjød det rige Gulderts vinde!
Først da vil Alt sig klare paa din Vei,
Og Ariadnes Traad bli'er overflødig!
Men for at det kan skee, saa glem blot ei,
At der er En, hvis Bistand Du har nødig.

Den døende Fegter.

Hører I Bifaldets Storm fra det mægtige Amfitheater?
Seer I dets Rigdom og Glands, seer I dets Luxus og Pragt?
Marmorsæderne høit sig taarne trindtom mod Himlen,
Speile af Guld og af Sølv straale fra Væggens Porfyr.
Alt, hvad Grækenlands Kunst har virket skjønnest og ædlest
I den pariske Steen, i det korinthiske Erts,
Smykker den vidtstrakte Hal, hvor Romeren ørkesløst sidder
Og med et tankeløst Blik drømmer om Maaltidets Fryd;
Kinden er sygelig bleg, og Haaret dufter af Salve,
Togaens brogede Pragt kappes med Kvindernes Pynt.
Hvor er den kraftige Arm, der tugted de vilde Barbarer,
Der Karthago betvang, Syriens Kyst og Tarent?
Ak, den Tid er ei meer, da Camillus, stævnet for Prætor,
Dømtes, fordi han med Erts havde ladt smykke sin Dør!
Sædernes Simpelhed svandt med alle de kraftige Dyder,
Der sig knytted engang stolt til det romerske Navn;
Øiet, der søgte tilforn det Sted, hvor Striden var heftigst,
Glæder sig roligt og trygt nu ved Dyrenes Kamp;
Haanden, der tappert engang svang Sværd og Landse mod Fienden,
Klapper barnagtigt nu ved Gladiatorernes Leg,
Og de Lemmer, der før i Leiren kraftigt sig hærded,
Strække paa Hyndet sig nu yppigt, blødagtigt og feigt.

Solen stod høit, og den blodige Leg sig nærmed sin Ende.
Løvernes rasende Brøl, Tigerens hungrige Hyl
Kildrer Øret ei meer, og Lictoren slæber ved Hagen
Cestus=Kæmpernes Lig til Spoliariets Grav;
Dog bli'er Enhver paa sin Plads, thi Folke=Ædilen gi'er Tegnet,
At et Efterspil end Mængden kan glæde sig til.

Atter Arenens Sand, der nylig damped af Blodet,
Bliver med Borax bestrøet, Myrrhaen ødsles derpaa;
Over den uhyre Plads, hvor Solen sin brændende Straale
Sænker med Middagens Kraft, spændes et kosteligt Telt,
Vævet af Uld fra Athen med Striber af Purpur fra Tyrus, —
See, hvor det bølger sig skjønt, sagte af Vinden berørt!
Og fra usynlige Rør, der til alle Sider sig sprede,
Kølnes den solhede Luft mildt af en duftende Regn.

Tubaen giver Signal, og ind paa Kamppladsen træder
Nøgen, med Sværd og Skjold, Spurius, Kamppladsens Sol.

Ypperst af alle dem, som Capuas Skole har fostret,
Saae ham Ingen endnu sænke beseiret sit Sværd.
Spurius! Spurius! klinger det trindt, og Haandklap ham hilser;
Overmodigt og frækt vandrer Arenen han rundt,
Viser sit hvælvede Bryst og de muskelkraftige Arme,
Ryggens flettede Net, Lemmernes kraftige Væxt;
Øiet flyver omkring, som om utaalmodigt det søgte,
Den, der formaste sig tør at vove Livet mod ham —
Ha, det søger ei meer, thi Tubaen anden Gang klinger,
Og med langsomme Skridt træder hans Modstander frem.
Intet opmuntrende Raab og intet Bifald ham hilser,
Mørke, fiendtlige Blik varsle ham Uheld og Død.
Ei saa roligt de sad, da i Spidsen for sine Parther
Nys deres Phalanx han slog, splitted som Avner den ad,
Heller ei sad de saa trygt, hvis ikke Kamppladsens Gitter
Reiste sin skjærmende Mur nu mellem dem og hans Sværd.
Mandig og stolt er hans Gang, og ædelt sig hvælver hans Pande,
Slavelænken til Trods, som de har snoet om hans Hals.
Øiet gjemmer en Ild, der siger til Lænken: „Du lyver!
Født til at herske han blev, ædel og fri er hans Sjæl!"
Sæt paa det glandsfulde Guld et falskt, foragteligt Stempel,
Dog det ei taber sit Værd, straaler saa smukt som tilforn!
Læg om det fribaarne Hav en Lænke og siig, det er fængslet,
Kun det spotter deraf, skummer saa frit som tilforn!

Midt paa Arenen han staaer, og foragtelig kaster han Blikket
Paa den umandige Slægt, — o men da vaagner hans Harm;
Haanden knytter sig vildt, og en Blodstrøm vælter fra Hjertet
Op i den dødblege Kind: han, en Kongesøn, skal
Her som en villieløs Træl, o Skjændsel! kæmpe til Morskab,
Kæmpe til Morskab for dem, dem, som har røvet ham Alt,
Røvet det elskede Hjem, som han blev født til at styre,
Røvet ham Hustru og Børn, Frihed og Venner og Slægt!
Kæmpe han skal om sit Liv med en lav, en jammerlig Gjøgler,
Med en Forvorpen, hvis Sværd kun er for Penge tilfals!
Dog en Romer det er, en Romer! altsaa en Fiende!
Haanden sig knytter igjen fast om det blinkende Sværd,
Øiet udsender Lyn, — da klinger Signalet til Kampen:
Velkommen, kjærkommen nu syntes ham Tubaens Klang!
Raskere iler ei hen mod sit Maal den Pil, der fra Strengen
Flyver kraftigt og let, end paa sit Bytte han foer:
Lidt da nyttede Dig, o Spurius! alle de Kunstgreb,
Som i Capua hist Fegternes Skole opfandt.

Lidt de nytted Dig nu, thi et Hug af Partheren kløver
Med et tordnende Brag Skjoldet, Du skjermer Dig bag;
Hades, det mørke Hades Dig aabner sin Port, thi det næste
Splintrer dit Sværd som et Rør; — Partherens kraftige Haand
Styrter i Støvet Dig ned, og over Dig svinger han Sværdet —
Hvor er dit Overmod nu? har Du din Pralen forglemt?
Dødsfrygt farver hans Kinder, og Dødssved perler paa Panden,
Armen fortvivlet og vildt omslynger Partherens Knæ,
Øiet tigger om Naade, om Naade tigger hans Læbe —
„Usling!" hans Modstander skreg. „Nei, altfor god er min Arm,
Til at en Draabe blot af dit Blod den skulde besudle!
Men" — som en Stormvind klang vidthen hans tordnende Røst —
„Hvo af Eder, I Tusinder, der nys jublede for ham,
Hvo af Eder vil her kjøbe med Sværdet hans Liv?
Ha, I svare mig ei! hvis blot en Gnist er tilbage
Af Eders Forfædres Kraft — hvis Eders Larer ei skal
Vende Jer Ryggen med Haan og Foragt, saa griber til Sværdet,
Stiller Jer her imod mig" . . .
Ak, men ei meer fik han sagt,
Thi af sit Belte en Dolk har Spurius hemmelig draget,
Og i hans mandige Bryst Niddingen borer den lumsk.
Habet! fra Podiet klang og fra Populariet habet!
Jubel og Bifaldsraab lønne den nedrige Daad.
Saavidt, o Romer! Du kom i lav og foragtelig Sløvhed,
Saa vanslægtet Du er, saa fordærvet og fræk,
At Du rødmer ei meer ved din egen Skam og din Skjændsel,
Men med jublende Raab selv nu Du praler dermed!
See! paa sit Skjold nu synker han ned; alt Sværdet er faldet
Ud af den stivnende Haand, og af det gabende Saar
Risler en Purpurstrøm, der dunkelt farver Arenen, —
Dog tillive igjen vække ham Fjendernes Skrig!
Halvt han reiser sig op, med den høire Haand han sig støtter;
Vildt han seer sig omkring; men paa det blødende Bryst
Synker Hovedet ned, og den ædleste Smerte sig maler
Alt i hans mandige Træk og i hans døende Blik,
Thi med forstærket Kraft sig hæve de vilde Triumfskrig,
Som med ulidelig Kval martre hans mandige Sjæl;
Dog hans Læbe blev taus, — kun det haarde Marmor fortæller
Høit og rystende sandt Alt, hvad i Døden han led,
Og disse jublende Skrig, der dengang fyldte Theatret,
Efter Aartusinder end klinge fra Marmorets Sten.

Carl Ploug.

Født 1813.

Modersmaalet.

Liflig fløite Velsklands Nattergale,
Galliens Hane vækker Kampens Mod,
Strengen bæver i Castiliens Dale,
Og i Tonen flammer Sydens Blod,
Over Dæk som under Kirkens Bue
Bruser Brittens Røst med Orgelklang,
Og, som der er Kraft i Rhinens Drue,
Er der Styrke i den tydske Sang.

Tro dog, Fremmede! ei, at i Norden
Livet gisper stumt og sløvt og mat!
Tro ei, Hjertet stivner her som Jorden,
Hvorpaa Vintren har sit Snetelt sat!
Tro ei, Tanken her sit Udtryk savner!
Tro ei, Aanden er i Bøile lagt!
Tro ei, Du kan puste bort som Avner
Nordens Mænd med dine Lungers Magt!

Nei, der banker i vort Bryst en Stræben
Frem mod Livets frie Høidepunkt,
Og der ruller os et Kvad fra Læben,
Som vort Hjerte foraarsvarmt og ungt,
Sødt som Pigemundens Elskovsgave,
Blødt som Bølgens Leg i skovdækt Bugt,
Dybt som Vaabengny fra Kæmpegrave,
Stolt og kjækt som vore Tankers Flugt.

Kling da, Nordens Toner, over Vangen!
Mød de fremmede kun uden Sky!
Mal den Storhed, som er længst forgangen!
Varsl om den, der fødes skal af ny!
Lyd som vor betrængte Moders Klage!
Far hver hendes Søn til Marv og Ben!
Kald os vore Fædres Kraft tilbage,
Mens vi reise Danmarks Grændsestein!

Fostbrodrelaget.

Da Kæmpelivets trodsige Gestalter
Igjennem Norden skred med tunge Trin,
Da Blod var Dug paa høie Guders Alter,
Var Daabens Vand og Nadverbordets Vin,
Da Bjarkemaalet var de Frommes Psalter,
Og Rotas Spyd i Himlen lukked ind;
Da Kamp var Pligt, da Dyd var Leg med Livet,
Da Magt og Roes den vilde Kraft var givet —

Da var der dog en Skik, der vidner silde,
At under Brynjens haarde Plade sprang
En ædel Følelses frugtbare Kilde,
Som lokked frem et Bed af Blomster milde
Paa mangen Kæmpes blodbestænkte Gang
Og toner til os med melodisk Klang
Igjennem Tidens Mulm og Vaabenbraget:
Og denne Skik, det var — Fostbrødrelaget.

Naar tvende Kæmper havde hvilet spæde
Engang ved samme moderlige Barm,
Og havde skiftet fælles Barndomsglæde
Og Fad og Bænk og Arnekrogen varm,
— Naar de som Mænd i Livet skulde træde,
Saa ridsede de op hinandens Arm,
Og, som de røde Straaler blandtes sammen,
De svor at dele Kaar i Sorg og Gammen.

Og denne Ed blev endnu aldrig svegen,
Saalidt i Ungdoms Vaar og Manddoms Høst,
Som naar i Vinter Livets Kraft var vegen,
Saalidt i Hjemmet som paa fremmed Kyst,
Saalidt i fredlyst Ring som Hildurslegen;
Ja selv af Døden blev den ikke løst:
De Dødes Troskab var det smukt at hædre,
Og Sønner den forplanted efter Fædre.

Den blev ei glemt, om deres Veie skiltes:
Naar stolt den Ene sad i Kongehal,
Mens fjernt den Anden mellem Folket stiltes;
Naar sødt i Elskovs Favn den Ene hildtes,

Imens den Anden fulgte Lurens Gjald;
Naar høit mod Nord den Ene slog sit Tjald,
Imens den Anden over Hav og Sunde
Paa Vikingsnekken fløi mod Sydens Lunde.

Og var den Ene truet af en Fare,
Og naaede Rygtet til hans Broder hen,
Da turde han ei Mod, ei Møie spare,
Før frelst og fri hans Broder var igjen;
Men blev den Ene dog af Fienden slagen,
Tilhørte Hevnen kun den anden Ven,
Og naar med Staal og Lue den var tagen,
Var broderløst ham Livet Intet værd,
— Da styrted han sig i sit eget Sværd.

Den Tid forgik — en anden er oprunden,
Da Livet styres af en anden Magt,
Da Aandens Sol udfoldet har sin Pragt,
Og Styrken er ei meer til Armen bunden;
Men med den gamle Tid er ei forsvunden
Hvad skjøn og herlig Daad den har fuldbragt:
Nei! — Hvad den handled stort og ædelt tænkte,
Det Arven er, som Fædrene os skjænkte.

Og see, Fostbrødrelaget er ei slukket
Af tunge Seklers skjæbnesvangre Storm:
Fornegtet, glemt, forbrudt og sønderhugget,
Naar Livet gjæred uden Maal og Norm,
Dets skjønne Tanke atter er opdukket
Af Tidens Strømning i en bedre Form —
Det knytter nu ei Faa, men Millioner,
Det binder Enkeltmænd ei, men — Nationer.

Os Tre har jo den samme Moder ammet,
Det ættestore, minderige Nord,
Hvis høie Isse er af Sneen flammet,
Hvis Midie svulmer af en Blomsterflor;
Vor Barndom trykked jo de samme Spor,
Og samme Livets Kald vi har annammet:
Vort Blod er blandet alt fra Fødslens Stund,
Dets Kjendemærke klinger fra vor Mund.

Og paa vor Pagt den nye Aand har trykket
Sit stærke Indsegl og sin lyse Glands;
Har En af os for den et Tempel bygget,
Det er de Andres da, saagodtsom hans;
Har En af os sig vundet Kunstens Krands,
Da er af den de Andres Tinding smykket;
Og af vor Saga har vi hver sin Del,
Men kun som Fælleseie er den hel.

Og kommer til den Ene Nød og Smerte,
Som nager Sjælen med sin skarpe Tand,
Da røres ikke blot de Andres Hjerte,
Men virksom iler Hjælpen over Land.
Og naar da Byrden af en Broder lettes,
Naar Savn og Hunger af hans Rigdom mættes,
Da skyder Pagtens Palme Spirer nye
Og breder over ufødt Slægt sit Ly.

Men — om det staaer i mørke Norners Villie,
At Nordens Stjerne dale skal engang,
Og fremmed Fylking trampe ned dets Tilie,
Da skal vi flokkes paa den samme Vang;
Og da — det veed vi vist — Fostbrødrelaget
Sin sidste Prøve skal bestaae i Slaget,
Og det skal vorde meldt i Skrift og Sang,
At vi var troe i Lykken som i Nøden,
At vi var tre i Livet, een i Døden!

Grundloven.

Vor Grundlov er kun en tolvaars Knægt
I Lærredsbuxer og Vadmelstrøie,
Af simpel Borger- og Bondeslægt,
Men med en Solstraale i sit Øie;
Og klart er Ho'det,
Og varmt er Blodet,
Og godt er Hjertet, og kjækt er Modet
I denne Purk.

Om han end falder lidt fersk og grøn,
Om lidt Barnagtighed ved ham hefter,
Det gjør slet Intet — thi han i Løn
Har, som Svend Felding, faae't tolv Mands Kræfter;
Ja, han har funden
Og tømt til Bunden
Den Trylleskaal, som var rent forsvunden,
Med Friheds Most.

Og rider atter op under Ø
Med Blæst og Skvalder Hr. Langben Rise
Og beiler næsviis til Angels Mø —
Saa skal fuldkommes den gamle Vise;
Saa reiser Drengen
Sig op af Engen,
Hvor han har strakt sig paa Blomstersengen
Og slikket Sol.

Og ud han leder af Bonde-Baas
Sin dannebrogede Hest, den gode,
Og spænder om den en gylden Laas
En Gjord, som Jomfruers Fingre snoede!
Og op i Sadel
Med ægte Adel,
Som Riddersmand uden Frygt og Dadel,
Han svinger sig.

Med Stang af Staal saa han farer frem
Og hamrer lystig paa Jettens Pande,
Og helmer ei, før han vender hjem
Og holder Næsen fra vore Lande.
Da, om end silde,
Der staaer et Gilde,
Da fæster han Møen selv, den milde,
Som han har frelst.

Ja, Drengen, som vi paa denne Dag
For tolv Aar siden bar stolt til Kirke,
Skal op med Lectien i næste Slag
Og confirmeres paa Dannevirke.

Saasnart det kniber,
Stadfæstet bliver,
At Friheden Kæmpekræfter giver
Et lille Folk.

Sonetter.

Du veed, at Du er mine Øines Stjerne,
Mit Øres Velklang, mine Læbers Honning,
Min Tankes Axe og min Villies Dronning,
Mit Hjertes Heltedigt, min Levens Kjerne.

Du veed, din Sorg er mine Strenges Dæmper,
Mens høit de klinge, naar din Sjæl sig fryder;
Du er med mig i Baaden, naar den skyder
For fulde Seil, som naar mod Storm den kæmper.

Og som det er, saa maa det altid være.
Om Lykkens fulde Skaaler os skal rækkes,
Om Livets Nød og Kvide vi skal bære,

Om vore Vinger tidlig skulle stækkes,
Om Gud vil os en sildig Kveld beskære —
Een Lod, eet Liv, een Død maa blive Begges.

Hvor kan det være, Tidens Tand mig skaaner,
At Bølgegangen i mit Bryst ei lægges,
At ei min Sjæl af Støv og Skimmel dækkes,
At kun mit Skjæg, men ei min Tanke graaner?

At af min Ungdoms Drøm jeg ikke vækkes,
At Phantasus mig end sin Vinge laaner,
Og Haabets Himmel for mit Øie blaaner,
Og Modets Landse i min Haand ei knækkes?

Det kommer af, at Du min Sjæl opfylder:
Din Vaarsol klarer Høstens muldne Dage
Og nøgen Mark og brunet Løv forgylder;

Din Villie holder Tidens Magt tilbage,
Din Ungdom jeg min anden Ungdom skylder.
Du er en Ydun — gid jeg var en Brage!

Tidt synes mig, der er ei meer at gjøre:
Min Sang har malt, hvad i mit Hjerte lued;
Mit Ord har talt, hvad jeg i Tanken skued;
Mit Flag har ført, hvorhen det kunde føre.

Skal for en Slægt, forskjamsket og forkuet,
Jeg synge hvad jeg veed vil Ingen røre?
Og skal jeg tale for det døve Øre,
Indtil jeg snart til Taushed vorder truet?

Men naar da kjærlig mig din Arm omslynger,
Naar ved dit Bryst til Ro mit Hoved lægges,
Ei Træthed og Forsagthed meer mig tynger.

Saa voxer Modet, og min Spændkraft vækkes,
Og ufortrøden taler jeg og synger
Og skrider fremad uden at forskrækkes.

Naar dem jeg saae, der nys var mine Lige,
Bestandig løftes høiere i Veiret,
Dem, der sad stille, mens jeg brugte Sværdet,
Og for at falde foretrak at vige;

Og naar jeg da saae Mængden maale Værdet
Blot efter Trinene paa Høiheds Stige
Og knæle for de Mægtige og Rige —
Saa har jeg stundom Magt og Glands begjæret.

Men naar saa min vildfarne Tanke vendte
Hjem til mit Hjem, det kjærlige og trygge,
Min Daarskab jeg med Ruelse erkjendte.

Nei, jeg velsigner netop Livets Skygge:
I den fandt jeg langt meer, end jeg fortjente —
Dig og i Dig et Overmaal af Lykke.

Mit gamle Hjem nu Skovl og Spade lukker,
Og Vintrens Storm, som suser hen derover,
Opvækker Ingen meer af dem, der sover,
Kun Tanken deres blege Billed hugger;

Men om jeg stundom seer paa det tilbage
Og i det Svundnes Strøm vemodig dukker,
Min Sjæl ei efter hvad jeg tabte sukker;
Jeg vil ei leve om de gamle Dage.

Du skaffer mig et andet Hjem, Du Kjære!
Hvor det er godt at være, sødt at hvile,
Hvor Mindets Støtter Haabets Krandse bære,

Hvor spæde Hænder brække Sorgens Pile,
Hvor bløde Arme lette Byrder svære,
Hvor Morgenlys fra Barnelæber smile.

Du er det Træ, som mig sin Skygge byder,
Du er den Ranke, som min Drue bærer
Du er det Ax, hvoraf mit Brød jeg skærer,
Du er den Blomst, hvis Duft og Glands mig fryder;

Du er den Fugl, der synger i min Stue;
Du er det Billed, som mit Øie nyder,
Du er den Sol, som mine Skyer bryder,
Og Du er Stjernen paa min Aftenbue.

Men hvad kan jeg nu give Dig i Bytte
For Alt, hvormed Du daglig mig beriger?
Ja, jeg kan elske, ære og beskytte,

Og aldrig jeg din Tro og Tillid sviger;
Det er det Hele. — Men hvad kan det nytte?
Jo længere jeg lever, Gjælden stiger.

Peter Ludvig Møller.

Født 1814.

Arion.

Da ved Gudernes Gunst det helleniske Folk
Stod i Kraftens herligste Dage,
Gik som Sol over Landet Arions Ry,
En Sanger han var uden Mage.
Fra sin Fædreneby med sit modige Bryst
Over skummende Bølger han drog,
Og for lyttende Møer paa Hesperiens Kyst
Sine klingende Strenge han slog.

Hist sig hæver et Fjeld mod den svævende Sky,
Og helt op ad dets takkede Side
Ligger Hus ved Hus mellem grønnende Træer,
Mellem Templer af Marmor hvide.
Gjennem Søilehaller gaaer Ecchoet af
Høie Vandsprings trodsige Mod.
Dybt nede ruller det mørke Hav
Og bryder mod Fjeldets Fod.

Det er Cyprias By, det berømte Korinth;
Foran Slottet blandt sine Drabanter,
Hvor man skuer saa vidt over Hav og Strand,
Sad den vise Kong Periander, —
Han sad i sin prægtige Ibenholtsstol
Ved en skyggefuld Terebinth
Og stirred i Aftenens rødmende Sol,
Som belyste det rige Korinth.

Nu han taler: „Arion, den flygtige Fugl, —
Hvor han bliver fra Hjemmet længe!
Jeg har Længsel efter hans mandige Sang
Til Lyrens ømtsvarende Strenge.
Jeg savner hans Røst i den dæmrende Kvæld
Naar jeg hæver den blanke Pokal,
Hans bevingede Ords begeistrende Væld,
Ja, jeg savner Arion, min Skjald!"

Hør, da lyder fra Havnen en jublende Larm,
Og Folket bølger i Masse,
Og iblandt dem skrider Arion stolt
Op ad den steile Terrasse.
Høit svinger han Lyren som i en Dands
Og synger et festligt Kvad;
Af drevet Guld en Laurbærkrands
Om hans Pande funklende sad.

Og af Guldkjæder dækkes hans Hals og Bryst,
Og hans Arm Guldringe omfatte;

Men de sorte Haar, som om nylig han kom
Af et Bad, hang vaade og glatte.
En Purpurkaabe med gylden Rand
I Folder omflagred hans Lænd;
Men trindt neddrypped det salte Vand
I strømmende Draaber fra den.

Huldt mælede Kongen: „Jeg frygted, vor Skjald
Havde glemt os?“ — Med bævende Stemme
Arion svarer: „Min høie Drot,
O, hvor kunde din Naade jeg glemme! . . .
Tak skee de evige Guder! . . . tilgiv,
Periander, mit stammende Ord . . .
Et guddommeligt Under har reddet mit Liv
Og frelst mig fra Rov og fra Mord!“ —

Nu Kongen: „Velan, erfare jeg vil,
Hvad dit Sind saa selsomt bevæger;
Den ældste og dyreste Cyperviin
Skal perle for Dig i mit Bæger
Dit Eventyr nu os, Arion, fortæl
Ved Strengenes herlige Klang!“
Og han tømte paastand det forfriskende Væld,
Greb Plektret, spilled og sang:

„Jeg vandred omkring paa den fremmede Strand,
Vandt Hæder og Gunst hos Mange,
Og Begeistringens Smil og Beundringens Kys
Jeg erobrede med mine Sange.
Jeg hentede paa den sikeliske Ø
Af Guldet saa rig en Høst,
Og saamangen bly og sortøiet Mø
Blev dristig og øm ved min Røst.

„Fra Kroton gik jeg til det rige Tarent
Med Dithyrambernes Tone;
Der seirede jeg i en Sangerkamp,
Det var der, jeg vandt denne Krone.

Da gik jeg ombord, thi en Længsel mig drog
Til mit Hjems den blomstrende Kyst, —
Ak, ingen Plet er i Verden dog
Som Hellas min Fryd og min Lyst.

„Og Søen gik høit, under Vindens Klo
Sig mægtig Seilene krummed;
Som Ørnevinger ustandset de fløi
Med os hen over Bølgeskummet.
Skibsfolkene muntred jeg med min Sang,
De priste mit kunstige Spil,
Stormfuglene kom, og Delfinerne sprang
Om Skibet og lytted dertil.

„Men den følgende Nat, før Solen steg frem
Af den østlige, rødmende Vove,
Kom i Drømme til mig Apollon og bød;
„Arion, ei længer Du sove!“ —
Da vaagned jeg. Vee! jeg omringet mig saae,
En svang alt den blinkende Kniv
Og sagde: „Dit Guld vil vi have, nu maa,
Arion, Du lade dit Liv!“

„Da tænkte jeg paa min Fædrenestad,
Paa Dig, min Drot, og den Ære,
Fra den fremmede Kyst jeg haabede hjem
Til det gyldne Hellas at bære.
Jeg tænkte paa hver en forsvunden Lyst,
Paa en herlig korinthisk Mø,
Og min Lyra jeg drog saa fast til mit Bryst
Og saae i den dybe Sø.

„Og jeg vendte mig til den forræderske Flok:
En Bøn I end mig tilstede!
Lad Strengen mig slaae kun en eneste Gang,
Da døer jeg med mere Glæde! —
Det negted de ei; — da jeg smykte mig glad
Med Purpur, Guldkjæder og Krands,
Og Strengen jeg slog og begyndte mit Kvad,
Mens Phoibos steg i sin Glands:

„Død, Du er skjøn,
Naar i Slagbulder Sværdhugget falder,
Og med Krandsen og Seierens Løn
Du paa Heltene kalder.

Skjøn er Du, Død,
Naar Bedrifter har graanet den Gamle,
Og de blomstrende Børn om hans Skjød
Sig med Taarer forsamle!

Skjønnere dog
Var Du, Liv, med de brusende Vinger,
Med din Ild, som i Sangerens Sprog
Til Olympen sig svinger!

Skjønnere dog
Var Du, Liv, paa helleniske Sletter,
Naar til Daphnes Hytte jeg drog
I ambrosiske Nætter —

Eller i Dands
Henad Banen Løberne bruste,
Og de seirende Ynglingers Krands
Dem om Lokkerne suste!

Aldrig mig meer
Skjænkes Vin af en rødmende Terne,
Ingen Lund, ingen Roser jeg seer,
Ei fra Dybet en Stjerne!

Herlige Liv!
Nu farvel! snart Jordbeltets Ryster
Gjør mig stum, og hans tangkrandste Viv,
Amphitrite, mig kryster!

Phoibos Apol!
Naar sin Vellyd Lyren mig negter,
Slyng mit Navn fra dit skinnende Skjold
Til de fjerneste Slægter!

„Og ak, saa stor er Sangens Magt! — jeg skued
En pludselig Forandring hos Enhver;
Af deres Blik en bedre Flamme lued,
De taug, som om de vilde høre Meer.
Selv han, som nys mig vildt med Kniven trued,
Sit Vaaben tankefuld jeg sænke seer,
Min Sjæl Apol alt for min Redning priste,
Dog atter jeg det svage Haab forliste.

„De onde Lyster snart tilbagevende,
Guldtørsten seirer over Sangens Magt.
Da monne Guden mig en Tanke sende,
Mens endnu Nogle vaklede forsagt:
Frivillig vilde selv mit Liv jeg ende,
I Dybet styrte mig med al min Pragt, —
Den vilde Flok alt sine Hænder hæved,
Da sang jeg, saa de gyldne Strænge bæved:

„Nu vil jeg døe!
Gid det skee uden Smerte! — jeg gruer
Ei for Charon, naar stygiske Sø
Og naar Hades jeg skuer!

Guld skal han faae
Og min Krands, mine Kjæder de skjønne,
Dyre Skatte, saa Ingen man saae
Ham saa rigelig lønne!

Kalde han skal
Paa Homeros, Orpheus og Bion
Og forkynde i Skyggernes Hal,
At nu kommer Arion!"

„Da sprang jeg ud, men som min Fod berørte
Det fraadbedækte, kolde Dødens Bad,
Jeg Larm af boltrende Delfiner hørte,
Som trindt sig havde flokket ved mit Kvad;
En mægtig Kraft mig hen ad Dybet førte,
Paa en af Havets Gangere jeg sad.
Hoit Vredesskrig fra Skibet til mig løde, —
Men for mig laa den lyse Morgenrøde.

„Min Genius foran fløi med Guddomsminer,
— Saa syntes mig, ei veed jeg det forvist —
Den styred de krumryggede Delfiner,
En sød Musik rundtom mig klang, og hist
Blandt Nymfer og et Tog af Amoriner
Poseidons gyldne Treforf saaes; — tilsidst
En Taage lagde sig for mine Blikke, —
Her staaer jeg blandt Jer — Mere veed jeg ikke."

En hellig Undren greb den hele Skare,
Og Ingen tømte meer Pokalen ud;
End kasted Solen mildt med Luer klare
Paa Lyrens Guld sit sidste Straalebrud.
Lyksalig han, hvem Guderne bevare!
Hans Blik var Ild, han tyktes dem en Gud; —
Men mellem sine Hofmænd og Drabanter
Sad tankefuld og taus Kong Periander.

Den hellige Veronika.

Til hine tunge, bittre Smertens Dage,
Da Frelseren forfulgtes her paa Jord,
Jeg fører Eder for en Stund tilbage —
O, gid hans Aand maa hvile paa mit Ord!
O, naar jeg tænker paa den Haan og Plage,
Han udstod, før han til sin Fader foer,
Da vil min Tunge sig til Ganen klæbe,
Og Ordet standser lydløst paa min Læbe.

Jerusalem, Du ypperste blandt Stæder!
End stod Du, stolt af hykkelsk Herlighed,
Af Templets Pragt, af Patriarkers Hæder, —
Hist gik den Vei, hvor nys dit Folk faldt ned
Og strøede Krandse, bredte sine Klæder
For ham, som paa en Aseninde red.
Her gik han atter. Kvinder græd; han vendte
Sin Røst til dem, mens Øiet mægtig brændte:

„I Zions Døttre, ei for mig I græde!
I bittre Taarer selv fornøden har;
Thi se, den Tid er nær, da det skal hedde:
Saligt det Liv, som ikke Livsfrugt bar,
Salig, hvo aldrig kjendte Fødselsglæde,
Saligt det Bryst, som uden Die var, —
Fald, Høie! over os, fald ned og skjuler,
I Bjerge, os med Eders dybe Huler."

Han rives bort; i Støv og Støi og Bulder
Betræder han den sidste Smertensvei.
De lægge Korset paa hans hellige Skulder,
Og under Byrden taust han vaander sig.
Ned ad hans Kind i store Draaber ruller
En blodig Sved, dog Folket ynkes ei.
Paa Issen brænde Solens stærke Luer,
Og i det Fjerne Golgatha man skuer.

Han standser; overvældet af den svare
Tyngde, han synker ned i maalløs Ve.
Da træder af den tætte Folkeskare
En Kvinde frem, heel ærbar, from at see,
Og ydmyg, uden Frygt for Had og Fare,
En Svededug ham rækker, hvid som Sne.
Med Dugen han de hede Kinder svalte
Og gav den saa til hende, mens han talte:

„Naar Du sukker,
Og dit Hjerte lukker
Sig for Glæden,
Som er til herneden,
Skal Du trøstes,
Og din Sjæl forlystes
Ved det Lin, min Smerte nu bedugger.

„Jeg har villet,
Da dog En formildet
Har min Smerte
Med et kjærligt Hjerte,
At Du, Rene,
Og, for din Skyld ene,
Fjerne Slægter arve skal mit Billed.

„Det skal minde
Om, at kun en Kvinde
Første, sidste
Kjærlighed mig viste;
Naar Du farer
Heden, christne Skarer
Skulle dyrke Dig som Helgeninde!

„Naar jeg tages
Bort fra disse Dages
Daad og fjerner
Mig bag Himlens Stjerner,
Skal det smile
Ned med Trøst og Hvile,
Hvor der lides Nød, og hvor der klages.

„Det skal minde
Tiderne, som rinde,
Naar de glemme
Ordet og min Stemme,
Med mit milde
Øie om den Kilde,
Hvor alene Frelsen er at finde!"

Han hæved atter blidelig sit Hoved
Med Tornekronen, gik sin stille Gang;
Men Kvinden laa paa Knæ, og høit hun loved
Den Herre med sit Hjertes fulde Klang.
Og Ingen at fornærme hende voved;
En hellig Frygt det ganske Folk betvang. —
Da fjerne Fjelde skjalv i Aftenrøden,
Led Frelseren paa Korset Marterdøden.

Men Veronika folded ud sit Klæde —
Begeistrings Purpur farver hendes Kind;
Thi see det Under, som er skeet! en Glæde,
Lig Englenes, nedsteg i hendes Sind.
I denne Dug, som end hans Taarer væde,
Er Herrens eget Billed trykket ind.
Det er ham selv, livagtig som han vandred
Paa Jorden, skjøn og ung og uforandret.

Det er hans Træk, de naaderige milde,
Det straalende, det evigklare Blik,
De gyldne Haar, der sig om Panden skille,
Som Guddomsglorien i Fødslen fik.
Det er hans Mund, fra hvilken Ordets Kilde
Lig Sværd og Honning over Jorden gik, —
Det er hans Aand, som over Menigheden
Nedsender Trøsten, Haabet, Himmelfreden!

Hans Vilhelm Kaalund.

Født 1818.

Den flyvende Sommer.

En Spindelvæv flagrer i Solens Skin,
Naar Vaaren med Sangfugle kommer,
En Tømme af Guld paa Himmelens Vind,
Man kalder den: flyvende Sommer.

Med Regnbuefarver den svæver saa let,
En Væv af den spindende Lykke;
Og Væveren flytter omkring med sit Net,
Men slet intet Sted vil han bygge.

Saa flyver jeg og omkring med min Sang,
Der bærer mig høit mod Guds Himmel;
Paa den har jeg svævet saa mangen en Gang
Over Menneskers brogede Brimmel.

En Rose mig rækker engang vel sin Gren,
Paa den vil jeg hvile og bygge;
Der spinder vel Silke paa Kjærligheds Ten
Min Sangs den ustadige Lykke.

Til Familien i Præstegaarden.

Her sidder jeg stakkels Spøgefugl
I Stuen nu atter fangen.
Hvi skulde jeg lægge paa Hjertet Skjul?
Hvert Minde om den deilige Jul
Bevæger mit Bryst til Sangen.
Af Latter mæt og af Spøgen træt
Jeg sidder nu her paa min vante Plet;
Mens Følelsen fordrer sin stærke Ret,
Jeg giver nu efter for Trangen.

Naar Dagen helder, i Skumringen,
Da faaer man saa lyse Tanker.
Da drømmer jeg glad hver Fryd igjen,
Og sidder saa taus, naar Den og Den
Til Døren kommer og banker;
Ja, hvor jeg vandrer, og hvor jeg staaer,
Sin lette Vinge min Længsel slaaer
Til den velsignede Præstegaard,
Omslynget af grønne Ranker.

Derinde seer Alt saa vrantent ud,
Og taaget er Kongestaden;
Man tramper om i en evig Slud
Med Paraplyer paa Gaden.
Og hvor man vender sit trætte Blik:
Kun Lapse og Gadedrenge,
Og stive Damer og kolde Nik,
Og saa kun Tale om Politik
Og Penge! Penge! Penge!

Ja, De kan troe, at jeg har min Nød,
Jeg stakkels Drømmer, med Albustød
Og Regnvandsdryppet fra Muren.
Som Barnet jeg bliver om Hjertet blød
Af Længsel efter Naturen,
Og naar jeg saa har mit Dagværk gjort,
Jeg iler op over Byens Port;
Thi det gjør Hjertet saa varmt og stort,
At længes efter Naturen!

Der staaer jeg paa Volden i Blæst og Regn
Og seer paa den sorte Krage
Og sender et Suk til min Yndlingsegn,
Til Søen og til de levende Hegn
Og Landsbyens gjæstfrie Tage,
Til Bækken og til de klare Aaer,
Til Jægerbakken og Ledet;
Men ak, jeg Stakkel, som der jeg staaer,
Jeg ligner Møllen, der Vingen slaaer,
Men kommer ikke af Stedet.

Saa svøber jeg mig i min Kappe tæt
Og Luftkasteller mig bygger:
Et Hus og foran en Haveplet,
En Bænk under Lindeskygger,
En pileomkrandset Fiskedam,
En Gaard med Ænder, en Eng med Lam,
Et Gjerde af vilde Roser,
Og Udsigt fjernt over Skovens Kam
Til Søer og sorte Moser.

O, min Lyksaligheds Ideal!
Ei nogen glimrende Marmorsal!
Ei bonede Gulv derinde!
En venlig Stue, en Bogreol,
Et gjæstfrit Bord og en Læneſtol,
Og saa tilsidst alle Duskers Sol,
En from og elskelig Kvinde!

Saa mindes jeg hin Natur, hvor vi
Har vandret og sværmet sammen:
Det skjønne, bakkede Kalkbrænderi
Og Dalen med Mølledammen;
Jeg seer det igjen saa klart og vist,
Her Præstebakken og Kirken hist,
Men Præstegaarden dog først og sidst,
Det Andet bliver kun Rammen.

Ja, hvor jeg vandred ved Danmarks Søer,
Paa alle de skjønne Steder,
Mig aabnedes aldrig saa gjæstfri Dør,
Saa kjærligt et Hjem jeg fandt ei før
Med patriarkalske Sæder.

O, det er meer end Smiger tom!
Vist aldrig jeg fandt, hvorhen jeg kom,
Saa aabne Hjerter, saa mild en Dom
Som, Elskelige, hos Eder.

Hver Dag henſvandt ſom en landlig Feſt,
I Glasſet perlede Vinen,
Og venlig ſpøged den gamle Præſt
Og ſpilled paa Violinen.
Mens Solen ſkinned ad Ruden ind,
Der toned yndige Sange;
Da maatte jeg ud i Aftnens Vind,
At ſkjule mit bevægede Sind
I Havens løvrige Gange.

Naar Marken dufted af Kløverhø,
Vi ſtødte Baaden fra Landet —
Valdhornet klang paa den ſtille Sø,
Her ſlog en Fiſk, her plumped en Frø,
Og Solen glimred paa Vandet.
Med Sommerblouſe og Straahat paa
Jeg roede for de Skjønne,
Og Himlen ſyntes mig mere blaa
Og Skovene mere grønne.

Og alt ſom Dagen gik meer paa Held,
Og Svalerne lyſtigt pilte,
I Nordens deilige Sommerkvæld
Min Haand over Aaren hvilte;
Og Maanen ſteg, og Solen ſank,
Og ſagte blev Lærkens Trille,
Og Søen den var ſaa blank, ſaa blank,
Og alle Øine ſaa milde;
Da ſtemte vi i det fulde Chor,
Og tyſt laa Himmel, og tyſt laa Jord,
Og Stjernen funklede ſtille.

O Dage, rige paa Ungdomslyſt!
I Vaaren og i den gyldne Høſt,
I efteraarsſtille Skove,
Naar Maagen ſkreg med ſkingrende Røſt,

Og Søen vælted sin Vove!
Og Kjøretoure til fjerne Byer,
Forvovne Streger og Eventyr
Og Andejagter bag Sivet!
Og Den og Den og Den og Den!
Jeg glemmer dem aldrig meer igjen!
Jeg glemmer det aldrig i Livet!

Forsvunden er nu den skjønne Tid
Og Sommerens deilige Dage;
Nu fyger Vintrens Sne saa hvid
Om Landsbyens lave Tage,
Og Storken ei meer paa Reden staaer
I Aftenrøden paa Præstens Gaard;
Nu suse de kolde Vinde,
Og Lyset tændes, og Rokken gaaer,
Og Ovnen buldrer derinde.

Og jeg alvorlige Spøgefugl,
Jeg sidder nu atter fangen,
Mens Rumlen af de evige Hjul
Forstyrrer mig tidt i Sangen;
Den hæse Skraalen med Tørv og Aal
Forvirrer mig rent mit Versemaal —
De hører det vist paa Klangen.

Dog flyv, min Længsel, med dette Blad,
Flyv fra den larmende Kongestad
Til Præstens hjemlige Stue,
Til alle de blomstrende Pigers Rad
Og til den venlige Frue,
Og siig, hvad Du hos mig hørte og saae,
Alt, hvad mig Stakkel paa Hjertet laa,
Og bring mig saa atter med Svar derpaa
Et Blad som en Arkens Due!

Christian K. F. Molbech.

Født 1821.

Døden.

Lykkens Søn med opreist Pande
Vandrer i de gyldne Sale;
Virakskyer rundtom blande
Deres Duft med Folkets Tale.
Naar han harmfuld rynker Brynet,
Høres Sværd og Landse klinge.
Naar han vinker, frem som Lynet
Fare de mod Pandsrets Ringe.
Naar han smiler, Kampen tier,
Glædens muntre Melodier
Flyve gjennem Harpens Strenge,
Gaae som Solglands over Enge,
Slynge sig som Blomsterkrandse
Om hans Slot, hvor Piger dandse.
O, men just, naar Glædens Tone
Jubler høiest ved hans Trone,
Der en Lyd, en sagte, svæver
Gjennem Salen, og han bæver,
Han, den Mægtige, derved;
Thi den hvisker: snart skal dette
Urofulde, trætte
Hjerte finde Fred.

Sorgens Barn gaaer taus, med bøiet
Hoved gjennem Livet ene;
Tankefuld han vender Øiet,
Tungt af Graad, mod Veiens Stene.
Folket for hans Ansigt flyer,
Skrækket af de mørke Miner,
Glædens Sol bag dunkle Skyer
Skjuler sig, naar frem han triner.
Fra de klart oplyste Sale
Lyder Sang og munter Tale;
Men for Sorgens dybe Sukke
Sig de gyldne Døre lukke,
Og dens Barn maa ene gange
Gjennem Nætterne de lange.
O, men frem af Mørket bryder
Da et Dæmringsskjær; der lyder
Klare, milde Fuglesange,
Og de svæve til den bange
Sjæl som Harpetoner ned,
Hviske sagte: snart skal dette
Længselsfulde, trætte
Hjerte finde Fred.

Stille.

Du Slægt, der som en Storm i Høst
Henover Jorden haster,
Men aldrig i dit eget Bryst
Til Bunden Loddet kaster;
Du, som vil granske Livet ud,
Men glemmer Livets Kilde,
Søg dog engang Dig selv og Gud —
Vær stille!

Hør op med denne vilde Larm,
Den hvileløse Trængsel,
Læg Øret til din egen Barm,
Hvor Sjælen boer i Fængsel;
Dæm op for dine Lysters Elv,
Lad Strømmene sig skille,
Søg saa paa Hjertets Bund Dig selv,
Men stille.

Hør op at færdes uden Ro
Imellem Livets Døre;
Hvor kan i Livets Larm Du troe,
At Du Guds Røst kan høre?
Han drager ei i Hjertet ind
Som Tordenstorm i Skoven,
Han kommer som en sagte Vind
Fraoven.

Du Slægt, som fuld af Harm og Had
Igjennem Verden jager,
Mens bævende lig Espens Blad
Bestandig Tungen klager!
Hvad er dit Maal, hvad er dit Med,
Hvad søger Du i Vrimlen?
See, Blomsten voxer taus i Fred
Mod Himlen.

Hør, overalt i Mark og Lund
En Bøn om Stilhed lyder,
Selv Middagssolens gyldne Mund
I Skoven Stilhed byder;
Hør, Stjernerne langs Himlens Kyst
Paa Sølverharper spille
Og bede Dig med bønlig Røst:
Vær stille!

O bøi til disse Stemmers Klang,
Du travle Slægt, dit Øre!
Der kommer dog den Tid engang,
Da Du faaer Lov at høre;
Naar Gravens dybe Klokke slaaer,
Naar Dag og Nat sig skille,
Og Døden raaber kold og haard:
Vær stille!

Maria Magdalena.

Ene, langs med Kildens Bølger
Gaaer Maria Magdalena;
Ei hun med de Andre følger,
Veed ei, Herren er opstanden.

Ene, langs med Kildens Bølger
Gaaer Maria Magdalena,
Og den Smerte, Brystet dølger,
Strømmer ud i Taarer klare.

Men i Skovens Dyb hun plukker
Vilde Roser og Cypresser,
Slynger saa, imens hun sukker,
Blomsterne til fagre Krandse.

Hen til Bjergets Hvælving bære
Vil Maria disse Krandse;
Hendes Offer skal de være,
Kjærlighedens sidste Gave.

Og med Blomstens lette Duften
Blander hun sin Længsels Sukke.
De skal stige gjennem Luften,
Høit om hendes Kummer tale.

Men en Stemme da hun hører:
„Hvorfor græder Zions Datter?
Er det Sorg, som hende fører
Hen i Cederskovens Skygger?" —

„„Er Du Gartner her i Haven,
O saa siig, hvor Jesus hviler;
Thi han er ei meer i Graven,
Dækkes ei af Marmorstenen.""

Kun eet Ord: „Maria!" siger
Stemmen nu saa mildt og kjærligt,
Og fra hendes Øie viger
Tvivlens Slør, da hun ham kjender.

Det er Jesus; glad hun knæler
Der, hvor nylig Taaren trilled,
Og mens Øiet paa ham dvæler,
Ud hun strækker sine Arme.

Men tilbage Jesus træder;
Thi med jordisk Haand ei længer
Tør han røres; og hun græder
Glædestaarer for hans Fødder.

Ene, langs med Kildens Bølger
Gaaer Maria Magdalena,
Og den Glæde, Brystet dølger,
Jubler høit fra hendes Læber.

Oplysende Anmærkninger.

Side 1. „Herr **Carls** Søster af **Rise**" — derefter Benævnelsen: Carlsrisegaard, siden Carise i Faxø Herred, Præstø Amt.
— - **staaer hende op** ɔ: reiser hende.
— 2. „Hun tog **Læsten** og den hellige Bog" — Læsten, af det islandske lestr ɔ: al Slags Læsning, men i Særdeleshed Andagtslæsning.
— - **Ors**, Hest.
— 3. **Høienloftsbro** ɔ: Svale, Altan.
— - **kvide**, sørge, klage.
— - „Saa sørgelig monne han **traa**" ɔ: længes, Svensk: tråna.
— - **hure**, hvorledes. Svensk: huru.
— - **hvene sig**, isl. veina, beklage sig.
— 4. **fulde**, forældet Imperf. for faldt.
— - **Bure**, Baare.
— - **Møde**, Besvær.
— 5. **vide**, isl. veita, at vide En Noget, ɔ: at efterkomme Ens Begjering.
— - **Verne**, rimeligvis Blomme.
— - **Striger**, Bræmmer.
— - **vog**, dræbte.
— 7. **gjorligen**, tydelig, nøie; i Gjerningen.
— - **paltug**, pjaltet.
— - „Den ældste Søster Væven **trendte**" — at trende, det samme som: at rende, lægge Garn paa Væven.
— 9. **lakker**, i ældre Dansk om Gang eller Løben.
— - **Bur**, Kammer.
— - „Fordi han havde ei **Skind**" — Klædemon til Kroppen og Hovedet.
— - **mod**, bedrøvet, sorgfuld.
— 18. **forelægge**, at gjentage en Stevning.
— - **Citanten** ɔ: den, der udtager en Stevning imod en Anden.
— 22. **Valen**, en høi Kyst, bruges især om den svenske Kyst ved Kattegattet.
— 23. **Elegi**: dette Digt er et Fragment af en Cantate, opført i Slotskirken d. 18. Marts 1766 ved Kong Frederik den Femtes Jordefærd.

Side 27. **„Camenernes** Yndling", Musernes. De ni Muser, Døttre af Jupiter og Mnemosyne, ere Kunsternes og Videnskabernes Beskytterinder; de kaldes ogsaa Pieriderne.
— 30. **Lien**, Bjergside.
— - **„Morten"**, en lille velsmagende Fisk, cyprimis rutilus.
— 31. **sturen**, stille, tankefuld, ulystig.
— 33. **Boigd**, isl. bygd, beboet Eng eller Landstrækning.
— 34. **„Myren** staaer af **Multer** rød" — Myren ɔ: Mosen; Multer ɔ: Chamæmorus Norvagica.
— 36. **Budstikken**, af Bud og Stikke (Svensk sticka), Diminutiv af Stok, en mærket Træpind, der tilforn i Norge sendtes omkring fra det ene Sogn til det andet, for at sammenkalde Folk.
— - **Grande**, isl. granni, Nabo.
— 37. **Lide**, Skraaning, Bjergside.
— - **Nøkken.** Efter Almuens Overtro, især i Norge, et Væsen, der opholder sig i Floder og Søer.
— 41. **Emilies Kilde** (Fragment). De Forandringer, der findes i nærværende Fragment, ere foretagne efter et Origial-Manuskript af Pram, dateret den 11. Mai 1782, som Udgiveren er i Besiddelse af, og som er det samme, der i sin Tid af Autor foræredes til Hs. Excell. Grev Ernst Henrik af Schimmelmann.
— 42. „lig han, som sang begeistret her ved Hellebek engang": Grev F. L. Stolberg.
— 43. „Hist Fyrster selv, for at tilbede Dig,
Urania, hos Tycho samled sig."
Frederik den Anden og hans Dronning Sophie, Christian den Fjerde som Prinds, Jacob den Første af England, Hertug Henrik Julius af Wolfenbüttel, Hertugerne Ulrik og Sigismund af Meklenburg og Flere besøgte Tycho Brahe paa Hveen.
— 53. **Ortunga** ɔ: Vordingborg.
— 59. **Heloises Lund.** Heloise, Abbedisse i Klostret Argenteuil, er berømt ved sin ulykkelige Kjærlighed til den lærde Abelard, der i Omegnen af Nogent sur Seine lod opbygge et Kapel eller Oratorium, kaldet „Paraklet", som han senere indrømmede Heloise og hendes Nonner. Selv døde han 1142 i Abbediet St. Marcel i Nærheden af Chalons sur Saone som et Offer for den strenge Klostertugt, han paalagde sig.
— 60. **Galathee**, sigter maaskee til Florians Roman af dette Navn; forresten efter Mythologien en af Halvgudinderne.
— 68. **Prang**, forældet: Pragt, Prunk.
— 76. **Maner** (manes), de Afdødes Aander.

Side 78. **Libation,** Drikoffer.

— 80. **Fragmenter af Camoens.** Luis de Camoens, Portugals berømteste Digter, hvis „Lusiade" ikke mindre udmærker sig ved Versenes henrivende Klang end ved den glødende Fædrelandskjærlighed, der udtaler sig deri, døde 1579 i den yderste Armod. Historien fortæller, at hans Fattigdom var saa stor, at en tro Slave, han havde ført med sig fra sit eventyrlige Tog i Indien, maatte tigge paa Gaderne i Lissabon, for at stille sin Herres Hunger. 15 Aar efter blev der opreist ham et pragtfuldt Monument.

— - **lusitanske,** portugisiske.

— 87. **Hler-Ægir,** Havets Gud; hans Ø Læsø (Hlers-Ø).

— - **Digre Bue,** en af Jomsvikingerne.

— 92. **Asaskokke,** Flokker af Aser eller Nordens Guder.

— - **Jetterne.** I den nordiske Mythologi de onde Væsner, der bekæmpes af Aserne.

— - **Gefion,** en af de nordiske Gudinder eller Asynier. Til hende komme alle de unge Piger, som døe uden at kjende Freia, Kjærlighedens Gudinde.

— - **Disen,** Gudinden.

— 94. **Loke** Laufeison, eller Asaloke, henregnes vel til Aserne, men ligger idelig i Strid med dem, fordi han ikke sjelden gjør fælles Sag med Jetterne; forskjellig fra Utgarde-Loke eller Jetternes Fyrste. Mens Thor, Tordenens Gud og Kraftens Repræsentant, er ude paa Dybet for at fange Midgardsormen, Lokes Afkom, har Loke leflet for Sif, Thors Hustru, men bortvises med Foragt. For at hevne sig, afskærer han hendes deilige Hovedhaar og spreder det for alle Vinde.

— 96. **Mimer** er oprindelig af Jetteslægt, men god og viis; til ham pantsatte O d i n eller Alfader sit ene Øie for at drikke Viisdom af hans Kilde.

— - **Dværgene,** Personifikation af Naturens i det Skjulte virkende Kræfter. De ere især dygtige i at frembringe Ædelstene og kløttre Metaller.

— - **Ran,** af Jetteslægten, er Ægirs Hustru.

— - **Freir,** Aarstidernes Gud, raader for Regn og Solskin og Jordens Afgrøde.

— 98. **Gullinbørste,** Freirs Ganger.

— - „En jævnglat **Ring** af røden Guld", Ringen Drupner.

— 99. **Baldur,** Odins og Friggas Søn, den frommeste og reneste af alle Aserne.

Side 102. **Skrud**, Høitidsdragt.

— 103. **Idun**, en af Asynierne, gjemmer de Æbler, som vedligeholde Gudernes Ungdom.

— - **Lunden**, London.

— 104. **Aukathor**, den agende Thor.

— - **Delling, Hrymfaxe** og **Skinfaxe**. Delling, Morgenrøden eller Dagdæmringen, fødte med Natten en Søn, der hed Dag. Odin tog Moder og Søn til sig, satte dem begge paa Himlen og gav dem en Vogn og en Hest for dermed at befare Himlen. Nattens Hest er Hrymfaxe (Rimmanke); den er sort og uanseelig og har Rim i Haarene og Manken; Dagens Hest hedder Skinfaxe (Lysmanke) og kaster et klart Lys over Jorden.

— 110. **Allegori**, et Sindbillede, en billedlig Fremstilling.

— 111. **Herbarium**, en Samling af tørrede Planter.

— 112. **Cecrops**, fra Sais i Ægypten, stiftede den attiske Stat omtrent 1550 f. Chr. og grundlagde Athen (Cecropia).

— - **Bacchus**, Grækernes Dionysos, Vinens Gud.

— - **Apollo**, Grækernes Phoibos Apollon, Poesiens Gud.

— - **Pegasus**, en bevinget Hest, Billedet paa den digteriske Begeistring.

— - **Faust**, der levede i Begyndelsen af det 16de Aarhundrede, besad efter Sagnet Magt til at besværge Aander og indgik med Djævelen, **Mefistofeles**, en Pagt paa 24 Aar. Hans Fata have afgivet Stof for en Masse af Sagn og Folkebøger og ere i den nyere Tid bleven digterisk behandlede af Klinger, Goethe og Lenau. Goethes mesterlige Digtning har igjen fremkaldt en heel Litteratur.

— - **Hippogryfen**, det samme som Pegasus.

— 113. **Troglodyten**. I forskjellige Strækninger af Asien, og fornemmelig i Æthiopien og Ægypten, skal der have været Troglodyter eller Folk, der boede i underjordiske Huler; men de Efterretninger, vi fra ældre Forfattere have derom, ere saare ubestemte og vaklende.

— - **Roland**, Carl den Stores Søstersøn og en af hans tolv Paladiner, faldt ved Roncesvalles, et Pas i Pyrenæerne. Hans eventyrlige Liv er ofte blevet behandlet af Digterne, navnlig af Ariost.

— - **Horatius Cocles**, forsvarede alene en Bro over Tiberen imod Kong Porsennas Anfald 507 f. Chr. og frelste saaledes Rom.

— - **Colon**, Christophoro Colon eller Colombo.

Side 113. **Arnold v. Winkelried**, opoffrede sig for sit Fædrelands Uafhængighed i Slaget ved Sempach 1386.

— - **Werther**, Helten i en Roman af Goethe.

— - **Brage**, Digtekunstens Gud.

— - **Valaskjalf**, Vales sølvtakte Bolig; Vale, en af Aserne.

— 114. **Tartarus**, Underverdenen efter den græske Mythologi.

— - **Ottesange**, Morgenmessen.

— - **Finisløvlille**, en Bondeby imellem Sorø og Ringsted. (Fjennesløv).

— 137. **Niobe**, Datter af Tantalus og gift med den thebanske Konge Amphion, hvem hun fødte 7 Sønner og 7 Døttre. Stolt af disse spottede hun Latona, som kun havde to Børn, Apollo og Diana, hvorfor disse dræbte alle hendes Børn med deres Pileskud.

— - „Slangerne kryste Laokoons Bryst" alluderer til en berømt Gruppe i det vatikanske Museum, forestillende Laokoon, Neptuns Præst i Troja, der tilligemed sine to Sønner omslynges af et Par uhyre Vandslanger og dræbes.

— 138. **Aphrodite** (Venus), Skjønhedens Gudinde, Moder til Eros (Amor).

— 140. **Heire**, Ukrud, fornemmelig i Rugen.

— - **Lyseklynen**, et Slags Mosetørv (Klyne). De ere hvidagtige og fede og bruges af Bønderne istedenfor Lampe. Et Par Tørv af Lyseklynen ere tilstrækkelige til at oplyse en heel Stue.

— 141. **Hjeilen**. Hedelærken.

— - **Urkok**, Urhanen.

— - **Hnikar**, et af Odins Tilnavne.

— 142. „Om Dannerkongens **Mærke**" ɔ: Fane; deraf Mærkismand, en Bannerherre.

— 145. **Villemoes**. Linieskibet Prinds Christian, der havde været oppe under Norge, da den danske Flaade i 1807 bortførtes af Englænderne, blev Aaret efter commanderet ned til Beltet, for under Capitain Jessens Kommando at fordrive de engelske Krydsere. To engelske Linieskibe angrebe det her Norden for Sjælland den 22de Marts; men det forsvarede sig heltemodig i halvtredie Time og lod sig tilsidst, aldeles forskudt, sætte paa Grund for ikke at tages. I denne Kamp faldt Peter Villemoes, en ung Officeer, der allerede 1801 havde fegtet tappert imod Nelson.

— 154. **Myklegard**, Constantinopel.

— 155. **Torquato Tasso**, en italiensk Digter af første Rang, levede i Midten og Slutningen af det 16de Aarhundrede. Hans berømte Digt: „Det befriede Jerusalem" erhvervede ham Hertugen af

Ferraras, Alfons af Estes, Gunst; han knyttede ham til sit Hof og gav ham en Ansættelse som Historiograf, for at have ham bestandig omkring sig; men dette vakte ham Misundere, der benyttede sig af Tassos Sværmeri for Prindsesse Eleonora af Este, Hertugens Søster, til at styrte ham. Alfons's Godhed forvandlede sig nu til Had, og han lod i Aaret 1579 Tasso indespærre som Vanvittig i Santa-Annahospitalet. Først efter et syvaarigt Fangenskab lykkedes det Gonzaga, Prinds af Mantua, at faae Alfons overtalt til at frigive ham. Efter Pave Clemens den Ottendes Indbydelse gik han til Rom, hvor han blev modtagen med Udmærkelse, men døde kort efter af en hidsig Feber. Han ligger begraven i Kirken San Onofrio.

Side 157. **Fata Morgana**, ligefrem Feen Morgana, et Luftsyn ved de sicilianske Kyster.

— - **Psyche**, Sjælen.

— 163. **Eos**, Aurora, Morgenrøden.

— 164. **Amphitrite**, Havets Beherskerinde, gift med Poseidon (Neptun).

— 165. **Artemis**, Diana, Jagtens Gudinde.

— 166. **Persephoneia**, Underverdenens Dronning (Proserpina).

— - **Aidos Behersker**, Pluto; Aides (Hades) er Underverdenen, Orkus.

— - **den thrakiske Skjald**, ɔ: Orpheus, gift med Nymphen Eurydice.

— - **Erebos**, Mørket, Underverdenen.

— 167. **Hermeias**, Mercur.

— - **Asphodelosblomsten**, en Art Lilie.

— 170. **„Drot af Castale“**. Saaledes kaldes Apollo som Musagetes eller Anfører for Musernes Chor; disse havde, som bekjendt, tildeels deres Ophold ved den castaliske Kilde, ved Foden af Parnassus. Deraf Benævnelsen: Castalider.

— 173. **Saga**, efter den nordiske Mythologi Historiens Gudinde.

— 175. **Barcarole**, en Vise, der synges af de italienske Søfolk og Gondolierer.

— 176. **Urania**, Himmeldronningen, en af de ni Muser.

— 181. **Pan**, en arcadisk Skovgud; Personification for det Evige i Naturen.

— 186. **Indra**, en indisk Guddom.

— - **Spinoza**, en jødisk Lærd i Amsterdam, født 1622. Han opstillede det Læresystem, at Gud og Verden ere Eet og det Samme (Spinozismen).

— 187. „Lad Dyret qvæges paa Sanct Antons Fest“. Den hellige Antonius er Dyrenes Skytspatron, og paa hans Navnedag besprænges disse i de katholske Lande med Vievand.

Side 188. **Sordine**, italiensk: sordina, Dæmper paa musikalske Instrumenter.

— 197. **Marthes Kilde**, ved Næbbegaard i Jylland.

— - **Hippokrene**, en berømt Kilde paa Bjerget Helikon.

— 198. **Nemi**, i Albanerbjergene, omtrent 3 Mile fra Rom.

— - **Navonapladsen**, piazza Navona, en af Roms største og prægtigste Pladser, prydet med flere Kirker og Fontainer. I den hede August Maaned sættes den under Vand, og den romerske Almue morer sig da med at kjøre og ride deri.

— - „Om Aftnen staaer han paa **Augustus' Grav**". August's Mausolee er nu indrettet til Amphitheater og Cirkus, hvor der hyppigt gives Tyrefægtninger og Fyrværkerier.

— 199. I **Vaticanet** er det pavelige Museum for antik Skulptur. Her findes en uendelig Mængde af de sjeldneste og fortrinligste Statuer, Buster og Basrelieffer.

— - **Minerva**, Grækernes Pallas Athene, Viisdommens og Krigskunstens Gudinde.

— - **Mars**, Grækernes Ares, Krigsguden.

— - **Thalia**, Lystspillets Muse.

— - **Sokker**. Soccus, en lav, let Sko hos de Gamle, der brugtes ved Opførelsen af Lystspillet, i Modsætning til Cothurnen, en høihælet, tykfaalet Støvle eller Sko, der brugtes ved Opførelsen af Tragedien. Istedenfor Lystspil og Sorgespil bruges derfor hyppigt ved en Metonymi: Sokken og Cothurnen.

— - **Melpomene**, Tragediens Muse.

— - „Ja selv **Athleterne**, de plumpe Støtter.
Som en forvoven Kunstner" o. s. v. Hermed sigtes til de tvende pugnatori eller Nævekæmpere af Canova, der af Pave Pius den Syvende bleve indsatte i Museet, paa samme Tid som Canova var dets Præsident.

— 200. **Python**, en Slange eller Drage, der fremkom efter den deukalionske Vandflod og opholdt sig ved Bjerget Parnassus, hvor den vogtede det delphiske Orakel. Da den vidste, at Apollo efter Skjebnens Villie skulde dræbe den, forfulgte den hans Moder Latona; men Apollo skjød den med en Pil faa Dage efter sin Fødsel.

— - „Dianas rene Speil Du holder mig for Øie", Lago di Nemi, en yndig Sø i Albanerbjergene, hvor der findes Levninger af et Dianatempel.

— 203. **møgle**, meget.

Side 214. **Rattet**, det Hjul paa øverste Dæk, ved Hjælp af hvilket man bevæger og styrer Roret.

— - **Batteriet**, det eller de lukkede Dæk, hvor Kanonerne ere opplantede.

— - **Archeliet**, forhen den agterste Del af nederste Dæk (paa Linieskibe), hvor Haandarmatur og andre Artilleriet vedkommende Gjenstande opbevares.

— 245. **Banjerdækket**, Dækket under Batteridækket; Officerernes og Mandskabets Soveplads.

— - **Røstet**, Udbygninger paa Siderne af Skibet, hvortil Vanterne befæstes.

— - **Vanterne**, de Toug, der støtte Masterne til Siderne.

— - **Fok**, det nederste Raaseil paa forreste Mast.

— - **Mersseil**, det næstunderste Raaseil paa alle Masterne.

— - **Bramseil**, Raaseilet, der er ovenfor Mersseilet.

— - **Mesanen**, Seilet agter for agterste Mast paa en Tremaster, udspændt mellem Gaflen og Bommen.

— - **Barkassen**, Linieskibenes og Fregatternes største Fartøi.

— 247. **Plektret**, plectrum, en lille Stav af Træ eller Elfenben, hvormed de Gamle spillede paa Lyren.

— 265. **Prometheus**, en Søn af Japetus og Klymene, hører til Titanerne. Han røvede Ilden fra Himlen og gav den til Menneskene samt lærte dem alle de Kunster, som de forstaae. Derfor straffede Zeus (Jupiter) ham ved at lade Hephaistos (Vulkan) smede ham til en Klippe paa Caucasus, hvor en Grib bestandig udhugger hans Lever.

— 274. **Adonisfesten.** Adonis, en Søn af Myrrha, opdroges i Skoven af Nymferne og blev saa smuk, at Venus kaarede ham til sin Yndling. Paa Jagten sønderreves han af et Vildsvin, og af hans skjønne Legeme lod Venus fremspire den kortblomstrende Anemone. For at trøste hende, tillod Jupiter, at han maatte tilbringe de sex Maaneder af Aaret i Olympen og de sex hos Proserpinā.

— 281. **Dioskurerne**, Sønner af Jupiter og Leda. Paa Himlen straale de som et af Stjernebillederne i Dyrekredsen (Tvillingerne), og de Søfarende betragte dem som deres Skytsguder. Ved disse Dobbeltstjerner sigtes her til **Thorvaldsen** og **Oehlenschlæger.**

— 285. **Serenader**, Sange af erotisk Natur, der i Italien synges om Aftenen eller Natten udenfor den Elskedes Vinduer.

— 288. **Minotaurus.** Fablen gjør ham til en Søn af en Tyr og Pasiphae og giver ham en Menneskeskikkelse og et Tyrehoved.

Han levede af Menneskekjød, hvorfor Minos indespærrede ham i den af Dædalus byggede Labyrinth og gav ham først Forbrydere og senere de fra Athenen som aarlig Tribut hensendte Ynglinger og Piger til Spise. Theseus, der havde blandet sig imellem disse Ynglinger, dræbte ham, understøttet og underviist af Ariadne, Minos's Datter, og befriede saaledes Athenienserne fra denne vanærende Tribut.

Side 200. **Den døende Fegter**, en berømt Statue i det capitolinske Museum.

— - „Af den Tid er ei meer, da **Camillus**" o. s. v. Marcus Furius Camillus erobrede Veji, der i 10 Aar havde trodset Romernes Magt. Flere Gange frelste han Rom, der afvexlende truedes af Tusker og Capenater, af Gallerne under Brennus, af Æquer, Volsker og Etrusker, og han blev ikke mindre end fem Gange udnævnt til Dictator. Han døde i Aaret 365 f. Chr.

— - **Spoliariet**, Spoliarium, en mørk Hule i Nærheden af Indgangen til Arena, hvor Ligene nedkastedes.

— 292. **Larer** (familiares), Romernes Husguder. De stode som Billeder af Sten, Træ eller Metal i Almindelighed paa Arnestedet og hos de Fornemmere i Sovekamret eller lararium.

— - *Habet!* (sc. vulnus: han er overvunden), det almindelige Raab, som fra Tilskuerpladsen istemtes, naar en Gladiator blev overvunden. *Podium*, den fornemste Plads i Amphitheatret, nærmest ved Skranken, hvor Hoffet, Senatorerne, Ridderne og Vestalinderne havde deres Sæde; *popularia*, den almindelige Tilskuerplads for Massen af Folket.

— 296. **Arion**, en græsk Sanger, født i Methymna paa Øen Lesbos omtrent 625 f. Chr.

— 297. **Cypria**, et af Aphrodites Tilnavne.

— 298. **„Dithyrambernes Tone"**. Dithyrambus, et Tilnavn til Bacchus. En Dithyrambe er en Sang til Vingudens Pris, ogsaa en begeistret Sang i Almindelighed med dristige Billeder og Ordforbindelser. Arion nævnes som Opfinderen af Dithyramben.

— 300. **Jordbeltets Ryster** ɔ: Poseidon (Neptun), Havets Gud.

— 301. **Charon** bringer de Afdødes Sjæle over Underverdenens Floder.

— - **Bion**, en græsk Idyldigter, uden Tvivl samtidig med Theokrit.

